En budget som tar ansvar för dagens och morgondagens välfärd

År 2035 är Jönköpings län Sveriges fjärde tillväxtregion och platsen där människor vill utvecklas, arbeta och starta företag. Vi har Sveriges bästa hälso- och sjukvård och är bästa platsen att växa upp, åldras och bli gammal på. Hållbarhetsperspektivet är grunden för det regionala tillväxtarbetet med en ekonomi i balans. Region Jönköpings län är Sveriges mest attraktiva offentliga arbetsgivare. Detta är vårt mål!

För att klara det tuffa arbete och de utmaningar regionen står inför behövs såväl genomarbetade planer som ekonomiska muskler. Utmaningar väntar med en ökande och åldrande befolkning där färre skall försörja allt fler samtidigt som det finns stora investeringsbehov och större förväntningar på vad välfärden skall leverera. Invånarna ska kunna känna sig trygga med framtidens välfärd och kostnader inte skjuts över på kommande generationer. Vi moderater tar ansvar för såväl verksamheten, länets utveckling som ekonomin.

Hälso- och sjukvårdens skifte från sluten till öppen vård, från sjukhus till nära vård och från vård till hälsofrämjande insatser pågår tillsammans med civilsamhället och invånarna själva. För att ge medborgarna en sammanhållen vård förutsätts en god samverkan mellan kommuner och region.

Vi moderater vill bygga vården för barn och unga med psykisk ohälsa på samma sätt som för andra patientgrupper, det vill säga en rätt dimensionerad specialistvård och en fullt utvecklad primär nivå för folkhälsoproblem, livsstilsfrågor och lindriga psykiska tillstånd.
För att uppnå detta föreslår vi i ett första steg att vårdval införs inom BUP.
Barn och Ungdomspsykiatrins budget ska också utökas till en nivå som motsvarar rikssnittet.

Medarbetarna är vår viktigaste resurs. Vi moderater menar allvar när vi i säger så. I vårt budgetförslag satsar vi 300 miljoner under en femårsperiod på god löneutveckling för vårdens nyckelpersonal. Vi moderater satsar på det som gör skillnad på riktigt - bra lön och villkor för de som får vården att fungera!

Denna satsning tror vi är helt avgörande för att Region Jönköpings län ska uppfattas som Sveriges mest attraktiva offentliga arbetsgivare och för att kunna rekrytera rätt kompetens i byggandet av morgondagens välfärd. En anställning i Region Jönköpings län ska vara ett löfte om en spännande yrkeskarriär med möjlighet till personlig och yrkesmässig utveckling. Medarbetare ska ges möjlighet att känna förtroende och stolthet för den verksamhet man arbetar i, genom en nära dialog om verksamhetens utveckling. Det ger goda förutsättningar för länets invånare att få en trygg och bra vård med hög kvalitét.

I Region Jönköpings län förenas hälso- och sjukvård med tillväxtinsatser, rikt kulturliv, utvecklingskraft och entreprenörskap med målet att skapa en attraktiv plats att leva och verka på.

För att kunna komma i närheten av målbilden om att Jönköpings län ska vara Sveriges fjärde tillväxtregion behöver vi växla upp det arbetet. I förhållande till många andra regioner har vår region en omfattande tillverkningsindustri och en stark entreprenörsanda. Detta är tillgångar som vi behöver slå vakt om och utveckla inför framtiden.

Moderaterna

En betydande del av de arbetssökande matchar dock inte arbetsgivarnas behov. En viktig faktor för att möta detta är att höja utbildningsnivån. Här ska Region Jönköpings län vara en aktiv part i samordningen av olika insatser.

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för hela länet. Regions Jönköpings län ska vara pådrivande gentemot mot nationella beslutsfattare och myndigheter för fler utbildningsplatser inom yrkeshögskolan och Jönköping University. Jönköpings län måste få ta del av en större andel av forskningsanslagen. Infrastrukturen lägger grunden för den regionala utvecklingen. Människors möjlighet att pendla till och från jobb, resa till och från vårt län och ta sig mellan de olika delarna av länet är en nyckelfaktor för attraktivitet.

Vi vill forma ett län som skapar goda livsvillkor för de som bor och verkar här, skapa möjligheter till en hälsosam uppväxt och ge möjligheten att påverka och vara delaktig i sitt eget liv. Goda livsvillkor skapas till största del av en bra utbildning, fler människor i arbete och ökad möjlighet att påverka sin egen vardag. Även möjligheter till kultur och ett aktivt fritidsliv är viktiga faktorer.

I vårt förslag till budget lyfter vi förslag på lösningar här och nu för en bättre personalpolitik, en bättre hälso- och sjukvård, regional utveckling i hela länet, smartare kollektivtrafik och hållbar tillväxt. Men vi lyfter också blicken mot framtiden och dess utmaningar.
Vi moderater tar ansvar för Jönköpings län med en trygg färdplan mot morgondagens välfärd.

Malin Wengholm (M), Ledande Oppositionsråd

Dan Sylvebo (M), Oppositionsråd

Eva Nilsson (M), 2:e vice ordförande i nämnden Trafik, Infrastruktur och Miljö.

Thomas Bäuml (M) 2:e vice ordförande i nämnden Folkhälsa och Sjukvård

Moderaterna

Grundläggande värderingar

Kundorientering
En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde för dem som den finns till för – kunderna. De externa och interna kundernas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar ska vara vägledande för organisationen, dess medarbetare och verksamhet.

Engagerat ledarskap
För att skapa en kultur som sätter kunden i främsta rummet krävs ett personligt, aktivt och synligt engagemang från varje ledare. Ledarskapets viktigaste uppgifter är att ange riktningen för verksamheten, ta till vara potentialen i individers olikheter och erfarenheter, skapa förutsättningar för medarbetarna samt att i dialog med dem definiera och följa upp målen.

Allas delaktighet
En förutsättning för en framgångsrik organisation är att varje medarbetare känner sig ha förtroende att utföra och utveckla sina arbetsuppgifter. Var och en måste därför se sin roll i helheten, ha klara mål, de medel som krävs samt kunskap om de resultat som ska uppnås.

Kompetensutveckling
Den samlade kompetensen är avgörande för organisationens framgång och konkurrenskraft. Därför måste kompetensutvecklingen ses både ur ett organisatoriskt och ett individuellt perspektiv, för att därmed utveckla och tillföra kompetens på ett sätt som stärker såväl individen som organisationen i sin helhet.

Långsiktighet
Organisationens verksamhet måste värderas med tanke på utveckling och konkurrenskraft över tiden. Ett uthålligt förbättringsarbete leder till ökande produktivitet och effektivitet, bättre miljö, nöjdare kunder och varaktig lönsamhet på lång sikt.

Samhällsansvar
Varje organisation har ett samhällsansvar utöver lagar och förordningar. Organisationen och dess medarbetare måste se sina processer, varor och tjänster som delar i en större helhet och aktivt medverka till förbättringar i både samhälle och miljö.

Processorientering
Organisationens verksamhet ska ses som processer som skapar värde för kunderna. Processorientering stimulerar till att analysera och förbättra arbetsflöden och arbetsorganisation, och lägger grunden för kundorienterad verksamhetsutveckling.

Förebyggande åtgärder
Det är lönsamt att förebygga fel och ta bort risker i processer, varor och tjänster. Framsynthet, förutseende och planering är nyckelord i förbättringsarbetet där även kunder och leverantörer ska engageras.

Ständiga förbättringar
Konkurrenskraft kräver ständiga förbättringar och förnyelse av alla verksamhetens delar. Förutsättningen för detta är ett metodiskt förbättringsarbete som genomsyrar organisationen och en kultur som stimulerar till ständigt lärande, kreativitet och nya idéer.

Lära av andra
För att kunna vidareutvecklas måste organisationen och dess medarbetare på alla områden skaffa sig ny kunskap om vad som är möjligt att uppnå och hur detta kan uppnås. Detta kräver jämförelser med dem som är bäst på en viss process, oavsett vilken bransch eller sektor de tillhör.

Snabbare reaktioner
I alla verksamheter är kortare svarstider, kortare ledtider och snabbare reaktioner på kundernas behov av avgörande betydelse. Det gäller såväl för utveckling, produktion och leverans av varor och tjänster, som för administrativa processer.

Faktabaserade beslut
Beslut måste bygga på dokumenterade och tillförlitliga fakta. Varje medarbetare måste inom sitt arbetsområde få möjlighet att mäta och analysera fakta av betydelse för att uppfylla sina mål och för att tillfredställa sina kunder.

Samverkan
Samverkan genomsyrar varje framgångsrik organisation. Det är väsentligt att genom samverkan på flera plan och i olika avseenden ta till vara kompetenser och erfarenheter hos såväl medarbetare som hos kunder, leverantörer, partners, ägare och huvudmän.

För ett bra liv i en attraktiv region

Budget och flerårsplan har inriktningen att förverkliga visionen För ett bra liv i en attraktiv region. Visionen förverkligas genom engagemang i att tillgodose invånarnas behov av hälso- och sjukvård, folkhälsa, kultur, utbildning och kollektivtrafik samt invånarnas och näringslivets behov av god infrastruktur och kompetensförsörjning. Befolkningsutvecklingen fram till 2035, med större andel barn och äldre, ställer krav på förnyade arbetssätt som kan underlättas av digitalisering och ny teknik. För att uppnå en hållbar utveckling ställs på samma sätt krav på bland annat kollektivtrafiken men också på nya arbetssätt för social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Genom en väl fungerande verksamhet blir Region Jönköpings län som organisation attraktiv och utvecklas vidare. Inom hela Region Jönköpings län arbetar vi för en väl fungerande verksamhet, som samtidigt ständigt förbättras och förnyas med utgångspunkt i invånarnas behov. Samverkan med länets kommuner är av största vikt inom både hälso- och sjukvård och regional utveckling.

Region Jönköpings län arbetar med frågor som är avgörande för människors liv och hälsa och för länets tillväxt och utveckling. Sambanden är starka. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) 2020-2035 är en viktig utgångspunkt i länet där samarbete och samverkan är nyckelbegrepp. Det handlar bland annat om att samordna utvecklingsinsatser inom områden som transportinfrastruktur, näringsliv, arbetsmarknad och utbildning. Region Jönköpings län stödjer aktivt projekt och organisationer som bidrar till länets tillväxt. RUS för åren 2020-2035 antogs under 2019.
Region Jönköpings län arbetar för bättre hälsa och säkrare vård. För att främja folkhälsan, krävs insatser inom områden som ligger utanför regionens direkta verksamhet. De satsningarna görs i samverkan med länets kommuner, statliga myndigheter, organisationer och civilsamhället. Invånarna erbjuds en hälso- och sjukvård med bästa möjliga värde och kvalitet och med samma förutsättningar i hela länet. Hälsofrämjande insatser ska genomsyra hälso- och sjukvården och vara en självklar del i all vård och behandling.

Behov av och efterfrågan på hälso- och sjukvård styrs av olika faktorer. Nya diagnostekniker, behandlingsmetoder och läkemedel skapar ökad efterfrågan. Nya grupper kan få behandling och det leder till större behov av resurser, även i de fall kostnaden för själva behandlingen minskar.

Allt fler människor blir allt äldre, vilket kan öka kostnaderna för vård och omsorg. Samtidigt kan digitalisering, förebyggande åtgärder och minskning av vårdskador förbättra hälsan, minska behov av vård och därmed frigöra resurser. Därför finns det starka skäl att arbeta för ett effektivare omhändertagande, med hjälp av nya arbetssätt och metoder i vården. En förutsättning för att lyckas är att vården ges i partnerskap med patienten och närstående.

Samverkan fortsätter utvecklas i såväl sjukvårdsregionen med Östergötland och Kalmar som i Regionsamverkan Syd med regionerna Skåne, Halland, Blekinge, Kronoberg samt Kalmar län.

Budget med verksamhetsplan och flerårsplan

Budget 2020 och flerårsplan för åren 2021–2022 har inriktningen att förverkliga visionen För ett bra liv i en attraktiv region. Visionen förverkligas genom engagemang i att tillgodose invånarnas behov av hälso- och sjukvård, folkhälsa, kultur, utbildning och kollektivtrafik samt invånarnas och näringslivets behov av god infrastruktur och kompetensförsörjning. Genom samverkan med olika aktörer i länet och en väl fungerande verksamhet blir Region Jönköpings län attraktiv som organisation och utvecklas vidare. En djup förankring i befolkningen skapas genom att verksamheten leds av folkvalda politiker. Inom hela Region Jönköpings län arbetar vi för en väl fungerande verksamhet, som samtidigt ständigt förbättras och förnyas med utgångspunkt i invånarnas behov och delaktighet.

Övergripande ledningssystem

Budget med verksamhetsplan och flerårsplan är Region Jönköpings läns viktigaste styrdokument. Den regionala utvecklingsstrategin med handlingsplaner konkretiserar arbetet med att skapa attraktivitet och tillväxt tillsammans med andra aktörer. Arbetet leds och följs upp genom regelbunden dialog och återkoppling mellan verksamhet, förvaltning och politik. Som stöd i arbetet används mätetal och intern kontroll.

Utgångspunkten för styrningen av verksamheten är att genom god hushållning förverkliga visionen. Det innebär att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten. Genom god hushållning med offentliga medel skapas värde för länets invånare.

Vision, värderingar och Målbild 2030, är grunden för arbetet med att formulera mål, framgångsfaktorer och mätetal, samt handlingsplaner för förbättring och utveckling inom regionens olika verksamhetsområden. Målen ska vara så konkreta att de kan brytas ned till den nivå där de ska genomföras.

Budgeten för 2020 och flerårsplanen för 2021–2022 redovisas enligt styrmodellen Balanced Scorecard (BSC). Modellen fokuserar på det som är strategiskt viktigt och innebär att verksamheten beskrivs, planeras och följs ur fem perspektiv: medborgare och kund, process och produktion, lärande och förnyelse, medarbetare samt ekonomi. Bilden Region Jönköpings län som system (figur x, sida xx) visar att viktiga delar i ledning, samordning och utveckling förutom beslut och ledning är invånarinflytande, omvärldsbevakning, systematiskt förbättringsarbete och resultatuppföljning.

Målbild 2030

Målbild 2030 har formulerats inom sju områden som är viktiga för att Region Jönköpings län ska ge förutsättningar för ett bra liv i en attraktiv region.

Denna målbild är utgångspunkt för budget och verksamhetsplan, regional utvecklingsstrategi, program för hållbar utveckling och andra program och handlingsplaner inom regionens egen verksamhet och för andra program och planer som regionen är med och tar fram.

Dessa områden ligger också till grund för strategiska mål, framgångsfaktorer, systemmätetal och mål inom verksamheternas olika perspektiv liksom indikatorer för det gemensamma arbetet i länet. Målen för systemmätetalen sätts vanligen högt för att stimulera till förnyelse och förbättring av arbetssätt. Måluppfyllelsen följs noga, avvikelser analyseras och vid behov görs handlingsplaner. Omvärldsjämförelser görs för resultat avseende verksamhet och ekonomi. Utveckling i länet följs genom indikatorer. Verksamhetens effektivitet värderas utifrån hur väl strategiska mål och systemmätetal nås, det vill säga det värde som skapas för medborgarna i förhållande till insatta resurser. Jämförelser görs också av hur resultaten står sig i förhållande till andra.

Bra folkhälsa

Länets invånare lever ett hälsosamt liv i ett socialt sammanhang. De känner att de har möjlighet att påverka sina liv och skattar hälsa och livskvalitet högt.

Länet är känt som bästa platsen att växa upp och åldras på. Region Jönköpings län arbetar hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande genom regional utveckling och hälso- och sjukvård. Tillsammans med invånarna och andra aktörer som kommuner, civilsamhället, föreningar, företag, länsstyrelse och högskola bedriver vi ett aktivt folkhälsoarbete.

Moderaterna

God vård
Region Jönköpings län erbjuder en hälso- och sjukvård och tandvård som är bland de bästa i landet både vad gäller medicinska/kliniska resultat och i utveckling av arbetssätt och vårdformer. Vården bygger på egenvård, en stark primärvård och tre akutsjukhus.

Vården ges med god tillgänglighet, ett gott bemötande och med rätt kompetens. Den är säker, jämlik och personcentrerad.

Genom samskapande med patienter, närstående och invånare ges rätt behandling på rätt vårdnivå samtidigt som ständig förbättring sker.

Regional utveckling
2035 är Jönköpings län landets fjärde största tillväxtregion. God hållbar tillväxt genom bra miljö, goda möjligheter till arbete, kollektivtrafik, utbildning och utveckling gör oss till en attraktiv region. Näringslivet har goda förutsättningar, infrastrukturen är utbyggd och kulturlivet är rikt.

Medarbetare
Region Jönköpings län landets mest attraktiva offentliga arbetsgivare. Våra medarbetare har viktiga arbeten i välfärden, med meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter i en hälsofrämjande arbetsmiljö. Samverkan och engagemang i ständiga förbättringar, innovation, utveckling och forskning är kännetecken för våra chefer och medarbetare.

Kostnadseffektivitet
Förbättrad hälsa och höjd livskvalitet är det värde vi, med lägsta möjliga resursinsats, ska skapa för invånarna. Det innebär att vi vid val mellan olika verksamheter eller åtgärder eftersträvar en rimlig relation mellan effekt och kostnader. Detta i enlighet med riksdagens beslut om en kostnadseffektivitetsprincip och de riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården som riksdagen har beslutat.

Systemsyn och förbättring/förnyelse
I en allt mer komplex verksamhet är hållbar utveckling och en gemensam systemförståelse viktiga utgångspunkter i vår verksamhetsutveckling för att uppnå bästa möjliga resultat. För att utveckla vår verksamhet involverar och lär vi av dem vi är till för.

Arbetet med innovationer, förbättring och förnyelse av processer och arbetssätt stimuleras för en effektiv och uthållig verksamhet.

Hållbar utveckling och långsiktig finansiering
Region Jönköpings län arbetar för en hållbar utveckling inom områdena social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Förverkligandet av länets klimat- och energistrategi är en viktig del i hållbarhetsarbetet.

För att trygga verksamhetens finansiering på lång sikt ska vi ha ett ekonomiskt resultat som innebär att nödvändiga investeringar finansieras med egna medel.

Moderaterna

Planeringsförutsättningar och regiongemensamma inriktningar

Regional tillväxt är en viktig förutsättning för att visionen För ett bra liv i en attraktiv region ska förverkligas. Region Jönköpings län verkar inom områden som är avgörande för människors liv och hälsa, men också inom områden som ger länet förutsättningar för tillväxt och utveckling. Sambanden mellan dessa områden är starka.

Perspektiv: Medborgare och kund

Jämlik hälsa, jämlik verksamhet och mångfald

Utgångspunkterna för Region Jönköpings läns verksamhet är visionen För ett bra liv i en attraktiv region samt individens behov, vilja och möjlighet att ta ansvar för sin egen hälsa. Region Jönköpings län arbetar med mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunderna för en jämlik hälsa och jämlik verksamhet. Alla ska erbjudas likvärdig vård och medborgarservice och omotiverade skillnader ska utjämnas. All verksamhet följer upp data med könsuppdelad statistik som analyseras. Analys av statistik kan även ske utifrån andra parametrar som socioekonomi, utbildningsnivå och geografi. Systemmätetalen för 2020 kommer, i de fall de är individbaserade, att redovisas könsuppdelade i årsredovisningen. I Program för hållbar utveckling 2017–2020 finns mål för mångfald och likabehandling som en del i social hållbarhet och sedan tidigare finns en handlingsplan för funktionshinderpolitiken. Sedan 2019 har arbetet med mänskliga rättigheter och FN:s hållbarhetsmål, Agenda 2030 att intensifierats.

Jämställdhet

Jämställdhet är en demokratifråga och handlar i grunden om en rättvis fördelning av makt, kunskap och resurser samt om att värdera kvinnor och män lika. Jämställdhetsintegrering är den politiska strategi som valts i Sverige för att uppnå ett jämställt samhälle. Strategin innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet. För att nå jämställdhet krävs stora insatser och förflyttning av perspektiv. Jämställdhetsintegrering ska börja tillämpas på allvar i Region Jönköping län och dess verksamheter. Om regionen är ett föredöme i dessa frågor kommer fler kommuner, föreningar, företag och privatpersoner att följa efter. Möjligheten att ta del av regionfullmäktiges sammanträden ska utvecklas, ett exempel är att under 2020 införa teckenspråks- och skrivtolkning.

För att tydliggöra den politiska ambitionen ska jämställdhetspolicyn fastställas av regionfullmäktige. Region Jönköpings län behöver konkretisera mer hur jämställdhetsarbetet ska utvecklas och genomföras i regionens samtliga verksamheter. Jämställdhetsarbetet behöver synliggöras i verksamhetsplanerna. Företag eller institutioner som utövar sin verksamhet på uppdrag av Region Jönköpings län ska arbeta för jämställdhet på sin arbetsplats.

Remissversion

Inom Region Jönköpings län ska jämställdhetsaspekter alltid beaktas innan beslut fattas. För att arbetet med jämställdhetsintegrering ska bli verklighet tas en handlingsplan med tydliga åtgärder och uppdrag fram under 2020. Handlingsplanen ska innefatta tillämpning av forskning samt stöd och utbildning av personal inom den egna organisationen

Barnkonventionen

Kunskap om barn och ungas rättigheter ska hållas levande och utvecklas inom alla delar i Region Jönköpings län. Barn måste få vara barn och samtidigt tas på allvar. Barnperspektivet ska genomsyra alla politikområden. Politiska beslut ska föregås av barnkonsekvensanalys, eftersom barn ofta har andra behov och förutsättningar jämfört med vuxenvärlden. Vi har ansvar för att skapa bra förutsättningar för våra barn och unga så att de får ett framtida bra liv, och vi har också ansvar för att lyssna på dem och ge dem ett bra liv här och nu när de är barn och unga. Vårt län ska vara den bästa platsen att växa upp på.

Därför arbetar Region Jönköpings län efter FN:s barnkonvention. Det övergripande målet för vårt barnrättsarbete är att barns och ungas mänskliga rättigheter ska beaktas. De ska bemötas med respekt, ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande. Förutsättningen är att kunskapen om barnets rättigheter hålls levande och utvecklas inom alla delar i vår verksamhet. Handlingsplanen har speciellt fokus på:

- utbildning och fortbildning för personal
- barnrättsombud i varje enskild verksamhet
- barn och ungas delaktighet
- barn som anhöriga.

Genom ett årligt Barnbokslut ges alla verksamheter möjlighet att på ett övergripande sätt redovisa barnrättsarbetet inom den egna verksamheten. I Barnbokslut ska särskilt belysas hur barn får stöd vid anhörigs sjukdom. Syftet är att barnsäkra Region Jönköpings län.

Befolkningsbeskrivning

Region Jönköpings län sammanfaller geografiskt med länsindelningen som omfattar 13 kommuner. Den 31 december 2018 hade länet 360 825 invånare – en ökning med 3588 invånare jämfört med 2017. Under 2018 ökande befolkningen i 12 av länets kommuner. Under de senaste fem åren har länets befolkning ökat med 19 590 personer. Uppdelat på kommungrupper så har befolkningen i den nordvästra länsdelen ökat med 9874 personer, den östra länsdelen med 6158 personer och den södra länsdelen med 3558 personer.

Fördelningen mellan kvinnor (49,4 procent) och män (50,6 procent) varierar mellan länets kommuner. Andelen kvinnor varierar mellan 48,1 (Gnosjö) och 49,9 (Mullsjö och Jönköping). Andelen kvinnor är något lägre och andelen män något högre i Jönköpings län jämfört med riket. Den förväntade medellivslängden är något högre i länet än i riket, för både kvinnor och män.

Högst förväntad medellivslängd har kvinnor i Aneby kommun (85,5 år) och lägst medellivslängd har män i Nässjö kommun (80,5 år). Andelen barn under fem år och andelen 65 år och äldre av befolkningen är högre i länet än i riket.

Av länets befolkning har 23,1 procent utländsk bakgrund (utrikes födda samt inrikes födda vars båda föräldrar är utrikes födda). Genomsnittet för riket är 24,9 procent. Spridningen i länet är relativt stor. Habo har lägst andel med utländsk bakgrund (9,9 procent) medan Gnosjö har högst andel (33,4 procent).

I åldersgruppen 25-64 år har 14 procent av länets befolkning kort utbildning, det vill säga högst grundskoleutbildning. Motsvarande siffra för riket är 12 procent. Spridningen är stor i länet – den nordvästra länsdelen har lägst andel med kort utbildning och södra länsdelen högst.

Andel öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd är lägre i länet (5,8 procent i augusti 2019) än i riket (6,9 procent) i åldersgruppen 16-64 år. Nässjö kommun har högst arbetslöshet och Habo kommun lägst. Ungdomsarbetslösheten är också något lägre i länet än i riket. I gruppen 18-24 år är siffran 7,2 procent i länet och 8,9 procent i riket (augusti 2019). Högst ungdomsarbetslöshet har Nässjö kommun och lägst har Gnosjö kommun. (Se figur 2 sida 11.)

Moderaterna

Prognos över befolkningsutvecklingen

Befolkningsprognosen för Jönköpings län innebär att folkmängden under prognosperioden 2018-2030 ökar med nästan 38 000 personer, från 357 237 år 2017 till drygt 395 000 år 2030.

Befolkningstillväxten väntas vara som starkast under åren 2020-2025, med en årlig befolkningsökning på över 3 000 personer. Framför allt är det en hög inflyttning som ligger bakom denna ökning. Mot slutet av prognosperioden förväntas tillväxten ligga omkring 2 500 personer per år.

Prognosen för perioden 2018-2030 innebär:

- folkmängden ökar med nästan 38 000
- personer från 357 237 till drygt 395 000
- antalet barn i åldrarna 0-5 år ökar med 1 630
- antalet barn i grundskoleåldern 6-15 år ökar med 6 950
- antalet ungdomar i gymnasieåldern 16-18 år ökar med 3 100
- antalet invånare i förvärvsarbetande åldrar (19-64 år) ökar med 14 400 personer
- antalet yngre pensionärer (65-79 år) ökar med 2 300.
- De äldre pensionärerna (80 år och äldre) ökar med 9 500.

Figur 2: Arbetslöshet - andel av den registrerade arbetskraften 16–64 år samt andel av den registrerade arbetskraften 18–24 år

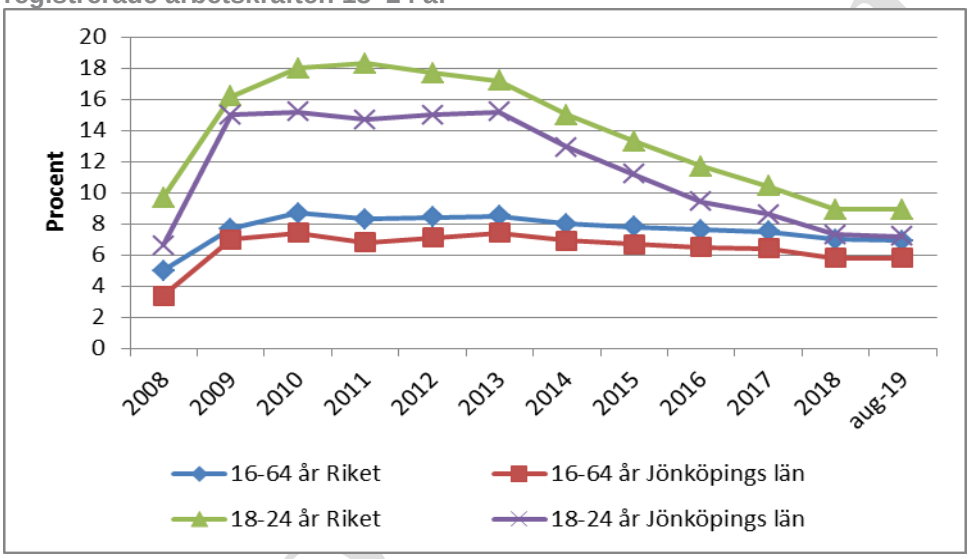

Källor: Arbetsförmedlingens årsstatistik 2008-2018 samt Arbetsförmedlingens månadsstatistik aug 2019.

Befolkningens hälsa

För att kunna planera och prioritera verksamheten i Region Jönköpings län och i länets kommuner behövs kunskap om hälsoläget. Befolkningen i Jönköpings län mår generellt bra jämfört med riket. Dödstalen för både män och kvinnor ligger sedan 20 år tillbaka något lägre än i riket. Insjuknandet i ischemisk hjärtsjukdom (främst kärlkramp i hjärtat och hjärtinfarkt) minskar, medan antalet som insjuknar i cancer ökar något (Socialstyrelsen).

I juni 2018 antog riksdagen ett nytt folkhälsopolitiskt mål med tydligare fokus på jämlikhet i hälsa. Det nya nationella folkhälsomålet är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”. Det nya målet har åtta målområden.

Med utgångspunkt i det nationella folkhälsomålet och de åtta målområdena presenteras lokala hälsotal. Utgångspunkt tas även i regionens strategi Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län. Hälsotalen utgörs av både mått på riskfaktorer för sjukdom och mått på hälsoutfall och är hämtade från Statistiska centralbyrån, Försäkringskassan, Skolverket, Brottsförebyggande rådet, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Regionens Folkhälsoenkät Ung samt Region Jönköpings läns statistik över övervikt och fetma bland länets barn. I bilagorna visas diagram för länets kommuner samt statistik som ligger till grund för

diagrammen. I bilagan ”Hälsotal i Jönköpings län” presenteras också hälsotal uppdelat på kön, åldersgrupper samt socioekonomiska grupper i jämförelse med riket. Statistik som ligger till grund för alla diagram finns också i bilagan.

Perspektiv: Process och produktion

All verksamhet ska skapa värde och Region Jönköpings läns mål ska nås med lägsta möjliga resursinsats. Vi fortsätter vårt intensiva förbättrings- och utvecklingsarbete genom en kontinuerlig utveckling av processer och arbetssätt. För att skapa bästa möjliga resultat, behöver det finnas en gemensam bild av hur systemet fungerar.

Bilden Region Jönköpings län som system (figur x, sida xx) visar sambandet mellan de olika delarna i systemet. I mitten beskrivs de processer som direkt möter invånarnas behov. Processerna utgår från att skapa värde för invånarna. Överst finns pådrivande ledningsprocesser, som påverkar arbetssätt och prioriteringar. Nertill finns processer som behövs för att utveckla och stödja verksamheten. Gränsdragningen mellan de tre olika delarna är inte självklar; verksamheter kan anses höra hemma i olika delar av bilden. Regiongemensamma inriktningar för stödprocesserna beskrivs nedan.

Vi leder, samordnar och utvecklar genom:

Invånarinflytande
Val
Medborgarpaneler

Beslut och ledning
Budget och verksamhetsplanering
Balanced Scorecard med handlingsplaner
Mötesplatser och medarbetarsamtal
Samverkan med fackliga organisationer

Omvärldsbevakning
Öppna jämförelser
Folkhälsoläge
Regler och program
Kongresser, seminarier, litteratur

Systematiskt förbättringsarbete
Ledarutveckling
Microsystem
Patientsäkerhet
Professionell kunskapsutveckling
Forskning

Resultatuppföljning
Bokslut
Rapporter
Resultattavlor
Kvalitetsregister
Revision

Så arbetar vi för att möta invånarens behov:

Vision för Region Jönköpings län: För ett bra liv i en attraktiv region

Skapa kontakt
Bemötande
Telefoni
Mina vårdkontakter

Ge stöd till egenvård
E-hälsa
Lärcaféer

Analysera, åtgärd och följa upp behoven inom hälso- och sjukvård och tandvård
Prevention
Diagnostik
Behandling
Omvårdnad
Rehabilitering

Förbättra folkhälsan

Främja kulturintresse
Scenkonst
Utställning och utsmyckning
Mötesplatser

Utbilda
Folkbildning för demokrati och ökad sysselsättning
Verksamhetsförlagd utbildning

Underlätta resande med kollektivtrafik

Stimulera regional tillväxt
Infrastruktur
Kompetensutveckling
Företagsutveckling i samverkan med näringsliv och föreningar /organisationer
Turism
Internationell samverkan

Samverkan i systemet och med kommuner, myndigheter, regionen och civilsamhället.

Så arbetar vi för att utveckla och stödja verksamheten:

Resursfördelning
Vårdpeng
Anslag
Ersättningssystem
Avgifter
Frisktandvård

Personalutveckling
Löner
Rekrytering
Arbetsmiljö
Jämställdhet
Mångfald
Kompetensutveckling

Ge service
IT och telefoni
Varu- och tjänsteförsörjning
Hjälpmedelsservice
Transporter
Vaktmästeri
Medicinsk teknik
Kost
Administration
Lokalförsörjning
Städ

Kommunikation
Intern/extern webbutveckling
Strategiskt/integrerad kommunikation
Aktiv kommunikationsplanering
Utveckling av kommunikationskanaler

Utvecklingsarbete
Metodutveckling
Utbildning

Miljöarbete

Mål och tillitsbaserad styrning

Region Jönköpings läns målstyrning ses över. Att leda och styra en komplex organisation förutsätter att ledning och medarbetare vet vad uppgiften är och åt vilket håll de ska gå. Det förutsätter en gemensam verklighetsbild och förståelse för de mål som beslutas. Medarbetare ska göras mer delaktiga och ges möjlighet att ta större ansvar.

Region Jönköpings län ska initiera en process för ökad tillitsbaserad styrning och ledning genom delaktighet av medarbetare och i dialog med länets kommuner för att utveckla Region Jönköpings läns målstyrning på fullmäktige- och nämndnivå.

Processorientering

En förutsättning för långsiktigt hållbar verksamhet är utveckling och förbättring av arbetssätt genom ständiga förbättringar. Att kunna arbeta med ständiga förbättringar förutsätter ett system med väl definierade processer och tydliga mål. Så snart en process är känd av medarbetarna och har ett visualiserat mål, finns möjligheter att göra den allt bättre med hjälp av ständiga förbättringar. Genom en tydlig systematik i form av mål, mätningar och upprepade PGSA-cykler (planera, göra, studera, agera) med alla medarbetare involverade kommer vi allt närmare målet.

Figur 4 Mål, mätningar och PGSA-cykler

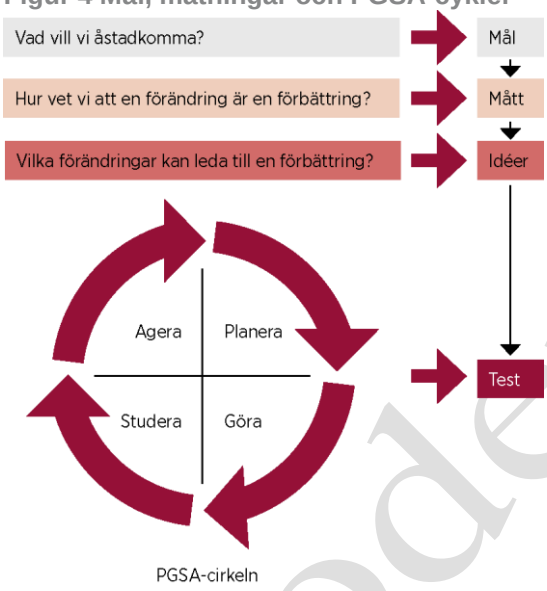

Ju högre takten är för genomförda dokumenterade förbättringar enligt modellen ovan, desto snabbare når vi målen och därmed visionen.

Många av Region Jönköpings läns processer upprepas på flera håll i organisationen. För bästa möjliga resultat krävs att dessa processer är lika i sin utformning och leder till likartade resultat. Först då kan vi förenkla och förbättra för såväl externa som interna kunder som processen är till för. Att arbeta processorienterat med ständiga förbättringar ställer krav på tydligt ledarskap som är i ständig utveckling och utgår ifrån förändringsledning samt att de medarbetare som berörs är involverade i processen i alla led.

För att nå likartade länsövergripande processer behöver vi samverka över organisatoriska gränser. En process spänner många gånger över flera organisatoriska gränser och kräver därmed att alla involverade gemensamt gör PGSA-cyklerna. En förbättring som genomförts på ett ställe i organisationen har inte nått sin fulla potential förrän den också genomförts på andra ställen i organisationen där samma arbete utförs. Modeller för länsövergripande processförbättring och spridning är en nödvändighet för att vi ska kunna hålla jämna steg med omvärlden vad gäller kundnöjdhet, kvalitet och resursförbrukning.

Digitalisering

Region Jönköpings läns förmåga att digitalisera arbetsprocesser och utveckla enkla och användbara tjänster är avgörande för att kunna möta de förväntningar som såväl invånare som medarbetare har på effektiva, säkra och moderna arbetssätt och servicenivåer. Digitalisering innebär också förändrade arbetssätt och det är genom detta vi får en större utväxling och bättre resursanvändning.

Moderaterna

Kommunikation som verktyg för måluppfyllelse

Med kommunikation som strategiskt verktyg arbetar vi tillsammans för att förverkliga Region Jönköpings läns strategiska mål och visionen om ett bra liv i en attraktiv region.

God kommunikation bygger på vår förmåga att förstå vad länsinvånare, medarbetare, samarbets-partners och andra intressenter behöver och vill veta. Vår kommunikation ska vara målgrupps-anpassad och tillgänglig och Region Jönköpings län ska uppfattas som en kommunikativ organisation. I dialogen med våra målgrupper ska vi hela tiden säkerställa att deras behov styr valet av innehåll och kanal. Kommunikationen ska öka invånarnas kunskap om Region Jönköpings län och ge möjlighet till insyn och delaktighet.

Medarbetarna ska uppleva att cheferna är kommunikativa; att de engagerar och involverar medarbetarna. Alla medarbetare har ett eget ansvar att söka upp och ta del av information som är relevant för verksamheten, men också att dela med sig och underlätta för andra att göra ett bra jobb.

Kommunikationen, såväl extern som intern, ska bidra till att stärka varumärket Region Jönköpings län.

Risk och säkerhet

Region Jönköpings läns risk- och säkerhetsarbete utvecklas kontinuerligt under planperioden.

Region Jönköpings län arbetar systematiskt och riskbaserat med informationssäkerhet för att skydda informationen. Ett aktivt arbete med informationssäkerhet är viktigt för förtroendet bland invånare och patienter. EU:s dataskyddsförordning (GDPR) och EU:s NIS-direktiv ställer höga krav på informationssäkerheten. En robust IT-infrastruktur är den grund som behövs för att informationen ska kunna spridas på ett lättillgängligt och säkert sätt.

Hållbar utveckling

Region Jönköpings län har höga ambitioner för hållbar utveckling, och det präglar målen i vårt program för hållbar utveckling 2017–2020. Vi ska bidra till ett bra liv i en attraktiv region för dagens och framtidens generationer. Därför är det självklart för oss att våra verksamheter bidrar till att minimera miljöpåverkan och utjämna orättvisa livsvillkor. Vi vill skapa tillväxt och utveckling som är långsiktigt hållbar både socialt, miljömässigt och ekonomiskt – både för våra medarbetare i organisationen och för länets invånare.

Agenda 2030 är framtagen av FN och innehåller sjutton globala mål för hållbar utveckling. De övergripande områdena är att avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen och att lösa klimatkrisen. Utmaningen för varje individ, varje organisation, varje samhälle och varje nation är att se vad var och en kan göra för att hjälpa till att uppfylla målen. Inom Region Jönköpings län har arbetet påbörjats genom att en arbetsgrupp har kartlagt hur olika verksamheters arbete passar ihop med målen i Agenda 2030. Detta är ett arbete som kommer att utvecklas under de närmaste åren och integreras i det vi redan gör.

Program för hållbar utveckling

Region Jönköpings län arbetar för en hållbar utveckling som är hälsofrämjande och jämlik med barnens bästa i centrum. En hållbar utveckling innebär en utveckling som tillgodoser dagens behov, utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Arbetet med hållbar utveckling styrs av Program för hållbar utveckling 2017–2020. Programmet syftar till att visa hur vi ska arbeta för att på ett långsiktigt hållbart sätt nå vår vision För ett bra liv i en attraktiv region.

Programmet har som mål att Region Jönköpings län till 2020 ska ha tagit betydande steg för att säkerställa att verksamheten bedrivs i linje med en hållbar utveckling. Till 2020 ska också arbetssätt ha utvecklats och kunskap tagits fram så att åtgärder vidtas för att på längre sikt uppnå en hållbar utveckling. 30 miljoner kronor avsätts för 2017-2020 till investeringar för att regionens fastigheter ska producera 3 GWh förnybar energi. Region Jönköpings län bidrar också i det regionala utvecklingsuppdraget till att de nationella miljökvalitetsmålen nås samt verkar för skydd av ändliga resurser som åkermark och grundvatten. Vi arbetar aktivt för att skydda Vättern som dricksvattenstäkt och naturområde, och motsätter oss därmed miljöskadliga åtgärder såsom gasborrning, gruvbrytning och utökade skjutningar i området.

Program för hållbar utveckling 2017-2020 omfattar fyra framgångsfaktorer:

- vi är klimatsmarta
- vi använder våra resurser klokt
- vi är socialt hållbara

Motionen

- vi bidrar till en sund livsmiljö.

Utöver de mål som framgår under respektive framgångsfaktor finns tillhörande inriktningsmål samt beslutade aktiviteter i form av prioriterade åtgärder. De prioriterade åtgärderna revideras vid behov en gång per år.

Under 2020 arbetas ett nytt program för hållbar utveckling fram, som tar vid när nuvarande program går ut och som omfattar perioden 2021-2025.

Det nya programmet ska förutom hållbarhetsarbetet i den egna organisationen även beskriva hur Region Jönköpings län som finansiär, delägare i bolag och som samhällsaktör ska verka för att hållbarhetsmålen nås. I arbetet med det nya programmet ska en koldioxidbudget och en klimatstrategi tas fram som ligger till grund för vilka åtgärder som Region Jönköpings län behöver genomföra för att åstadkomma årliga minskningar av de klimatpåverkande utsläppen för att nå målen i Parisavtalet om högst 1,5 graders global uppvärmning.

Framgångsfaktor Vi är klimatsmarta

Den klimatsmarta regionen innebär att våra verksamheter är fossilbränslefria, har negativa utsläpp av koldioxid och är klimatanpassade.

Att vara klimatsmart innebär att vi bidrar till en minskad klimatpåverkan och tar vårt ansvar för att jorden ska nå det internationella målet med en temperaturökning på maximalt 1,5 grader. Vi behöver klimatanpassa vår verksamhet och minska vår klimatpåverkan. Det finns en tydlig koppling mellan ökad medeltemperatur på jorden och negativa sociala konsekvenser. Därför är det viktigt att vi arbetar med klimatfrågor även ur ett socialt perspektiv. Region Jönköpings läns finanspolicy innehåller denna inriktning.

Grundorsaken till klimatpåverkan är att vi tar upp kol, olja och naturgas från berggrunden och då bryter mot hållbarhetsprincipen om att inte systematiskt öka förekomsten av ämnen från berggrunden. Den klimatpåverkan som vår verksamhet ger upphov till kommer från många olika håll. Vi har stor klimatpåverkan från till exempel arbetspendling, vår energianvändning, kollektivtrafiken och tjänsteresor. Utöver dessa har vi påverkan från vår materialanvändning av till exempel engångsmaterial, livsmedel, jordbruk och varutransporter.

Klimatanpassning innebär till exempel att sjukvårdens kunskap om värmeslag och nya sjukdomar behöver öka, att vi klarar problem med dricksvattenförsörjningen och att våra sjukhusområden och övriga områden kan hantera mycket häftiga så kallade hundraårsregn som bedöms öka.

Mål år 2020

1. Förnyelsebara energislag av den totala energianvändningen i Region Jönköpings läns verksamheter ska öka under programperioden.
2. Energieffektiviteten ska öka i vår verksamhet. Klimatpåverkan från våra egna transporter ska minska.

Framgångsfaktor Vi använder våra resurser klokt

Klok resursanvändning innebär att våra verksamheters utveckling inte tar resurser från kommande generationer utan istället verkar för cirkulär ekonomi när det gäller varor och tjänster. Kretsloppen ska vara resurseffektiva och fria från farliga ämnen.

Klokt resurstänkande handlar om att använda resurser på ett effektivt och hållbart sätt. Med resurser menas både ekonomiska resurser såväl som naturens resurser. Vissa resurser är förnyelsebara medan andra inte är det. Om vi ska använda icke förnyelsebara resurser ska dessa hanteras i slutna kretslopp så att kommande generationer också kan använda dem. Här finns två av hållbarhetsprinciperna med att inte systematiskt tillföra ämnen från samhällets produktion eller systematisk undanträngning av naturen med fysiska metoder. Resursanvändningen ska inte bryta mot dessa villkor. Resursanvändningen ska ske på ett effektivt sätt och är en viktig fråga för våra verksamheter. Väl använda resurser inom vår verksamhet ger en minskad miljöpåverkan, god ekonomi och ökad nytta för våra uppdragsgivare.

Mål 2020

1. Vi ska ha utvecklat långsiktigheten i våra beslut samt ha fokuserat på livscykelkostnaden vid investeringar och upphandlingar.
2. Vår material- och livsmedelsförsörjning ska bidra till ett hållbart samhälle.

Modellerna

3. Det gemensamma ledningssystemet, som omfattar alla verksamheter i organisationen, ska främja ett totalt hållbarhetsperspektiv vid styrning av verksamheten.

Framgångsfaktor Vi är socialt hållbara

Som en socialt hållbar organisation agerar och samverkar vi med vår omvärld på ett sådant sätt att vi har en positiv påverkan på människor, både i vår närhet och på andra håll i världen.

Social hållbarhet är en av de fyra hållbarhetsprinciperna och handlar om mångfald och tillit i samhället och alla människors möjlighet till hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening. Det omfattar mänskliga rättigheter, likabehandling, tillgång till sjukvård, skäliga arbetsvillkor, möjlighet att engagera sig i samhället, möjlighet till kompetensutveckling och en mening med att finnas. Vår utgångspunkt är att människor med olika bakgrund, färdigheter och livserfarenheter berikar varandra med ny kunskap och nya insikter.

Region Jönköpings län arbetar efter FN:s barnkonvention och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Vi som region har en direkt påverkan på invånarnas möjlighet till hälsa genom vårt ansvar för folkhälsa och sjukvård, regional utveckling genom arbetet med den regionala utvecklingsstrategin (RUS), kompetensutveckling genom våra folkhögskolor och naturbruksgymnasier, existentiella frågor genom vår kulturverksamhet och genom skäliga arbetsvillkor hos de som tillverkar de varor och tjänster vi köper in. Allt detta utifrån att människors lika rättigheter och värde erkänns och respekteras.

Som organisation har vi flera grundläggande värderingar som leder till en hållbar organisation och hållbar utveckling. Kundorientering medför att vi ska skapa värde för de som vi finns till för – våra kunder. För att göra detta behöver vi ett engagerat ledarskap, allas delaktighet och mångfald. Här framstår även samverkan både internt och externt som avgörande för att nå framgång i detta arbete. För att vara långsiktigt framgångsrik i detta arbete har vi som arbetsgivare en viktig roll i att skapa de rätta förutsättningarna för både dem vi är till för, våra medarbetare och samverkanspartner.

Mål 2020

1. Vi ska arbeta för tillit och förtroende hos invånare, samarbetspartners och inom organisationen. Det innebär till exempel att vi arbetar med vision, värderingar, mål, policyer och riktlinjer, att det finns en ”vi-känsla” i organisationen och goda och stödjande relationer med samarbetspartners och mellan olika enheter och nivåer.
2. Mångfald; verksamheten och arbetsplatsen ska präglas av mångfald.
3. Likabehandling; verksamheten och arbetsplatsen ska präglas av likabehandling med samma rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
4. Integration; verksamheten och arbetsplatsen ska aktivt främja integration inom ramen för strategier, planer, program och dylikt. Vår verksamhet styrs av värden kring jämlikhet, jämställdhet och ett normmedvetet förhållningssätt och bemötande.

Framgångsfaktor Vi bidrar till en sund livsmiljö

En sund livsmiljö innebär att våra verksamheter inte bidrar till negativa miljö- och hälsoeffekter. Verksamheterna bidrar till en frisk befolkning genom ett framgångsrikt arbete med folkhälsan.

En sund livsmiljö är en miljö fri från ämnen som är negativa för vår hälsa och för de naturliga kretsloppen. Det handlar också om biologisk mångfald och en miljö som bidrar till en god psykisk hälsa. Det innefattar alla de tre hållbarhetsperspektiven; sociala förhållanden, ekonomiska villkor och miljöhänsyn. Här finns tre av hållbarhetsprinciperna med att inte systematiskt tillföra ämnen från samhällets produktion, systematisk undanträngning med fysiska metoder och den sociala hållbarhetsprincipen utifrån hälsa.

Folkhälsa och sjukvård är en stor del av vår verksamhet och ligger i linje med att arbeta för en sund livsmiljö. Det handlar om det vi kan påverka själva, som hur vi använder kemiska produkter, hur vi förskriver läkemedel, hur vi transporterar personer och varor samt hur vi anlägger grönytor. Men det handlar också om att skapa en sund livsmiljö där de varor tillverkas som vi använder i vår verksamhet, till exempel läkemedel, livsmedel, IT-utrustning, sjukvårdsmaterial och textilier.

Moderaterna

Mål 2020

1. Vi arbetar strukturerat med att minska negativ påverkan från kemikalier i produkter och varor utifrån en tydlig kemikaliestrategi.
2. Inriktningen är att vi i första hand ska välja ekologiska livsmedel som uppfyller svenska krav avseende djurhållning och övriga livsmedelskrav. I andra hand ska vi välja livsmedel som uppfyller svenska krav avseende djurhållning och övriga livsmedelskrav. I tredje hand ska vi välja ekologiska livsmedel.
3. Vi ska genom krav i upphandling och andra åtgärder erbjuda hälsosamma val i våra restauranger och caféer.
4. Vi ska ha en effektiv läkemedelsanvändning. Kunskapen om läkemedelsanvändning i vår organisation ska vara god när det gäller hälsoeffekter, miljöpåverkan och social påverkan, både här i länet där läkemedel används och där de produceras.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Närmare 30 års arbete med organisatoriskt lärande visar betydelsen av lärande och ständiga förbättringar i service och processer. Innovationer och nya arbetssätt växer fram genom att många är motiverade för, och engagerade i, ett ständigt pågående förbättringsarbete. Detta är möjligt när alla medarbetare och chefer ges förutsättningar att bidra med, och utveckla, sitt engagemang och sin kompetens. Grundläggande i chef- och ledarskap är att för bästa möjliga verksamhet utifrån behov skapa förutsättningar för lärande, utveckling och delaktighet. Därför engageras alla medarbetare i lärande och systematiskt förbättringsarbete inom sina verksamhetsnära arbetslag/mikrosystem och i att förnya sina arbetsprocesser och sin egen kompetens. Förnyelse och innovationer uppmärksammas särskilt. Patienters och invånares kompetens och synpunkter blir allt viktigare delar i förbättringsarbetet.

Ett väl fungerande ledningssystem innebär effektiv ledning och styrning samt att erfarenheter från olika lokala förbättringsarbeten stimuleras och tas tillvara i hela organisationen. För att utveckla det övergripande ledningssystemet arbetar vi med kriterierna i Utmärkelsen Svensk Kvalitet.

Lärande och innovation

Region Jönköpings läns utvecklingsstrategi baseras på fyra principer:

- lärande är nyckeln till utveckling och förbättring
- förbättring går på bredden och djupet
- förbättringar görs av både ledningen och enskilda medarbetare
- genom nya angreppssätt och förbättrade arbetsprocesser höjs värdet på Region Jönköpings läns tjänster.

Lärande- och förnyelsearbetet skapar förutsättningar för att

- behålla det som fungerar bra i nuet och säkradess uthållighet
- förbättra det som kan förbättras i nuet – ständiga förbättringar
- finna nya sätt att förändra nuet på – förnyelse.

Ständiga förbättringar – kraftsamling

I takt med de förändringar som sker i omvärlden ska Region Jönköpings län stärka och förnya verksamheten för attraktivitet och tillväxt och för att nå bättre folkhälsa och bättre vård. Utgångspunkten är att arbeta med det som skapar värde för invånarna inom hälso- och sjukvård och regional utveckling, för bättre hälsa, bättre vård till lägre kostnader. Detta är en del av ständiga förbättringar.

Kraftsamlingen är både ett förhållningssätt och ett riktat arbete inom avgränsade områden i hela verksamheten. Inom hälso- och sjukvård görs översyn av olika specialistområden för att skapa en jämlik vård. Utgångspunkten för arbetet är folkhälsa och partnerskap med patienten. Arbetet har sitt fokus på kostnadseffektivitet och nya arbetssätt med bibehållen eller förbättrad kvalitet. Utveckling av nya arbetssätt, fokus på hälsa och egenvård liksom Rätt använd kompetens (RAK) och digitalisering är viktiga delar i planerna.

Behovet av fortsatt kraftsamling i hälso- och sjukvården förstärks av välfärdsutmaningen, den demografiska utvecklingen under kommande decennier, samt att kostnaderna överstiger budgeten. Vår nettokostnad ligger dock lägre än riksgenomsnittet jämfört med andra landsting/regioner.

Moderatorna

Perspektiv: Ekonomi

Utgångspunkten för styrningen är Kommunallagens krav på god hushållning, både ur ett verksamhetsperspektiv (ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet) och ur ett finansiellt perspektiv (långsiktig och uthållig finansiering).

Kostnadseffektiv verksamhet

Verksamhetsmål inom hälso- och sjukvård och regional utveckling ska uppnås med lägsta möjliga resursinsats. För en bra styrprocess krävs att olika verksamhetsnivåers mål, resurstilldelning och resultat är tydliga, i såväl planering som genomförande och uppföljning. En ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet uppnås genom god måluppfyllelse där tjänsten producerats med en hög produktivitet (se figur 5, sida 19).

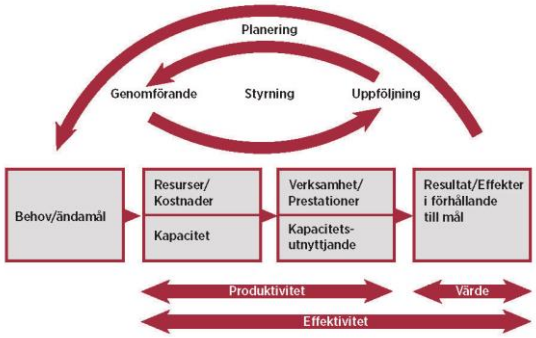

Finansiellt mål

Region Jönköpings län har en stark och stabil ekonomisk grund som skapats genom ett långsiktigt ansvarstagande. Kostnadsutvecklingen inom framförallt hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken kommer att ställa krav på finansiering och kostnadskontroll för en ekonomi i balans. Nya satsningar och reformer samt investeringar i verksamheten ska därför ske med långsiktig stabilitet i fokus. Varje generation bör bära kostnaderna för den service som den beslutar om och själv konsumerar. För att säkerställa en hälso- och sjukvård med god tillgänglighet och hög kvalitet krävs en fortsatt tydlig prioritering av välfärdens verksamheter.

Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att vi över tid ska finansiera investeringarna med egna medel. Utgångspunkten är att Region Jönköpings läns verksamheter inte kostar mer än vad som kan finansieras genom skatteintäkter och statsbidrag. Region Jönköpings läns ekonomiska resultat ska vara på en nivå där såväl konjunktursvängningar som framtida åtaganden kan klaras. Det handlar om att klara pensionsåtaganden gentemot personalen, investering och finansiering i all verksamhet som Region Jönköpings län ansvarar för.

Det övergripande finansiella målet innebär:

- skatteintäkter och statsbidrag/kommunal utjämning ska räcka till verksamhetens nettokostnader och investeringsutgifter
- finansiella intäkter från pensionsmedels- och rörelsekapitalförvaltningen ska täcka finansiella kostnader avseende pensionsskulden
- det övergripande finansiella målet om egenfinansiering utvärderas över tidsperioden 2015-2025.

Av skatteintäkter och statsbidrag/kommunal utjämning ska över tid verksamhetens nettokostnader utgöra 98 procent, finansnetto 0 procent och investeringsutgifter utöver avskrivningar utgöra 0-2 procent av skatteintäkter och statsbidrag/kommunal utjämning.

Inom den kommunala sektorn är den allmänna definitionen av egenfinansiering av investeringar att investeringsutgifterna ska täckas av årets resultat och avskrivningar. Den 1 januari 2019 förändrades den kommunala redovisningslagen så att finansiella tillgångar ska värderas till marknadsvärdet. Det innebär att orealiserade värdeuppgångar och värdenedgångar på finansiella tillgångar blir resultatpåverkande och att årets resultat ett enskilt år kan vara mycket högt alternativt lågt i förhållande till budget beroende på att orealiserade värdeförändringar påverkat resultatet. För att den förändrade redovisningsprincipen inte ska påverka hur Region Jönköpings läns mål om egenfinansiering av investeringar bedöms är scenariot för perioden 2015-2015 beräknat utifrån resultatmåttet verksamhetens resultat före finansnetto och avskrivningar. På så vis får finansnettot ingen påverkan på det finansiella målet.

Moderaterna

Pensionsskuld

Den 31 december 2018 uppgick Region Jönköpings läns pensionsåtagande till 8,8 miljarder kronor. Pensionsåtagandet regleras i huvudsak genom tre avtal: PA-KL, KAP-KL och AKAP-KL. Avkastningen på de samlade finansiella tillgångarna på 6,8 miljarder kronor (marknadsvärde 181231) täcker inte fullt ut kostnaden för att värdesäkra pensionsåtagandet vilket innebär en årlig finansiell kostnad. Kostnaden för den förmånsbaserade pensionen kommer att variera mellan åren under planperioden beroende på att prognosen för inkomstbasbeloppets ökning är olika men ökar marginellt till 2022.

Finansiella förutsättningar

Region Jönköpings läns finansiella förutsättningar för att tillgodose medborgarnas behov beror i huvudsak på:

- befolkningsutvecklingen i länet relaterad till ökningen i riket
- samhällsekonomins utveckling och dess påverkan på skatteunderlag
- statens transfereringar
- avgiftsnivåer
- skattesats.

Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) bedömning augusti 2019 av samhällsekonomin

SKL bedömer att en svagare arbetsmarknadskonjunktur står för dörren. Statistiska utfall och indikatorer pekar överlag på en försvagad svensk konjunktur. Sysselsättningen är ännu hög, men nu syns tecken på en försvagad arbetsmarknadskonjunktur. SKL förväntar en låg BNP-tillväxt samt vikande sysselsättning 2019-2021. En nedväxling i underliggande och real tillväxt för det kommunala skatteunderlaget dröjer dock till nästa år, 2020.

SKL beskriver arbetsmarknaden som stark, men antalet sysselsatta minskade i både första och andra kvartalet 2019 enligt nationalräkenskaperna. Tillväxten i såväl antal sysselsatta som arbetade timmar har under det första halvåret 2019 sjunkit snabbt i både privat och offentlig sektor. Samtidigt som den relativa arbetslösheten (enligt Arbetskraftsundersökningarna, AKU) under det andra kvartalet låg kvar på låga 6,3 procent

Trots att konjunkturuppgången medförde en mindre ökning av arbetade timmar 2018 jämfört med 2017, skedde en tydlig inbromsning av skatteunderlagstillväxten. Vilket till viss del förklaras av att löneökningarna avtog, men främst av en teknikalitet där grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjdes.
SKL räknar med fortsatt inbromsning skatteunderlaget i både den faktiska och underliggande ökningstakten i år. Orsaken är att sysselsättningen ökar långsammare. En långsammare tillväxt av antalet arbetade timmar motverkas till en mindre del av stigande löneökningstakt samt större inkomstökningar från pensioner och arbetsmarknadsersättningar. Dessutom höjs grundavdragen åter för personer som fyllt 65 år (och kompenseras ånyo via en höjning av anslaget Kommunalekonomisk utjämning).

När SKL blickar framåt räknar de med att högkonjunkturen går mot sitt slut, med en minskning av arbetade timmar för 2020 som följd. Men effekten på skatteunderlaget dämpas bland annat av att löneökningarna blir något högre och att grundavdragen endast ökar svagt. Det betyder att skatteunderlaget växer i samma takt 2020 som 2019.

Generella statsbidrag och utjämning

Statens bidrag till landstingssektorn består i allt väsentligt av bidraget för kommunalekonomisk utjämning och bidraget avseende läkemedelsförmånen. Syftet med kommunal utjämning är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla landsting och regioner att kunna tillhandhålla likvärdig service oberoende av länsinvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden. Systemet för kommunalekonomisk utjämning omfattar:

- Inkomstutjämningsbidrag (staten garanterar medelskattekraft på 115 procent)
- Mellankommunal kostnadsutjämning (hälso- och sjukvård, glesbygd, befolkningsförändringar, kollektivtrafik, strukturella löneskillnader)
- Regleringsavgift (staten reglerar här den totala nivån på transferering).

Sedan 2017 fördelas 10 miljarder kronor till kommuner och landsting, dessa kallas välfärdsmiljarderna. De fördelas i två delar; en generell del utifrån antal invånare, en modellberäknad del utifrån antal asylsökande och nyanlända. Andelen som fördelas i den modellberäknade delen kommer successivt att minska under perioden 2018–2020, till att allt fördelas generellt utifrån antal invånare från och med 2021. För Region Jönköpings län innebär det 26 miljoner kronor 2020. Kostnadsfri tandvård för barn och unga till och med 23 år, är utifrån finansieringsprincipen kompenserad i regleringsavgiften/bidraget.

Remissversion

Tabell 2 Generella statsbidrag och utjämningsbidrag

miljoner kronor	Utfall 2018	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Inkomstutjämning	1 683	1 736	1 788	1 843	1 912
Kostnadsutjämning	-325	-339	-358	-364	-375
Regleringsavgift/bidrag [1)]	-108	-69,7	-72	-76	-122
Läkemedelsbidrag	945	998,5	1 049	1 101	1 156
Välfärdsmiljard flyktingvariabler resp inv.	65,3	44	26	0	0
Summa	**2 260**	**2 370**	**2 433**	**2 504**	**2 571**

Kostnadsutjämning

För 2020 beräknas Region Jönköpings läns bidrag till kostnadsutjämningen bli 358 miljoner kronor för gynnsam struktur. Region Jönköpings läns bidrag till kostnadsutjämning innebär för hälso- och sjukvård att våra nettokostnader utifrån strukturella förhållanden förväntas ligga en halv procent under genomsnittlig kostnad i riket (index 99,5 procent). Regeringen har föreslaget riksdagen att fatta beslut om förändringar i kostnadsutjämningen inför 2020. Effekter av detta har inte tagit i beaktande.

Statsbidrag för läkemedel

Genom överenskommelser mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting har landstingen ersatts med ett särskilt statsbidrag för kostnaden för läkemedelsförmånerna. Statsbidraget fördelas till landstingen enligt en behovsmodell som är baserad på befolkningsstruktur och socioekonomi. Mycket kostsam läkemedelsbehandling för vissa sjukdomar, som är ojämnt fördelade mellan landstingen, finansieras solidariskt av landstingen. Statens ersättning till landstingen för läkemedelsförmånerna är ett specialdestinerat statsbidrag. Region Jönköpings läns bidrag för läkemedel beräknas för 2020 uppgå till 1 049 miljoner kronor (tabell 2, sida 21).

Riktade statsbidrag till hälso- och sjukvården

Utöver generella statsbidrag förekommer ett flertal riktade statsbidrag/projektbidrag. De riktade statsbidragen inom hälso- och sjukvård är i de flesta fall knutna till en överenskommelse som tecknas mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I överenskommelsen regleras vilka insatser landsting och regioner ska göra för att erhålla bidragen samt hur insatserna ska återredovisas.

De riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvård utökades kraftigt inför 2018 och satsningarna har fortsatt under 2019. Under 2019 har ytterligare riktade statsbidrag tillkommit och reviderade överenskommelser har tecknats mellan staten och SKL. En bedömning av vilka medel som Region Jönköpings län kan räkna med för 2020 har gjorts och dessa finns inräknade i budgeten för 2020. Utgångspunkten i planeringen för Region Jönköpings län är att det arbete som påbörjades under 2018 och i allt väsentligt har fortsatt under 2019 kommer att fortgå även 2020 vilket innebär att den för fördelning av medel inom Region Jönköpings län som beslutats för 2019 ligger fast även 2020. De överenskommelser som tecknas inför 2020 kan dock innebära att vissa justeringar kan behöva göras. I 2020 års budget finns 389 miljoner med bland verksamhetens intäkter som avser förväntade riktade statsbidrag, av dessa har 52,3 miljoner kronor fördelats som permanenta förstärkningar sedan tidigare och 74,5 miljoner finns fördelade för pågående arbeten i verksamheten.

I tabellen x sida xx redovisas hur de statsbidrag som beräknas för 2020 fördelas.

Tabell 3 Riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvård

Moderaterna

Överenskommelse mellan SKL och staten/ fördelat 2019 till:	Preliminär fördelning 2019	Nya ÖK juni 2019	Diff	Bedömt bidrag 2020	Kommentar
Patientmiljard	**34,6**	**85,0**	**50,4**	**85,0**	**God och nära vård 2019 års ÖK**
- vårdval primärvård	*15,0*	*15,0*		*15,0*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- specialiserad vård/verksamhetsområden	*9,0*	*9,0*		*9,0*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- folkhälsa sjukvård, gemensamt arbete	*5,2*	*5,2*		*5,2*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
				10,0	*Digitalisera hälsosamtalen samt utveckla digitala stöd för egenvård*
				3,5	*Kvinnojouren*
	0	*0*		*7,0*	*Koloncancer screening*
				15,0	*Förstärkning av den näravården inkl vårdval BUP*
				10,0	*Barn- och ungdomspsykiatri*
- ej fördelat 2019	*5,4*	*55,8*		*10,3*	*Finansiering tillsvidare, hanteras av FS nämndens presidium*
Barnhälsovård med mera	**4,9**	**5,2**	**0,3**	**5,2**	**Ingen förändring mot planering inför 2019**
- primärvård/verksamhetsområde	*3,7*	*3,3*		*3,3*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- Folktandvården		*0,4*		*0,4*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- folkhälsa sjukvård, gemensamt arbete	*0,2*	*0,2*		*0,2*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- folkhälsa sjukvård, civilförsvarsplanering	*1,0*	*1,3*		*1,3*	*Enligt krav från MSB*
***Psykisk hälsa**	**48,7**	**37,3**	**-11,4**	**37,3**	**Ingen förändring mot planering inför 2019**
- vårdval primärvård	*5,0*	*10,0*		*10,0*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- specialiserad vård/verksamhetsområden	*13,5*	*13,5*		*13,5*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- folkhälsa sjukvård, gemensamt arbete	*0,4*	*0,4*		*0,4*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- specialiserad vård/verksamhetsområden	*12,3*	*12,3*		*12,3*	*Utlagt i budgetram permanent*
- höjt statsbidrag från 2019	*17,5*	*1,1*		*1,1*	*Finansiering tillsvidare, hanteras av FS nämndens presidium*
Goda arbetsvillkor för vårdens medarbetare	**69,7**	**114**	**44,3**	**114**	**Inklusive professionsmiljarden**
- vårdval primärvård	*10*	*10*		*10*	*Höjd grundbemanning, permanent förstärkning*
- specialiserad vård/verksamhetsområden	*19,5*	*19,5*		*19,5*	*Attraktivitet nattjänster, teamsjuksköterskor, permanent förstärkning*
- folkhälsa sjukvård, gemensamt arbete	*3,2*	*3,2*		*3,2*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- specialiserad vård/verksamhetsområde	*2,0*	*2,0*		*2*	*Kompetensutveckling palliativ vård RO30*
- regiongemensam resurs specialiserad vård	*7,0*	*7,0*		*7*	*Kompetensförsörjningsarbete i gemensam enhet*
- specialiserad vård/verksamhetsområde	*5,0*	*5,0*		*5*	*5 ytterligare PTP-psykologer*
- ej fördelat 2019	*18*	*62,3*		*5,3*	*Finansiering tillsvidare, hanteras av Regionstyrelsens arbetsutskott*
				12	*Yrkesskicklig sjuksköterskor*
				15	*Utbildningstjänster*
				60	*Lönebildning*
				-36	*Arbetstidsförkortning/arbetstidsmodeller*
				6	*Stärkt grundbemanning senirora medarbetare*
- regiongemensam resurs	*5,0*	*5,0*		*5*	*Fler utbildningstjänster specialistssk, spec vård samt primärvård*
Jämlik vård effektiva vårdförlopp	**0**	**2,1**	**2,1**	**2,1**	**Helt ny 2019**
Kortare väntetider cancervård	**0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**Helt ny 2019**
Ny kömiljard	**0**	**11,0**	**11,0**	**56,0**	**Helt ny 2019,** upp till cirka 56 miljoner kronor
Aktiv sjukskrivning	**0**	**42,9**	**42,9**	**42,9**	**Återkom 2019**
Förlossning, kvinnors hälsa	**49,0**	**51,1**	**2,1**	**34,7**	
- specialiserad vård/verksamhetsområde	*17,7*	*17,7*		*17,7*	*Förlossningsvård, permanent förstärkning bemanning/utveckling*
- specialiserad vård/verksamhetsområde	*18,5*	*18,5*		*18,5*	*Förlossningsvård, permanent förstärkning bemanning/utveckling*
- primärvård/verksamhetsområde	*4,4*	*4,4*		*4,4*	*Kvinnohälsovård, permanent förstärkning bemanning/utveckling*
- specialiserad vård/verksamhetsområde	*1,2*	*1,2*		*1,2*	*Neonatalvård, permanent förstärkning bemanning/utveckling*
- folkhälsa sjukvård, gemensamt arbete	*0,3*	*0,3*		*0,3*	*Tillsammansarbete, överenskommelse SKL/staten*
- ej fördelat 2019/utfördelat för mycket 2020	*6,9*	*9,0*		*-7,4*	*Finansiering tillsvidare, hanteras av FS nämndens presidium*
RIKTADE STATSBIDRAG HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	**206,9**	**360,6**	**153,7**	**389,2**	

*Psykisk hälsa: Utöver ovan angiven summa statsbidrag är 4,6 mnkr fördelade till kommunal utveckling för ungdomsmottagningar

Modellen

Regionskatten

Region Jönköpings läns utdebitering 2020 är 11,76 kronor. Om hänsyn tas till landstingens olika kostnadsansvar för hemsjukvård, kollektivtrafik, färdtjänst med mera (den så kallade skattesatsen), var justerade skattesats 2019 för Region Jönköpings län 11,57 kronor, vilket är samma nivå som genomsnittet för riket.

En viktig förutsättning för fortsatt god samhällsekonomisk tillväxt är att skatten hålls på en långsiktigt hållbar nivå.

Tabell 4 Genomförda skatteförändringar sedan 2011

År	Förändring		Skattesats
2019	Höjd utdebitering	0,50	11,76
2015	”Skatteväxling” region med mera	0,05	11,26
2014	Skatteväxling av färdtjänst	0,15	11,21
	Höjd utdebitering	0,40	
2013	Skatteväxling av hemsjukvård	-0,34	10,66
2012	Skatteväxling av trafik	0,33	11,00
2011			10,67

Finansiella intäkter/kostnader

Årsavkastningen för de finansiella tillgångarna åren 2020-2022 beräknas uppgå till cirka 4,75 procent. vilket motsvarar cirka 250 miljoner kronor per år. Pensionsskulden vid 2019 års utgång beräknas uppgå till 9,1 miljarder kronor och beräknas öka till 9,8 miljarder kronor 2022. Kostnad för värdesäkringen av pensionsskulden beräknas minska från 340 miljoner kronor 2019 till 304 miljoner kronor 2022.

FINANSIELL BEDÖMNING 2020–2022

För en långsiktig och finansiell hållbar utveckling är Region Jönköpings läns finansiella målsättning att över tid uppnå ett finansiellt resultat som ger förutsättning för egenfinansiering av investeringar. Föreliggande resultatbedömning och bedömning kring möjlighet av egenfinansiering av investeringar baseras på följande förutsättningar:

- Verksamhetens nettokostnad för 2020-2022 är en uppräkning av 2019 års budget utifrån av SKL bedömd pris- och löneförändring.
- Skatteintäkter och kommunal utjämning/statsbidrag utifrån SKL:s bedömning augusti 2019.
- Oförändrad skattesats 2020 11,76
- Utgiftsramar för 2020-2022 har utökats vilket redovisas i tabell x, sida xx.

Investeringar

Erfarenheten visar att utfallet av investeringarna sällan når upp till målen i budget och flerårsplan. Högkonjunkturen och de pågående byggnationerna gör det realistiskt att investeringarna uppgår till 80 % procent av den beräknade investeringskalkylen under 2020 och 85% åren 2021-2023, resterande år beräknas de till 100 % av investeringsplanen.

Utifrån bedömningen av resultat, investeringsnivå och därmed egenfinansiering saknas utrymme för utgiftsökningar och restriktivitet i beslut om nya investeringar kommer att vara nödvändig såväl under planperioden 2020-2022 som resterande år i perioden för det finansiella målet om egenfinansiering, 2015-2025.

För att klara egenfinansieringsperioden 2015-2025 (tabell x, sid xx) innebär det att investeringsnivån inte får överstiga 470 miljoner kronor år 2024 och 440 miljoner kronor år 2025. Skulle investeringsbehovet överstiga nivån något år krävs särskilt beslut om hur den överskjutande delen ska finansieras.

Finansiell utblick mot 2030

De senaste tjugo åren har det varit en förhållandevis god balans i den demografiska utvecklingen. De åldersgrupper som är i arbete och därmed bidrar till finansiering av välfärden har växt i ungefär samma takt som de behov som den demografiska utvecklingen har gett. Trots det har välfärdssektorn haft stora utmaningar att klara en verksamhet och ekonomi i balans. Region Jönköpings län har sedan början av 2000-talet varje år ökat kostnadsmassan utöver pris- och löneökningar, det vill säga en volymökning.

Moderaterna

Den demografiska utvecklingen de kommande 20 åren kommer däremot att innebära en mycket stor utmaning för välfärdssektorn i hela Sverige. Enligt befolkningsprognosen kommer Jönköpings län att ha cirka 390 000 invånare år 2030, en ökning med nästan 40 000 invånare. Det som kommer att utmana välfärdssektorn är att de åldersgrupper som ökar mest är de yngre och de äldre. Åldersgrupperna som vi idag räknar till de som arbetar, 20–64 år, ökar visserligen också men inte alls lika mycket.

Staten, kommuner och regioner påverkas på olika sätt av den demografiska utvecklingen fram till 2030. För att konkretisera hur Region Jönköpings läns verksamhet och därmed intäkter och kostnader påverkas har en långtidsprognos tagits fram.

I nettokostnadsprognosen ligger befolkningsprognosen som bas, till denna har lagts dagens verksamhetskostnader utifrån hur dagens invånare konsumerar Region Jönköpings läns tjänster beroende på ålder och kön. Detta ger en framskrivning av nettokostnaderna utifrån att all verksamhet bedrivs och konsumeras på samma sätt som idag, det vill säga demografiutvecklingen får fullt genomslag.

Även för prognosen över skatteintäkter och statsbidrag ligger befolkningsprognosen som bas för hur skatteintäkter med mera utvecklas under perioden. Utöver detta har en del schablonmässiga bedömningar gjorts för att skapa en komplett kalkyl.

Långtidsprognosen visar tydligt att Region Jönköpings län inte kan låta nettokostnadsutvecklingen följa den demografiska utvecklingen och fortsätta att öka i volym. Det som kommer att behövas är en omställning i verksamheten som gör att Region Jönköpings län klarar att leverera verksamhet inom hälso- och sjukvård och regional utveckling till ett större invånarantal. En av inriktningarna för att klara utmaningen är att göra en omställning från specialiserad vård till primärvård och därifrån till att mera stödja invånarna i hälsofrämjande insatser och fortsatt arbete för en bättre hälsa hos invånarna minska behoven av hälso- och sjukvård. Arbetet med den regionala utvecklingen är av stor betydelse för att säkra tillgång till arbetskraft och en god tillväxt i länets skatteunderlag. Ett tydligt ledarskap för detta omställningsarbete ska utses.

Hela välfärdssektorn står inför samma utmaning och faktorer som också kommer att bidra till lösningar är sannolikt digitalisering, ett längre arbetsliv och invandring.

Modersmall

Tabell 5 Förändring jämfört med Budget 2019

Förändring jämfört med Budget 2019	Beskrivning	2020	2021	2022
miljoner kronor				
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv, attraktivitet (ANA)				
Regionala utvecklingsmedel		-3,0	-6,0	-9,0
Summa ANA nämnden		**-3,0**	**-6,0**	**-9,0**
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö (TIM)				
Trafik				
Kollektivtrafik - utbyggnad	sid	-25,0	-25,0	-25,0
Serviceresor kostnadsökning		-17,5	-6,0	-6,0
Seniorkort		5,0	5,0	5,0
Summa TIM nämnden		**-37,5**	**-26,0**	**-26,0**
Nämnden för folkhälsa och sjukvård				
Tolktjänster exklusive teckenspråkstolkning		20,0	20,0	20,0
Förstärkning näravård primärvård inkl vårdval BUP	stb	-15,0	-15,0	-15,0
Avgift besök akuten		10,0	10,0	10,0
Fördubblad läkartid på äldreboende		-10,0	-10,0	-10,0
Koloncancer screening	stb	-7,0	-7,0	-7,0
Stöd till våldsutsatta	stb	-3,5	-3,5	-3,5
Kamera på akumottagningen Värnamo Akut Sjukhus och Närakuten Ryhov		-0,5		
Barn- och ungdomspsykiatri	stb	-10,0	-10,0	-10,0
Summa FS nämnden		**-16,0**	**-15,5**	**-15,5**
Regionstyrelsen				
Gemensamma kostnader				
Byggprojektledning		0,0	2,0	2,0
Rivningskostnader	sid	2,0	2,0	2,0
Digitalisera hälsosamtalen samt utveckla digitala stöd för egenvå	stb	-10,0	-10,0	-10,0
Halkskyddsfinansiering		0,0	1,0	1,0
Halkskyddsfinansiering	sid	2,0	1,0	1,0
Cosmic, utvecklingssatsning inom kundgruppen	sid	-5,6	-12,6	-12,6
Utbildningstjänster	stb	-15,0	-15,0	-15,0
RS oförutsedda		12,0	12,0	12,0
Lönebildning inkl karriärstjänster för sjuksköterskor	stb	-60,0	-120,0	-180,0
Arbetstidsförkortning/arbetstidsmodeller	stb	36,0	36,0	36,0
Summa Regionstyrelsen		**-38,6**	**-103,6**	**-163,6**
SUMMA FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED 2019		**-95,1**	**-151,1**	**-214,1**

Utökningar Moderaterna		**-66,5**	**-93,5**	**-156,5**
	Varav statsbidrag	-84,5	-144,5	-204,5
Utökning som ej finansieras av statsbidrag		28,5	26,0	23,0

Tabell 6 Egenfinansiering av investeringar 2015-2025

mnkr	2015	2016	2017	2018	Prognos 2019 T2	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Scenario 2023	Scenario 2024	Scenario 2025	Summa 2015-2025
Verksamhetens resultat (före finansnetto)	235	213	313	251	715	390	246	252	231	231	281	3 356
Avskrivningar	369	386	398	374	367	420	470	510	527	537	547	4 905
Egna medel	**603,5**	**598,5**	**710,5**	**625**	**1082**	**810**	**716**	**762**	**758**	**768**	**828**	**8 261**
Investeringar detaljer*)	-337	-613	-837	-819	-1 173	-1 244	-814	-804	-640	-469	-442	-8 193
Framskjutna investeringar/reducering investeringar									0	0	0	0
Egenfinansiering	**267**	**-15**	**-127**	**-195**	**-91**	**-434**	**-98**	**-42**	**118**	**299**	**386**	**68**
lanspråktagande/återställning placerade medel				200		-200						0
Slutlig egenfinansiering	**267**	**-15**	**-127**	**5**	**-91**	**-634**	**-98**	**-42**	**118**	**299**	**386**	**68**

**) 80% 2020 85% 2021-2023 beräknas leda till faktiska utbetalningar.*

Moderaterna

Regional utveckling

Sjukvården först i Sveriges fjärde tillväxtregion. En god hälso- och sjukvård förutsätter ekonomisk tillväxt, det vill säga ett starkt näringsliv med växande företag som anställer människor som betalar skatt. Därför hänger regional utveckling ihop med utvecklingen av hälso- och sjukvården – allt hänger ihop i det eviga ekosociala kretsloppet, där hållbarhet är ett sammanhållande kitt. Hållbarhet handlar om att hålla i längden; människor, miljö och tillväxt. De av FN tre angivna hållbarhetskriterierna är grunden. Människor är den sociala dimensionen, miljö den ekologiska (eko) och tillväxt den ekonomiska (eko) – det ekosociala kretsloppet i Jönköpings län:

Friskvård och förebyggande hälsoarbete får människor att orka leva, utbilda sig, arbeta och driva företag. På så sätt är folkhälsa och levnadsvanor kretsloppets drivfjäder. Människor gör sig därmed anställningsbara, får jobb i växande företag, bidrar med arbete och skattepengar till den ekonomiska tillväxten, den som finansierar sjukvården och infrastrukturen i Jönköpings län samt skapar förutsättningar för miljö – och klimatomställning. Ett genomtänkt, systematiskt och kontinuerligt folkhälsoarbete som tillsammans med sjukvården står på solid finansiell grund främjar den sociala hållbarheten – människor ska få möjlighet att ta egenansvar för sin hälsa, och när de blir sjuka ska de erbjudas landets bästa vård av Region Jönköpings län. Så drivs det ekosociala kretsloppet runt.

Att människor har ett arbete de trivs och utvecklas med, en rik och varierad fritid och ett socialt sammanhang gör att de växer av egen kraft och de är de starkast förebyggande och hälsofrämjande faktorerna ett samhälle kan erbjuda. Problem ska erkännas och lösas. Genom att skapa goda förutsättningar för samverkan mellan utbildning, arbetsmarknad och näringsliv kan kompetensförsörjningen, alltså att företagen får den personal de vill ha, stärkas och bidra till näringslivets utveckling. Region Jönköpings län ska arbeta för att antalet utbildningsplatser ökar på Jönköping University och inom yrkeshögskolan samt verka för att fler studenter vid Jönköping University stannar i länet efter examen.

I länet finns många små och medelstora företag inom både tillverkningsindustrin och övriga branscher. Det finns en stark entreprenörsanda. För att behålla traditionen med entreprenörskap och nyföretagande ska förutsättningarna att nå framgång med innovativa idéer förbättras. Vi behöver ta tillvara nya affärsmöjligheter och stödja utvecklingen i växande näringar som till exempel besöksnäringen och andra branscher. För att lyckas med att detta krävs att företagen i större utsträckning stöttas att ställa om digitalt samt får möjlighet att utveckla sina produkter (varor och tjänster) till mer avancerad, högre nivå. På så sätt kan de klättra i de globala värdekedjorna och därmed bli mer konkurrenskraftiga. Det här förutsätter kvalificerad personal och möjligheter att i högre grad sälja produkter till slutkund. Jönköpings län med många små och medelstora underleverantörer blir därigenom mindre sårbart vid lågkonjunktur i den strukturellt föränderliga samtid företagen idag lever i. Så räddas fler arbetstillfällen och skattekronor.

Moderate.na

Region Jönköpings län ska vara pådrivande i arbetet med att nå de nationella målen för utbyggnad av bredband så att man i hela länet kan ta del av digitaliseringens möjligheter. Särskild uppmärksamhet ska riktas på landsbygdens utveckling, därför att hela Jönköpings län ska leva. Det ska vara möjligt att bo på landsbygden såväl som i städerna. Beslutade livsmedels- och skogsstrategier är viktiga delar i den utvecklingen.

Länets strategiska läge i Sverige gör det till en attraktiv mötesplats och logistikcentrum. Fortsatta satsningar på infrastrukturen behövs, såväl på järnvägs- som vägsidan. Andelen som reser med kollektivtrafiken ska öka, men det måste finnas goda förutsättningar för dem som är tvungna att nyttja bilen dagligen. Inte minst gäller det människor som bor utanför städerna – även detta ett led i att hela länet, inklusive landsbygden, ska kunna leva på lika och goda villkor.

Region Jönköpings län ska vara en aktiv part i arbetet med att förverkliga planerna på nya stambanor som binder samman regionen med kringliggande regioner och storstadsområden.

LEDA REGIONAL TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Arbetet med regional utveckling utgår från lagar och nationella styrdokument samt nationella strategier kopplade till områden som berörs inom de här styrdokumenten. Dessa anger att ansvarig för regional utveckling ska leda arbetet genom att utarbeta och fastställa en regional strategi för länets utveckling (RUS) och samordna insatser för genomförande av strategin. Detta arbete ska utformas och bedrivas i sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen.

Under 2019 tog Region Jönköpings län beslut om den regionala utvecklingsstrategin 2019-2035. Den utgår från lagar och nationella styrdokument samt nationella strategier kopplade till områden som berörs inom dessa styrdokument och ett omfattande förankringsarbete tillsammans med länets aktörer och berörda myndigheter.

Den regionala utvecklingsstrategin utgår från de fyra nationella utmaningarna:
demografisk utveckling
globalisering
klimat, miljö och energi
social sammanhållning

De fyra utmaningarna innebär möjligheter, om följande punkter prioriteras:
En hållbar region
En attraktiv och tillgänglig region
En smart region
En kompetent region
En global region

Det är i grunden och huvudsakligen fem punkter som är värda att prioritera. Den regionala utvecklingsstrategin är ett långsiktigt dokument som siktar mot 2035. Budgeten blir, tillsammans med de handlingsplaner som finns för den regionala utvecklingsstrategins genomförande, det viktigaste styrdokumentet för den regionala utvecklingsstrategins genomförande.

Region Jönköpings län säkerställer den regionala utvecklingsstrategins genomförande genom att leda och samordna arbetet med strategin och dess handlingsplaner i länet. Samverkan organiseras genom ett ledningssystem där råd, grupper och nätverk beskrivs tillsammans med vem som sitter i respektive grupp, vilket ansvar gruppen har, varifrån den får sitt uppdrag och till vem den återrapporterar. Finansiering av insatserna beskrivs i den finansieringsplan som kopplas till den regionala utvecklingsstrategin och de statliga 1:1-medlen.

Utöver arbetet med aktörerna i länet bidrar Region Jönköpings läns egna verksamheter till regional utveckling och tillväxt, attraktiva, tillgängliga miljöer, kompetensförsörjning, en långsiktigt hållbar utveckling, stimulerande upplevelser, en rik och varierad fritid och internationellt samarbete.

Moderaterna

Det regionala utvecklingsansvaret är ett ansvar för en del uppgifter som staten ålägger regionerna att utföra. Det är ett ansvar för den regionala dimensionen inom flera områden, som till exempel infrastruktur, folkhälsa, tillväxt, näringsliv, arbetsmarknad, kultur, attraktivitet och hållbar utveckling.

På dessa områden kan inte Region Jönköpings län helt på egen hand styra. Arbetet behöver i stället drivas genom ett tydligt regionalt ledarskap och samarbete med de andra organisationer som kan bidra till utvecklingen. Det blir därmed än viktigare med ett politisikt engagemang, intresse och förståelse för de unikt regionala förutsättningarna som präglar Jönköpings län; företagandet, entreprenörskapet, Gnosjöandan, den geografiskt strategiska positionen i Sverige – allt detta absoluta betingelser för finansieringen av välfärden, vården och omsorgen. Den regionala utvecklingen och ekonomiska tillväxten är på så vis avgörande för kvaliteten i hälso- och sjukvården.

Region Jönköpings län ska uppfattas som den ledande aktören inom regionala tillväxtfrågor, ska uppfattas av övriga samhället – civilsamhället, akademin, näringslivet, kommunerna, statliga myndigheter – som den självklara samordnaren inom regional utveckling under det nya decenniet, 2020-talet.

Den politiska ledningen behöver märkbart demonstrera vikten av att ta det regionala utvecklingsansvaret.

Jönköpings län ska fortsätta att utvecklas och i hela länet ska det finnas goda förutsättningar för hög livskvalitet för alla. Den regionala utvecklingen med hälsa och sjukvård hänger samman med livsvillkor, levnadvanor, utbildning och socioekonomi. Det är god hälsa hos befolkningen som möjliggör idékraft, arbetskapacitet och produktivitet som sedan via skatten betalar välfärden.

I synnerhet är detta centralt för sammanhållningen i Jönköpings län, ett län som präglas av vitt skilda förutsättningar beroende på om människor lever på landsbygden, i mindre tätorter eller i de större städerna. Jönköpings län ska vara ett sammanhållet län, där boplatsen inte avgör livsvillkoren – socialt, ekonomiskt eller miljömässigt.

Region Jönköpings län har ett uppdrag att ge förutsättningar för hög tillväxt och ett före-tagsklimat som väl kan tävla i den globala konkurrensen. Genom god ekonomisk tillväxt kan vi satsa ytterligare resurser på välfärd, vilket ökar tryggheten och livskvaliteten.

Det allmänna har en vital roll att spela för att sporra nyföretagande, utveckla befintliga före-tag och främja etableringar av bolag i länet, när inte marknaden klarar detta av egen kraft.

Insatserna för näringslivsutveckling kan göras effektivare med en bättre samverkan och samordning mellan olika näringslivsfrämjande aktörer.

För att ytterligare stärka Region Jönköpings läns roll beträffande de regionala tillväxtfrågorna behövs en tydligare och mer regelbunden dialog mellan politisk nivå och företrädare för näringslivets olika organisationer i Jönköpings län.

Ett första steg i detta är att inrätta ett tillväxtutskott inom nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet med uppdrag att fördjupa sig i näringslivs- och arbetsmarknadsfrågor och bereda ärenden som rör näringslivet och arbetsmarknaden.

Tillväxtutskottet skulle kunna fungera som ett strategiskt forum för kunskapsinhämtning runt näringslivs- och arbetsmarknadsfrågor och exempelvis

1) hålla dialog med entreprenörer och företag av olika storlek för att identifiera de behov länets företagare har i förhållande till regionen, utveckla samverkan/samarbete och samordning med länets kommuner samt att ansvara för uppföljning av detta;
2) bjuda in externa experter att hålla föredrag i aktuella och för området viktiga sakfrågor;
3) utarbeta förslag på policyer;
4) göra företagsbesök.

SVERIGES FJÄRDE TILLVÄXTREGION

För en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet krävs att tillväxten också sker utanför Sveriges tre storstäder. Jönköpings län har bra förutsättningar för att växa med ett strategiskt geografiskt läge mellan

Moderaterna

storstadsregionerna. Nya stambanor för höghastighetståg genom länet minskar restiderna rejält till Stockholm, Göteborg, Malmö och andra större städer utmed banorna. Jönköpings län blir då en naturlig och attraktiv knutpunkt mellan Sveriges storstäder. Korta restider också inom länet öppnar för både en större arbetsmarknadsregion och fler företagsetableringar.

Det är detta – med tillväxten i fokus – tillsammans med ökad attraktivitet, innovationer och bolagsetableringar samt kompetent personal hos företagen som ska utmärka Sveriges fjärde tillväxtregion.

UTMANINGAR

De utmaningar som beskrivs i det nationella uppdraget sammanfaller väl med länets utmaningar och de kräver riktade åtgärder för att säkerställa länets tillväxt och utveckling över tid.

Demografisk utveckling

Som beskrivs i kapitlet planeringsförutsättningar genomgår Jönköpings län en demografisk utveckling som drivs av en åldrande befolkning och en stark urbanisering. Pensionsavgångarna är större än tillträdet av unga på arbetsmarknaden vilket leder till en förväntad brist på arbetskraft under kommande år jämte en ökande försörjningskvot. Sysselsättningstillväxten drivs av utrikes födda, den del av befolkningen i arbetsför ålder som ökar och därmed bidrar till större del av arbetskraftstillskottet.

Urbaniseringen är dels utomregional genom att en hög andel av de unga flyttar till större städer utanför länet, dels inomregional då tätorterna (kommunernas huvudorter) växer mest.

Småorterna har börjat växa i samband med flyktinginvandringen. Landsbygden har tappat befolkning under senare år.

Tabell x Folkmängd efter bakgrund i Jönköpings län 2018

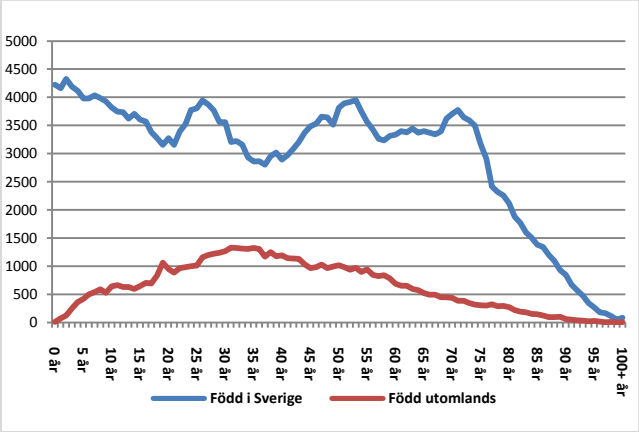

Tabell x **Åldersfördelning efter boende i Jönköpings län 2017**

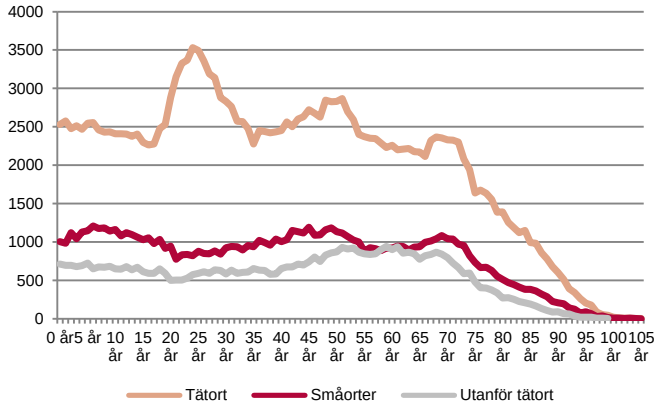

Tabell x Utbildningsnivå i Jönköpings län 2018

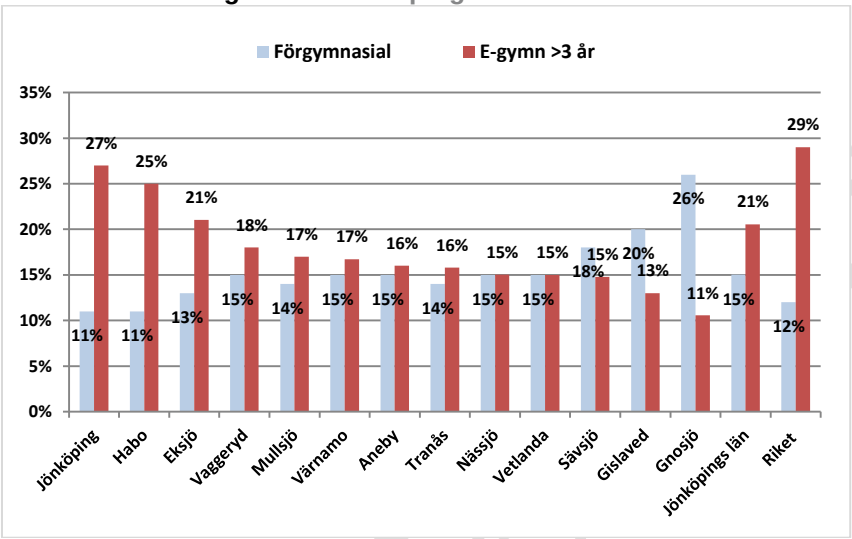

Modellerna

Andel förvärvsarbetande i åldern 20-64 i respektive kommun 2017

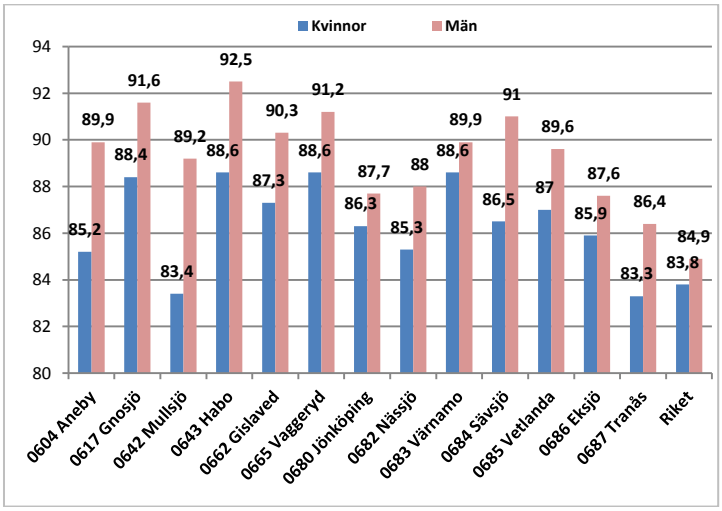

Globalisering

Kommunikation, handel och tillgänglighet till andra länder ökar, inte minst genom digitaliseringen, vilket gör att gränsernas betydelse minskar och arbetsmarknader och ekonomier integreras allt mer. Arbetskraften blir mer rörlig och det sker ett allt tätare utbyte av information och teknologi. Digitaliseringen möjliggör för företag och offentliga aktörer att hämta spetskompetens på en global marknad och länets företag får tillgång till nya import- och exportmarknader. Globaliseringens möjligheter är stora samtidigt som förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala. Globaliseringen påverkar också hur kultur, livsåskådningar och värderingar formas. Denna utveckling skapar möjligheter men kräver en stark samordning mellan olika internationaliserings- och exportfrämjande aktörers insatser för att positionera länet och dess företag på den globala kartan.

Jönköpings län har många ekonomiskt viktiga branscher som i hög grad påverkas av globaliseringens effekter, exempelvis underleverantörer till fordonsindustrin, sysselsatta med råvaruutvinning ur skogen samt transport och logistik. Regioner som idag präglas ekonomisk potential kännetecknas av ett näringsliv med ett högt kunskaps- och teknologiinnehåll i produkter, processer och tjänster samt klusterbildningar, innovationsmiljöer och en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling.

Klimat, miljö och energi

Klimatförändringen är en av vår tids största utmaningar, för att inte säga ett enormt och globalt samhällsproblem, och uppdraget till regionerna är att Sverige ska vara ledande i arbetet med att nå en hållbar utveckling internationellt, samt att målen i Agenda 2030 ska nås. Dock är, vilket framgår av inledningen, begreppet hållbarhet treenigt, där de tre faktorerna ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet är lika viktiga och sidoordnade.

Jönköpings län har, förutom det nationella målet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp 2050, målsättningen att vara ett ”plusenergilän” 2050. För att nå dessa mål krävs ett aktivt och långsiktigt arbete på alla politiska nivåer och regionerna har ett stort ansvar att aktivt bidra till en grön, resurseffektiv ekonomi vilket utgör en väsentlig del av arbetet för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Arbetet med att nå miljömålen är vitalt för att nå en långsiktigt hållbar regional tillväxt.

Social sammanhållning

För att länet ska hålla samman krävs att välfärden kommer alla till del, att alla känner sig delaktiga, kan delta i samhällslivet, har möjlighet att påverka sin livsmiljö och forma sina liv efter sina förutsättningar. För att skapa ett konkurrenskraftigt län och för att möta den demografiska utmaningen krävs att alla länets invånares kompetens, kreativitet och erfarenheter tas tillvara. Inte minst den resurs som står utanför arbetslivet i form av: människor med en kort utbildningsbakgrund, utrikes födda kvinnor och personer med funktionsvariation med en nedsatt arbetsförmåga behöver synliggöras och åtgärder behöver vidtas för att öka den sociala sammanhållningen. I en stark urbanisering behöver också perspektivet stad och land lyftas fram för att

Modellerna

människor i hela länet ska känna delaktighet och hela länet ska kunna utvecklas, vilket, som nämnts, är en särskilt prioriterad fråga.

PRIORITERINGAR

De nationella prioriteringarna ska förutom för det egna regionala utvecklings- och tillväxtarbetet också ligga till grund för de statliga myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Prioriteringarna stämmer väl överens med de långsiktigt identifierade fokusområdena för den regionala utvecklingsstrategin. Utöver den nationella strategin ska det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet genomsyras av Agenda 2030 och hållbarhet ur de tre hållbarhetsperspektiven.

Hållbar utveckling

Att förändra vår värld, så inleds Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan identifierar 17 globala mål för hållbar utveckling som Sverige förbundit sig att nå. De flesta målen ska vara uppnådda just 2030, men det finns också delar som ska vara uppnådda redan 2020. Utifrån en genomförd GAP-analys av Jönköpings län i förhållande till Agenda 2030 har de 17 målen integrerats i mål och indikatorer i den regionala utvecklingsstrategin.

För det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet ska det finnas en handlingsplan för att integrera hållbarhets-, miljö-, energi- och klimatfrågorna i det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet. Denna handlingsplan ska också utgöra underlag för klimatstrategin som Länsstyrelsen ansvarar för.
I den regionala utvecklingsstrategin är målet att Jönköpings län ska vara den bästa platsen att besöka, växa upp, leva, verka och åldras på för alla. För att uppnå det behöver målen i Agenda 2030 nås och den hållbara utvecklingen inom samhällets alla områden leda till att länet blir ett plus-energi-län, att fossila råvaror fasas ut och att länet aktivt bidrar till 1,5 graders-målet. Satsningar behöver göras på länets natur och miljö. Inte minst vattenförsörjningen behöver säkras över tid.

För att möta klimatutmaningen behövs fler gröna företag och gröna jobb. Det sätter fingret på vikten av en väl fungerande kompetensutveckling i hela länet. Region Jönköpings län behöver också öka ansträngningen att attrahera och rekrytera högutbildade personer inom de gröna näringarna. Härtill utgör Jönköping University en viktig aktör för ökad forskning och innovation kring hållbar utveckling. Region Jönköpings län ska arbeta med frågor kring ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet i linje med Agenda 2030.

Innovation och företagande

Ett stimulerande och uppmuntrande näringslivs- och innovationsklimat underlättar och ökar intresset för att starta, driva och utveckla framgångsrika företag, vilket är av avgörande betydelse för jobb, välfärd och en hållbar regional tillväxt och attraktionskraft. Det är också avgörande för näringslivets konkurrenskraft och för en miljödriven näringslivsutveckling inom alla branscher.

Jönköpings län är en av Sveriges ledande industriregioner, med många små- och medelstora företag i hela länet. Den ökade efterfrågan på exportmarknaden, i kombination med en fortsatt relativt stark byggkonjunktur samt god offentlig och privat konsumtion bidrar till ett fortsatt starkt konjunkturläge i Jönköpings län även om vissa tecken på avmattning kan ses.

Arbetslösheten är relativt låg samtidigt som allt tyder på att mer fördjupade kompetenser och högre utbildningsnivåer kommer att behövas framöver. Behovet av att anställa är stort eller mycket stort både i privat och i offentlig verksamhet samtidigt som bristen på arbetskraft bedöms som största hindret för utvecklingen av länets företag. Matchningen mellan behovet av kompetens och tillgången till denna bland personer som står till arbetsmarknadens förfogande är låg. Därför måste kopplingen mellan utbildning och arbetsliv stärkas. Det handlar om att få fler ungdomar att välja ett yrkesprogram i gymnasieskolan, att stärka utbudet av yrkesvux- och yrkeshögskoleutbildningar samt att Jönköping University ges förutsättningar att erbjuda adekvata utbildningar anpassade efter arbetsmarknadens behov. Generellt sett måste det arbetas för att andelen högutbildade i länet ökar, bland att genom att:

1) Få fler studenter vid Jönköping University att stanna i länet efter avslutad examen;
2) Få fler högutbildade personer att flytta till och folkbokföra sig i någon av länets 13 kommuner.

Moderaterna

Länet har haft en stor flyktinginvandring med relativt sett låg utbildningsbakgrund, vilket ställer krav på en offensiv matchning mot arbetsmarknadens behov.

Nyföretagandet är för lågt samtidigt som fler företag behövs, företagarna har hög medelålder och många företag brottas med problem runt generationsväxling. Klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en drivkraft för teknik-, varu- och tjänsteutvecklingen i alla branscher och därmed en miljödriven näringslivsutveckling. Affärsmöjligheter skapas för länets företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster samt på förnybar energi och produktion med låga utsläpp till luft, mark och vatten.

Samtidigt som innovation är en framgångsfaktor för att uppnå de övergripande målen i den regionala utvecklingsstrategin är länets näringslivs investeringsgrad inom forskning och utveckling låg, under snittet för riket. Ett gott innovationsklimat förutsätter en nära samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor, akademi och civilsamhälle för att identifiera behov, utmaningar och lösningar. Ett sätt att öka investeringsgraden och säkra finansiering för företagens utveckling är ett stärkt arbete med att försöka locka kapital och investerare utanför länet att satsa på nya och etablerade bolag.

För att styra mot en hållbar ekonomi krävs affärsmodeller, system och metoder som främjar förändrad och förbättrad teknik och ekosystemförvaltning, förnybara energikällor och förbättrade kretsloppsflöden. Den regionala utvecklingsstrategins handlingsplan för smart specialisering och innovationsstrategin visar vägen för hur länets näringsliv ska kunna utvecklas och att förutsättningarna för detta ständigt ska förbättras.

Näringsliv

Jönköpings län har den största andel förvärvsarbetande inom industrin i landet. Transport och logistik är en stark och växande bransch och länet har Sveriges högsta andel förvärvsarbetande i branschen. Samtidigt är andelen förvärvsarbetande inom bygg, finansiell verksamhet och företagstjänster, personliga och kulturella tjänster och utbildning lägst i landet. Även hotell och restaurang samt offentlig förvaltning är förhållandevis små branscher.

Att den offentliga förvaltningen är en förhållandevis liten bransch är enbart positivt, eftersom skattefinansierad verksamhet inte ska vara större än absolut nödvändigt. Istället är det viktigt att försöka arbeta för att den privata, kommersiella sektorns andel av samhällsekonomin i länet höjs – det är bara så chansen till mer skattepengar som finansierar sjukvården ökar.

En bransch där det särskilt finns tillväxtpotential är turism- och besöksnäringen. Det är väsentligt för den regionala tillväxten att länet lockar fler turister och andra besökare – på semester, på konferens, på event, på idrottsarrangemang etc. Här kan Region Jönköpings län inta en aktiv roll för att se hur Jönköping Airport kan jobba för att få fler turister från Europa att landa i Jönköping.

Industrin och den industrinära tjänstesektorn är en tillväxtmotor i länets ekonomi och har stor betydelse för länets välstånd och välfärd. Länet har förutsättningar att vara världsledande inom modern och hållbar industriell produktion – en produktion som är smart, flexibel, resurseffektiv och samtidigt erbjuder attraktiva arbetsplatser. Nya hållbara material, molntjänster, robotik och additiv tillverkning skapar möjligheter inom alla branscher och är en förutsättning för att klara konkurrenskraften i länet. Dessutom är nya hållbara material och avancerad miljö- och klimatteknik nyckeln för att uppnå en mer effektiv, giftfri och hållbar produktion. Industrin har haft kraft att strukturomvandla sig och möta nya utmaningar historiskt sett och den fjärde industriella revolutionen kommer inte att innebära något undantag.

Tillverkningsindustrin går mot mer tjänstebaserade affärsmodeller, ”smarta fabriker” som hanterar både massproduktion och skräddarsydda beställningar i liten upplaga och Internet of Things (IoT) som kopplar samman maskiner, människor och system genom sensorer vilket innebär en fullständig transformation inom en närliggande framtid.

För att länet ska nå klimatmålen behöver produktions- och energisystemet utvecklas så att beroendet av fossil energi minskar och andelen förnybar energi ökar och en energieffektiv samhällsutveckling främjas.
Länets industritäta struktur medför att många företag är beroende av export. Totalt exporterar länets företag tillsammans för drygt 40 miljarder kronor årligen. Det innebär att länets utveckling och tillväxt är starkt beroende av de globala värdekedjorna.

Remissversion

E-handel och logistik är starka näringar i en snabb utveckling med stor potential. Jönköpings län har utvecklats till ett logistikcentrum, vilket varit en framgångsrik strategisk satsning från flera av länets kommuner utifrån det unika läget länet har.

Skogsnäringen och dess förädlingsindustri är fortsatt stark och förutsättningarna för utveckling i enlighet med strategin för smart industri samt för att bidra till en biobaserad ekonomi är stora. Skogen erbjuder också mervärden i form av en unik besöksmiljö med rika naturvärden på rimligt avstånd från Europa, varifrån många turister som besöker Sverige kommer.

Besöksnäringen är en växande näringsgren som bedöms ha en stark fortsatt potential, då många av de värden som turister efterfrågar finns i eller inom en relativ närhet av länet. Satsningar på upplevelse- och besöksnäringen bidrar till livskvalitet och attraktivitet även för boende i länet. Ett ökat fokus på matturism innebär en möjlighet för landsbygds- och livsmedelsproducerande företag.

Livsmedelsproduktionen behöver öka dramatiskt inom ett tiotal år för att säkra den svenska självförsörjningsgraden, kompensera för minskade importvolymer från länder med en växande medelklass och länder med negativ klimatpåverkan samt för att nå regeringens mål med en dubblerad livsmedelsexport. Detta behöver ske på ett hållbart sätt för att säkra den framtida livsmedelsproduktionen och den biologiska mångfalden. Länet har en omfattande mjölk- och köttproduktion och förutsättningarna för att utveckla frilandsodlingen är goda. Länets livsmedelsstrategi ska säkerställa att näringen utvecklas. En hög medelålder hos landsbygdsföretagare i länet ställer krav på insatser för att utveckla länets entreprenörskap och attrahera nyetableringar. Här kan naturbruksskolorna bidra med kompetens och kunnande.

Med kulturella och kreativa näringar avses branscherna arkitektur, form och design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, scenkonst, måltid, spel och media, turism och besöksnäring samt upplevelsebaserat lärande. Företag och entreprenörer som bygger sin verksamhet på kultur och kreativitet representerar viktiga näringar. Genom sin koppling till det kulturella fältet bidrar dessa aktörer starkt till länets attraktivitet, livsmiljö, hållbar tillväxt samt ett län i balans. Det är också viktigt att beakta de konstnärliga utbildningarnas roll i utvecklingen av kulturella och kreativa näringar.

Utmaningar som skapar nya möjligheter
Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor är nödvändiga fokusområden. För att möta klimat-, miljö- och energiutmaningarna och samtidigt främja ett konkurrenskraftigt näringsliv krävs det förändringar i näringslivet. Det krävs såväl strukturella förändringar som en övergång till förnyelsebara resurser. Genom att hållbart nyttja landsbygdens biologiska resurser kan en biobaserad samhällsekonomi utvecklas som alternativ till en fossilbaserad ekonomi.

Den åldrande befolkningen skapar också möjligheter i form av att nya produkter, tjänster och innovationer krävs och efterfrågas. Digitalisering och robotisering skapar nya sätt att möta medborgare och patienter vilket skapar förutsättningar för tjänsteutveckling inom vård- och välfärdstjänster. Bredband i hemmen erbjuder också nya sätt att stödja och serva invånarna. Region Jönköpings län ligger i framkant inom tjänsteutvecklingen inom vård- och välfärdstjänster och har potential att ytterligare stärka och utveckla området från en stark position.

Digitaliseringen anses vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället fram till år 2025. För att lyckas behöver länet vara med i täten av både den digitala omvandlingen för att dra nytta av möjligheterna som kommer med den fjärde industriella revolutionen och den globala gröna omställningen. Uppkopplad industri och nya material ska bidra till att påskynda arbetet med att digitalisera industrin och säkerställa att länet bättre tar vara på kompetens och det världsledande kunnandet kring material. Den fjärde industriella revolutionen möjliggör digitaliserad produktion, nya sätt att bemöta kunder och förändrade affärsmodeller. Kompetens och innovationskraft är avgörande för att lyckas. För att stödja denna utveckling fokuseras det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet på digitalisering, smart industri, e-handel och logistik samt en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Företagsklimat
Jönköpings län är bästa län i Svenska Näringslivs undersökning av företagsklimatet 2019 med ett betygsnitt på 3,9 (av 6,0) för länets samtliga 13 kommuner, jämfört med rikssnittet på 3,4. Fem kommuner får över 4,0 (=bra). För att hela länet ska utvecklas över tid behöver företagsklimatet vara starkt i hela länet. Andelen nystartade företag är lägre än i landet i övrigt och andelen kvinnor som startar företag är låg. Detta är en trend som behöver vändas. För att uppnå ett breddat näringsliv måste förutsättningar skapas för att företagsutveckling

Motpropositionen

kan ske på jämlika grunder. Jämställdhet behöver främjas och mångfalden måste tas tillvara. Alla entreprenörer och företagare ska ha samma rättigheter och möjligheter att utveckla sin idé och sitt företag.

Företags- och innovationsfrämjande verksamheter
För att stärka företagsklimatet och näringslivsutvecklingen i länet ges bidrag till ett antal verksamheter som tydligt bidrar till att skapa tillväxt i länet. Region Jönköpings län bidrar också till det samlade främjandesystemet som ägare eller bidragsgivare till centrala aktörer som Almi företagspartner AB, Science Park-systemet, Företagsjouren, Ung företagsamhet, Coompanion och Smålands Turism AB. Kraven på verksamheter som får verksamhets- och ägarbidrag behöver bli tydligare och de behöver vara kopplade till den regionala utvecklingsstrategin och dess genomförande.

Prioriterat uppdrag:
- Perspektiven en jämställd regional tillväxt och hållbarhet ur de tre perspektiven ska prägla alla regionala utvecklings- och tillväxtprocesser i syfte att skapa ett jämställt och hållbart län på alla områden.
- Region Jönköpings län ska driva på arbetet med en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling, där de tre perspektiven ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet ska jämställas.
- Region Jönköpings län ska driva på digitaliseringen inom offentlig verksamhet och näringslivet.

Attraktivitet och livsmiljö
Förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla ett attraktivt och konkurrenskraftigt län. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag och som investerar kapital. De söker en livsmiljö som ger möjligheter att kombinera bra boende med bland annat arbete, service, omsorg och fritid.

För att vara ett attraktivt län behöver arbete tillsammans med kommunerna, omkringliggande regioner och nationella aktörer ske gemensamt och systematiskt för att utveckla attraktiva miljöer som både kvinnor och män vill leva, bo, besöka och driva företag i. Näringslivet och civilsamhället är viktiga aktörer och det är bara när arbetet sker tillsammans människor och företag kan erbjudas attraktiva miljöer. God tillgänglighet till arbetsmarknad, kommersiell- och offentlig service, kultur och naturupplevelser samt fritidsaktiviteter är viktiga delar i en attraktiv miljö.

Genom ett rikt och varierat kulturliv som erbjuder invånare och besökare mångfacetterade kulturupplevelser odlar folkhögskolor, naturbruksskolor och Smålands Musik och Teater demokrati, attraktivitet, skapar förutsättningar för ökad turism och arbetstillfällen och ett bra liv i en region som är attraktiv för människor och företag.

Människor som är intresserade av att leva på och flytta till landsbygden och mindre orter har generellt ett stort klimat-, miljö och naturintresse. De är generellt välutbildade och angelägna om en hållbar utveckling. Utifrån ett attraktivitetsperspektiv är det därför av stor betydelse att Region Jönköpings län på alla sätt bidrar till en hållbar utveckling både i städerna och på landsbygden.

Stad och land
I den smarta staden skapar innovationer, digitalisering och miljö- och klimatteknik möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Städerna behöver vara goda livsmiljöer för människor att leva i utan att för den skull slösa på jordens resurser. Hållbar utveckling är med andra ord en viktig utgångspunkt för smarta städer.

Den pågående urbaniseringen innebär en växande miljöbelastning. Urbaniseringen och den demografiska utvecklingen kan skapa motsättningar mellan befolkningsgrupper och utmaningar kring frågor som hälsa och omsorg. Samtidigt finns det i städerna stora möjligheter att ta sig an utmaningarna på ett effektivt sätt – till exempel genom effektiva infrastrukturlösningar och genom att den byggda miljön kan användas på ett smart sätt och delas av många. Länet har stora möjligheter att gå före i en hållbar stadsutveckling, och det blir då viktigt att ta vara på innovationskraften och på de tekniska verktyg som idag finns tillgängliga.

Landsbygden har långsiktigt goda utvecklingsförutsättningar. Det finns areella näringar, som kan erbjuda hållbar tillväxt och som kommer att ha en avgörande betydelse för samhällets omställning till en biobaserad och klimatanpassad ekonomi. Landsbygden rymmer stora naturresurser och kulturvärden som erbjuder miljöer för attraktiva permanent- och deltidsboenden, friluftsliv och rekreation. Landsbygden behöver ses som en värdefull

Yttrandeutkast

tillgång med mycket utvecklingspotential. Landsbygdens sociala och ekonomiska utveckling bygger i högre grad än tätortens på ett samspel mellan privata, offentliga och ideella insatser. Insatser behöver göras för att utöka möjligheten till gröna jobb. Insatser behöver också göras för att ta tillvara, tillgängliggöra och utveckla värdefulla natur- och kulturmiljöer.

Region Jönköpings läns naturbruksskolor kan i högre utsträckning bidra som kompetenscentra, öppna testbäddar och mötesplatser för olika typer av landsbygdsutveckling. Skolorna är också själva aktörer och genom sin verksamhet en påverkansfaktor på utvecklingen inom landsbygden.

Besöksnäringen bedöms ha en stor potential i länet både när det gäller turism, konferenser och olika event. Det finns ett stort intresse för att besöka länet som turist, inte minst på landsbygden. För att potentialen ska tas tillvara krävs framförallt satsningar på den småskaliga infrastrukturen för besöksnäringen som cykel-, vandrings- och ridleder.

Attraktiva miljöer och upplevelser

För att över tid kunna säkerställa välfärden i form av vård, utbildning och omsorg är det av största vikt att skatteunderlaget säkras på en tillräckligt hög nivå. Att lyckas behålla länsinvånarna och att attrahera människor till länet är därför en stor utmaning som det är av avgörande betydelse att länet lyckas med.

Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både gruppen landsortsbor och gruppen stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till konserter och andra typer av kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt, det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer, för att fler ska vilja flytta till länet.

Kulturen och föreningslivet betyder också mycket för utvecklingen av den sociala sammanhållningen och kultur, kulturarv och naturmiljöer har betydande roller för individers utveckling. Kultur och fritidsaktiviteter främjar människors kreativitet vilket är av stor betydelse för förnyelse- och innovationsförmåga. Kulturens och fritidens betydelse för en hållbar samhällsutveckling och en långsiktig regional tillväxt och utveckling är alltså stor.

Kultur

Konst och kultur är förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling och för samhällets och enskilda invånares möjlighet att skapa en identitet, känna tillhörighet och gemenskap. Konst och kultur skapar sammanhang och mening och kan få människor att se världen och sig själva genom andras ögon. Yttrandefrihet, konstnärlig frihet och varje människas rätt till kultur är kulturpolitikens grund. En mångfald av uttryck, verksamheter och aktörer är basen för ett rikt kulturliv som måste värnas, lyftas fram och utvecklas.

Kultur tillför en viktig dimension till andra samhällsområden och kan i samverkan med andra politikområden fungera som motor för regional utveckling och tillväxt. Insatser inom kulturområdet har betydelse för att stärka människors kreativitet, stärka den lokala identiteten, bidra till ett öppet och kreativt klimat i en region och inte minst demokratin. Möjligheten att ta del av, och aktivt delta i, ett rikt kulturutbud är viktigt för individens välfärd och välbefinnande. Kultur är hälsofrämjande och rehabiliterande, men bygger även broar mellan människor och verksamheter. Ett rikt kulturliv och en levande kulturmiljö medverkar till att en bygd, region eller landsdel är attraktiv vid företagsetableringar. Det skapar nya arbetstillfällen och påverkar hur människor väljer bosättningsort. Väl marknadsförda kulturmiljöer och kulturminnen bidrar till ökad turism och fler jobb.

Alla människor har rätt att ta del av kulturlivet och ska kunna göra det utifrån sina egna önskemål och möjligheter i olika skeden av livet. Det här är något som framhålls i både de kulturpolitiska målen och i den av Sverige ratificerade FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsvariation. Arbetet med att stärka tillgänglighet till konst och kultur gentemot enskilda målgrupper, och utifrån en fördjupad analys på stad och land-perspektivet, skapar möjligheter för medborgarnas tillgång till kultur utifrån de förutsättningar som kommunerna verkar i. Detta kan också uppnås genom samverkan med andra delar av Region Jönköpings läns verksamheter, kommunerna, den idéburna sektorn, professionella kulturaktörer samt universitet och högskola.

En ökad användning av digitaliseringens möjligheter bör vara en strategisk inriktning. Med det menas att skapa bättre förutsättningar för länets kulturaktörer att använda digital teknik för att producera och sprida kultur. För

Moderatern

invånarna i länet ska tillgången till ett kvalitativt digitalt kulturutbud öka, liksom möjligheterna och förmågan att ta del av utbudet. Genom olika initiativ vill Region Jönköpings län ge invånarna tillgång till ett brett och varierat digitaliserat kulturutbud, med olika kulturformer och olika uttryck.

Regional kulturplan
Jönköpings län ingår i samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att öka utrymmet för regionala prioriteringar och variationer vilket innebär att Region Jönköpings län ansvarar för fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet. Den regionala kulturplanen ligger till grund för fördelningen. Kulturplanen är ett kultur- och konstpolitiskt dokument som beskriver inriktningen för det regionala konst- och kulturlivet. Kulturplanen för 2018–2020 har tagits fram i samråd med länets kommuner och andra regionala aktörer och anger inriktning för kulturpolitiken och därmed i första hand hur befintliga resurser ska disponeras. Samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen har uppföljningsbara uppdragsbeskrivningar. De satsningar och prioriteringar som beskrivs i den regionala kulturplanen har uppföljningsbara handlingsplaner.
För den aktuella planperioden är följande övergripande mål satta:

- kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet
- möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser
- ett välutvecklat konst- och kulturliv präglat av hög kvalitet inom både bredd och spets.

Prioriterat uppdrag:
Under 2020 inleds arbetet med att uppdatera kulturplanen för planperioden 2022-2025.

Smålands Musik och Teater
Verksamheten inom Smålands Musik och Teater omfattar framtagandet och uppsättandet av egna produktioner inom musik, teater, musikteater och dans med verksamhetens egna resurser som grund. Verksamhet ska bedrivas i Kulturhuset Spira och i länet. För att matcha Smålands Musik och Teaters initialkostnader för produktioner avsedda för turné, med beställningar från länets kommuner, ska Smålands Musik och Teater verka för att utveckla långsiktiga överenskommelser och samarbeten med kommuner och/eller lokala aktörer. Samverkan med andra professionella scenkonstverksamheter ska eftersträvas. I utbudet finns även inköpta gästspel och Kulturhuset Spira står också värd för uthyrningar samt anordnar konferenser med kulturinslag. Samverkan ska ske med det fria professionella kulturlivet och civilsamhället. Smålands Musik och Teater ska bidra till att bredda intresset och engagemanget för kulturen. Kulturhuset Spiras verksamhet ska vara en faktor för besöksnäringen och dess utveckling. Smålands Musik och Teater ska vara den största arbetsgivaren för de professionella aktörerna i länet inom scenkonst. Smålands Musik och Teater har ett särskilt uppdrag riktat till länets barn och unga. Region Jönköpings län erbjuder länets kommuner att barn ges möjlighet att få en kulturupplevelse utan biljettkostnad under både sin låg- och högstadietid. Skolorna själva ska arrangera och finansiera eventuella transporter.

Smålands Musik och Teater verkar utifrån den beslutade uppdragsbeskrivningen.

Det är väsentligt att Smålands Musik och Teater arbetar för att öka biljettförsäljningen, så att egenfinansieringsgraden på sikt ökar. Mindre skattemedel ska på sikt krävas. Egenfinansieringsgraden bör öka från 16 procent till 20 procent under närmaste åren; Smålands Musik och Teater ska skattesubventioneras till max 80 procent år 2022.

Kultur och utveckling
Region Jönköpings läns utvecklare inom dans, film, bild och form, bild och form gestaltning, hemslöjd samt litteratur och regional biblioteksverksamhet är en samlad kompetens för kulturell utveckling i hela länet. Kultur och utveckling är en samlande kunskapskraft gentemot regionens övriga kulturverksamheter. Verksamheten sker i dialog med och mellan civilsamhället och de konstnärliga utövarna. Verksamheten har i uppdrag att vara främjande, kunskapsbärande och bildande.

Enheten för kultur och utveckling ska initiera publika arrangemang med konstnärlig kvalitet i samverkan och samarbete med andra aktörer med utgångspunkt i yttrandefrihet och tillgänglighet. Samråd och samverkan med länets kommuner, civilsamhället, fria kulturutövare och institutioner är en viktig del av verksamheten. Kultur och utveckling ska arbeta regionöverskridande och delta i nationella och internationella samtal och samverkansarbete.

Motförslag

Genom den konstnärliga gestaltningen bidrar verksamheten till stimulerande miljöer i Region Jönköpings läns lokaler. Konstnärer, nationella såsom internationella, ges möjlighet till arbete och länets invånare får tillfälle att möta samtidskonst i sin närmiljö.Ökat fokus ska läggas på det fria kulturlivet. Regionens kulturbidrag ska inte användas för regionens egna kulturprojekt utan riktas till fristående kulturarbetare och det ideella kulturlivet.

Stiftelsen Jönköpings läns museum
Region Jönköpings län är tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet, stiftare av Jönköpings läns museum. Verksamheten är baserad på statens kulturpolitiska mål (resultatet av SOU 2009:16). Särskilt centralt är det mål som uttrycks som ”främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas”. Museet ska arbete för att människor får möjlighet att ta tillvara kulturarv i ökad omfattning och i nya sammanhang. Ett särskilt ansvar finns för att utveckla och förnya engagemanget kring kulturmiljövårdsområdet, vilket sker utifrån de nationella målen för kulturmiljöarbetet.

Region Jönköpings län ansvarar för verksamhetens innehåll och utveckling. Jönköpings kommun ansvarar för att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler. Stiftelsen Jönköpings läns museum har som huvudsyfte att ge allmänheten möjlighet att ta aktiv del av sin historia, nutid och framtid.

Samhällsplanering och tillgänglighet

Samhällsplanering och tillgänglighet handlar om allt från regional översiktsplanering, bostadsplanering och dimensionering, infrastrukturplanering, kollektivtrafik och bredband – men även frågor som vattenförsörjning och en resilient planering av samhället ur ett klimat-, kris- och katastrofperspektiv.

En god tillgång till fysisk och digital infrastruktur är en förutsättning för att länet ska kunna tillhandahålla möjlighet till utbildning och kompetensutveckling i hela länet. Genom digitaliseringens möjligheter kan det livslånga lärandet stärkas i form av distansutbildning och högskolors olika MOOC-kurser (Massive Open Online Courses).

Arkitektur, form och designområdet är en central fråga kopplad till samhällsutvecklingen. Området gestaltad livsmiljö tar vara på insikten om att människors liv påverkar och påverkas av sin omgivning. Detta förhållningssätt bygger på en helhetssyn, där det är människans behov som bildar utgångspunkt i formandet av livsmiljön och därmed länsinvånarnas vardag.

Arkitektur, form och design omfattar alla av människan skapade miljöer – offentliga rum, byggnader, landskap, anläggningar, interiörer, tjänster, produkter och processer. Inte bara tätortsmiljöer utan även landsbygden är idag starkt präglad av människans verksamheter och fysiska påverkan. Ett medvetet arbete med arkitektur, form och design är en grundläggande förutsättning för att åstadkomma hållbara och attraktiva livsmiljöer av god kvalitet med människan som utgångspunkt.

Samhälls- och bostadsplanering

I det nationella uppdraget lyfts betydelsen av hållbara och effektiva fysiska strukturer som stärker sambanden inom och mellan regioner. För att lyckas med det krävs en sektorsövergripande samverkan och samplanering mellan Region Jönköpings län och kommunerna, som utgår från ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara perspektiv. Särskilt ska frågor om fysisk planering och boendemiljöer prioriteras i det regionala tillväxtarbetet. Hur den fysiska miljön utformas har stor betydelse för såväl näringslivets utveckling och konkurrenskraft som för utvecklingen av attraktiva livs- och boendemiljöer.

Bostadsbyggandet är primärt ett kommunalt ansvar. Samtidigt behöver enhetligheten mellan olika kommuner förbättras för att korta tiden från idé till färdigt hus. I dag ligger byggplaneringsansvaret på olika nivåer: kommunernas planmonopol och ansvar för bostadsförsörjning, samt regionernas ansvar för utvecklingsfrågor, infrastruktur- och kollektivtrafikplanering. Genom bättre samverkan mellan nivåerna och genom att koppla samman den regionala planeringen med de kommunala, stärks de enskilda kommunernas utveckling och regionen som helhet. Bostadsförsörjning och hållbar utveckling kan bättre tillgodoses med en regional fysisk planering. Genom regional översiktsplanering går det bättre tillmötesgå en ökad efterfrågan på ny bebyggelse och infrastruktur. I mer glesbefolkade områden kan planeringen användas som verktyg för att långsiktigt stärka underlaget för olika typer av service och tjänster.

Transportsystem

Jönköpings län är det sjätte största länet i Sverige sett till folkmängd och Jönköpings kommun är den tionde största kommunen i Sverige, med Jönköping som länets största stad. Länet har en unik strategisk position i

Remissversion

Sverige och i Skandinavien och är en naturlig nod i stråken mellan storstadsregionerna Stockholm/Mälardalen, Malmö/Öresund och Göteborg.

Jönköpings län har alltid varit en mötesplats och ett centrum för kreativitet och skaparkraft. Duktiga entreprenörer och driftiga företagsledare har gjort att länet har utvecklats till en av landets mest dynamiska småföretagarregioner.

En god tillgänglighet skapas genom bland annat effektiva, pålitliga och hållbara transportsystem. Dessa är en förutsättning för att utvidga och knyta ihop arbetsmarknadsregioner och att stärka kopplingen mellan stad och land. Även när det gäller tillgänglighet och attraktiva miljöer är digitaliseringen och infrastruktur för denna central. Framgångsfaktorer när det gäller attraktiva miljöer är helhetssyn och sektorsövergripande samordning. Samordningen mellan insatser och åtgärder som regional tillväxt, transport, informationsteknik, klimat, miljö och energi, fysisk planering, kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, innovationer, bostadsbyggande, samt servicefrågor behöver därmed stärkas i länet.

Transportsystemets utformning, funktion och användning ska bidra till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet, samt bidra till utvecklingskraft i hela länet. Infrastruktur knyter ihop länet och är en central förutsättning för en växande ekonomi, ökad befolkning, förbättrade möjligheter till pendling, besök och ökad sysselsättning. Infrastruktur i form av vägar, järnvägar, flyg såväl som bredband är förutsättningar för att företag ska kunna verka i hela länet och för att hela länet ska kunna utvecklas. För att invånarnas resor ska kunna förbättras krävs också förbättrad tillgänglighet till kollektivtrafik – också över länsgränserna för att knyta samman de funktionella arbetsmarknadsregionerna. Men utvecklingen av transportsystemet måste även möta andra behov än arbetspendling. Människor behöver få tillgång till service, omsorg och fritidsaktiviteter. Näringslivet behöver godstransporter för tillverkningsindustrin, och persontransporter för tjänstenäringar som besöksnäringen. För ett hållbart transportsystem behövs också ett utökat nät av cykelvägar längs läns- och riksvägarna. Detta skapar också förutsättningar för besöksnäringen. För en förbättrad och hållbar tillgänglighet behöver såväl det nationella järnvägsnätet som den regionala spårtrafiken byggas ut, bland annat med stambanor för höghastighetståg.

En utmaning är att minska den klimatpåverkan som resor och transporter innebär och att utveckla ett hållbart transportsystem. Det innebär bland annat att förutsättningarna för gång, cykling och kollektivtrafik behöver stärkas och att godstransporter i större utsträckning behöver övergå till fossilfritt bränsle.

Underhållet av järnvägssystemet behöver stärkas så att tågtrafiken kan bli mer tillförlitlig och arbetet med en hållbar stadsutveckling måste omfatta åtgärder för att säkerställa en effektiv kollektivtrafik. Samhällsplaneringen måste främja en hållbar och transportsnål samhällsutveckling, vilket i sin tur innebär en möjlighet att utveckla innovationer som kan leda till regionintegrering med bland annat stöd av digitalisering och en utvecklad kollektivtrafik. Något som särskilt kan gynna kommuner belägna i länets ytterkanter.

Arbetet med en hållbar stadsutveckling måste omfatta åtgärder för att säkerställa en effektiv kollektivtrafik. Samhällsplaneringen måste främja en hållbar och transportsnål samhällsutveckling, vilket i sin tur innebär en möjlighet att utveckla innovationer som kan leda tillregionintegrering med bland annat stöd av digitalisering och en utvecklad kollektivtrafik. Något som särskilt kan gynna kommuner belägna i länets ytterkant

För transportsystemet finns en nationell plan för tiden 2018-2029. I januari 2018 togs beslut om en ny regional transportplan för samma period och arbetet har påbörjats för planperioden 2022-2033. Sverigeförhandlingarna kring höghastighetståg, som bland annat har föreslagit tre stationslägen i Jönköpings län, lämnade sin slutrapport i december 2017. Det nationella beslutet kring höghastighetståg och dess infrastruktur har dock dröjt. Oavsett vad som händer med höghastighetstågen behöver beslut om en ny generation regionaltåg tas inom kort.

Flygplatsen och flygtrafiken är av stor betydelse för länets långsiktiga utveckling och behovet av flygtrafik måste ses i ett större sammanhang. För att bidra till en hållbar regional tillväxt behöver dock, både flygplatsen och flygresorna, en strategi för att bli fossilfria och därmed bidra till länets hållbara utveckling.

Tillgänglighet genom informations- och kommunikationsteknik

Tillgång till bredband är en förutsättning för digitalisering och att öka IT-användningen i samhället och därmed för att kunna bo och driva företag i hela länet. Bredband bidrar till nya möjligheter till kompetensutveckling och kompetensförsörjning och är avgörande för att tillhandahålla och ta del av god samhällsservice samt hantera samhällsutmaningarna. Bredband skapa också förutsättningar för en attraktiv och levande landsbygd. Framtida

Moderaterna

välfärdstjänster kommer att vara beroende av ett väl utbyggt bredbandsnät och dess kapacitet är avgörande för att arbetsmetoder ska kunna effektiviseras och tjänster och affärsmodeller utvecklas.

Prioriterat uppdrag:
Region Jönköpings län ska vara pådrivande i arbetet att nå de nationella målen såväl som målen i den regionala bredbandsstrategin så att hela länet kan ta del av digitaliseringens möjligheter och nå målen i den regionala digitaliseringsstrategin.

Kommersiell service
Tillgänglighet till olika typer av service är en förutsättning för hållbar tillväxt i hela länet. Vissa tjänster kan med fördel skötas på distans med stöd av en väl fungerande digitalisering, post- och paketservice. Andra serviceformer kräver fysiska besök på serviceställen. Avgörande för serviceställets funktion är dess lokalisering och hur transportsystemet fungerar. För en attraktiv boendemiljö krävs tillgång till dagligvaror, drivmedel, post, grundläggande betaltjänster och apoteksombud på rimligt avstånd. Servicepunkterna på landsbygden har en stor potential att utvecklas för att bidra till attraktiva miljöer och förutsättningar på landsbygden.

Utbildning och Kompetensförsörjning

Den demografiska utvecklingen gör att tillgången till arbetskraft i länet riskerar att minska under överskådlig tid samtidigt som tillgången till kunskap och kompetens i bred bemärkelse är en central konkurrensfaktor för länet i den globala kunskapsekonomin. För att vända denna utmaning till en styrka behöver alla invånares kompetens ses, tillvaratas och utvecklas för att kunna främja företagande, entreprenörskap, utveckla nya varor, tjänster, affärssystem och tekniska lösningar. Tillgång till relevant kompetens är en förutsättning för fortsatt utveckling av näringsliv och offentlig verksamhet.

Efterfrågan på arbetskraft inom nya yrkeskategorier kommer att uppstå, vilket ytterligare betonar individers behov av kompetensutveckling, livslångt lärande och förmåga till omställning. Det ställer också krav på utbildningssektorn att kunna möta snabbt skiftande utbildningsbehov och anpassa insatser individuellt för att länet ska kunna nyttja dels den potential som står utanför arbetsmarknaden men också digitaliseringens möjligheter. Förmågan att ta tillvara på hela arbetskraftens kompetens, kreativitet och erfarenhet oavsett bakgrund, kön, härkomst, ålder eller boendeort kommer vara helt avgörande för länets långsiktiga tillväxt och utveckling. Det är också avgörande för att säkra välfärden och den sociala sammanhållningen i hela länet. Arbetet med matchning utifrån det utbud och den efterfrågan som finns i länet kommer bli centralt. Näringslivet i länet kännetecknas av små- och medelstora producerande företag ofta underleverantörer inom för vårt land viktiga exportbranscher. Utmaningen för många av dessa företag är att höja sitt förädlingsvärde och ”vässa” teknikinnehållet i produktionen. Kompetensförsörjning i form av fler välutbildade ingenjörer och tekniker är avgörande för framtida överlevnad och tillväxt. Regionen har här ett stort ansvar att stimulera och öka intresset för naturvetenskap och teknik bland länets ungdomar samt viljan att söka sig till utbildningar inom dessa områden. Det handlar om att redan i de yngre årskurserna göra undervisningen intressant och lockande och sedan behålla intresset under högstadiet. För att på så sätt få fler att välja naturvetenskapliga och tekniska program i gymnasiet och sedan fortsätta på högskolenivå. Kunniga och engagerade lärare inom dessa ämnen är nyckeln. Upptech, som har byggts upp av Jönköpings kommun, driver verksamheter som med fördel kan växlas upp till regional nivå i samverkan med länets kommuner. Det handlar om kompetenshöjande insatser och aktiviteter riktade till lärare och samverkan kring pedagogiska hjälpmedel.

Prioriterade uppdrag:
- Region Jönköpings län ska verka för en utveckling av arbetsmiljön på länets arbetsplatser.
- Region Jönköpings län ska driva på arbetet medregional tillväxt.

Yrkesutbildningar på gymnasial och yrkeshögskolenivå har en särskilt stor betydelse för kompetensförsörjningen i länet för att säkra den direkta kopplingen till näringslivets behov av arbetskraft. En generell höjning av länets relativt sett låga formella kompetensnivå är också av central betydelse för en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling. Det är också viktigt att fler av länets ungdomar väljer ett yrkesprogram, samt att fler bryter traditionella programval utifrån kön. Region Jönköpings län vill stödja en ökad samverkan mellan skolhuvudmän för att möjliggöra att ungdomar kan välja det yrkesprogram man helst vill studera på.

Folkhögskolorna är en resurs för länet ur flera olika perspektiv. Folkhögskolorna kan bidra med kurser till anställda med utländsk bakgrund och med behov av att stärka det svenska språket och av att få bättre insikt i den svenska (arbets-) kulturen. Folkhögskolorna är därmed också en resurs för att förbättra integrationen och för att

Moderaterna

försörja regionen med personal. Folkhögskolorna arbetar också aktivt med att utjämna utbildningsklyftorna och verkar för ett livslångt lärande.

Samverkan med Jönköping University har en strategisk roll för att skapa förutsättningar för forskning, innovation, utveckling och kompetens i hela länet. Tillsammans arbetar Region Jönköpings län och Jönköping University för att stärka forskningsfinansieringen för högskolan. Att Jönköping University får tillräckligt med utbildningsplatser inom kritiska utbildningsområden är av stor betydelse för att långsiktigt försörja länet med relevant arbetskraft – både inom offentliga och privata näringar – och för att höja den formella kompetensnivån i länet.

Prioriterade uppdrag:

- Utbudet på länets lärcentra behöver breddas för att möta näringslivets och det offentligas kompetensbehov och möjliggöra studier parallellt med arbete i hela länet.
- Ett länsövergripande system för livslångt lärande i syfte att stärka matchningen på arbetsmarknaden ska utvecklas

En akut utmaning är att arbetsmarknadens kompetensbehov och kompetensen hos de som står till arbetsmarknadens förfogande inte matchar. Arbetsförmedlingen talar idag om full sysselsättning hos gruppen inrikes födda och utanför arbetsmarknaden står idag människor med kort utbildningsbakgrund och personer med funktionsnedsättningar som påverkar arbetsförmågan negativt. Arbetslösheten är också högre i gruppen utrikes födda än i gruppen inrikes födda. Grupperna som idag står utanför arbetsmarknaden, utgör tillsammans med invandringen, ett nödvändigt tillskott till arbetsmarknaden då arbetskraftsbristen fortsätter stiga i de flesta branscher i länet.

Prioriterade uppdrag:

- Region Jönköpings län behöver bli en starkare aktör som erbjuder stöd till de branscher eller företag som behöver nyanställa eller uppgradera kompetensen hos befintliga medarbetare.
- Region Jönköpings län ska stärka stödet till nyföretagande
- Den språkliga och etnokulturella kompetensen inom de regionala innovationssystemen och de företagsstödjande aktörerna behöver förbättras.
- Region Jönköpings län ska även stötta etableringar av små och medelstora företag i länet.

För ungas tillträde till arbetsmarknaden är det av största vikt att de fullföljer utbildningen på ett nationellt program i gymnasieskolan.

Utbildningsverksamhet

Region Jönköpings län driver folkhögskoleutbildningar och är, på uppdrag av länets kommuner, huvudman för gymnasieskolans naturbruksprogram.

Naturbruksskolorna

På uppdrag av länets kommuner genomför Region Jönköpings län naturbruksutbildning inom ramen för gymnasieskolan. Nu gällande samverkansavtal med kommunerna gäller till 31 december 2022. Avtalet har kompletterats med en överenskommelse om fortsatt samverkan fram till 2023
Naturbruksskolorna ska utvecklas i samråd med länets kommuner. Det sker genom utvecklingsrådet för naturbruk, där både Region Jönköpings län och länets kommuner har representanter. Naturbruksprogrammet ska erbjuda ett brett utbud av olika inriktningar.

För att uppnå målsättning i samverkansavtalet med länets kommuner om att naturbruksgymnasierna ska vara ledande inom sina områden och att det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete, har en branschanalys och en bedömning gjorts om förutsättningar och framtida inriktning för perioden fram till och med 2022.

Utöver gymnasieutbildning ska även utbildningar inom eftergymnasiala utbildningar och uppdragsutbildningar på olika nivåer som är anpassade efter näringens behov erbjudas. Naturbruksskolorna ska utvecklas mot att bli kunskapscentra för naturbrukets aktörer. Förutom utbildning är naturbruksskolorna också en regional mötesplats för forskning, näringsliv, organisationer och andra som söker kunskap inom naturbruk och utveckling av landsbygdsföretagande.

Prioriterade uppdrag:

- Naturbruksgymnasierna ska utvecklas mot att bli kunskapscentra för naturbrukets aktörer.

Remissversion

- En ny branschanalys av de gröna näringarna bör initieras senast 2021 för kommande samverkansperiod.
- En skolplan för Naturbruksskolorna uppdrag, både det kommunala och det regionala tas fram.
- Bedriva vuxenutbildning inom den gröna sektorn på uppdrag av olika aktörer i samhället
- Naturbruksskolorna ska vara naturliga mötesplatser för den gröna sektorn i regionen/för regionen
- Utveckla Naturunderstödd rehabilitering till att vara en resurs för Region Jönköpings läns medarbetare/chefer

Folkhögskolorna
I det livslånga lärandet och för att stärka demokratin har folkbildningen genom folkhögskolorna en viktig roll att fylla. Folkhögskolan skiljer sig från andra skolformer genom den långa bildningstraditionen och att den enskilda skolan har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil. Den har också möjlighet att göra anpassningar efter förkunskaper, intressen och behov hos deltagare. Basen för folkhögskolornas utbildningsinriktning är den allmänna linjen, som främst är avsedd för dem som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Folkhögskolorna spelar en stor roll för utbildning av personer med kort utbildning, deltagare med utländsk bakgrund och personer med funktionsvariationer. Folkhögskoleutbildningen finansieras huvudsakligen av statliga medel och bidrag från landstingen/regionerna.

För Region Jönköpings läns egna folkhögskolor gäller den profilering som lagts fast 2013 och som innebär kultur för Sörängens folkhögskola och hälsa för Värnamo folkhögskola. Folkhögskolorna är också en resurs för regionens kompetensförsörjning, i sig själva eller i samverkan med övriga delar av regional utveckling. Finansiering av folkhögskolor sker i huvudsak genom ersättning baserad på deltagarvecka. Ersättningsnivån och maximalt finansierade veckor på egna och rörelsedrivna folkhögskolor i länet fastställs inför varje budgetår. Ett särskilt ägarstöd som tar hänsyn till skolornas lokalmässiga förutsättningar utgår till egna folkhögskolor. Ersättningsnivån för folkhögskolor utanför länet ska följa rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting.

Prioriterat uppdrag:
- En skolplan för de egna Folkhögskolornas uppdrag inklusive det regionala uppdraget tas fram

Internationellt samarbete
För att möta de samhällsutmaningar som länet står inför, ökad global konkurrens, den demografiska utvecklingen, samt klimat-, miljö- och energifrågorna, krävs det internationellt samarbete. Företagen och arbetskraften rör sig på en global marknad och därför behöver det finnas ett internationellt perspektiv på det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Strategiska samarbeten och partnerskap behöver etableras inom Sverige och i andra länder för att stödja näringslivet utveckling. EU-samarbetet sätter ramarna för många utvecklingsfrågor och påverkar också förutsättningarna genom de fonder och program som möjliggör och skapar incitament för projekt, företagsutveckling och innovation.

Länet behöver också i än högre grad dra nytta av globaliseringens möjligheter genom en starkare delaktighet i de globala värdekedjorna. Förutsättningarna för direktinvesteringar behöver ständigt utvecklas och företagens exportmöjligheter behöver stärkas. De globala värdekedjorna skapar nya förutsättningar för små och medelstora företag att delta i de globala marknaderna exempelvis som underleverantörer eller som leverantör av specialiserade insatsvaror. Värdet av tillverkade produkter blir alltmer beroende av de tjänster som säljs tillsammans med varorna. Kunskapsbaserat kapital och innovation blir allt viktigare. Globaliseringen ställer därmed nya krav på näringslivet och samhällets förmåga att utvecklas och möta de utmaningar som finns – vilket också innebär möjligheter.

I ett ökat internationellt samarbete ges det livslånga lärandet och kompetensutvecklingen nya möjligheter. Genom Erasmusprogram och utbyte på högre utbildning- och forskarnivå kan ny kompetens tillföras länet.

Det regionala utvecklingsarbetet behöver i högre grad stödja de offentliga aktörerna och företagen i länet genom en större internationell utblick som kan främja utveckling, lärande, gränsöverskridande samarbeten samt frigöra utvecklingspotentialen hos de små och medelstora företagen och bidra till fler affärsmöjligheter.

Region Jönköpings län är medlem i Assembly of European Regions (AER) där Region Jönköpings län har en politisk representation och tillsammans med övriga Smålands län, Blekinge och Halland och lärosätena i länen driver ett Brysselkontor. För medborgarna finns Europa Direktkontoret som arrangerar aktiviteter på skolor, arbetsplatser och offentliga arenor i syfte att höja kunskapen om EU och internationaliseringen för allmänheten.

Motion/remiss

Naturbruksskolorna har sedan många år ett utbyte med flera länder i Europa. Skolornas elever kan göra delar av sin praktik på företag inom gröna sektorn i ett antal länder som regionen samverkar med. Samverkan sker inom ramen för Erasmus och finansieras därigenom. Även folkhögskolorna har internationellt utbyte vilket bidrar till Agenda 2030:s genomförande i andra länder.

Analys av det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet

Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen. I denna analys ska särskild hänsyn tas till funktionella regionala samband inom som över läns- och landsgränserna samt olika typer av landsbygder och tätorter. Analysen ska göras utifrån social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet med kön som övergripande indelningsgrund. Arbetet med strukturbilder ska utvecklas och ansvaret för den övergripande samhällsplaneringen förflyttas stegvis över till regionerna. I det nationella uppdraget anges att de regionala utvecklingsaktörerna ska stärka och utveckla analyskapacitet och kompetens avseende såväl kvalitativa som kvantitativa regionala analyser. Detta är ett arbete som behöver intensifieras och breddas för att klara de nationella redovisningarna och för att utveckla den sektorsövergripande samverkan och samplaneringen med kommunerna.
Regeringen trycker på att förutsättningarna för ett mer resultatinriktat genomförande av den regionala tillväxtpolitiken måste utvecklas och stärkas. I uppdraget ingår att ansvara för företagsstöd, medel för projektverksamhet samt stöd till anläggning av kanalisation. Inom kompetensförsörjningsområdet har den regionalt utvecklingsansvariga ett uppdrag att inom ramen för kompetensplattformar utveckla samverkan inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering på kort och lång sikt. Samverkan med de statliga myndigheterna behöver vara omfattande då dessa inom sina verksamheter ska verka för att målen i den regionala utvecklingsstrategin uppnås. Samverkan behöver vara extra och utvecklar det regionala arbetet för en hållbar tillväxt och utveckling i länet. Regeringen trycker på att förutsättningarna för ett mer resultatinriktat genomförande av den regionala tillväxtpolitiken måste utvecklas och stärkas. I uppdraget ingår att ansvara för företagsstöd, medel för projektverksamhet samt stöd till anläggning av kanalisation. Inom kompetensförsörjningsområdet har den regionalt utvecklingsansvariga ett uppdrag att inom ramen för kompetensplattformar utveckla samverkan inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering på kort och lång sikt. Samverkan med de statliga myndigheterna behöver vara omfattande då dessa inom sina verksamheter ska verka för att målen i den regionala utvecklingsstrategin uppnås. Samverkan behöver vara extra nära länsstyrelsen, näringslivet och det civila samhällets organisationer, i synnerhet kommunerna. Ett starkt regionalt ledarskap är enligt regeringen en viktig framgångsfaktor för regional tillväxt och utveckling. Ett ökat regionalt ansvar och inflytande över det regionala tillväxtarbetet ställer höga krav på ett stärkt regionalt ledarskap med förmåga att göra prioriteringar på kort och lång sikt.

Detta ansvar handlar om att företräda regionala intressen, samla aktörer från lokal, regional och nationell nivå, däribland näringsliv, akademi samt det civila samhället, skapa samarbeten och erfarenhetsutbyten med andra länder, göra prioriteringar på kort och lång sikt, utifrån analyser och ett kontinuerligt lärande ta fram en långsiktig och strategisk planering för att uppnå regionala långsiktiga mål och visioner, ta initiativ till och kunna fatta strategiska och snabba beslut samt leda, samordna och koordinera utvecklingsprocesser i länet.

För att lyckas med detta krävs både legitimitet och mandat för att samla aktörer och att utveckla och driva det regionala tillväxtarbetet. Ett framgångsrikt regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete skapar förutsättningar för det goda livet exempelvis genom att invånarna kan säkra sin försörjning genom arbete, att det motverkar socialt utanförskap och bidrar till en meningsfull fritid. Det är faktorer som både är hälsofrämjande för invånarna och skapar ett stabilt skatteunderlag över tid.

Prioriterat uppdrag:
För att klara det nationella regionala utvecklings- och tillväxtuppdraget och för att säkerställa länets fortsatta positiva utveckling prövas medel till regional utveckling utifrån den plan som gjordes inför 2019. Det är viktigt att utbetalning av medel för regional utveckling prövas mot den gällande regionala utvecklingsstrategin.

Projektmedel för utveckling
Region Jönköpings län disponerar årligen statliga utvecklingsmedel, så kallade 1:1 medel. Dessa pengar fördelas mellan projektstöd, företagsstöd och kommersiell service. Den årliga bemyndiganderamen 2020 beräknas till 56 miljoner kronor och anslaget som kan utbetalas till 24 miljoner kronor. Bidrag som kräver minst 50 procents medfinansiering ges till projekt som stimulerar näringslivsutveckling och innovation, kompetensförsörjning och internationellt samarbete.

Remissversion

Region Jönköpings län avsätter därutöver 19,5 miljoner kronor till stöd för olika former av projekt och verksamheter som bidrar till regional tillväxt varav 8,4 miljoner kronor kan ges i projektstöd under 2020. Utöver ovanstående har Region Jönköpings län möjlighet att tillsammans med andra aktörer eller själv söka EU- eller statliga medel från insatser och utlysningar som ytterligare kan stärka det regionala utvecklingsarbetet. Det finns en förväntan från övriga aktörer i det företagsfrämjande systemet att regional utveckling i högre grad ska ta på sig ledartröjan för kritiska projekt så att de dels blir av och dels genomförs med hög kvalitet och samordning. För att detta ska vara möjligt behöver det finnas medel tillgängliga för medfinansiering av dessa projekt.

EU:s strukturfonder är viktiga verktyg för att genomföra EU:s gemensamma sammanhållningspolitik. Jönköpings län tillför i dessa sammanhang NUTS II-området Småland och Öarna.

KOLLEKTIVTRAFIKEN

Region Jönköpings läns vision ”För ett bra liv i en attraktiv region” förutsätter bland annat goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att kollektivtrafiken genom ett så bra trafikutbud som möjligt ska erbjuda resenärerna en prisvärd, enkel och säker resa till sitt arbete, sina studier eller fritidsaktiviteter. Kollektivtrafiken ska bedrivas med omtanke om resenärer och omvärld.

En avgiftsfri personalparkering ska anläggas på intilliggande tomt i södra delen av Ryhovs-området. Parkeringen kommer ansluta till Ryhovs område med en gångbro över Regementsgatan. I anslutning till personalparkeringen bör en kommunal pendlarparkering att anläggas. Vid Regementsgatan anläggs en hållplats för smidig anslutning till kollektivtrafiken, till och från pendlarparkeringen.

Parkeringen för personal och pendlare bör samfinansieras av Jönköpings kommun och Regionen.

God tillgång till kollektivtrafik är inget mål i sig utan ett verktyg för att möjliggöra människors resor till arbete, studier, kultur- och fritidsaktiviteter, för att vidga arbetsmarknadsområdena inom länet men också utanför. Det skapar utveckling och attraktivitet.

Kollektivtrafikmyndighet

Region Jönköpings läns uppgifter som kollektivtrafikmyndighet regleras i Kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). Lagen innebär bland annat att kollektivtrafikföretag fritt och inom alla geografiska marknadssegment får etablera kommersiell trafik. En kollektivtrafikmyndighet ska ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram som beskriver den trafik som kan bli föremål för offentlig finansiering.

Trafikförsörjningsprogram till 2025

En övergripande strategi för utveckling av kollektivtrafiken bygger på koncentration till stråk där förutsättning för ökat resande är goda. Stråken måste samtidigt balanseras med en grundläggande trafikförsörjning för hela länet. Detta för att stödja en socialt hållbar utveckling och ge förutsättningar för en samhällsservice i hela länet. Områden som inte har förutsättningar för en utbyggd kollektivtrafik eller som har långa gångavstånd till hållplatser där stråk utvecklas, kan få tillgång till en bra kollektivtrafik genom lösningar som kombinerar bil- och kollektivtrafik eller cykel- och kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska utvecklas med fokus på fyra områden:

- Skapa möjligheter till arbets- och studiependling.
- Skapa goda resmöjligheter mellan större orter i länet och till angränsande län.
- Garantera ett grundläggande trafikutbud.
- Underlätta resor med flera färdmedel.

Väl fungerande kollektivtrafik är också en av förutsättningarna för att nå miljömålen och en långsiktig och hållbar utveckling.

Nuvarande regionala trafikförsörjningsprogram för länet antogs 2012 och gäller till 2025. En mindre revidering gjordes hösten 2016 och arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram påbörjades under 2019 och beräknas vara klart för beslut i början av 2021. Programmet, som är en viktig del i den regionala utvecklingsplaneringen, anger långsiktiga och strategiska mål för hur kollektivtrafiken kan bidra till regional utveckling och ett hållbart samhälle.

Programmet bygger på de samråd med kommuner, kollektivtrafikföretag och organisationer som har genomförts i länet samt även på de samråd som har ägt rum med angränsande läns regionala kollektivtrafikmyndigheter,

Remissversion

myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag och näringsliv. Det regionala trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga målsättningar är utgångspunkt för de årliga målen i budget.

Det nya hållbarhetsprogram och trafikförsörjningsprogram som håller på att arbetas fram är viktiga och styrande dokument inom miljö, trafik men också för vår ekonomi. Därför får utformningen av dessa program inte medföra kostnadsökningar som inte finns upptagna i budget

I trafikförsörjningsprogrammet anges följande långsiktiga mål

Målområde	Mål till 2025
Resande	25 miljoner resor per år inklusive skolkortsresor 60-procentig resandeökning exklusive skolkortsresor jämfört med 2011
Kundnöjdhet (andel nöjda)	Allmän trafik alla länsbor 65 procent Allmän trafik resenärer 80 procent Serviceresor 85 procent
Tillgänglighet	Fler ska kunna resa med den allmänna kollektivtrafiken genom tillgänglighetshöjande åtgärder
Skattesubventions-grad	Den allmänna kollektivtrafiken ska ha en skattesubventionsgrad på 50 procent till 2025
Miljö	All allmän kollektivtrafik ska drivas med förnyelsebara drivmedel Trafikens totala energiförbrukning/km ska minska med minst 25 procent

Prioriterat uppdrag:
Gällande trafikförsörjningsprogram sträcker sig fram till år 2025. En rad förändringar har skett i samhället sedan programmet antogs 2012 och som påverkar resandet. Bland annat förstoras arbetsmarknadsregionerna och resande över länsgränser ökar. Nya former för vårt resande håller på att växa fram genom ökad samverkan mellan kollektivtrafik och andra transportslag. Klimatmålen för trafikens utsläpp ska uppnås. Arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram färdigställs och omfattar tiden fram till 2035.

Tåg
På vilket sätt den regionala tågtrafiken ska utvecklas avgörs både av Region Jönköpings läns ambitioner samt av banornas tekniska standard och planerna på upprustning och utveckling. Eftersom regionaltågstrafiken har en långsiktigt strukturerande effekt i samhället är det mycket viktigt att planeringen av de framtida regionala tågtrafikeringsuppläggen och järnvägsinvesteringarna synkroniseras. 2022-2023 behöver Länstrafiken förnya sin fordonsflotta inom Krösatågen och ett projekt om fordonsanskaffning pågår tillsammans med länen inom Regionsamverkan Sydsverige och Transitio AB. De nya fordonen kan ej underhållas i nuvarande depå och planering för ny depå i Nässjö pågår tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Serviceresor
Region Jönköpings län genom Länstrafiken ansvarar för Serviceresor (närtrafik, sjukresor, färdtjänst) och det finns ett standardiserat koncept för hela länet. Detta gäller regelverk (exklusive skolskjutsar) liksom hur trafiken ska integreras med och komplettera linjetrafiken. För sjukresor och färdtjänst är det särskilt viktigt att, inom ramen för ett kollektivt resande, ta hänsyn till de speciella behov som finns bland sjuka och personer med funktionsnedsättning. Färdtjänst är en viktig del i individens möjlighet till social delaktighet, därför anser Moderaterna att det är viktigt att kollektivtrafiken utförs kostnadseffektiv och på en subventioneringsgrad som möjliggör att vi ska kunna tillhandahålla god service åt de i samhället som mest behöver det

Kollektivtrafik övergripande
Valet av trafikslag och kapacitetsutnyttjandet i fordonen har stor påverkan på trafikkostnaderna. Aktiv

Moderaterna

marknadsföring, effektiva försäljningskanaler, till exempel till arbetsgivare och företag och bra information till resenärer och länsinvånare är viktigt för att öka resandet och därmed intäkterna. Vi ska också samverka med Företag för att få dom delaktiga i riktade busslinjer för företagets anställda.

En överenskommelse om samverkan för biogas i Jönköpings län har tecknats med länets kommuner. Inför kommande trafikupphandlingar är det viktigt att noggrant utreda vilka alternativ som finns vad gäller drivmedel till våra fordon.

Inriktningar 2020

- Inom Regionsamverkan Sydsverige införa ett nytt biljett- och betalsystem. Målsättningen är att ha ett nytt system med möjlighet till länsöverskridande resor i full drift senast vid årsskiftet 19/20. Arbetet utgår ifrån den nationella standard som arbetats fram inom Samtrafikens biljett- och betalsystemsprojekt. Vid lansering av det nya systemet införs samtidigt delvis ett nytt biljettsortiment. Det nuvarande biljettsystemet kommer att avvecklas under 2020.
- Samarbetet inom Sydtaxan och med övriga grannlän. Region Jönköpings län ingår i Sydtaxan som är ett samarbete inom Regionsamverkan Sydsverige med syfte att förenkla resandet över länsgräns i Sydsverige. För att göra resandet så enkelt som möjligt är det viktigt att fortsätta arbetet med att ta fram gemensamma reseprodukter över alla länsgränser, även till Östergötland. Ett nytt dokument ”Sydtaxan 2.0” har antagits av respektive län under 2019 och börjar gälla senast vid införandet av det nya biljett- och betalsystemet.

Stadstrafik

En avsiktsförklaring mellan Jönköpings kommun och Region Jönköpings län har tecknats avseende stadstrafiken i Jönköping. Avsiktsförklaringen innebär bland annat införande av elbussar på stomlinjerna, en helt ny stomlinje samt åtgärder som Jönköpings kommun behöver vidta för att förbättra framkomligheten i trafiken. För att genomföra satsningarna uppförs en ny bussdepå i Jönköping.

Nuvarande trafikavtal är förlängt till juni 2021 vilket medför ökade kostnader under 2020.

Inriktningar 2020

- Införa den första elbusslinjen i Jönköping. Vid årsskiftet 2019/2020 beräknas den nya elbusslinjen 17 starta med sträckningen Strandängen – A6.
- Fortsätta etableringen inför nytt stadsbussavtal i Jönköping med avtalsstart i juni 2021.
- Medverka i arbetet för ny bussdepå i Jönköping med inflyttning i juni 2021.

Regiontrafik

Inriktningar 2020

- Etablera ny regionbusstrafik inför avtalsstart juni 2020.
- Planera för fler turer Jönköping – Falköping – Skövde/Göteborg från december 2020 i enlighet med Västra Götalandsregionens Målbild Tåg 2035.
- Anskaffa nya tågfordon inom Krösatågsystemet som ersättning för och utökning av befintlig fordonsflotta i enlighet med målen i det Regionala trafikförsörjningsprogrammet. Fordonen kommer att börja levereras 2022-2023.
- Medverka i arbetet för ny tågdepå i Nässjö tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Serviceresor

En översyn av regelverket för sjukresor för att anpassa det efter dagens behov och förändringarna inom hälso- och sjukvården har slutförts. För 2020 föreslås en höjning av egenavgiften för sjukresor med fem kronor till 125 kronor för enkel resa, vilket även medför en justering av högkostnadsskyddet. Ersättningen för resa med egen bil samt boende föreslås vara oförändrade. Regler för sjukresor och färdtjänst framgår av bilaga. Mellan åren 2015 till 2018 ökade resandet inom serviceresor med 7,5 procent vilket medfört ökade kostnader. . Nuvarande regelverk är sedan 2014 med smärre förändringar och bör därför ses över under 2020 så att ett nytt finns klart för start 2021

I arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram ska hänsyn tas till hur närtrafiken kan utvecklas och vara en del i omställningen till ett ekonomiskt hållbart kollektivtrafiksystem

Moderaterna

Antal resor(tusental)	Plan 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Sjukresor	oför	165	133
Färdtjänstresor	oför	491	536
Närtrafik	oför	25	23
Totalt antal serviceresor	oför	681	692

Inriktningar 2020

- Etablering inför trafikstart september 2020.

Resursförstärkning

Trafikförsörjningsprogrammets mål om ett ökat resande kommer att kräva betydande resursförstärkningar men också omdisponering av resurser från trafikutbud med lågt underlag. En utbyggnad av närtrafik i hela länet ger förutsättningar för att disponera om resurser från områden med svagt resandeunderlag samtidigt som behov av kollektivtrafik kan tillgodoses.

Planeringsförutsättningar för trafikförändringar sträcker sig över en längre period än enbart kommande budgetår. Sedan trafikförsörjningsprogrammet trädde ikraft har till och med 2019 resursförstärkningar på drygt 125 miljoner kronor tillförts kollektivtrafiken.
Kollektivtrafiken bör över tid uppnå en hållbar ekonomi med större andel självfinansiering. Därför måste åtgärder vidtas som minskar den skattesubventionerade delen av intäkterna inom kollektivtrafiken. En ineffektiv kollektivtrafik med för dåligt passagerarunderlag är negativt för både ekonomi och miljö. . Biljetterna i kollektivtrafiken ska skattesubventioneras till max 50 procent år 2025, vilket är i linje med trafikförsörjningsprogrammets mål. Målet för 2020 är 60 procent.

Länstrafiken i Region Jönköpings län ska likt många andra länstrafikbolag nyttja exponeringsytorna i och utanpå sina fordon för att öka sina intäkter genom att sälja reklamutrymme.

I samband med att de nya trafikavtalen inom både allmän kollektivtrafik och serviceresor träder i kraft kommer sannolikt nya resurser att behövas för att täcka i dag okända kostnadsökningar. Förlängningen av trafikavtalet i Jönköpings stadstrafik från och med juni 2019 kommer i och med helårseffekten att kräva utökade resurser från och med 2020.

För att nå målet i trafikförsörjningsprogrammet om en 60-procentig resandeökning till 2025 krävs en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken i länet. Målet ska uppfyllas med särskilt beaktande av att det ska ske utan att urgröpa eller försämra ekonomi- och miljömässiga aspekter.

2019 års ekonomiska prognos och förväntade kostnadsökningar 2020 och framåt för den allmänna kollektivtrafiken ger vid handen att en genomsnittlig uppräkning av biljettpriserna motsvarande minst indexutvecklingen behöver göras årligen och redan vid tidtabellsskiftet i december 2019. Prishöjningarna är enförutsättning för att bibehålla en budget i balans. Inför 2020 föreslås även tilläggsavgiften som tas ut vid resa utan giltig biljett att höjas.
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har möjlighet att under året besluta om tillfälliga prisförändringar.
.

PRIORITERINGAR, INDIKATORER OCH SYSTEMMÄTETAL REGIONAL UTVECKLING

Regional utveckling hanteras av nämnderna för Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA), samt Trafik, infrastruktur och miljö (TIM). Indikatorer för regional utveckling anges nedan. Därefter anges strategiska mål, framgångsfaktorer och systemmätetal för verksamhetsområdena Utbildning och kultur och Länstrafiken.

Hållbar utveckling	Region Jönköpings län leder arbetet för en hållbar uteckling och att målen i Agenda 2030 ska nås i tid i länet. Detta arbete ska bidra till en hållbar tillväxt och utveckling i hela Jönköpings län.	• Ökad måluppfyllelse i BRP+ • Utsläpp av koldioxidekvivalenter minskar i länet
Innovation och	Region Jönköpings län strävar efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela länet,	• Ökat företagande bland

Moderaterna

företagande	utvecklade forsknings- och innovationsmiljöer, jämställdhet, integration och mångfald, en miljödriven näringslivsutveckling samt ökad konkurrenskraft för landsbygdsföretag.	kvinnor och utrikes födda • Ökat antal nya företag per 1000 invånare • Förbättrat företagsklimat i länet
Kompetensförsörjning	Region Jönköpings län bidrar till att alla människor i länet kan säkra sin egen försörjning genom; ett arbete, en väl fungerande arbetsmarknad och varaktigt ökad sysselsättning, stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv samt till att matchningen på arbetsmarknaden i länet stärks.	• Höjd formell utbildningsnivå i länet • Sänkt långtidsarbetslöshet • Sjunkande ohälsotal
Attraktiva miljöer och tillgänglighet	Region Jönköpings län verkar för att: alla människor i länet har lika möjligheter att delta och bidra i ett tillgängligt, sammanhållande och hälsofrämjande samhälle som präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald; alla ska ha möjlighet att vara en del av det framväxande e-samhället; utveckla tillgänglighet och implementering av offentliga digitala tjänster och ett ökat serviceutbud på landsbygden; främja utvecklingen av koldioxidsnåla och energieffektiva infrastrukturer och transporter, samt förbättra förutsättningarna för turism, rekreation, kultur och fritid.	• Klimatutsläppen från fossilbränsle i Jönköpings län minskar • Andelen nöjda resenärer med kollektivtrafiken ökar i hela länet • Deltagandet i kulturlivet ökar i hela länet • Länsbefolkningen ökar • Länet når det nationella bredbandsmålet 2020
Internationellt samarbete	Region Jönköpings län stärker det gränsövergripande innovationssystemet, bidrar till hållbara transporter, främjar anpassningen till energi-, miljö- och klimatutmaningen, utvecklar strategiska samarbeten och partnerskap i Sverige och andra länder för en hållbar utveckling på en global marknad.	• Antalet direktinvesteringar ökar • Andelen exporterande företag ökar
Verktyg för regional utveckling	Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringsliv och civilsamhälle, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt riktade projektutlysningar.	• Ett ledningssystem för strategisk samordning etableras • Analysarbetet utvecklas • Riktade projektutlysningar genomförs

Mod

STRATEGISKA MÅL, FRAMGÅNGSFAKTORER OCH SYSTEMMÄTETAL

Utbildning

Perspektiv: Medborgare och kund

Strategiskt mål

- Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud på naturbruksprogrammet och folkhögskolor med hög kvalitet, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov.

Framgångsfaktor Utgå från behovsanalyser som ger underlag för utbildningarnas dimensionering och inriktning.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017		Resultat 2018
Antal antagna elever i förhållande till budgeterat antal utbildningsplats er (gymnasieskolan och gymnasiesärskolan) – könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)		Statistik	≥ 1,0	0,94	0,93
Antal sökande per utbildningsplats (Folkhögskolorna)		Statistik	nytt mått		
Antal antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (Naturbruksskolorna)		Statistik	nytt mått		
Sökande per utbildningsplats (Folkhögskolorna) (folkhögskolan) – könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)		Statistik	≥ 2,0	2,8	2,0

Perspektiv: Process och produktion

Strategiska mål

- Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.
- Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Framgångsfaktor Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017		Resultat 2018
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen		Statistik	90 %	78 %	76 %
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan - könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)		Statistik	85 %	81 %	94 %
Andel deltagare inom folkhögskolan som upplever att de kunnat påverka, förändra och/eller förbättra under sin studietid		Statistik	nytt mått		
Andel elever/deltagare som har sysselsättning (arbete eller vidare studier) efter avslutade studier (Naturbruksskolorna)		Statistik	nytt mått		
Antal samverkanstillfällen inom gröna sektorn		Statistik	nytt mått		

Moderaterna

KULTUR

Perspektiv: Medborgare och kund

Strategiska mål

- Alla länsinvånare ska ha möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.

Framgångsfaktorer Genom egna insatser och stöd till föreningslivet skapa engagerade och kulturintresserade medborgare och fler mötesplatser. Kulturverksamhet i alla kommuner i Jönköpings län.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020		Resultat 2017	Resultat 2018
Publik Smålands Musik och Teater – Kulturhuset Spira		Statistik	≥ 70 000	75 335	70 121
Publik Smålands Musik och Teater – utanför Kulturhuset Spira		Statistik	≥ 30 000	28 080	30 111
Publik vid föreställningar för barn och ungdom		Statistik	≥ 25 000	31 651	24 968
Andel kommuner inom länet där det varit föreställningar eller annan kultur- verksamhet – gemensamt mål för Smålands Musik och Teater och Kultur och utveckling.		Statistik	100 %	100%	100%

Perspektiv: Ekonomi

Strategiskt mål God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktor Kostnadseffektiv verksamhet.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Ekonomi i balans ANA nämnden	Ekonomisystem	Inte överstiga budget	- 1,2 mnkr	-13,2 mnkr
Egenfinansieringsgrad – Smålands Musik och Teater	Ekonomisystem	≥ 16,0 %	16 %	16,0%

LÄNSTRAFIKEN

PERSPEKTIV: MEDBORGARE OCH KUND

Strategiskt mål:

Ökad andel kollektiva resor samt behovsanpassade serviceresor – för hållbar utveckling

Framgångsfaktorer: Konkurrenskraftiga restider och hög turtäthet, Prisvärt, Nöjda kunder

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Andel nöjda kvinnor och män index (NKI)l	Kollektivtrafik barometern			
Allmän trafik				
- alla länsbor		55 %	49 %	52 %*
- resenärer		65 %	59 %	63 %*
- prisvärdhet		50 %	48 %	44 %*

Moderaterna

Serviceresor	ANBARO	85 %	81 %	81 %
Andel tåg som går enligt tidtabell		nytt mått		

* Ny mätmetod för Kollektivtrafikbarometern från och med 2017

Perspektiv: Process och produktion

Strategiskt mål:

Kostnadseffektiv upphandling, Ändamålsenlig och kostnadseffektiv trafik

Framgångsfaktorer: Rätt beteende – avtal, Trafikutbud med högt resande. Tryggt och säkert

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Antal resor	Biljettsystem	Resandeökning 1,0 % exklusive skolresor = 22,8 miljoner totalt*	22,4 miljoner	22,6 miljoner
Antal påstigande/mil (regional trafik)	Biljettsystem	9,2	9,2	9,2

* för att uppnå det långsiktiga målet enligt det regionala trafikförsörjningsprogrammet är de årliga målen linjärt fördelade:

År	Miljoner resor
2020	22,1
2021	22,7
2022	23,3
2023	23,8
2024	24,4
2025	25,0

Perspektiv: Ekonomi

Strategiskt mål:

God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktor: Kostnadseffektiv verksamhet. Högt resandeunderlag.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Ekonomi i balans	Ekonomisystem	Inte överstiga budget	-33,2 miljoner kr	+0,6 miljoner kr
Kostnad/per resenär-km (serviceresor)	Planeringssystem	Inte öka mer än index	16:42 kr	17:15 kr
Skattesubventions-grad allmän trafik	Ekonomisystem	60 %	64 %	61,2 %

Moderaterna

Folkhälsa och sjukvård

Hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län är en av Sveriges bästa, med topplaceringar när det gäller både kvalitet och tillgänglighet. Målet är bästa möjliga hälsa hos hela befolkningen och en bättre och jämlik vård. *Jag får den vård jag behöver, när jag behöver den och på det sätt jag behöver*.

Att ha en god hälsa och att få en bra vård när man behöver den är något av det viktigaste i våra liv. Varje samhälle vinner på att ha en befolkning med god hälsa. Det är därför viktigt att arbeta både förebyggande genom att förbättra folkhälsan och att erbjuda en god hälso- och sjukvård.

För att möta framtidens ökande krav på våra välfärdstjänster i kombination med en långsammare tillväxt måste omställningstakten från sjukhusvård till vård nära patienten öka. Det är framför allt en ökning av antalet äldre-äldre som ställer krav på sjukvården. Det innebär en ökad roll för primärvården och att mer vård kommer att utföras i hemmen. För att denna förflyttning ska ta fart krävs ett tydligt ledarskap för-omställningsarbetet som avser både regionens olika verksamheter och samverkan med kommunerna.

Samtidigt måste arbetet med digitalisering och användning av ny teknik fortsätta.

Det finns en yrkesstolthet och en stark vilja att göra rätt och finnas till för både patienter och kollegor hos vårdpersonalen. Tyvärr finns det en växande känsla av att inte räcka till. En känsla som skapar stress och oro. Det kan handla om att vilja ha tid över att kunna sätta sig ned och faktiskt prata med de patienter som finns på vårdavdelningen, eller kunna ge råd och stöd till den kollega som är ny på arbetsplatsen. En av nycklarna är ändrade arbetssätt, dvs lämna det gamla när nya rutiner och processer möjliggörs. Onödiga arbetsmoment ska tas bort, administrativa system ska minimera dubbelregistrering och minska dokumentationsbördan. På så sätt skapas tid för medarbetare att göra eftersatta uppgifter eller ta sig an nya uppgifter. För att lyckas i detta förändringsarbete krävs att alla medarbetare känner engagemang och vilja att bidra.

För oss finns det inget egenvärde i att alla ska arbeta inom den offentliga vården. För oss är vårdkvaliteten det viktiga, inte platsen den utförs på. Vi tror att det är bra för vårdens medarbetare att ha fler än en arbetsgivare att välja mellan. Alternativa utförare bidrar till att gamla sanningar ställs på sin spets och till utveckling av vården.

Vården ska kunna anpassas efter patientens personliga förutsättningar, så kallad personcentrerad vård. Det ska, i så stor utsträckning som möjligt, gå att fortsätta leva sitt liv som man önskar trots att man är patient och får vård. Självdialysen i vår region är ett mycket gott exempel på detta och vi vill se fler verksamheter utvecklas i denna riktning.

En stor utmaning är att klara framtidens kompetensförsörjning. Vi behöver vara en attraktiv arbetsgivare med

Moderaterna

goda arbetsmiljöförhållanden. Grunden för detta läggs med gott ledarskap, som ska vara regionövergripande för att säkra en lika vård för länets alla invånare. Samtidigt måste ledarskapet vara närvarande bland alla regionens verksamheter. I gott ledarskap och personalledning ligger professionellt arbete med rekrytering, bra medarbetar- och utvecklingssamtal men också att arbetet med avgångssamtal utvecklas som en del i det systematiska förbättringsarbetet.

Under 2017 beslutade Regionstyrelsens arbetsutskott om en plan för arbetet med framtidens hälso- och sjukvård (2030). Syftet var att nå en blocköverskridande och framåtsyftande överenskommelse där det övergripande målet var att uppnå Sveriges bästa sjukvård i landets fjärde tillväxtregion. Arbetet med framtidsplanen hänger nära samman med ”välfärdsutmaningen” som Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tagit fram som underlag för planeringen i regioner och kommuner och som också är utgångspunkten i behovet av att öka den nära vården.

En målbild ska tas fram för regionens sjukvård till 2030 och en färdplan för genomförande som inkluderar alla delar inklusive investeringar och kompetensförsörjning. En viktig uppgift blir sedan att alla medarbetare, vår största och viktigaste resurs, involveras i arbetet med att genomföra planen. Då skapas största engagemang och vi får väl underbyggda beslut.

I omställningsarbetet där mer sjukvård kommer att bedrivas inom primärvård och kommuner måste också en omfördelning av ekonomiska resurser ske.

Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård
Region Jönköpings län ska vara bästa plats att växa upp, leva och åldras på.

Välfärdsutmaningen innebär att betydligt fler invånare ska dela på samma resurser som hälso- och sjukvården har idag. Om dagens nivå på sjukvården ska bibehållas kommer det växande antalet invånare kräva att budgeten för hälso- och sjukvård utökas med cirka 1 miljard kronor fram till 2030. Dessa pengar kommer inte att genereras genom ett ökat skatteunderlag då antalet personer i arbete beräknas vara i princip oförändrat.

För att möta framtidens utmaning inom hälso- och sjukvård finns behov av ett större fokus på verksamheter utanför sjukhusvården, i den nära vården. Detta inbegriper verksamheter i hela samhället; inom både Region Jönköpings län, kommunerna och civilsamhället. Region Jönköpings län ska stödja det förebyggande arbetet. Möjligheter till arbete och utbildning, samt tillgängliga fritids- och kulturaktiviteter betyder mycket för befolkningens hälsa. En mer personcentrerad vård som skapar förutsättningar och tar tillvara patienters och närståendes förmåga är en mycket viktig del. Verksamheterna inom såväl hälso- och sjukvård som regional utveckling är viktiga i detta arbete. Genom att skapa förutsättningar för bättre hälsa, i ett system, kan resurser användas mer effektivt. Förflyttning från slutenvård till öppenvård, från sjukhus till vårdcentral och från vård till hälsofrämjande insatser är påbörjat. Det innebär att den nära vården står för en större andel av den totala hälso- och sjukvården 2030.

Motionen

Kvalitet är vår strategi

Hälso- och sjukvårdens budget för 2020 motsvarar cirka 9,7 miljarder kronor. Den stora resursen för utveckling uppstår genom att förbättra och effektivisera nuvarande verksamhet. På detta sätt frigörs arbetstid och andra resurser som kan satsas på nya områden och åtaganden.

Det finns fortfarande trösklar inom hälso- och sjukvården, både mellan kommun och Region Jönköpings län och mellan olika delar av verksamheten. Dessa trösklar måste arbetas bort så att hälso- och sjukvården blir sömlös. Frågan: Vad är bäst för Esther ska genomsyra all verksamhet.

Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv

En stor utmaning är de stora ojämlikheterna i hälsa. Region Jönköpings län ska ha som mål att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation och ska ta krafttag för att alla ska kunna leva ett aktivt och självständigt liv. Region Jönköpings län arbetar aktivt för länsinvånarnas hälsa och livskvalitet, genom att främja hälsa och förebygga sjukdom och skador. Folkhälsoarbetet bygger på samverkan med olika samhällsaktörer, som länets kommuner, myndigheter, organisationer och civilsamhälle. Verksamheterna inom såväl hälso- och sjukvård som regional utveckling är viktiga i folkhälsoarbetet. Möjligheter till arbete och utbildning, samt tillgängliga fritids- och kulturaktiviteter betyder mycket för befolkningens hälsa.
Förebyggande insatser ska genomsyra hälso- och sjukvården och vara en självklar del i all vård och behandling. Underlag som beskriver variationen i befolkningens hälsa på kommunnivå används som prioriteringsgrund för kommunsamverkan.

Strategin och handlingsplanen för jämlik hälsa*, Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län*, är antagen av Region Jönköpings län och länets kommuner. Handlingsplanen ska revideras under 2020. Handlingsplanen omfattar tre strategiska mål med sikte på år 2025 och nio handlingsområden med prioriterade aktiviteter som revideras vartannat år:

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning

1. Statistik och analys
2. Medborgarmedverkan
3. Hälsoekonomi
4. Förbättringsarbete och forskning

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

5. Samverkan och samlärande

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

6. Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa
7. Försörjning och sysselsättning
8. Samhällsplanering och närmiljö
9. Äldres livsvillkor och hälsa

Den psykiska ohälsan i samhället har ökat dramatiskt sedan sekelskiftet och den är idag utbredd i tidiga år och den utgör nu huvudorsak till sjukskrivningar bland arbetsföra befolkningen. Detta måste avspeglas i arbetet med att revidera handlingsplanen under 2020 då region och kommuner är både påverkade av detta och måste samtidigt vara med i ett förändringsarbete bland befolkningen för att skapa ett friskare och sundare liv.

Strategi för hälsa

Tillsammas - varje dag lite bättre

Strategi för hälsa innebär att Sveriges viktiga välfärdsverksamheter: skola, socialtjänst, vård- och omsorg, hälso- och sjukvård ska styras och samordnas för att främja hälsa och förebygga ohälsa. Detta genom att arbeta mot gemensamma mål, oavsett verksamhet. Strategin har tagits fram tillsammans med medlemmarna i Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Moderaterna

Det finns tre målområden för genomförandet av strategin:

- En god och jämlik hälsa. Det övergripande nationella målet är en god och jämlik hälsa för alla. Samtliga verksamheters arbete och konkreta delmål värderas utifrån detta
- God kvalitet. Alla välfärdstjänster ska ha en god kvalitet. God kvalitet avgörs bland annat av elever, brukare och patienter men också av förmågan att förnya befintlig service utifrån sammanhang och målgrupp
- Hållbart och uthålligt. När vi arbetar rätt för att nå en god och jämlik hälsa och utför välfärdsarbetet med god kvalitet kommer resultatet bli hållbart och uthålligt. Det vill säga att hälsan kommer att förbättras inom alla områden och skillnader mellan olika grupper kommer att minska.

Livsstilsutmaningen

Att främja folkhälsa är ett arbete inte bara för vården utan för hela samhället. Den nära vården har dock ett särskilt ansvar för att stötta personer med hög risk för sjukdom till livsstilsförändring. Det finns goda exempel som bygger på samverkan mellan vårdcentraler och kommuner. Arbetet med att stödja livsstilsförändring bör utvecklas och spridas till hela den nära vården i Region Jönköpings län och gärna i samverkan med kommunerna.

God hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården ska vara:

- personcentrerad – vården ges med respekt och lyhördhet för individens specifika behov, förväntningar och värderingar
- tillgänglig och ges i rimlig tid – ingen patient behöver vänta oskälig tid på de vårdinsatser som hen har behov av
- jämlik – vården tillhandahålls och fördelas på lika villkor för alla utifrån behov
- kunskapsbaserad och ändamålsenlig – vården bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet
- säker – vårdskador förhindras genom ett aktivt riskförebyggande arbete. Den personal, de lokaler och den utrustning som krävs för god vård finns tillgängliga
- kostnadseffektiv – tillgängliga resurser används på bästa sätt för att nå uppsatta mål. Detta innebär att vården, baserad på tillståndets svårighetsgrad, ges i samverkan mellan vårdens aktörer och med kostnadseffektiva åtgärder.

Den nära vården

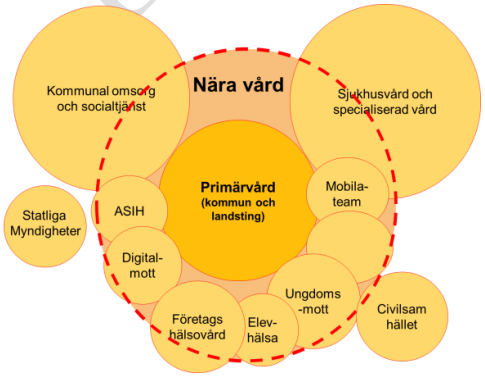

Moderaterna

Bild: Vårdens aktörer som skapar värdet tillsammans med patienter och närstående

Den nära vården är basen i hälso- och sjukvårdssystemet. Målet är att huvuddelen av invånarnas behov av öppen hälso- och sjukvård tillgodoses i den nära vården. Detta inbegriper verksamheter i hela samhället; inom både Region Jönköpings län, kommunerna och civilsamhället. Region Jönköpings län ska stödja det förebyggande arbetet. Möjligheter till arbete och utbildning, samt tillgängliga fritids- och kulturaktiviteter betyder mycket för befolkningens hälsa. En mer personcentrerad vård som skapar förutsättningar och tar tillvara patienters och närståendes förmåga är en mycket viktig del.

Nära vård i samverkan med patienten i centrum

1. Att primärvården ska vara så bra så att den blir det naturliga förstahandsvalet för patienten.
2. Att primärvårdens roll ska vara att knyta samman vården kring patienten, t ex genom att utse en fast patientansvarig läkare när behov finns.
3. Att vården är personcentrerad och utgår från patientens behov, inte från sjukvårdens behov.
4. Ökade kunskaper hos vårdens medarbetare för att möta kroniker och multisjuka patienter
5. Arbetssätt som uppmuntrar till personcentrerad vård som ger människor egenmakt
6. Skapa sammanhållna sömlösa vårdsystem med inbyggd produktionsplanering för hela vårdprocessen
7. Betona vikten av sammanhållna vårdkedjor utifrån patientkvalitet, kontinuitet och resurseffektivitet.
8. Bjuda in patienterna i vårdsystemet för att skapa delaktighet och ansvar med stöd för självservice och egenvård
9. Att utveckla de standardiserade vårdförloppen inom cancervården att även omfatta rehabilitering och uppföljning.
10. Skapa en sammanhållen vård och omsorg för de mest sjuka äldre.
11. Mobila team med fokus på gruppen mest sjuka äldre.
12. Att utveckla möjligheterna för människor att få vård i hemmet genom avancerad hemsjukvård och stöd till avancerad egenvård.
13. Att stärka stödet, t ex läkarmedverkan, till kommunerna för att kunna ge bra vård och omsorg.

För att denna förflyttning ska ta fart krävs ett tydligt ledarskap för omställningsarbetet som avser både regionens olika verksamheter och samverkan med kommunerna.

Under 2020 arbetas fram en plan för hur fler logopeder kan knytas till den nära vården.

Vårdcentralen ska vara förstahandsvalet när invånaren har behov av hälso- och sjukvård under hela livet. Vårdcentralernas uppdrag, som förutsätter multiprofessionell samverkan i team, består av planerad och oplanerad vård i form av rådgivning, utredning, diagnostik, behandling, omvårdnad, rehabilitering, habilitering och uppföljning.

Vårdcentralens uppgift är att:

- bedöma och behandla sjukdomstillstånd hos de som vänder sig till vårdcentralen
- erbjuda förebyggande hälsovård och hälsosamtal
- identifiera, lära känna och aktivt hålla kontakt med invånarna som valt vårdcentralen i syfte att stärka invånarnas förmåga att i högre utsträckning själva kunna påverka och hantera sin hälsa
- vara vårdsamordnare utifrån invånarnas vårdbehov. Vårdsamordnaren är koordinator och fast vårdkontakt vid in- och utskrivning från sjukhuset. Vårdsamordnaren samverkar med sjukhus, kommun, patient och närstående för att säkerställa god och effektiv vård där ledtiderna vid utskrivning från den slutna vården kan hållas så kort som möjligt och onödig vistelse på sjukhus kan undvikas

Moderaterna

- aktivt medverka till en väl sammanhållen vårdkedja när patienten har behov av annan kompetens än den vårdcentralen kan erbjuda
- erbjuda fast vårdkontakt och organisera verksamheten så att de mest sjuka invånarnas behov av hälso- och sjukvård särskilt tillgodoses. Det gäller framför allt äldre invånare och invånare med sammansatta vårdbehov, kroniska sjukdomar och funktionsnedsättning
- särskilt fokus är på psykisk sjukdom eftersom det är de diagnoser som ökar mest bland sjukskrivna personer

Ökad trygghet och ibland minskat behov av läkarkontakt har skapats när vårdcentraler erbjudit äldre med större vårdbehov, ofta kroniskt sjuka, en fast vårdkontakt för att snabbt och enkelt nå en sköterska. Alla vårdcentraler ska erbjuda sådan fast vårdkontakt till de listade invånare man ser har störst vårdbehov. Hembesök hos denna typ av patienter ska inte bara göras i situationer där patienten inte kan ta sig till vårdcentralen utan också, för rådgivning av hälsofrämjande aktiviteter i hemmiljön samt för läkemedelsgenomgångar.

Vårdcentralerna har i uppdrag att genomföra läkarbesök mm på särskilda äldreboenden. Omfattning av dessa besök och stödåtgärder utökas med 10 mkr. Detta innebär en fördubbling av läkartiden.

I förfrågningsunderlaget *Primärvård inom vårdval i Jönköpings län* beskrivs Region Jönköpings läns mål, vårdcentralernas uppdrag och ersättningsvillkor. Förfrågningsunderlaget fastställs av regionfullmäktige och revideras årligen som en bilaga till budget och verksamhetsplan.

Primärvården ska utgöra basen i sjukvården. För att primärvården ska kunna verka på lika villkor i hela regionen måste ersättningsvillkoren utformas så att de stimulerar till utförande av det vi prioriterar och vill ska göras. Gemensamma arbetssätt måste råda inom specialistsjukvården över hela länet så att vårdcentraler i olika delar av länet kan verka under samma villkor och förutsättningar. Detta måste ses över 2020 så regelboken får en ordentlig revidering inför 2021.

Specialiserad somatisk vård, psykiatri, rehabilitering och diagnostik

Den specialiserade vården är uppdelad i tre verksamhetsområden; medicinsk vård, kirurgisk vård samt psykiatri, rehabilitering och diagnostik. Organisationen ger förutsättning för jämlik vård där Region Jönköpings län på bästa sätt kan möta invånarnas behov av specialiserad somatisk och psykiatrisk vård.
Utgångspunkter i organiseringen av specialiserad vård:

- den nära vården är bas för länets hälso- och sjukvård
- tre välfungerande akutsjukhus
- länssjukvården fördelas på tre sjukhus
- särskild hänsyn ska tas till fungerande vårdkedjor
- säkerställa resurser i form av personal, kompetens, utrustning och lokaler
- främja god samverkan i hela systemet
- vårdplatser ska utgå från vårdbehov
- vara en lärande organisation

Gott ledarskap är av avgörande betydelse för en god arbetsmiljö, där medarbetare kan utvecklas på bästa sätt och behov av hyrpersonal minimeras. För att säkerställa en jämlik vård för länets alla invånare ska ledarskapet ha ett regionövergripande perspektiv men samtidigt vara lokalt förankrat så våra medarbetares kompetenser och engagemang verkligen tas till vara.

Tandvård

Ansvaret för tandvård regleras i tandvårdslagen, som säger att Region Jönköpings län har ett övergripande ansvar att planera all tandvård, oavsett vem som är huvudman eller som utför den.
Folktandvården ska svara för:

- regelbunden och fullständig tandvård för barn och ungdomar, till och med det år de fyller 23 år
- specialisttandvård för vuxna
- övrig tandvård för vuxna i den omfattning som Region Jönköpings län bedömer lämpligt.

Region Jönköpings län ska se till att det finns tillräckliga resurser för patienter med särskilda behov av tandvårdsinsatser och att patientgrupper med behov av särskilt stöd erbjuds tandvård.

Moderniera

Allmäntandvård bedrivs på en öppen marknad med etableringsfrihet med tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets (TLV) referenspris som utgångspris. Allmäntandvård för vuxna finansieras av patientavgifter och ersättning från den statliga tandvårdsförsäkringen. Barntandvården finansieras av barntandvårdspeng. Region Jönköpings län är genom Folktandvården en stor producent av tandvård.

Region Jönköpings län ligger i topp vad gäller kariesfrihet hos 19-åringar (2017). Arbetet för god tandhälsa ska fortsätta och ambitionsnivåerna ska vara fortsatt höga inom barntandvården.

Tillgängligheten till folktandvårdskliniker behöver bli bättre. De kliniker som finns i glesbygd behöver extra stöd för att kunna fortsätta sin verksamhet.

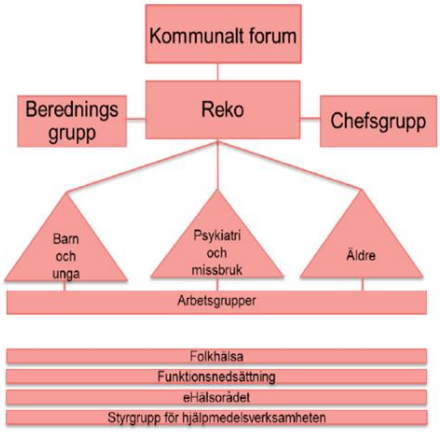

Samverkan med kommunerna

Samverkan med kommunerna sker utifrån det gemensamma ledningssystemet för samverkan. Tre strategigrupper inom områdena barn och ungdomar, psykiatri och missbruk samt äldre ansvarar för att omvärldsbevaka, identifiera utvecklingsområden och med årliga handlingsplaner verka för samverkan och att bästa sätt ta tillvara de gemensamma resurserna. När allt mer vård ska ges nära hemmet finns behov av resurseffektiva arbetssätt. Befolkningsstrukturen med allt fler äldre invånare, teknisk och digital utveckling kräver nya samverkansstrukturer. Vi arbetar i samverkan utifrån länsinvånarnas perspektiv genom att utgå från frågan Vad är bäst för Esther?

Det gemensamma arbetet utgår från värdegrunden:

- vi utgår från patientens/brukarens behov.
- vi samarbetar aktivt över organisations- och huvudmannagränser
- vi bemöter varandra med respekt och visar tillit vi lär av varandra och tar tillvara varandras kompetens

Bild: Kommunalt forum är ett nätverk med politiker från Region Jönköpings län och länets kommuner för samråd och inriktningsbeslut i frågor inom folkhälsa och sjukvård och regional utveckling.

Utöver dessa finns samrådsgrupper inom; *folkhälsa, funktionsnedsättning och e-hälsa*. Ökad samverkan inom rehabiliteringsområdet planeras i ny samrådsgrupp.

Tillsammans med kommunerna utvecklas ett sätt att kontinuerligt analysera och följa upp verksamheten.

Arbetet som sker i samverkan med kommunerna är omfattande. Strategi för hälsa inom folkhälsoområdet, familjecentraler, barn och ungdomshälsan, barnahus och ungdomsmottagningar inklusive ungdomsmottagning online inom strategigrupp barn och unga är exempel på områden där samverkan sker.

Beroendevård med tillnyktringsenhet, beroendemottagning under utredning, sprutbytesmottagning och arbete kring våld i nära relationer är ytterligare områden där finns ett nära samarbete med kommunerna, som leds av strategigrupp psykiatri och missbruk.

Tillnyktringsenheten på Ryhov öppnar hösten 2019.

Utredningsarbetet avseende en integrerad beroendemottagning där region och kommuner samverkar kring beroendevård inriktas på en gemensamt driven organisation dit verksamheter förs från region respektive kommunerna. Personal arbetar tillsammans på den integrerade mottagningen som kan bestå av enheter i de olika länsdelarna. Förslag tas fram för beslut inför 2021.

Arbetet kring hemsjukvården sker i nära samarbete med sjukhus, den nära vården och kommuner ihop med patienter och närstående. Trygg och säker hemgång är ett tydligt exempel på hur alla parter arbetar för att patienten ska få den bästa vården. Den palliativa vården är en viktig del som sker i samverkan.

Region Jönköpings län avser att under mandatperioden intensifiera samarbetet ytterligare för att med kommunerna utarbeta högre målsättningar inom flera områden och söka ett utökat samarbete. Områden som

Moderat

särskilt kan vara aktuella är vilka åldersgrupper som ungdomsmottagningarna ska omfatta och behovet av palliativt gästhem.

Samverkan och vård i Sydöstra sjukvårdsregionen

Samverkan inom Sydöstra sjukvårdsregionen regleras i Samverkansnämndens reglemente, regionsamverkansavtalet och årliga överenskommelser med övergripande mål att:

- tillgodose invånarnas behov av hälso- och sjukvård
- främja och bidra till invånarnas hälsa
- främja och bidra till utveckling av hälso- och sjukvården i sjukvårdsregionen
- solidariskt hjälpa varandra

Samverkansnämnden beslutar om vilken sjukvård som ska samordnas inom sjukvårdsregionen. Nämnden kan även hantera samverkansfrågor inom exempelvis kompetensförsörjning, digitalisering, regional utveckling och dialog med statliga myndigheter.

Regionsjukvårdsledningen bereder Samverkansnämndens ärenden och verkställer nämndens beslut genom direktiv till sjukvårdsregionala verksamheter och respektive region. Regionsjukvårdsledningen följer upp kvalitet, produktion och ekonomi.

En stor del av den sjukvårdsregionala samverkan sker i regionala programområden. Programområdena ska konkretisera sjukvårdsregionens patientlöften och verka för en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård i hela sjukvårdsregionen. De regionala programområdena stöds av fyra kunskapsråd med företrädare för regionernas sjukvårdsledningar.

Som patient i Sydöstra sjukvårdsregionen ska du

- erbjudas vård som är lätt tillgänglig för kontakt, bedömning och besök
- erbjudas diagnostik och behandling samt uppföljning enligt bästa kunskap i varje möte
- vara delaktig och välinformerad genom hela vårdkedjan
- få tillgång till jämlik vård
- erbjudas bästa möjliga hälsofrämjande insatser och välfungerande screeningprogram
- få tillgång till patientsäker vård
- erbjudas kostnadseffektiv vård

I Sydöstra sjukvårdsregionen prioriteras patientnära forskning.

Perspektiv: Medborgare och kund

STRATEGISKT MÅL Jämlik hälsa och nöjda patienter/kunder

FRAMGÅNGSFAKTOR **Personcentrerad vård med hög tillgänglighet**

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Kundtillfredsställelse	Nationell patientenkät	Högre genomsnittligt resultat för dimensionerna i jämförelse med föregående undersökning	Jämförelser med tidigare års mätning kan ej göras eftersom konceptet för nationell patientenkät har förändrats.	Andel nöjda patienter 80 % i samtliga dimensioner och alla verksamheter där mätningen skett
Jag har tillgång till den hälso- och sjukvård jag behöver – instämmer helt/delvis	Hälso- och sjukvårds-barometern	90 %	90 % varav kvinnor 91,5 % och män 88,1 %	87 % varav kvinnor x % och män x %
Andel i befolkningen som har stort/mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet i sitt sin	Hälso- och sjukvårds-barometern	75 %	72 % varav kvinnor 74,2 % och män 70,5 %	74 % varav kvinnor x % och män x %

Modellerna

region				
Medicinsk bedömning inom 3 dagar	Nationella väntetids-databasen	90 %	Nytt mått	Nytt mått
Faktisk väntetid till första besök i specialiserad vård – andel kvinnor och män som fick komma inom 60 dagar (somatisk och psykiatrisk vård)	Nationella väntetids-databasen	80 %	75 % varav kvinnor 76,3 % och män 72,3 %	Totalt 70%, varav kvinnor 71,6% och män 67,9 %
Faktisk väntetid till operation/åtgärd inom specialiserad vård – andel kvinnor och män som fick en operation eller åtgärd inom 60 dagar	Nationella väntetids-databasen	80 %	75 % varav kvinnor 74,9 % och män 74,8 %	Totalt 72%, varav kvinnor 72,3% och män 72,4%
Genomförda återbesök inom medicinskt måldatum	Diver	90 %	68 % varav kvinnor 70,9 % och män 64,6 %	Totalt 69%, varav kvinnor 71,6% och män 64,6%
Tid till ambulans – andel prio 1 larm inom 20 minuter		80%	Nytt mätetal 2019	74 %

Att skapa en vård som är jämlik, personcentrerad och tillgänglig är en av vårdens viktigaste utmaningar. Avsikten är att inte spara någon möda för att prova, och sedan införa, nya angreppssätt för att fortsätta stärka patientens ställning och göra det möjligt för människor att ta eget ansvar för sin hälsa. Det ska ske genom att involvera patienter och närstående i utvecklingen av hälso- och sjukvården samt erbjuda vård med bästa möjliga tillgänglighet, valmöjligheter och stöd för egenvård.

Personcentrerad vård

I den personcentrerade vården ska andra behov än enbart de fysiska behoven lyftas fram. Region Jönköpings län strävar efter att på olika sätt involvera patienter och närstående i hälso- och sjukvården. En viktig framgångsfaktor är den personcentrerade vården som innebär att se och möta hela människan och där individens berättelse är utgångspunkten för partnerskap, gemensam planering och ömsesidig respekt för varandras kunskap. Även anhöriga och närståendes hälsa och delaktighet ska finnas med och ha en tydligare roll vid varje kontakt med vårdgivare. Den personcentrerade vården ska utvecklas och inkludera patientföreningarna och brukarråd i arbetet.

Utvecklingen av mötesplatser och hälsocaféer för personer med kroniska sjukdomar och deras närstående fortsätter. Exempel på mötesplatser är Hjärtats hus för invånare som har eller har haft cancer, lärcafeér, levande bibliotek och självhjälpsgrupper. Lärcaféer är en pedagogisk modell med målsättningen att deltagande patienter/anhöriga ska få ökad kunskap och lära sig hantera sin livssituation utifrån egna behov och resurser. Lärcaféer i Jönköpings län bör utvecklas genom ett antal prioriterade diagnoser. En särskilt utsatt grupp inom vården är personer med allvarlig psykisk sjukdom och deras anhöriga. Lärcaféernas verksamhet ska vara regelbundet återkommande och anordnas i alla tre länsdelar.

Hälso- och sjukvårdsbarometern är en nationell undersökning som visar hur människor lokalt och i Sverige uppfattar hälso- och sjukvården. Målet är att fånga attityder, förväntningar och erfarenheter hos tidigare, nuvarande och framtida patienter och närstående. Patienternas erfarenheter av ett specifikt besök eller vårdtillfälle fångas via den nationella patientenkäten.

Existentiell hälsa och andlig vård

Att arbeta personcentrerat utifrån en helhetssyn innebär att man samtidigt beaktar både fysiska, psykiska, sociala och andliga eller existentiella behov. Olika aspekter av hälsa är nära samverkande och en bearbetning av de existentiella frågorna kan vara en förutsättning för en hälsofrämjande process i sin helhet. All vårdpersonal bör därför kunna ge grundläggande existentiellt stöd. Existentiell hälsa ges också fortsatt uppmärksamhet i det breda folkhälsoarbetet.

På gruppnivå erbjuds även fortsättningsvis samtal kring livsfrågor inom psykiatrin och i primärvården. Samtalen utgår från åtta existentiella teman, inspirerade av WHO:s internationella folkhälsoundersökningar. Gemensamt

Moderaterna

för insatser inom området är ett lösningsfokuserat och salutogent förhållningssätt som stödjer ”friskfaktorer” som främjar nyorientering och upprätthåller hälsan. Även självhjälpsgrupper och lärcaféer utgör mötesplatser för bearbetning av livsfrågor. I Region Jönköpings län finns också samtalsgrupper för medarbetare i vården, där tanken är att egen bearbetning av livsfrågorna ökar förutsättningarna att möta patienters behov. För att främja förankring, samordning och långsiktig hållbarhet kommer arbetet med existentiell hälsa att successivt ges en fastare organisatorisk form.

Etik och bemötande

Bemötandet inom hälso- och sjukvården har stor betydelse för patientens vårdupplevelse. Varje mänskligt möte ger uttryck för värderingar och olika människosyn. Arbetsplatser och verksamheter ska präglas av ett bra bemötande som bygger på ett humanistiskt och normmedvetet synsätt, respekt och allas lika värde. Reflektion över gemensamma etiska värden är ett sätt att hålla den empatiska förmågan och medkänslan för människors beroende och sårbarhet vid liv.

Den etiska värdegrund som uttrycks i bland annat lagstiftning, i riksdagens prioriteringsbeslut och i det synsätt som företräds av WHO och FN utgör en etisk plattform för hälso- och sjukvården som också knyter an till delar av Region Jönköpings läns program för social hållbarhet. Här inryms också det viktiga arbetet med jämlik vård och hälsa, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

På enskilda arbetsplatser utgör etikarbetet ett arbetsledaransvar där etikombud kan utgöra en värdefull resurs. Det centrala etikrådet har uppdraget att övergripande initiera, stödja och stimulera etikarbetet, bland annat genom att

- höja den etiska kompetensen hos medarbetare och förtroendevalda
- främja samtal och etisk reflektion i planering, beslut och daglig verksamhet
- ge vägledning och stöd kring etik och förhållningssätt

Etikrådet har också tilldelats ansvar för samordning av den andliga vården och för att främja arbetet med existentiell hälsa.

Tillgänglig vård

Tillgängligheten till vården är en central förtroendefråga för hälso- och sjukvården och avgörande för patienters tillfredsställelse med vården. Utgångspunkten är att vården ska vara lätt att nå och ges i rimlig tid. Det är viktigt att patienter kan känna tillit till vården och en trygghet i att man får vård när man behöver den. Det finns en lång tradition av arbete för att förbättra tillgängligheten inom respektive specialitet och verksamhetsområde. Från 1 januari 2019 ska man som patient bli medicinskt bedömd av en sjuksköterska, läkare eller fysioterapeut inom 3 dagar. Den nära vården är basen i hälso- och sjukvården och vårdcentralen ska vara det självklara valet för invånarna när de har behov av hälso- och sjukvård. 1177 Vårdguiden via web eller telefon är dörren in till hälso- och sjukvården.

Förbättrad tillgänglighet är högprioriterad för att patientflödet ska styras på mest resurseffektiva sätt. AI (artificiell intelligens och robotteknik) är hjälpmedel på frammarsch för att underlätta och effektivisera arbetet med medicinsk bedömning och prioritering (triagering). Samverkan med vårdcentraler bör utvecklas för att på bästa sätt utnyttja våra resurser. På sikt förväntas digital vård ersätta 1177.

Som ett led i arbetet för en bättre och mer tillgänglig nära vård i Region Jönköpings län behöver vårdcentralerna anpassa sina öppettider utifrån patienternas behov. Ett flexibelt öppethållande kan skapa en bättre tillgänglighet för patienterna. Det förutsätter en god bemanning på vårdcentralerna. Den nära vården ska vara första linjens hälso- och sjukvård där flertalet patienter ska söka sig för att få sitt vårdbehov tillgodosett och tillgängligheten behöver bli bättre utifrån patientens behov.

Genom att förtydliga vårdcentralernas uppdrag för akuta patienter, utveckla gemensamma arbetssätt och förbättra tillgängligheten ska patientströmmarna styras effektivare från akutmottagningarna till rätt vårdinstans dagtid och kvällar. Närakut bedrivs på vårdcentralen dagtid och är koncentrerad till minst tre platser på jourtid.

Det är viktigt med en god tillgänglighet till närakuterna för att avlasta akutmottagningarna vid sjukhusen.

Den nära vården behöver utveckla sitt omhändertagande för att möta multisjukas och äldres behov. Patienter med stora vårdbehov, exempelvis multisjuka och äldre, ska erbjudas vårdsamordnare, kontaktsjuksköterska och fast läkarkontakt. Patienten ska även erbjudas ett patientkontrakt med bland annat en samlad tidsplan över alla inplanerade vårdinsatser. Hänvisa till SKL arbete och statsbidrag för detta.

Moderaterna

Att personer med stort vårdbehov, oftast äldre och kroniskt sjuka, tilldelas en kontaktsköterska har visat sig vara mycket framgångsrikt som både ökar tryggheten och minskar läkarbehov. Därför ska detta högprioriteras i den nära vården. Det är också viktigt att för äldre (75+) säkra en hög kontinuitet vad avser läkarkontakter.

Utvecklingen går mot att allt fler sjukvårdsinsatser görs i hemmet och allt svårare sjuka får möjlighet att vårdas i hemmet. För att möta behoven bör den nära vården i samverkan med den kommunala sjukvården inrätta tvärprofessionella närsjukvårdsteam.

Det innebär att höja kompetensen hos de som arbetar i den nära vården och att stödet från regionens sjukvård behöver ökas. Vi ser att regionens del i detta är att utöka läkartiden på äldreboenden i syfte att skapa trygghet för patienten och undvika besök på akuten och inläggningar på sjukhus

Invånarnas behov av psykiatrisk öppenvård har ökat. Vården som är nära patienten ska förstärkas för att tillgodose detta behov. För detta behöver teamarbetet fortsätta att utvecklas.

Gäller både psykiatrins öppenvård och vårdcentralens resursutbud.

Sveriges bästa digitala vård

Region Jönköpings län ska utifrån det nationella målet fortsätta investera i e-hälsa och ska ha som mål att bli bäst i Sverige på digitala vårdtjänster och stödsystem, enligt en plan framtagen under 2019.

Välfärdsteknik och e-hälsa är ett expanderande område med stora kvalitetsvinster för den enskilda patienten. Den kan också ge möjlighet till att effektivisera sjukvården. Region Jönköpings län är aktiv i implementerandet av olika välfärdstekniska lösningar och i utveckling av e-hälsområden. Implementering av e-hälsa (IT) ska ske på ett kostnadseffektivt sätt som leder till kvalitetsförbättringar inom vården.

Regeringens och SKL:s vision för e-hälsoarbetet utgår ifrån att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter i syfte att:

- underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd
- utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet

Region Jönköping län arbetar mot den nationella visionen och arbetet innefattar utveckling, samordning och införande av e-hälsostöd i form av nya vårdtjänster och invånartjänster. Nyttoeffekter ska skapas för att:

- invånare, patient och närstående ska ha tillgång till lättillgänglig och kvalitetssäkrad information, åtkomst till dokumentation från insatser och behandlingar, samt individuellt anpassad service och e-tjänster
- vårdpersonal ska ha tillgång till välfungerande och samverkande verksamhets- och beslutsstödsystem som säkerställer hög kvalitet och säkerhet
- beslutsfattare ska ha ändamålsenliga verktyg för uppföljning av kvalitet och säkerhet samt få relevanta beslutsunderlag för planering, styrning och resursfördelning.

För att vården ska kunna dra full nytta av och använda e-hälsotjänster optimalt, krävs kontinuerlig utveckling och förbättring av vårdens processer och arbetsflöden. Genom nationell och regional samverkan kring standardiserat arbetssätt kan vården effektiviseras och en ökad kvalitet och patientsäkerhet uppnås. Utgångspunkt är rätt information på rätt plats i rätt tid, med stöd av digitala verktyg för vårdplanering, kunskapsstöd, vårdprocessutveckling via standardisering och systematisering parallellt med personcentrering och med möjlighet till mobilitet och distansarbete. Digitala vårdsbesök är en naturlig del i utvecklingen av vården, och vården blir allt mer digifysisk, det vill säga vården innehåller både digitala och fysiska besök.

Digitala vårdbesök ökat kraftigt och arbete pågår på nationell nivå med att sätta ramar och inriktning för att säkra kvaliteten.

För patientjournalsystem och angränsande system är målet att bli mer kompatibla, minimera dubbelregistrering mm. Det förekommer idag en hög andel av dubbelregistrering, överdokumentation inom sjukvården och att utveckla användarvänliga och enkla system måste högprioriteras. Här går mycket arbetstid bort som i stället skulle kunna användas i kontakt med patienterna.

Andra effektivitetshöjande åtgärder är att ordna möten via digital teknik, videokonferenser, digitala vårdsamordningar mm. pågående arbeten här måste snabbas på och prioriteras upp.

Moderaterna

Det är viktigt att säkerställa patientsäkerheten och medarbetarnas arbetsmiljö vid utveckling och implementering av nya verksamhetssystem.

FRAMGÅNGSFAKTOR Jämlik hälsa och vård

Region Jönköpings län arbetar för jämlik hälsa och att vården ska erbjudas och fördelas på lika villkor. Arbetet med mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunder är en viktig utgångspunkt liksom FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar.

Grupper med särskilda behov identifieras och uppmärksammas genom bland annat uppföljning av resultat. Förbättringsarbeten uppmärksammar skillnader i behandling och resultat mellan olika grupper, till exempel utifrån kön, etnisk tillhörighet, socioekonomi, utbildningsnivå och geografi . För att bidra till en mer jämlik hälsa behöver tillgången på kultur öka för personer som har svårt att ta del av den kultur som erbjuds i samhället.

Region Jönköpings län arbetar under devisen: Vi är till för alla. Ingen, vare sig patienter eller personal, ska kränkas på grund av sexuell läggning, könsidentitet/könsuttryck, funktionsvariation, levnadsval, minoriteter, religioner med flera i mötet med vården.

Asyl och flyktingar

För personer med utländsk bakgrund finns behov av anpassad kommunikation kring hälsa och svensk sjukvård. En långsiktig modell för fortsatt stöd till målgruppen är framtagen och införs i samverkan med länets kommuner, tillsammans med stödjande insatser för att aktivera invånarnas frivilliga engagemang. Fortsatt samverkan med kommunerna behövs för att stärka och främja en positiv hälsoutveckling och underlätta integrationsarbetet både för personer i asylprocess och nyanlända. Även ett fortsatt stöd för ensamkommande barn i vård, skola och hem behövs.

FRAMGÅNGSFAKTOR Bästa plats att växa upp och åldras på

Barn och ungdomars hälsa

Symtom på ett nedsatt psykiskt välbefinnande är vanligare bland svenska 15-åringar än i andra länder. Den psykiska ohälsan bland ungdomar ökar stadigt, särskilt hos flickor. För att komma tillrätta med den negativa utvecklingen behöver samverkan mellan Region Jönköpings läns ansvarsområde för unga och kommunens elevhälsa förstärkas.

Detta är ett prioriterat område, det handlar om både barn- och ungdomshälsans verksamheter och Barn- och Ungdomspsykiatrin, BUP

Barnhälsovård

Barnhälsovården i Jönköpings län arbetar enligt det nationella barnhälsovårdsprogrammet. Syftet är att bidra till en mer jämlik barnhälsovård över hela landet. Betoning i programmet ligger på jämlik hälsovård med generella insatser till alla familjer samt riktade insatser till familjer med behov av extra stöd. Region Jönköpings län ska arbeta tillsammans med kommunerna för att ge barn 0-19 år förutsättningar för bästa möjliga hälsa.

Vi vet att sunda kostvanor och fysisk aktivitet bland barn och ungdomar är grund för ett senare gott liv med minskade risker för sjukdom mm och därmed minskat behov av sjukvård. Barnfetma är en tydlig indikator på ökad risk och därför är arbete kring barnfetma ett prioriterat område.

Familjecentraler

Utvecklingen av familjecentraler i kommuner är en viktig del i de förebyggande insatserna för stöd till nyblivna föräldrar. Familjecentralen är en lättillgänglig mötesplats för familjer. Basen är den allmänna kvinno- och barnhälsovården i samverkan med öppna förskolan samt en förebyggande individ- och familjeomsorg (socialtjänst). Familjecentraler finns tillgängliga för att stötta nyblivna föräldrar med information, praktisk hjälp samt uppmuntra och stimulera ett jämställt och aktivt föräldraskap. Alla familjecentraler ska genomföra

Moderaterna

föräldrakurser samt särskilt erbjuda pappautbildning. Kvinno- och barnhälsovården ska identifiera ohälsosamma levnadsvanor och motivera till goda levnadsvanor.

I samverkan med kommunerna håller det på att etableras minst en familjecentral i varje kommun. En modell för verksamhetsuppföljning har införts på alla familjecentraler.

Mullsjö och Gnosjö är de sista kommunerna att etablera familjecentral och arbete pågår där för start inom närmaste året.

Ungdomsmottagningar

Ungdomsmottagningen erbjuder insatser som rör sexuell, fysisk, psykisk och social hälsa utifrån en helhetssyn på ungdomar och deras problemformuleringar. Ungdomar ska kunna gå till den ungdomsmottagning de vill. Personalen ska ha bred yrkeskunskap som svarar mot de problem som ungdomarna väntas söka för. Arbetet omfattar uppsökande, förebyggande och behandlande insatser. Ungdomsmottagningarna drivs och samfinansieras tillsammans med länets kommuner.

I dag är många ungdomar äldre när de kommer ut på arbetsmarknaden. Det innebär att allt fler unga hamnar i ett gränsland när det gäller möjlighet till egen försörjning och att förverkliga sina framtidsplaner. Därför behövs en samordning när det gäller åldersgräns på Region Jönköpings läns ungdomsmottagningar och umo.se, som är regionernas webbplats för alla som är mellan 13 och 25 år. En översyn görs tillsammans med kommunerna när det gäller vilka åldrar som ska inkluderas samt eventuella justeringar av personalbehov på ungdomsmottagningarna.

Staten lyfter ungdomsmottagningarnas roll för den psykiska hälsan och fördelar statsbidrag för att stärka den psykosociala verksamheten vid länets ungdomsmottagningar. En uppbyggnad av olika digitala tjänster till exempel virtuell ungdomsmottagning och andra e-tjänster pågår.

Främja barn och ungdomars hälsa och förebygga psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa möts med både hälsofrämjande, förebyggande och riktade insatser i samverkan mellan kommuner och Region Jönköpings län. Barn- och ungdomshälsans verksamheter för lindrig psykisk problematik är fullt utbyggd med en verksamhet i varje länsdel. Strategigrupp barn och ungas gemensamma satsningar för att utveckla stöd, vård och behandling till barn med både social problematik och psykisk ohälsa fortsätter. Den psykiska ohälsan ökar och insatserna via barn- och ungdomshälsan behöver fortsatt utvecklas för att möta detta.

Ett länsövergripande barnskyddsteam i projektform är under uppstart. Teamet ska bedriva utbildning och verka för att en generell kunskapsnivå inom samtliga hälso- och sjukvårdsinstanser upprätthålls, bedriva uppföljning och kvalitetssäkring och formulera rutiner för handläggning av barn som far illa. Dessutom ska teamet konsultativt bistå vid den medicinska utredningen och vid anmälningar till de sociala och polisiära myndigheterna.

Barnahus är en samverkan mellan polis, åklagare, socialtjänst, barnmedicin, rättsmedicin och BUP (barn- och ungdomspsykiatri) vid misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp mot barn och ungdomar. Barnahus har två övergripande mål; dels att förstärka barns rättigheter och ge barnen bättre stöd, dels att höja kvaliteten på genomförda utredningar så att domstolarna på bättre grunder kan fälla eller fria misstänkta gärningsmän.

Barn- och ungdomspsykiatri (BUP)

Behovet av barn- och ungdomspsykiatrins verksamhet har ökat markant under flera år. Antalet barn som behöver bättre stöd för att klara sin skolgång eller sin vardag på grund av neuropsykisk funktionsnedsättning ökar. Föräldrar som söker stöd och hjälp för sitt barn via barnhälsovården eller skolverksamheten blir ofta remitterade till BUP, barn- och ungdomspsykiatrin. Det är angeläget med snabbt omhändertagande och korta väntetider till utredning och behandling så att stödinsatser kan erbjudas, vilket kan bli avgörande för framtida personlig utveckling och välmående.

För att öka tillgängligheten och korta köerna ska utredning göras för införande av vårdval på primärvårdsnivå. Utredningen ska fastställa vilka behandlingar etc som ska omfattas där ett basutbud kan omfatta

- Utredning av okomplicerad NP-problematik
- Uppföljning av okomplicerad NP-problematik, inklusive medicinering och kognitivt stöd
- Habiliterande insatser för all diagnosticerad NP-problematik

Remiss

- Uppföljning av långvarig lindrig psykisk ohälsa
- Uppföljning av lindrig och medelsvår psykisk ohälsa, i behov av medicinering.

I syfte att möta de ökade behoven och förbättra tillgängligheten tillförs Barn- och UngdomsPsykiatrin 10 mkr.

Trygg och säker vård och omsorg

Kommunernas och Region Jönköping läns utveckling av samordnad vårdplanering vid in- och utskrivning från sjukhus fortsätter liksom utvecklingen av vård och stöd i hemmet. Målet för arbetet med trygg och säker vård och omsorg är att invånarna i Jönköpings län ska kunna säga "Jag får den vård jag behöver, när jag behöver den och där jag behöver den". Vårdcentralens vårdsamordnare är koordinator och fast vårdkontakt vid in- och utskrivning från sjukhus. Vårdsamordnaren samverkar med sjukhus, kommun, patient och närstående för att säkerställa att god och effektiv vård sker i hemmet. Ledtiderna vid utskrivning från den slutna vården ska hållas så korta som möjligt när vistelse på sjukhus är nödvändig. Läkarmedverkan i hemsjukvården ska förstärkas genom närsjukvårdsteam med fokus på gemensam planering, samordnade individuella planer(SIP) och proaktiva insatser.

Kroniska sjukdomar

Den nära vården ska erbjuda invånare med kroniska sjukdomar det stöd och den tillgänglighet de behöver för att kunna leva med så hög livskvalitet som möjligt. Utvecklingsarbetet omfattar bland annat fördjupad kartläggning av invånarnas behov, förbättrade arbetssätt och uppföljningsrutiner, kompetensutveckling, e-hälsa och effektiva självhjälpsstöd. Insatserna ska minska behandling med flera samtidiga läkemedel, inskrivningar på sjukhus, återinläggningar och undvikbar sjukhusvård. Patientens egna erfarenheter ska tas tillvara.

Somatisk hälsa vid psykisk sjukdom

Under planperioden genomförs förbättringsarbeten i samverkan mellan den specialiserade psykiatriska vården, den nära vården och kommunen. Syftet är att förbättra resultaten för somatisk samsjuklighet, upprättade hälsoplaner, hälsofrämjande insatser, samordnade vårdplaneringar och patientnöjdhet. Äldres psykiska hälsa är ett viktigt område att satsa på.

Strategiskt mål Bra munhälsa och god tandvård

Tandvårdens mål är bra munhälsa på lika villkor för länets befolkning. Sambandet mellan tandhälsa och allmän hälsa blir allt tydligare. Därför är det hälsofrämjande och förebyggande arbetet viktigt för alla patientgrupper. Allt fler äldre har egna tänder kvar högt upp i åren, vilket ställer stora krav på samverkan mellan omsorg, vård och tandvård. För att möta det ökade behovet måste nya arbetssätt och samarbete utvecklas så att rätt kompetens används inom olika områden.

Inom allmäntandvården kan både vuxna, barn och ungdomar fritt välja tandvårdsmottagning. Tillgängligheten till Folktandvården har minskat och det förekommer väntetider både internt för revisionspatienter och för nya patienter, samtidigt är tillgängligheten god på länets privata tandvårdsmottagningar. Vård och behandling ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

FRAMGÅNGSFAKTOR Integrera och utveckla det förebyggande arbetet för att nå hälsoeffekter hos befolkningen

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Andel kariesfria 19-åringar Resultaten kommer att redovisas i andel kvinnor och andel män.	IT-systemet T4	45 %	42 % varav kvinnor 43,0 % och män 41,4 %	Totalt 41%, varav kvinnor 44% och män 39%

FRAMGÅNGSFAKTOR God tillgänglighet och bra bemötande

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Andel revisionspatienter i tid till undersökning och behandling –	T4/Diver	90 %	Nytt mått 2019	

Arbetsmaterial

Folktandvården totalt				
Specialisttandvården – antal remisspatienter som väntat mer än 60 dagar	T4/Diver	0	587	986
Täckningsgrad för den uppsökande verksamheten	Statistik	90%	95 %	93 %
Andel berättigande till nödvändig tandvård som fått den utförd	Statistik	Bättre än föregående år	50 % varav kvinnor 47 % och män 54 %	Totalt 54%, varav kvinnor 53% och män 56%

För att patienter ska känna förtroende för tandvården och bli nöjda, krävs bra bemötande och bra omhändertagande. Alla patienter ska informeras om behandlingsalternativ, kostnad, tidsåtgång med mera. Folktandvården ska fortsätta arbetet med att förbättra tillgängligheten på länets tandvårdsmottagningar.

Många invånare önskar få sin tandvård hos folktandvården som därför får tillgänglighetsproblem. Folktandvården arbetar under 2019 fram en handlingsplan för att arbeta på nya sätt och samtidigt vara en attraktiv arbetsgivare.

Perspektiv: Process och produktion

I huvuduppdraget ingår att medverka till god folkhälsa samt ge kunskapsbaserad, ändamålsenlig och säker vård. Verksamheterna ska kännetecknas av kund- och processorientering och ledas med utgångspunkt från vad som är bäst för invånarna, patienterna och deras närstående.

STRATEGISKT MÅL: Bra folkhälsoarbete

FRAMGÅNGSFAKTOR **Effektiva och ändamålsenliga processer**

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
?				

Handlingsplanen för jämlik hälsa är reviderad för perioden 2018-2020. Exempel på aktiviteter som fått genomslag är kompetenslyft inom socio-ekonomisk metodik och medborgarmedverkan, utvecklade av stöd för ungas psykiska hälsa, insatser för nyanländas hälsa samt digitalisering av hälsosamtalen som genomförs av barnhälsovården, elevhälsan och den nära vården. Samverkan kring idrottsskolor för äldre, språkutveckling för barn och koncept för samtalsgrupper har prövats och sprids i hela länet.

Folkhälsoarbetet behöver skalas upp i samverkan med kommuner, organisationer m fl. Fokusområden är barn och rörelse och äldre för att bl a motverka fetma mm

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser

Vårdenheten ska lägga stor vikt vid behandling och förebyggande av sjukdom samt främja patienternas hälsa och livskvalitet genom att främja goda levnadsvanor och psykisk hälsa. Samtal om levnadsvanorna och psykisk hälsa ska vara en naturlig del i patientmötet. Vårdcentralen ska erbjuda alla hälsosamtal det år de fyller 40, 50, 60 och 70 år. Digital process för barnhälsovårdens och den nära vårdens hälsosamtal infördes under 2018. Under 2019 utvärderas effekterna av hälsosamtal för att finna de bästa arbetssätten som införs under 2020.

Hälsosamtalen kan fylla en viktig funktion i att individer tar ökat eget ansvar för sin hälsa. Digitalisering av hälsosamtalen blir en viktig åtgärd så frekvensen av gjorda hälsosamtal väsentligt ökas.

Folkhälsoarbetet i form av att främja och stödja livsstilsförändringar i samarbete med kommunerna och föreningslivet fortsätter och fördjupas där ex koncept för hälsocentraler liknande Värnamo kan spridas i länet.

Moderaterna

I delprojektet Meny till invånarna etableras ett samlat stöd som underlättar för invånarna att hantera sin egen hälsa. Den nära vården ska använda och hänvisa till utbudet av digitala invånartjänster och aktiviteter. Digitala tjänster är förstahandsvalet för egenvård.

Invånarprogram för tobaksavvänjning samt psykisk ohälsa och kronisk sjukdom införs via plattformen för stöd och behandling. Handlingsplaner för alkohol- och drogförebyggande insatser, sexuell hälsa, och våld i nära relationer är en grund för samverkan i folkhälsoarbetet.

Region Jönköpings län är medlem i nätverket Hälsofrämjande hälso- och sjukvård och ska arbeta aktivt för en hälsofrämjande hälso- och sjukvård och ha representanter i nationella temagrupper.

Rehabilitering

Rehabiliteringsverksamheterna omfattar många olika professioner och kompetenser som erbjuder mångskiftande insatser och aktiviteter. En fortsatt utveckling sker för en samlad och strukturerad kunskapsbas för rehabilitering. Att ta tillvara individens resurser och erbjuda professionell kompetens för att stödja och utveckla dessa, är en viktig del i den personcentrerade vården. Inom området återfinns en bred och varierad rehabiliteringsresurs som riktar fokus mot funktionsnedsättningar orsakade av sjukdomar, störningar och skador samt behandling mot smärta.

Rehabilitering inom den nära vården som basen för hälso- och sjukvården, är ett viktigt område där arbete för att säkerställa jämlika förutsättningar behöver ske. Samarbete med specialistsjukvården, vårdcentralerna och kommunerna är nödvändig för trygga och säkra övergångar och en bra rehabiliteringsprocess för den enskilde.

Rehabilitering – återgång i arbete

Effektiv rehabilitering är viktig för ett väl fungerande arbetsliv. Den är också en förutsättning för att gå från utanförskap till arbetsgemenskap. Rehabiliteringen ska ske till 100 procent av den egna förmågan. Det krävs ett lagarbete som omfattar medicinsk, arbetslivsinriktad och social rehabilitering för att åstadkomma goda resultat.

En länsövergripande organisation med processledare och rehabkoordinatorer finns. Rehabkoordinatorer finns på alla vårdcentraler och kliniker med hög sjukskrivningsfrekvens.

Region Jönköpings län har successivt utvecklat samarbete med arbetsgivare, Arbetsförmedlingen och socialtjänst i sjukfall. Insatser ges för patienter med lindrig och medelsvår psykisk ohälsa och långvarig smärta inom ramen för ovanstående överenskommelse. Syftet är att förebygga sjukskrivningar och att stödja kvinnor och män med psykisk ohälsa eller långvarig smärta som är sjukskrivna till att återgå i arbete.

Kulturunderstödd rehabilitering (KUR) erbjuds i majoriteten av länets kommuner till patienter som är sjukskrivna för psykisk ohälsa och/eller smärta. Framtagen samverkansmodell utgår från en delad kostnad mellan aktuell kommun och Region Jönköpings län.

Naturunderstödd grön rehabilitering (NUR) riktar sig till personer med stressrelaterade sjukdomar, som utmattningssyndrom, depressioner, ångest samt smärttillstånd som utvecklas i samband med långvarigt stresstillstånd. Syftet är att genom en naturunderstödd rehabilitering ge möjlighet till återhämtning, stärka självkänsla och börja en nyorientering genom förändrade vanor i det dagliga livet.

Samordningsförbunden

Länets tre samordningsförbund har bedrivit finansiell samordning inom exempelvis rehabiliteringsområdet under nästan tio år. De består av Region Jönköpings län, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunerna. Samordningsförbunden stödjer samverkan och insatser som syftar till att personer i yrkesverksam ålder, med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från flera parter, ska nå eller förbättra sin förmåga att arbeta eller studera. Insatserna är både långsiktiga och i projektform. Detta är en viktig verksamhet som ska stödja personer att komma i arbete. För att säkerställa att samordningen sker på optimalt sätt ska verksamheten ses över. Under 2019 görs en översyn av samordningsförbundens organisation och framtida uppdrag.

Motionärerna

STRATEGISKT MÅL Säker hälso- och sjukvård

FRAMGÅNGSFAKTOR Effektiva och ändamålsenliga processer

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Vårdprevention - Andel av patienter som bedömts ha risk inom område fall, undernäring, trycksår som fått åtgärd insatt (riskpatienter)	Senior alert	90 %	79 %	76 %

Region Jönköpings län är bland de ledande i Sverige och ska vara i världsklass i patientsäkerhet. *Säker vård – alla gånger* är ett väl beprövat koncept som utgör basen för det proaktiva arbetet med patientsäkerhet i Region Jönköpings län och åskådliggörs med det så kallade pusslet (figur X, sidan XX). Patienters och brukares erfarenheter och kunnande tas tillvara för att utveckla nya arbetssätt. Arbetet för patientsäkerhet utvecklas och förbättras fortlöpande i takt med hälso- och sjukvårdens utveckling.

Viktiga framgångsfaktorer är att hälso- och sjukvården är personcentrerad, kunskapsbaserad, resultatorienterad samt organiserad för att skapa förutsättningar för en säker vård.

Strategiska angreppssätt för arbetet med patientsäkerhet är:

- Utveckla och använd bästa rutiner och riktlinjer enligt evidens och beprövad erfarenhet.
- Arbeta med ständiga förbättringar av processer och system för att stödja säkra arbetssätt.
- Utveckla och använd arbetssätt för riskhantering.
- Utveckla och använd arbetssätt för kontroll, anpassning och reaktion i den dynamiska vården.
- Begränsning av vårdskadans effekt om den ändå inträffar (för patient, närstående och vårdpersonal).

Arbetet med att få de strategiska angreppssätten förankrade i patientsäkerhetsarbetet ska fördjupas. Detta kommer göras i förhållande också till det patientsäkerhetsarbete som sker i ett nationellt perspektiv, där den nationella kunskapsstyrningen av hälso- och sjukvård kommer organiseras på ett likartat sätt samt, med Socialstyrelsens arbete med en nationell handlingsplan för patientsäkerhet. Mätning och övervakning av säkerhet sker med inriktning på utvärdering av inträffade vårdskador, tillförlitliga arbetsprocesser och system, medvetenhet om nuläget, riskmedvetenhet och beredskap samt lärande och utveckling.

Särskilt viktiga områden i arbetet med patientsäkerhet är ledningens engagemang, att minska vårdrelaterade infektioner, Strama-arbetet för adekvat antibiotikaanvändning, arbetssätt och vårdmiljöer som minskar risken för spridning av multiresistenta bakterier, läkemedelsarbetet, vårdpreventionsarbetet för att minska risk för fallskada, trycksår, undernäring och dålig munhälsa, samt åtgärder för att minska risker i vårdens övergångar.

I säkerhetsarbetet behövs team och tvärprofessionella mötesplatser samt ett engagemang där alla tar ansvar, agerar och samverkar för bästa möjliga patientsäkerhet. Preventiva förhållningssätt är nödvändiga – att säkra steget före, att ta sidledes ansvar och horisontell integrering är viktiga principer. Ett effektivt lärande är viktigt för säkerhetsarbetet. Kunskap och analys ska baseras även på det som fungerar bra och på hur man tar tillvara denna förståelse för att minska risken att fel uppstår.

Fortsatt satsning på patientsäkerhetsutbildning av vårdens professioner och av medarbetare och ledare på alla nivåer, samt utveckling och forskning i nationella och internationella nätverk möjliggör utveckling. Metodikum, Region Jönköpings läns centrum för klinisk träning och medicinsk simulering, har en central betydelse för kompetensutveckling och teamträning.

Att undvika vårdskador och vårdrelaterade infektioner ger ökad livskvalitet och ger fler friska år i livet.

Modellerna

STRATEGISKT MÅL Kunskapsbaserad och ändmålsenlig vård

FRAMGÅNGSFAKTOR **Effektiva och ändamålsenliga processer**

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Indikatorer i Öppna jämförelser	Vården i siffror	Förbättring	63 % förbättring	63 % förbättring
Standardiserade vårdförlopp – andel patienter i SVF		70 %		
Standardiserade vårdförlopp – andel inom max ledtid		80 %		

Strategin för hälso- och sjukvården inklusive tandvården är att gå från mycket bra till bästa möjliga för att skapa mer värde för invånarna och minska kostnaderna.

Kunskapsstyrning - Vår framgång räknas i liv och jämlik hälsa

Utgångspunkten är att bästa möjliga kunskap ska finnas tillgänglig vid varje möte mellan vårdpersonal och patient. Det ska vara lätt att göra rätt och det ska finnas förutsättningar för lärande. Det är i mötet mellan vårdpersonal och patient som värdet skapas. Det är där det avgörs hur effektiv och ändamålsenligt kunskapsstyrningssystemet, på alla nivåer, är.
Genom *Nationellt system för kunskapsstyrning – hälso- och sjukvård* skapas förutsättningar för en kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Regionernas system omfattar samverkan kring kunskapsstöd, stöd för uppföljning och analys samt stöd för ledning och verksamhetsutveckling i hela hälso- och sjukvården.

Region Jönköpings län har åtagit sig att arbeta och samarbeta utifrån systemets vision *Vår framgång räknas i liv i jämlik hälsa – tillsammans gör vi varandra framgångsrika.* Det innebär bland annat att anpassa och säkerställa en lokal och sjukvårdsregional kunskapsorganisation och avsätta resurser på olika nivåer i systemet.

Sydöstra sjukvårdsregionen har representanter i nationella programområden och samverkansgrupper. Sjukvårdsregionen har dessutom värdskap med ansvar för processtödet i tre nationella programområden:

- Barn och ungdomars hälsa
- Kvinnosjukdomar och förlossning
- Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin

De nationella programområdena leder och samordnar kunskapsstyrningen inom respektive område, följer upp och analyserar gap och utvecklingsbehov samt bidrar i arbetet med nivåstrukturering, utvecklingen av kvalitetsregister och ordnat införande av behandlingar och medicinsk teknik.

Region Jönköpings län är ledande i utvecklingen av metoder för praktisk användning av *nationella kvalitetsregister*. Sydöstra sjukvårdsregionens nationella registercentrum (RCSO) har särskild kompetens inom patientmedverkan, patientrapporterade mått och förbättringskunskap.

Region Jönköpings län använder och utvecklar *kliniska kunskapsstöd* för den nära vården och den specialiserade vården. Syftet är att säkra att bästa möjliga resultat nås med så liten variation som möjligt.
Nivåstruktureringen ställer krav på att patienter som behandlas på sjukhus på längre avstånd från hemmet ska erbjudas kontakt och omhändertagande av den nära vården.

Standardiserade vårdförlopp (SVF) finns inom cancervården och under 2020 utökas SVF-metodiken att omfatta andra diagnoser ex inom diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, psykiska sjukdomar, reumatiska sjukdomar samt astma och kol. Viktigt att beakta att undanträngningseffekter inte sker vid införandet.

Cancervård

Antalet patienter som får cancerdiagnos ökar med 0,5 procent för män och 1,8 procent för kvinnor. Samtidigt förbättras överlevnaden, vilket innebär att antalet människor som lever med cancer ökar med 5 procent årligen.

Moderaterna

Ökningen beror på att en allt större andel av befolkningen är äldre (>65år) samt bättre behandlingsmetoder och läkemedel.

En nationell satsning har genomförts över hela landet för att korta väntetiderna till cancervården.

Regionalt cancercentrum sydöst har utformat sex löften till invånarna. Alla patienter med cancer ska:
- få behandling inom fyra veckor (om inte annat anges i standardiserade vårdförlopp)
- erbjudas diagnostik och behandling enligt best practice
- vara välinformerade och delaktiga genom hela vårdkedjan
- få lika god palliativ vård oavsett bostadsort
- erbjudas bästa möjliga hälsofrämjande insatser och välfungerande screeningprogram, samt
- Regionalt cancercentrum sydöst ska prioritera patientnära forskning inom cancerområdet.

Sedan 2015 har Region Jönköpings län arbetat intensivt med att införa standardiserade vårdförlopp (SVF). De flesta patienterna med cancer behandlas i SVF men det behövs ett stort arbete för att nå de idealtider som är framtagna som mål. Arbetet sker i nära samarbete mellan olika verksamhetsområden och den nära vården.

Genomloppstider för SVF överstiger i flesta fall målsättningarna och arbetet med att få ner tiderna ska prioriteras upp.

Nödvändiga screeningprogram införs i takt med nationella riktlinjer och beslut inom sydöstra sjukvårdsregionen. Särskilt arbete pågår med att få ett högt deltagande i mammografiscreeningen. Sedan 2014 finns en rekommendation från Socialstyrelsen att nationellt införa tjock- och ändtarmscancerscreening. Ett sådant screeningprogram medför initialt stora nya kostnader, men enligt hälsoekonomiska beräkningar ska denna kostnad tjänas in med att färre individer dör av tjock och ändtarmscancer. Screening av tjock- och ändtarmcancer påbörjas under 2020.

Förstudie pågår kring införande av organiserad psa-test inom sydöstra sjukvårdsregionen. Förslag tas fram för beslut under 2020 så organiserad psa-test kan införas till 2021.

Rehabiliteringskedjan efter cancersjukdom ska stärkas. Cancerrehabilitering är en viktig del som måste säkerställas och utvecklas. Processgrupp cancerrehabilitering har upprättats med uppdrag att utveckla en trygg personcentrerad, behovsinriktad och resurseffektiv rehabilitering av hög kvalitet. Arbetet organiseras i rehabiliteringsförlopp som följer de standardiserade vårdförloppen för att redan under utredningstiden kunna ge stöd till patienten för olika rehabiliteringsformer och egenvård.

Palliativ vård – vård i livets slutskede

Alla har rätt att få ett värdigt slut och att leva hela livet. Behoven hos personer med obotlig sjukdom varierar över tid och kan uppstå oavsett ålder, diagnos och var personen får sin vård. Den palliativa vården bedrivs utifrån det nationella vårdprogrammet i samspel mellan kommunal vård och omsorg, vårdcentraler och specialiserad vård i Jönköpings län. En god palliativ vård utgår från de fyra hörnstenarna symtomlindring, multiprofessionellt samarbete, kommunikation och relation samt stöd till närstående, som samtliga är väsentliga delar för livskvaliteten och för en god vård i livets slutskede. Den palliativa vården i livets slutskede omfattar fler diagnoser än cancer och ska integreras i vården av kroniska sjukdomar.

Allmän palliativ vård ska kunna erbjudas där personen befinner sig i hemmet, på sjukhus eller i kommunens särskilda boenden. Kompetensutveckling, teamarbete samt strukturer som stödjer ständiga förbättringar är grunden för en förbättrad palliativ vård utanför sjukhusen. Det är viktigt att patienter och anhöriga känner sig trygga med vården som ges i hemmet. Ett processarbete pågår för att synliggöra och genomföra de områden som behöver utvecklas i samverkan.

Läkarmedverkan behöver stärkas inom detta område.

Specialiserad palliativ vård ska erbjudas när det behövs. En länsgemensam enhet som innefattar palliativa vårdenheter och mobila geriatriska team är bildad i länet. En kontinuerlig kompetensutveckling inom området palliativmedicin sker för berörd personal inom såväl slutenvård, specialiserad palliativ vård, primärvård och annan öppenvård där även kommunernas hemsjukvård innefattas.

Remissversion

Kvinnors hälsa och förlossning
Vårdkedjan och kunskapsstöd ska utvecklas för att skapa en trygg och säker vård för kvinnan i samband med graviditet, förlossning och eftervård, samt förbättring av neonatalvården. Arbetet med kvinnors hälsa och att förebygga våld i nära relation behöver intensifieras. Sjukvården ska ha en aktiv roll i att fånga upp och hantera frågor om våld.

Alternativ till våld (ATV)
Verksamheten Alternativ till våld (ATV) erbjuder psykologisk behandling till de som utövar våld i nära relationer. ATV erbjuder även psykologisk behandling till personer som utvecklat en psykisk ohälsa till följd av utsatthet av våld i nära relationer. Verksamheten har genomförts som ett tvåårigt projekt och har under 2019 utvärderats. Fokus i fortsättningen blir att stödja våldsutsatta.

Habilitering
Habiliteringen ska ge stöd och behandling till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar. Genom bra habilitering underlättas tillvaron för personer med funktionsnedsättningar och därigenom skapas förutsättningar för större delaktighet i samhällslivet.

Tidiga adekvata insatser i livet har bästa effekt och sparar lidande för den enskilde och dess omgivning. Behovet av habiliteringsinsatser till barn har ökat markant under senare år. Inte minst inom neuro-psykiatriområdet, men också för barn med grava fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. En ny grupp inom habiliteringssektorn är de barn som överlever tack vare en bättre hälso- och sjukvård, men med omfattande funktionsnedsättningar. Insatser för att underlätta övergången från barn- till vuxenhabiliteringen ska intensifieras.

Såväl den medicinska som den medicintekniska utvecklingen innebär att behoven av habiliteringsinsatser både har ökat och förändrats för grupper som exempelvis svårt sjuka barn med komplicerade missbildningar som överlever i större omfattning, liksom barn som föds mycket för tidigt. Andra exempel är döva barn med cochlea-implantat och barn med autism. Även nyanlända till Sverige med behov av specialisthabilitering ökar.

Under planperioden höjs standarden på habiliteringens lokaler i Värnamo så att habilitering kan bedrivas jämlikt i hela länet.

Det är viktigt att säkerställa tillgängligheten till habiliteringens lokaler.

Funktionsvariation
Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuell funktionsförmåga. Funktionshinder definieras som den begränsning funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Begreppet tillgänglighet används för att beskriva hur väl en verksamhet, plats eller lokal fungerar för människor med funktionsnedsättning. Detta innefattar även tillgången till information och ett bra bemötande. För att skapa jämlika förutsättningar och en jämlik vård/hälsa arbetar vi för de nationella målen:

- principen om universell utformning
- befintliga brister i tillgängligheten
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- förebygga och motverka diskriminering

Insatser ska göras som stödjer att patienter med funktionsnedsättningar får vård på lika villkor. Region Jönköpings län har ansvar för rådgivning och annat stöd, enligt § 9 i LSS.

Hjälpmedelsverksamhet
Området omfattar övergripande funktionshinder- och hjälpmedelsfrågor, verksamhet vid hjälpmedelscentral, audionommottagning och syncentral samt ortopedtekniska hjälpmedel. Hjälpmedelscentralen ansvarar för hjälpmedels-försörjning till både Region Jönköpings läns verksamheter och till länets kommuner. Det är viktigt att den sammanhållna hjälpmedelsverksamheten fungerar på bästa möjliga sätt, för att kunna möta länsinvånarnas behov av hjälpmedel Regelverket Hjälpmedel i Jönköpings län är gemensamt och målet är att länsinvånarna ska få samma möjlighet till hjälpmedel oavsett bostadsort och vem som är huvudman i det enskilda fallet.

Förskrivning av hjälpmedel behöver ses över i syfte att få en effektiv logistik vilket bl a innebär höjning av returnering efter användning.

Moderaterna

Psykiatri

En flerårig satsning pågår för utveckling inom området psykisk hälsa. Arbetet omfattar såväl främjande av psykisk hälsa, förebyggande och tidiga insatser som behandling, stöd och rehabilitering för personer med allvarliga psykiska sjukdomar och psykisk funktionsnedsättning. Den som söker psykiatrisk öppenvård ska ha rätt till utredning och behandling från personal med specialistkompetens inom sitt område. Teambaserat arbete som är specialiserat på olika typer av diagnosgrupper ger goda förutsättningar att möta behoven hos patienten. För att klara det krävs en sammanhållen vård och en förstärkt öppenvård med bättre samverkan mellan huvudmännen samt en ökad dialog med patient- och brukarföreningar. Vården behöver även bli bättre på att möta och behandla personer med trauma som kan utveckla posttraumatiskt stressyndrom (PTSD).

Arbete pågår för att uppnå jämlik psykiatrisk vård i länet och där vården är bland den bästa i landet, inom följande utvecklingsområden:

- en personcentrerad vård där den individuella vårdplanen utformas så att erfarenhet och kunskap om individens behov tas tillvara på bästa sätt för att erbjuda en vård på rätt nivå
- fortsatt utveckling av samarbetet med primärvård och kommun
- fortsatt utveckling av patient- och närståendeinflytande
- fortsätta förbättra den somatiska hälsan för personer med psykisk sjukdom
- fortsatt samverkan inom riskbruk, missbruk och beroende med fokus på att utveckla verksamheter över huvudmannagränser

- fortsatt anpassning av vården för att kunna bedrivas mer i hemmiljö

Integrerade mottagningar inrättas där region- och kommunpersonal arbetar tillsammans i team

Den höga och tilltagande medikaliseringen måste brytas och minskas

Rättspsykiatri

Köp av rättspsykiatriska vårdplatser regleras i Överenskommelse om Samverkan och vård i Sydöstra sjukvårdsregionen samt Vård vid US 2019. Sedan 2016 råder det brist på rättspsykiatriska vårdplatser i Sverige. Utöver de avtalade platserna i Vadstena, köps platser i andra regioner för rättspsykiatrisk vård och häktade som är i behov av vård. Rättspsykiatriska kliniken i Jönköping har en nära samverkan med övriga kliniker framförallt kring patienter i utskrivningsfas.

Läkemedelsanvändning

Region Jönköpings län arbetar för att nå en rationell, säker och kostnadseffektiv läkemedelsanvändning. Kostnaderna för läkemedel har ökat i Sverige och även i Jönköpings län. Nya läkemedel ger möjligheter till bättre behandlingsresultat, men leder samtidigt till ökade kostnader för läkemedelsbehandling, särskilt inom den specialiserade vården. Region Jönköpings län har en välfungerande rutin för införande av nya kostnadskrävande läkemedel. Läkemedelsdialoger genomförs med verksamheten. Region Jönköpings län deltar aktivt i arbetet med att utveckla samarbete i sydöstra sjukvårdsregionen och på nationell nivå.

Resultat i *Öppna jämförelser* visar att Region Jönköpings län har god följsamhet gentemot nationella riktlinjer där läkemedelsbehandling på rätt indikation ingår. Samtidigt är andel äldre (75 år och äldre) som har tio eller fler läkemedel (polyfarmaci) högre jämfört med de flesta övriga regioner i Sverige. Region Jönköpings län har en handlingsplan för äldre och läkemedel. Arbetet med läkemedelsgenomgångar behöver förbättras.

Sammantaget måste arbetet med läkemedel för äldre intensifieras

Vid förskrivning av läkemedel från specialistsjukvården men som betalas av primärvården måste särskilt beaktas möjligheten av att använda generika

Tillgång till kultur i vård och omsorg förebygger och behandlar ohälsa och kan minska läkemedelsberoende

Ambulanssjukvård

En översyn har gjorts av ambulanssjukvården i länet med anledning av tidigare underskott, nytt arbetstidavtal och behov av förändrad schemaläggning. Översynen har även utgått ifrån beläggningsgrad och insatstider. Ambulansverksamheten har under 2019 tillförts medel för personalförstärkning för att anpassas till nytt arbetstidsavtal samt för två ytterligare dagambulanser.

Moderaterna

På orter där inställelsetiden för ambulanser är lång, har Region Jönköpings län så kallade IVPA-larm (= I Väntan På Ambulans) i samverkan med kommunal räddningstjänst. Det innebär att räddningstjänsten på aktuell ort får larm via 112 och har då möjlighet att till exempel utföra defibrillering vid hjärtstopp i väntan på ambulans.

Region Jönköpings län är medlem i Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA). Kommunalförbundets uppdrag är att upphandla och äga flygplan samt administrera och sköta ambulansflygverksamheten. Verksamheten beräknas vara i drift 2021. Tillsvidare upphandlar Region Jönköpings län ambulansflygstjänster tillsammans med Region Östergötland och Region Kalmar.

Bidrag inom folkhälsoområdet

Region Jönköpings län lämnar bidrag till organisationer som arbetar inom ramen för de nationella folkhälsomålen där fokus är på att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Bidragen är en viktig stimulans till civilsamhället för att möjliggöra mer stöd för invånarna att kunna hantera sin hälsa.

Bidraget kan ges som organisationsstöd och/eller verksamhetsstöd men också som stöd till olika projekt. Bidrag till nykterhetsfrämjande organisationer, idrottsrörelsen och organisationer inom funktionhinderområdet är exempel på mottagare av stöd. Bidraget ska stödja föreningar att genom olika mötesplatser sprida information, upplysa och delge kunskap om funktionsnedsättningar. Syftet är öka medvetenheten i samhället om situationen för personer med funktionsnedsättningar samt stödja föreningarna till att verka för en förbättrad hälsa i gruppen.
Idéburet offentligt partnerskap

Samverkan mellan idéburna organisationer/föreningsliv/civilsamhället och det offentliga ska utvecklas i partnerskap. Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn. IOP har bland annat använts för att motverka mäns våld mot kvinnor, minska utsatthet hos EU-migranter och i etableringsarbetet med nyanlända. Att utveckla nya modeller som bygger på att ta tillvara på människors engagemang kan skapa möjligheter som marknaden inte kan lösa.

Smittskydd och vårdhygien

Smittskyddet svarar för övervakningen av det epidemiologiska läget i länet för att begränsa spridningen av smittsamma sjukdomar. Totalt följs årligen över 3 000 fall upp av olika anmälningspliktiga sjukdomar. En annan viktig del i det förebyggande arbetet är uppföljningen av vaccinationstäckningen i länet för barnvaccinations-programmet, kompletterande vaccination av migranter och vaccination av olika riskgrupper. Ett samlat vaccinationspaket införs till länets 70-åringar med vaccin mot influensa, lunginflammation, bältros och påfyllt skydd mot stelkramp, difteri och kikhosta under förutsättning att Folkhälsomyndigheten tillstyrker detta.

Region Jönköpings län inför vaccination mot humant papillomvirus (HPV) för pojkar under 2020. Folkhälsomyndigheten bedömer efter att ha utrett frågan, att vaccination av pojkar mot HPV uppfyller smittskyddslagens kriterier för att inkluderas i det nationella allmänna vaccinationsprogrammet för barn. Sedan tidigare vaccinerades flickor mot HPV.

Vårdhygien arbetar med att förebygga vårdrelaterade infektioner på sjukhus, inom primärvården och inom kommunal vård och omsorg. Med hjälp av hygienombud på varje avdelning mäts följsamheten till basala hygienrutiner och stort fokus läggs på utbildning av medarbetare i olika verksamheter. Antibiotikaförbrukningen i öppen och sluten vård följs upp och återkopplas till enheterna. Bland annat görs årliga besök till varje vårdcentral där diagnoskopplad förskrivning redovisas på förskrivarnivå.

Sprututbytesprogrammet, som är ett samarbete mellan infektionskliniken, missbruksvården och socialtjänsten, startade våren 2016 och har nu ca 180 personer inskrivna i verksamheten (hösten 2018). Detta är ett viktigt sätt att nå intravenösa missbrukare för att motivera till drogfrihet och förebygga blodsmittor som hepatit B, hepatit C och hiv.

Kris- och katastrofmedicinsk beredskap

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om katastrofmedicinsk beredskap (SOSFS 2013:22) beskrivs vilka förmågor och obligatoriska funktioner som ska finnas i Region Jönköpings län. För att ha en god förmåga vid kris- och katastrofmedicinska händelser krävs planläggning, utbildning och övningar. Risker och sårbarheter analyseras fortlöpande och är grunden för planeringsarbetet. Detta arbete genomförs delvis med hjälp av särskilt

Yttrandena

bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utifrån överenskommelser gällande krisberedskap och lagen om extraordinära händelser.

Inom området civilt försvar pågår arbetet utifrån överenskommelser med MSB samt SKL som gäller 2018-2020. De mest prioriterade områdena är kompetenshöjning gällande totalförsvar, säkerhetsskydd samt krigsorganisation och krigsplacering.

Utifrån det ökade uppdraget regeringen gett till regionerna, att påbörja uppbyggnaden av det civila försvaret, samt det ökande antalet larm till tjänsteman i beredskap (TiB), bedöms kostnaden för den kris- och katastrofmedicinska beredskapen öka.

Tandvård

Arbetet med att förbättra kvalitet och säkerhet i vården ska fortsätta, genom att det kliniska förbättringsarbetet prioriteras. Samarbete mellan allmäntandvård och specialisttandvård är viktigt för kunskapsöverföring och utveckling och ska vara en naturlig del i verksamheten.

Allmäntandvård barn och ungdomar

Drygt 40 procent av länets 19-åringar har varken fyllningar eller kariesskador som behöver lagas när de lämnar den organiserade barn- och ungdomstandvården. Avgiftsfri tandvård för barn och unga vuxna upp till 23 års ålder har införts från och med 2019. Detta sker genom en förändring i tandvårdslagen och regionernas ansvar för tandvården utökas därmed. Region Jönköpings län kompenseras för ökade kostnader genom att det generella statsbidraget höjs. Den förbyggande tandvården behöver utvecklas både riktat till yngre och äldre för en bra munhälsa på lika villkor.

Folktandvården har under många år tillsammans med andra aktörer genomfört ett framgångsrikt systematiskt och aktivt folkhälsoarbete, med målet att förbättra barn och ungdomars hälsa.

Tandvård för personer med särskilda behov

Region Jönköpings län har ansvar för att patienter med särskilda behov av tandvårdsinsatser och att patientgrupper med behov av särskilt stöd erbjuds tandvård. Det är personer i särskilda och egna boenden samt personer som omfattas av lagen om stöd och service till funktionshindrade.

Med giltigt intyg erbjuds dessa patientgrupper kostnadsfri munhälsobedömning (uppsökande verksamhet) och nödvändig tandvård (N-tandvård). Munhälsobedömning är avgiftsfri. Tandvård ges även till andra patientgrupper som ett led i en sjukdomsbehandling (S-tandvård). Den tandvård som här avses kan till exempel vara infektionssanering inför vissa kirurgiska ingrepp. Regionerna ansvarar också för elva grupper (diagnosbaserat) som har stora behov av tandvård på grund av långvariga sjukdomar och/eller funktionshinder (F-tandvård).

Munhälsan har möjlighet att förbättras betydligt hos de äldre vilket är viktigt för välbefinnandet och hälsan. Det krävs ett förbättrat samarbete mellan tandvården, sjukvården och länets kommuner.

För nödvändig tandvård och tandvård som är ett led i sjukdomsbehandling och tandvård till vissa grupper med långvariga sjukdomar eller funktionshinder betalas öppenvårdsavgift. Denna tandvård omfattas inte av tandvårdsförsäkringen, utan finansieras helt av Region Jönköpings län inom ramen för hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd.

Det är en stor utmaning och samtidigt mycket viktigt att alla de personer som har ”Intyg om nödvändig tandvård” får sitt tandvårdsbehov bedömt och eventuell tandvård utförd. Arbetet följs kontinuerligt.

Specialisttandvård

Länsinvånarnas behov av specialisttandvård tillgodoses huvudsakligen genom Folktandvårdens odontologiska institution. Konsultation och kompetensstödjande arbete gentemot allmäntandvården är ett är viktigt arbete för att öka allmäntandvårdens möjligheter till ett bredare omhändertagande. Ett led i detta arbete ska vara att specialisttandvård också utförs av specialister på allmäntandvårdskliniker.

Antalet patienter som behandlas inom specialisttandvården ökar. Befolkningen blir äldre och drabbas av sjukdomar som kan påverkas av bristande munhälsa. Ett stort fokus ligger på att förbättra tillgängligheten till specialisttandvården. Detta kan innebära behov av att disponera om resurser inom specialisttandvården till förstärkning av orofacial medicin (sjukhustandvården) på Höglandssjukhuset och Värnamo sjukhus.

Moderaterna

Perspektiv: Lärande och förnyelse

För att garantera en god hälsa behövs samverkan med patient, närstående och brukarorganisationer liksom samverkan och helhetssyn mellan vårdgivare.

Region Jönköpings län är en av två internationella knutpunkter för forskning och utveckling av detta arbete under benämningen co-production. Utvecklings- och kvalitetsarbetet med öppenhet, helhetssyn och samverkan, tydliga mål och tidplaner samt uppföljning är en nyckel till fortsatt utveckling.

Värdegrund, motivation, idéer, och genomförandekraft är viktiga aspekter för att hälso- och sjukvården ska utvecklas så att verksamheterna åstadkommer bästa möjliga resultat till lägsta kostnad varje gång. Det stimuleras genom:

- att fokusera på systemförståelse, processförbättringar och resultat som skapar mer värde för kunden
- stöd för såväl organisatoriskt, som personligt lärande varje dag
- en kultur med fokus på morgondagen

Arbetet med värdeutveckling genom att öka kvalitet och minska kostnader förutsätter nya arbetssätt. Lärande och förnyelse är en självklar del i chefers och medarbetares vardag, liksom att se möjligheter, pröva nya vägar och att vara lyhörd för idéer och förslag. En grundläggande kvalitet för chefs- och ledarskap är därför att utifrån invånare och patienters behov skapa förutsättningar för lärande, utveckling och delaktighet. Det pågår utvecklingsprojekt, utbildningar och lärandeseminarier inom olika områden för att stödja och stimulera förbättringsarbetet. Lärande erbjuds idag med allt fler digitala inslag. Förbättringsarbetet är långsiktigt och präglas av ett förebyggande syn- och arbetssätt, som omfattar ständiga förbättringar, faktabaserade beslut och samverkan. En utmaning för verksamheter är att sprida kunskap och erfarenheter på ett ännu bättre och snabbare sätt.

STRATEGISKT MÅL Professionell och förbättringskunskap

FRAMGÅNGSFAKTOR Lärande i vardagen

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Antal forskarutbildade medarbetare	Sammanställning hos Futurum	Fler än 125	133	x
Antal publikationer	Sammanställning	Fler än 150	182	161

Forskning och utveckling av hälso- och sjukvård

Forskning och utveckling (FoU) för hälso- och sjukvård är en central del i en kunskapsorganisation och Region Jönköping län har därför sedan lång tid stimulerat och finansierat klinisk forskning och skapat stödresurser till kunskapsbaserad vård som till exempel biblioteksverksamhet. Detta har resulterat i att organisationen har många aktiva forskare och en mycket god vetenskaplig aktivitet vilket bidrar till sjukvårdens kvalitet och attraktionskraft. De FoU-aktiviteter som Region Jönköpings län stöder är till exempel medarbetares forskningsuppdrag, forskningstid, forskningsprojekt, deltagande i vetenskapliga konferenser och forskarutbildning.

Den decentraliserade läkarutbildningen och universitetssjukvård i Sydöstra sjukvårdsregionen innebär ett ökat behov att stärka stödet till kliniska forskare och klinisk forskning. Under de senaste åren har också en klinisk prövningsenhet och en sjukvårdsregional stödstruktur för klinisk forskning, Forum Sydost, etablerats och utvecklats positivt vilka bland annat bidrar till att fler kliniska prövningar av läkemedel och medicinteknik genomförs i Sydöstra sjukvårdsregionen.

I framtidens hälso- och sjukvård behövs ett ökat fokus på att utvärdera och implementera nya innovativa teknologier. Samverkan i detta arbete görs i Sydöstra sjukvårdsregionen och beskrivs i den Life Science strategi för sjukvårdsregionen som antogs under 2018.

Det årliga regionala forskningsanslaget för Forskningsrådet i sydöstra Sverige (FORSS) debiteras regionerna utifrån andelen invånare. Andelen för Region Jönköpings län är cirka fyra miljoner kronor. Från FORSS går projektmedel tillbaka till länet för forskning och utveckling. Region Jönköpings län stöder i likhet med övriga sjukvårdshuvudmännen i Sverige nationellt sökbara forskningsmedel till klinisk behandlingsforskning.

Moderatorna

Jönköping Academy for Improvement of Health and Welfare som skapats tillsammans med Jönköping University och länets kommuner är en drivande aktör i utvecklingen av forskningsområdet förbättringsvetenskap (Improvement Science) och utbildning, vilket sätter Jönköpings län på både den nationella och internationella forskningskartan.

Tandvård

Odontologiska institutionen är ett ledande centrum – såväl nationellt som internationellt – för specialistutbildning och annan kvalificerad efterutbildning av tandvårdspersonal. Utbildning sker inom specialiteterna endodonti, bettfysiologi, odontologisk radiologi, oral kirurgi (käkkirurgi), oral protetik, ortodonti, parodontologi och pedodonti. Totalt omfattar det nationella uppdraget tolv platser. Hälsohögskolan planerar tillsammans med Region Jönköpings län en ansökan om att få etablera en tandläkarutbildning. En sådan utbildning kommer innebära att den odontologiska kliniska forskningen behöver förstärkas.

Perspektiv: Ekonomi

Tillgängliga resurser ska användas på bästa sätt för att nå målen. Det innebär att vården utformas och ges i samverkan mellan vårdens aktörer, baserat på hälsotillståndets svårighetsgrad och åtgärdernas kostnadseffektivitet.

Det krävs lättillgänglig och rättvisande information om såväl prestationer som resultat, för att kostnader på ett bra sätt ska kunna ställas i relation till utförda prestationer och nådda resultat. Kostnad per patient (KPP) har införts som ett viktigt stöd för en kostnadseffektiv verksamhet. Andra viktiga utvecklingsområden som stödjer en kostnadseffektiv verksamhet är Kapacitets- och produktionsstyrning (KPS) och Rätt använd kompetens (RAK).

En förutsättning för fortsatt positiv utveckling av tandvården är tillgång på kompetent personal och att investeringar i ny och bättre teknik successivt kan ske. Befintliga resurser som personal, lokaler och utrustningar måste användas på ett så effektivt sätt som möjligt.

För att bedöma Region Jönköpings läns kostnadseffektivitet är det viktigt med jämförelser med övriga regioner. Inriktningsmål är att ligga i nedre kvartilen avseende strukturjusterad hälso-och sjukvårdskostnad per invånare.

STRATEGISKT MÅL God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

FRAMGÅNGSFAKTOR Kostnadseffektiv verksamhet

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Ekonomi i balans	Ekonomisystem	Inte överstiga budget	negativ avvikelse	

Avgiftsnivåer

Hälso- och sjukvårdens avgifter redovisas i intranätet, på Region Jönköpings läns webbplats rjl.se samt i särskild bilaga till budgeten.

Avgift för besök vid akutmottagning inom specialistsjukvården höjs till 500 kr. Övriga patientavgifter är oförändrade under 2020.

Investeringar inom folkhälsa och sjukvård

Behov av investeringar i lokaler, utrustning och IT uppkommer av olika skäl. Huvuddelen av Region Jönköpings läns investeringar i utrustning avser återinvesteringar för att upprätthålla befintlig kapacitet i verksamheten. Med den tekniska utveckling som sker medför ofta även återinvestering i utrustning nya funktionaliteter och det förekommer att den nya utrustningen kräver ombyggnation eller annan anpassning av lokaler för att kunna installeras. Andra skäl till investeringsbehov är arbetsmiljökrav eller förändrade arbetssätt.

Vid prioritering av vilka investeringar som ska genomföras ska alltid prövas om åtgärden stödjer förflyttningen till nära vård. Detta gäller såväl lokaler som utrustning och IT. Hur investeringen påverkar kommande driftkostnader är en viktig aspekt i prioriteringen.

Moderaterna

VERKSAMHETSMÅTT

Redovisade i tertial och årsbokslut

	2016	2017	2018
Primärvård*			
Totalt primärvård			
Antal besök, läkare	466 022	458 621	455 715
Antal besök, annan personalkategori	835 982	843 657	828 406
Specialiserad somatisk vård*			
Totalt somatisk vård			
Vårdtid i dagar	221 061	208 757	192 707
Antal läkarbesök	404 825	389 405	400 238
Antal besök annan personalkategori	292 159	291 704	295 008
Disponibla vårdplatser (egna) ***	662	612	598
Vårdtillfällen (egen regi)	54 049	51 335	48 918
*** Med målsättning att öppna tillfälligt stängda vårdplatser ska antalet disponibla vårdplatser öka i jämförelse med 2018 års genomsnitt.			
Specialiserad psykiatrisk vård*			
Totalt psykiatrisk vård			
Vårdtid i dagar	57 533	56 458	48 442
Antal läkarbesök	23 967	25 309	26 203
Antal besök annan personalkategori	103 772	108 258	105 761
Disponibla vårdplatser (egna)	141	137	129
Vårdtillfällen (egen regi)	4 276	4 177	4 040
*Avser länets invånares vårdkonsumtion			
Övrig hälso- och sjukvård			
Besök för utprovning av ortopedtekniska hjälpm.	14 687	16 377	16 999
Antal ambulanstransporter	45 600	46 701	49 400
Tandvård**			
Barn- och ungdomstandvård			
Antal behandlade barn	60 801	66 650	67 659
Allmäntandvård vuxna			
Antal behandlade patienter	88 535	83 495	78 486
Specialisttandvård			
Antal behandlade patienter	11 323	10 796	11 358
Tandvård för patienter med rätt till tandvårdsstöd			
Antal patienter, munhälsobedömning	4 409	4 469	4 227
Antal patienter, nödvändig tandvård	3 802	3 727	3 957

Medarbetare

Det är Region Jönköpings läns ca 10 600 medarbetare som är den främsta resursen i välfärdsuppdragen gentemot invånarna. Moderaternas förslag till budget med en lönesatsning på 300 miljoner fördelat på fem år är en viktig del i vår strävan att bli Sveriges mest attraktiva offentliga arbetsgivare.

Välfärdsuppdraget är i ständig förändring och inte minst inom hälso- och sjukvården finns stora förväntningar på bra resultat genom nya effektiva och förebyggande insatser. Begränsade resurser kräver kloka prioriteringar för att möta invånarnas behov. Såväl enskilda medarbetare som organisationen behöver utvecklas så att alla kompetenser kommer till sin fulla rätt. När kompetenta och motiverade personer väljer att arbeta i organisationen kan vi tillsammans erbjuda hälso- och sjukvård och andra tjänster med hög kvalité. God tillgång till utbildningsplatser för läkare, utbildningstjänster för specialistsjuksköterskor, karriärtjänster för erfarna medarbetare och löner som främjar utbildning och kompetensutveckling ska göra det attraktivt att arbeta inom hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län.

Det är helt avgörande att Region Jönköpings län uppfattas som Sveriges mest attraktiva offentliga arbetsgivare för att kunna rekrytera rätt kompetens i byggandet av morgondagens välfärd. I arbetet med ständiga förbättringar och klok resursanvändning krävs en öppenhet för nya arbetssätt och att verksamheter ständigt kan kompetensutvecklas.

Moderaterna

Befolkningens behov är grunden för Region Jönköpings läns verksamhet och medarbetarnas kompetens. Förmåga till lärande och samverkan har stor betydelse för kvaliteten på de tjänster som erbjuds. Att vara en arbetsgivare i toppklass är en framgångsfaktor för att kunna erbjuda och genomföra en verksamhet med hög kvalitet. Kännetecknande för oss som attraktiv arbetsgivare är utbudet av meningsfulla arbetsuppgifter och utvecklande yrken. Även insatser för att utveckla medarbetarnas delaktighet, engagemang och arbetsglädje bidrar starkt.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Kraven på Region Jönköpings läns verksamheter kommer att vara fortsatt höga och det är en utmaning att kontinuerligt ställa om till nya förutsättningar. Balans mellan verksamhetens uppdrag, personalkostnader och ekonomiska ramar måste upprätthållas för att behålla en långsiktig och stabil utveckling. Verksamheternas anpassning till befintliga budgetramar fortsätter. Omställningsåtgärder kommer att behövas under hela planperioden kopplade till förändringar i verksamheten på grund av nya behov, effektiviseringar och utveckling.

En framgångsfaktor i detta arbete är välfungerande samverkan och samarbete såväl internt inom organisationen som externt. Kompetensförsörjning är av stor vikt för Region Jönköpings läns verksamheter, både på kort och på lång sikt. Förutsättningarna varierar inom länet och det är ibland svårt att rekrytera inom vissa områden. Kompetensutveckling och ett kontinuerligt rekryteringsarbete sker för att täcka kommande pensionsavgångar, annan rörlighet och behov av ny kompetens.

Utgångspunkter i siffror

Totalt har Region Jönköpings län cirka 10 600 medarbetare varav knappt 80 procent är kvinnor. 93 procent är tillsvidareanställda och 7 procent är visstidsanställda. Dessutom finns cirka 250 timavlönade årsarbetare. Drygt 13 procent av de anställda har utländsk bakgrund (utrikes födda samt inrikes födda vars båda föräldrar är utrikes födda), vilket kan jämföras med drygt 19 procent för befolkningen i länet. Andelen heltidsanställda månadsavlönade uppgår till 82 procent och medelåldern bland medarbetarna är 46,7 år. Ungefär 270 medarbetare, eller knappt 3 procent, går i pension varje år de närmaste tio åren.

Sjukfrånvaron mätt i årsarbetare uppgick 2018 till samma nivå som 2016. Sjukfrånvaron förändras över tid på ett regelbundet sätt varför det är sannolikt att sjukfrånvaron kommer att minska något under kommande planperiod. Se Figur s. Region Jönköpings läns sjukfrånvaro ligger i jämförelse med andra regioner och landsting under riksgenomsnittet.

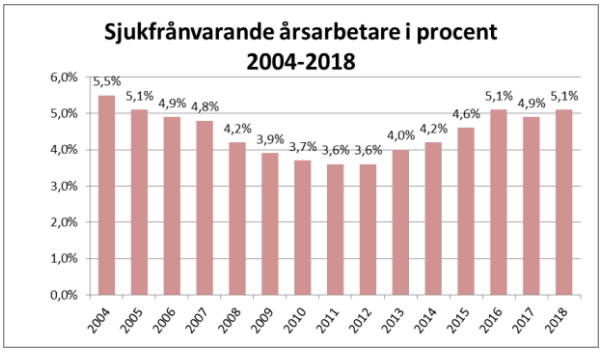

Figur x: Sjukfrånvarande årsarbetare i procent 2004–2018

Verksamhetsövergångar inom hemsjukvård, länstrafik, sjukhusapotek, primärvård och regionbildning har påverkat antalet medarbetare i olika personalgrupper. Sedan verksamhetsövergången av hemsjukvården till kommunerna vid årsskiftet 2012/2013 har antalet årsarbetare i Region Jönköpings län totalt sett ökat med 10 procent. Läkare har ökat med 11 procent och sjuksköterskor har ökat med 8 procent. Den tidigare minskningen av undersköterskor har vänt och istället har en ökning skett de senaste åren. I årsarbetare räknat motsvarar det ungefär 200 sjuksköterskor, 120 läkare och 60 undersköterskor. Även gruppen handläggare och administratörer har ökat till följd av de nya verksamheter och uppdrag som tillkommit.

Fördelning och utveckling inom sju av regionens stora personalgrupper mätt i årsarbetare framgår av *Figur 16, sidan 92, utveckling av månadsavlönade årsarbetare.*

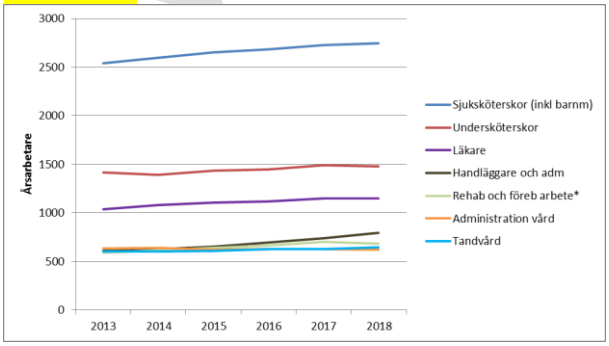

Figur x: Utveckling av månadsavlönade årsarbetare för de sju största personalgrupper per den sista december respektive år.
**Innehåller personalgrupperna*

Fysioterapeut/arbetsterapeut, kurator med flera, övrig rehabilitering och förebyggande arbete.

Även om antalet medarbetare i Region Jönköpings län totalt sett har ökat den senaste femårsperioden finns bemanningsproblem och det är svårrekryterat inom vissa verksamheter och områden. Nationella prognoser visar att tillgången på flera större yrkesgrupper kommer att vara begränsad även framöver. Inom vissa yrkesgrupper finns också utmaningar som till exempel generationsväxlingar eller hög personalomsättning.

Under andra halvåret 2018 till och med första halvåret 2019 var personalomsättningen 9,1 procent; 903 medarbetare slutade sin anställning varav 246 gick i pension. Det är en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Under samma period tillsvidareanställdes 980 medarbetare. Personalomsättningen skiljer sig åt i olika yrkesgrupper.

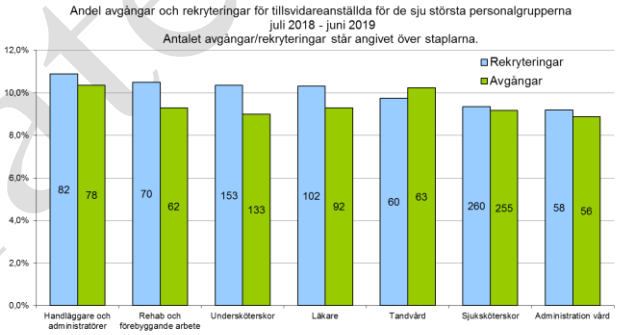

Figur x: Personalomsättning de sju största personalgrupperna andra halvåret 2018 – första halvåret 2019.

STRATEGISKT MÅL

En hälsofrämjande, hållbar och attraktiv arbetsplats

Strategisk kompetensförsörjning

Sveriges befolkning fortsätter att växa och det finns en stor utmaning i att antalet barn, unga och äldre ökar snabbare än den arbetsföra befolkningen. Den demografiska utvecklingen i Region Jönköpings län stämmer väl överens med utvecklingen nationellt vilket innebär att det inte kommer finnas utrymme att öka personalstyrkan i förhållande till de krav som den totala befolkningstillväxten betingar. Det kommer därför krävas fler och andra insatser än bara rekrytering för att fortsatt kunna ha en god kompetensförsörjning av verksamheten.

Motremiss

Region Jönköpings läns pågående arbete med *Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård*, innebär också att personalstrukturen och kompetensförsörjningen behöver anpassas för att stötta en förflyttning av hälso- och sjukvården från sluten till öppen vård, från sjukhus till vårdcentral och från vård till hälsofrämjande insatser tillsammans med andra samhällsaktörer och invånarna själva.
Kostnaden för hyrpersonal inom vården minskade under 2018 och är låga per invånare i jämförelse med många andra landsting/regioner. Arbetet med hyrpersonal utifrån beslutade handlingsplaner fortsätter för att nå en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare för den löpande verksamheten.
Region Jönköpings läns kompetensförsörjningsplan ligger till grund för arbetet med att möta framtidens utmaningar genom att attrahera, rekrytera, utveckla, engagera och, när det är aktuellt, avveckla medarbetare. Planen ligger även till grund för verksamhetsområdenas konkreta arbete med kompetensförsörjning.

Framgångsfaktor: Attrahera och rekrytera

Att stärka arbetsgivarvarumärket är en central strategi för att attrahera nya och engagera befintliga medarbetare. Arbetet sker inifrån och ut genom att en positiv kultur skapar stolta medarbetare och goda ambassadörer. Genom ökad synlighet och målgruppsanpassad kommunikation marknadsförs Region Jönköpings län som en attraktiv arbetsgivare och en framgångsrik region. En välfungerande rekryteringsprocess och ett bra bemötande av alla arbetssökande är en viktig del i strategin för att bygga arbetsgivarvarumärket.

Varje rekrytering är en stor investering och det är viktigt att rekryteringsarbetet genomförs professionellt och kvalitativt. Vår kompetensbaserade rekryteringsmodell säkerställer struktur och systematik i rekryteringsarbetet och ska leda till att den kandidat som bäst stämmer överens med behovsanalysen anställs.

Framgångsfaktor: Kompetenta och engagerade medarbetare

Kompetensen och engagemanget hos medarbetarna är avgörande för organisationens framgång. Verksamhetens behov, regelbundna medarbetarsamtal och individuella kompetensutvecklingsplaner ligger till grund för att utveckla och tillföra kompetens på ett sätt som stärker såväl individen som verksamheten i sin helhet.

Arbetet med att använda rätt kompetens är centralt på varje nivå och del i organisationen. En ändamålsenlig fördelning av arbetsuppgifter, ansvar och roller utifrån personalens kompetens och där de gör mest nytta är en förutsättning för kvalitet och effektivitet. Inom hälso- och sjukvården finns det möjligheter att omfördela arbetsuppgifter mellan olika professioner, vilket kan underlätta arbetet med att uppnå en effektiv, tillgänglig och säker vård där den samlade kompetensen används på bästa möjliga sätt. För att möta invånarnas behov krävs även ökad flexibilitet och effektiv planering av arbetstider och arbetstidsförläggning men även en ökad intern rörlighet av medarbetare, där befintlig kompetens matchas mot verksamheternas behov både lokalt och över klinik- och verksamhetsgränser.

Region Jönköpings län erbjuder goda möjligheter till att jobba med utveckling och förbättringsarbete. Genom att tydliggöra karriärmöjligheter och främja intern rörlighet ges medarbetare en möjlighet att utveckla både sig själva och verksamheten.
Den satsningen på karriärtjänster för sjuksköterskor, som alliansen införde, fortsätter och kommer utökas under planperioden.

En väl fungerande lönebildning är en viktig förutsättning för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare. För att överbrygga en kommande generationsväxling är det viktigt att medarbetare har möjlighet att få en god löneutveckling under hela sitt yrkesliv, utan att byta karriär. Det är också en del i verksamhetsstyrningen och drivkraften att motivera till bra arbetsprestationer.
Region Jönköpings län driver en lönepolitik inriktad mot konkurrenskraftiga löner som kan hävda sig på marknaden. Lönebildningen ska stimulera till ökat engagemang och utveckling av verksamhetens produktivitet och kvalitet. Löneöversynen ska vara en naturlig del i den löpande verksamheten och ge möjlighet till löneutveckling för de medarbetare som bidrar mest till verksamheten.

Moderaternas förslag till budget med en lönesatsning på 300 miljoner fördelat på fem år är en viktig del i vår strävan att bli Sveriges mest attraktiva offentliga arbetsgivare. Vår satsning säkerställer en lönestruktur som medger en lönekarriär över hela yrkeslivet för samtliga yrkesgrupper, samtidigt som den är en garant för likvärdig lönesättning för likvärdiga yrkesgrupper. Genom moderaternas långsiktiga lönesatsning skapas en god förståelse för lönebildningen hos både anställda och fackliga motparter. Därmed blir Region Jönköpings län en attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga löner som bidrar till verksamhetens utveckling och en god vård för våra invånare.

Moderaterna

Genomförd kartläggning av löneläget ligger till grund för våra riktade satsningar.

- Kartläggningen visar att det i förhållande till målbilden finns störst behov av riktade satsningar mot högskoleutbildade, kliniskt nära, kvinnodominerade yrkesgrupper.
- Kartläggningen visar även att det finns ett behov av att jobba med lönespridning i flertalet av yrkesgrupperna.
- Arbetet med att nå önskad målbild är långsiktigt och behöver ske både genom rätt ingångslönesättning och lönerevisioner.

Ökade krav på säkerhet och avancerad teknik, höjer kraven på utbildning och träning. Inom hälso- och sjukvården är Metodikum en länsgemensam verksamhet som stödjer medarbetarnas möjligheter att träna sina färdigheter och teamsituationer kring patienten.

Verksamhetsförlagd utbildning under studietiden är av stor betydelse. Kontinuerlig samverkan med utbildningsanordnare skapar förutsättningar för integration av teori och praktik som studenterna behöver.

Region Jönköpings län samverkar alltmer med andra huvudmäns verksamheter, till exempel kommunerna, sydöstra sjukvårdsregionen och olika lärosäten och utbildningsanordnare. Ett tätt samarbete med lärosäten och utbildningsanordnare är viktigt för att säkra kompetensförsörjningen samt kvalitet och innehåll i utbildningarna. Samarbete pågår inom en rad olika områden och yrkesgrupper. Bland annat är Jönköping en av fyra huvudstudieorter för läkarprogrammet vid Linköpings universitet, arbete pågår tillsammans med kommunerna kring vård- och omsorgscollege, och sedan tidigare finns ett tätt samarbete med flera högskolor kring både grund- och specialistutbildningar för sjuksköterskor.

Framgångsfaktor: Hälsa, delaktighet och likabehandling

Region Jönköpings län arbetar aktivt med hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser för en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Syftet är att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en hållbar arbetsmiljö präglad av hälsa och säkerhet där medarbetarna upplever delaktighet, engagemang och arbetsglädje.

Medarbetarpolicyn är grunden för medarbetarskapet i Region Jönköpings läns verksamheter.

Medarbetarskapet bygger på ett välfungerande samarbete mellan kollegor, medarbetare och chefer i det dagliga arbetet. Det är allas gemensamma ansvar att bidra till god arbetsmiljö och god kommunikation. Medarbetarskapet är ansvarsfullt och krävande, samtidigt som det är meningsfullt och utvecklande. Alla medarbetare ska få tillgång till stöd, utbildning och utveckling utifrån verksamhetens behov.

I det systematiska arbetsmiljöarbetet ska riskbedömningar, handlingsplaner, åtgärder och uppföljningar ske regelbundet för att främja en god arbetsmiljö och förebygga ohälsa och olycksfall. För att utveckla det systematiska hälso- och arbetsmiljöarbetet ytterligare behöver arbetssätt utvecklas med fokus på främjande och förebyggande faktorer och spridning av goda exempel inom regionen.

Goda resultat avseende rehabilitering kräver tidiga och aktiva insatser, bland annat i samverkan med företagshälsovården, hälso- och sjukvården och Försäkringskassan. Alla medarbetare ska erbjudas en likvärdig arbetslivsinriktad rehabilitering utifrån sina behov. Målet är att medarbetare som är i pågående sjukskrivning ska få ökat stöd och tidigare komma tillbaka till arbete.

Arbetsmiljöenheten som är Region Jönköpings läns företagshälsovård, är en stödresurs i det systematiska hälso- och arbetsmiljöarbetet.

Att erbjuda medarbetare möjlighet att arbeta heltid bidrar till att lösa de kommande demografiska utmaningarna samt gör det både attraktivt att arbeta i vår organisation och bidrar till ökad jämställdhet. Samtidigt är det viktigt att medarbetarna ges inflytande över den egna arbetssituationen och har en möjlighet att påverka sitt dagliga arbete och sina arbetstider utifrån verksamhetens behov. Moderaterna vill utreda möjligheterna att införa barnpassning i eller i anslutning till våra tre akutsjukhus i syfte att underlätta livssituationen för våra medarbetare under småbarnsåren.

Under 2019 genomförs en kombinerad medarbetarskap- och säkerhetsundersökning inom hela Region Jönköpings län. Arbetet med resultat och handlingsplaner ingår i det ordinarie systematiska arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet och ska prioriteras under 2020. Undersökningen har fokus på faktorer som driver en kultur som premierar aktivt medarbetarskap och säkerhet.

Inom Region Jönköpings län råder nolltolerans mot diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling. Region Jönköpings län ska fortsätta arbeta aktivt för att skapa goda och lika förutsättningar för alla medarbetare oavsett

Moderaterna

kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

De aktiva åtgärderna omfattar arbetsförhållanden, löner- och anställningsvillkor, rekrytering, utbildning och kompetensutveckling samt möjligheterna att förena arbete med föräldraskap. Arbetet ska ingå som en del i det ordinarie systematiska arbetsmiljöarbetet. Som stöd i det arbetet finns även en riktlinje för att förbygga och hantera kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och repressalier. Arbete för likabehandling stärker bilden av Region Jönköpings län som en attraktiv arbetsgivare.

Region Jönköpings läns hållbarhetsprogram omfattar sociala förhållanden, ekonomiska villkor och miljöhänsyn. Det sociala hållbarhetsarbetet utgår från människors lika värde och att människor med olika bakgrund, färdigheter och livserfarenheter berikar varandra med ny kunskap och nya insikter. I programmet utvecklas arbetsgivarens arbete med åtgärder för lika möjligheter och rättigheter.

Framgångsfaktor: Chef- och ledarskap

Ett framgångsrikt chef- och ledarskap vilar på Region Jönköpings läns grundläggande värderingar och är en nyckel till att uppfattas som en attraktiv arbetsplats. Chefspolicyn ger vägledning och stöd. Med fokus på invånarnas behov ska chefen verka för verksamhetens resultat och utveckling, medarbetares kompetensutveckling, arbetstillfredsställelse och leda det systematiska förbättringsarbetet. Cheferna är arbetsgivarföreträdare och har ett helhetsansvar för sin verksamhet och att nå uppsatta mål.
Region Jönköpings län har drygt 500 chefer på olika nivåer. Ett kontinuerligt rekryteringsbehov kommer att finnas under planperioden. Internt rekryterade chefer har kunskap om verksamheten, organisationen och kulturen. Att bli chef är en möjlig intern karriärväg. Samtidigt är det positivt att en del chefer rekryteras externt, då nya kunskaper, synsätt och erfarenheter tillförs verksamheten.
Chefer behöver kontinuerligt stärkas i sin roll som arbetsgivarföreträdare och ledare. Program och utbildningar kring chefs- och ledarskap, samt talangutveckling är en viktig förutsättning för att kunna leda det systematiska förbättringsarbetet. Chefer deltar även i nätverk för engagerat ledaskap som ger utrymme att i dialog och nätverk med andra chefer, ge och få stöd och inspiration i aktuella frågor. Genom teori och praktiska övningar sker en fördjupning i konkreta frågeställningar som rör möjligheter och utmaningar i rollen som chef.

Moderaterna

Framgångsfaktor	Systemmätetal	Mätmetod	Periodicitet	Mål 2020	Resultat 2017	Resultat 2018
Kompetenta och engagerade medarbetare	Kostnad för bemanningsföretag	Ekonomisystem	Månad	Kostnaderna för bemanningsföretag ska minska i jämförelse med föregående år.		
Kompetenta och engagerade medarbetare	Kompetens-utvecklingsplan	Heroma	Tertial	Minst 90 % av alla medarbetare ska ha en dokumenterad kompetensutvecklingsplan.	85 %	85 %
Hälsa, delaktighet och likabehandling	Medarbetarsamtal	Heroma	Tertial	Minst 90 % av alla medarbetare ska ha medarbetarsamtal	91 %	91 %
Hälsa, delaktighet och likabehandling	Personalhälsa	Heroma	Månad	Sjukfrånvaron för medarbetare ska inte öka i jämförelse med samma period föregående år	4,9 %	5,1 %

Uppföljning av specifika aktiviteter, riktade insatser och åtgärder genomförs i berörda verksamheter och projekt. Inom flera av framgångsfaktorerna finns även ytterligare uppföljningsmått.

Moderaterna

Stöd och service

Dessa funktioners övergripande uppdrag är att stödja verksamheterna utifrån deras behov och bidra till utveckling och kostnadseffektiv verksamhet.

INRIKTNING

En betydande andel, cirka 20 procent, av Region Jönköpings läns samlade verksamhet är olika typer av stöd- och servicefunktioner:

- Upphandling samt utrustningsprojektering
- Materialförsörjning
- Läkemedelsförsörjning
- Transporter
- Administrativ service
- Information och kommunikation
- Hjälpmedelsservice
- IT
- Vårdnära service
- Lokaler
- Medicinteknisk service
- Miljö
- Säkerhet
- Sjukvårdsrådgivning 1177
- Kontaktcenter

Dessa funktioners övergripande uppdrag är att stödja verksamheterna utifrån deras behov och bidra till utveckling och kostnadseffektiv verksamhet och hög kvalitet För att skapa utrymme för utveckling av välfärden krävs att dessa verksamheter i samråd med sina kunder ständigt prövar möjligheter till effektivisering.

Vårdnära service

Bra och välfungerande vårdnära servicetjänster är viktiga delar för att verksamheterna ska fungera. Arbetsuppgifter som idag till stor del sköts av sjukvårdsutbildad personal ska där det är möjligt, utan ökade kostnader, flyttas över till servicepersonal för rätt använd kompetens. Exempel på detta är patientnära städning, måltidshantering, förråds- och textilhantering samt patienttransporter. Vårdnära service är en viktig del i arbetet för rätt använd kompetens.

Upphandlingsstrategi, inköp och upphandling

Upphandling är en strategisk viktig fråga för Region Jönköpings län. Upphandling ska utgå från välfärdens och medborgarnas behov. Region Jönköpings län ställer krav på att det som upphandlas omfattas av långtgående krav på hållbarhet och socialt ansvarstagande. Region Jönköpings län ställer också långtgående miljökrav med grund i vårt program för Hållbar utveckling. Vid upphandlingar ges förutsättningar för innovationer och innovationsvänliga lösningar. Region Jönköpings län ska möjliggöra en hållbar tillväxt och resurseffektivitet utifrån ett helhetsperspektiv samt bidra till cirkulär ekonomi där returflöden skapas och material tas tillvara. Region Jönköpings län ska vid utformningen av upphandlingsavtal möjliggöra inköp av livsmedel som produceras med omfattande krav på god djurhållning och till stora delar ekologiskt.

Region Jönköpings län ska möjliggöra för små och medelstora aktörer, inte minst på landsbygden, samt den idéburna sektorn att konkurrera om Region Jönköpings län avtal när det är relevant. Vi ställer krav på kollektivavtalsliknande villkor inom de branscher det är behövligt. Kravet gäller i alla led, även underentreprenörer. En god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor ska även omfatta personal i upphandlad verksamhet. Krav på personalövertagande ska finnas med i de upphandlingar där det är relevant.

Region Jönköpings läns policy för upphandling av varor och tjänster baseras på:

- offentlig upphandling som strategiskt verktyg för en god affär

Moderaterna

- effektiva inköp
- en mångfald av leverantörer och en väl fungerande konkurrens
- en rättssäker offentlig upphandling
- en upphandling som främjar innovationer och alternativa lösningar
- en miljömässigt ansvarsfull offentlig upphandling
- offentlig upphandling som bidrar till ett socialt hållbart samhälle.

En bra process för upphandling av varor och tjänster har stor betydelse för verksamhetens effektivitet. Förutom bra kvalitet och användarvänlighet till lägsta pris, handlar det om att vid inköp ta hänsyn till intentionerna i Region Jönköpings läns program för hållbar utveckling. Fokus ska läggas på en fortsatt utveckling av inköpsprocessen och investeringsprocessen. För att minska kostnaderna ska arbetet med ett mer standardiserat produktsortiment fortsätta samt det elektroniska stödet i upphandling och i processen från beställning till betalning utvecklas. Region Jönköpings län arbetar kontinuerligt för att de strategiska upphandlingarna ska ge så stora effekter som möjligt. Under planperioden ska några områden definieras där innovationsvänlig upphandling ska främjas.

Måltidsverksamhet

Mat som serveras inom verksamheten inom Region Jönköpings län ska vara nyttig och producerad under hållbara förhållanden. Region Jönköpings län ska ta fram en måltidspolicy som ska användas i den egna verksamheten och vid arrangemang som utbildningar och konferenser. Under 2020 görs en översyn av sjukhusköken för att ge underlag till beslut inför budget 2021.

Lokalförsörjning

Ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler med god arbetsmiljö är en förutsättning för att verksamheten ska kunna drivas på ett effektivt sätt. Hög nyttjandegrad och effektiv fastighetsförvaltning lägger grunden för detta. Sjukvården har lika hyressättning i länet för lika lokaltyp. Konkurrensutsatta verksamheter har en marknadshyra. Genom samverkan med andra regioner, Tekniska Högskolan vid Jönköpings University, Centrum för vårdens arkitektur vid Chalmers Tekniska Högskola samt Sveriges Lantbruksuniversitet, sker en aktiv kunskapssamverkan och vårdbyggnadsforskning i syfte att bygga rätt lokaler och effektivisera byggprocessen. Viktiga områden är att se till att lokalerna är tillgängliga för alla och att satsningen på energisparåtgärder fortsätter för att nå mål som sätts i program för hållbar utveckling, regionalt och nationellt. Inomhusklimatet är en viktig arbetsmiljöfråga att ta hänsyn till vid både ny- och ombyggnad.

I Programmet för hållbar utveckling har det redovisats behov av energisparåtgärder samt åtgärder för att öka andelen förnyelsebar energi. Investeringsramen har 30 miljoner kronor under 2017–2020 för att även inrymma projekt med byte till förnyelsebara energikällor, till exempel solceller.

Vid prioritering av fastighetsobjekt tas särskild hänsyn till behov att öka den fastighetstekniska och installationstekniska säkerheten. De senaste åren och kommande år sker flera större fastighetsinvesteringar inom de tre akutsjukhusen i syfte att framtidssäkra lokalmässiga förutsättningar för en fortsatt god vård.

IT

Region Jönköpings läns förmåga att digitalisera arbetsprocesser och utveckla enkla och användbara tjänster är avgörande för att kunna möta de för väntningar som såväl invånare som medarbetare har på effektiva, säkra och moderna arbetssätt och servicenivåer. Vi strävar alltid efter nationell och regional samverkan för att nå standardiserade arbetssätt, bättre e-hälsotjänster, effektivare administration och för att hushålla med våra resurser.

De IT-lösningar som tas fram behöver samverka med den nationella IT-infrastrukturen, för att underlätta integrationen mellan system och tjänster. Det gör det enklare att utbyta information mellan olika aktörer och system samt mellan patient och vårdgivare. Målet är att invånaren ska få en bättre och mer sammanhållen vård, oavsett vem som utför vården, och att aktörer som organisationer och företag ska kunna kommunicera med Region Jönköpings län på ett effektivt sätt, samtidigt som medarbetarna ska ha säkra och arbetsbesparande verktyg. Gemensamma satsningar kan aktualiseras under planperioden.

Medarbetare måste ges möjligheter vara delaktiga i framtagning av nya IT-lösningar, både för att ex synliggöra dubbeldokumentation och lämna synpunkter på utformning mm.

Motionen

Kommunal utveckling

I och med regionbildningen bestämde länets kommuner att deras gemensamma arbete med kommunal utveckling blir en del i Region Jönköpings läns verksamhet. Verksamheten finansieras av kommunerna och via externa projektmedel.

STRATEGISKT MÅL God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktor Kostnadseffektiv verksamhet

Avser regionstyrelsens budgetanslag

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Ekonomi i balans	Ekonomisystem	Inte överstiga budget		

Moderaterna

Finansiella rapporter

Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att vi över tid ska finansiera investeringarna med egna medel. Utgångspunkten är att Region Jönköpings läns verksamheter inte kostar mer än vad som kan finansieras genom skatteintäkter och statsbidrag.

Moderaterna

RESULTATBUDGET

Resultatbudgeten omfattar verksamhetsförändringar som redovisats i tidigare avsnitt. Pris- och löneförändringar liksom förändringar i skatteintäkter och kommunal utjämning för åren 2020–2022 är baserade på Sveriges Kommuner och Landstings bedömningar per augusti 2019.

(miljoner kronor) **Fel! Ogiltig länk.**

	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens nettokostnad	-11 044	-11 391	-11 879	-12 288
Skatteintäkter	9 116	9 348	9 621	9 969
Kommunal utjämning o statsbidrag	2 392	2 433	2 504	2 571
Verksamhetens resultat (före finansnetto)	**464**	**390**	**246**	**252**
Finansnetto	-89	6	-77	-71
Resultat	**375**	**396**	**169**	**181**

FINANSIERINGSBUDGET (EGENFINANSIERING AV INVESTERINGAR)

Det finansiella målet som sträcker sig över perioden 2015-2025 förutsätter en lägre investeringsnivå under åren 2023-2025.

Budget 2020 med flerårsplan 2021-2022 samt scenario för 2023-2025

mnkr	2015	2016	2017	2018	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Scenario 2022	Scenario 2023	Scenario 2024	Scenario 2025	Summa 2015-2025
Verksamhetens resultat (före finansnetto)	235	213	313	251	715	390	246	252	231	231	281	3 356
Avskrivningar	369	386	398	374	367	420	470	510	527	537	547	4 905
Egna medel	**604**	**599**	**711**	**625**	**1 082**	**810**	**716**	**762**	**758**	**768**	**828**	**8 261**
Investeringar detaljer	-337	-613	-837	-819	-1 173	-1 244	-814	-804	-640	-469	-442	-8 193
Framskjutna investeringar/reducering investeringar												0
Egenfinansiering	**267**	**-15**	**-127**	**-195**	**-91**	**-434**	**-98**	**-42**	**118**	**299**	**386**	**68**
Ianspråktagande placerade medel				200		-200						
Egenfinansiering efter ianspråktagna medel	**267**	**-15**	**-127**	**5**	**-91**	**-634**	**-98**	**-42**	**118**	**299**	**386**	**68**

Kassaflöde

miljoner kronor	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	194	375	396	169	181
Avskrivningar	374	405	420	470	510
Avsättningar (netto)	252	267	196	327	274
Rörelsekapitalförändring	-34	-78	-3	-99	0
Kassaflöde från löpande verksamhet	**785**	**969**	**1 009**	**867**	**965**
Investeringsverksamhet	-819	-1 338	-1 244	-814	-804
Förändring långfristiga fordringar och skulder	-3	-4	-4	-4	-4
Förändring likvida medel – kassaflöde	**-37**	**-373**	**-239**	**49**	**157**

Balansbudget

miljoner kronor	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	4634	5624	6 621	7 109	7 546
Omsättningstillgångar	7 261	6 714	6 498	6 403	6 417
– varav finansiella omsättningstillgångar	*6 321*	*5 919*	*5 558*	*5 463*	*5 477*
Summa	**11 895**	**12 338**	**13 119**	**13 512**	**13 963**
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	622	1 034	1 394	1 563	1 744
Avsättningar (pensioner mm)	8 834	9 076	9 262	9 589	9 863
Skulder	2 439	2 228	2463	2360	2 356
Summa	**11 895**	**12 338**	**13 119**	**13 512**	**13 963**

Finansiella nyckeltal

procent	Utfall 2018	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Resultat i förhållande till skatt och statsbidrag	1,8	7,8	3,4	1,4	1,4
Nettokostnadsförändring	4,0	3,1	3,1	4,3	3,4
Skatteintäkter och statsbidrag/ utjämning -förändring	3,2	7,6	2,4	2,9	3,4
Soliditet	5,2	15,0	10,6	11,6	12,5

Fel! Ogiltig länk.

Moderaterna

Regionfullmäktiges direktiv till styrelse och nämnder avseende budget 2020

Moderaterna

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER

Beräkning av verksamhetens nettokostnad

Utgiftsramarna per nämnd och område utgår från beslutad budget för 2019 med hänsyn tagen till beslutade förändringar under året samt de utökningsramar som påverkar.

Regionfullmäktige fördelar budgeten på nivåerna regionstyrelse och nämnder samt utgiftsramar per område i enlighet med uppdelningen i VI 2000 (Verksamhetsindelning 2000). Utgiftsramarna är uppräknade med index för kostnadsökningar avseende löner och priser (LPIK Löne- och prisförändringar för landsting) vilket fastställs av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Utgiftsförändringar i budgeten för 2020 finns specificerade i tabell x, sida xx.

Generella och riktade statsbidrag

Regionens prioriteringar utgår från de grundläggande värderingarna, visionen, målbild 2030 och de strategiska målen. Huvudprincipen för generella och riktade statsbidrag är att de är en del av finansieringen för Region Jönköpings län.
I budget 2020 har de riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården som är knutna till överenskommelser mellan SKL och staten räknats in.

REGIONSTYRELSEN OCH NÄMNDERNAS ANSVAR - UTGIFTSOMRÅDEN

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Jönköpings läns angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet. Regionsstyrelsen och nämnderna har att fatta beslut inom ramen för Budget med verksamhetsplan 2020. Regionfullmäktige anvisar budget på nämndnivå med fördelning på utgiftsramar enligt tabell xx, sida xx.

Förändring av utgiftsramar, oförutsedda utgifter med mera

Regionstyrelse och nämnder har befogenhet att inom nämndens totala budgetram under året göra förändringar mellan utgiftsområden i de fall det är en del i att uppnå fullmäktiges beslutade Budget med verksamhetsplan 2020. Utöver det har regionstyrelse och nämnder befogenhet att inom ram under året göra förändringar till följd av oförutsedda händelser eller annan händelse som till sin karaktär eller av tidsskäl inte kan avvakta beslut i regionfullmäktige.

Regionstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter uppgår till 16 miljoner kronor. Det är en orimligt hög summa. Moderaterna omprioriterar 12 miljoner av dessa miljoner till förmån för lönesatsningar på personalen och låter 4 miljoner finnas kvar för eventuellt oförutsedda utgifter.

Uppföljning

Regionstyrelse och nämnder ska genom månads-rapporter från förvaltningen löpande följa verksamhet och ekonomi. Efter april ska regionstyrelsen till regionfullmäktige återrapportera en tertialrapport med sammanfattning av hur verksamheten utvecklas mot de mål som anges i budgeten samt ekonomisk helårsprognos. Efter augusti ska regionstyrelsen lämna delårsrapport samt för helåret årsredovisning till regionfullmäktige.

I delårsrapporten och årsredovisningen ska återrapporteringen spegla regionfullmäktiges fördelning per nämnd och utgiftsramar. Regionstyrelsen kan välja att särskilt följa vissa uppdrag och utökningsramar.

Regionstyrelsen ska genom sin uppsiktsplikt följa övriga nämnders verksamhet och ekonomi. Nämnd med låg måluppfyllelse avseende systemmätetal, oavsett perspektiv inom balanced scorecard, ska i samband med att delårsrapport per april respektive augusti skriftligen inkomma med en åtgärdsrapport innehållande beskrivning över vilka åtgärder

nämnden har vidtagit eller avser att vidta i syfte att nå måluppfyllelse. Med låg måluppfyllelse avses i första hand systemmätetal som vid mätningen visar rött, det vill säga inte är uppfyllt. Åtgärdsrapporten delges regionstyrelsen inför dess behandling av delårsrapporten. Nämndens ordförande redogör även muntligen vid styrelsens sammanträde för åtgärderna.

Avsikten är att denna hantering ska gälla under mandatperioden 2019-2022.

Budget 2020 per nämnd och utgiftsområde enligt VI 2000, mnkr

	Budget 201909	Budget 2020
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)		
Utbildning	-49,2	-53,5
Kultur	-157,0	-161,2
Allmän regional utveckling	-43,5	-45,0
Politisk verksamhet	-1,4	-1,4
Summa	**-251,1**	**-261,1**
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö (TIM)		
Trafik och infrastruktur	-831,9	-891,7
Övrig hälso- och sjukvård	-69,7	-69,5
Politisk verksamhet	-1,4	-1,4
Summa	**-903,1**	**-962,5**
Nämnden för folkhälsa och sjukvård (FS)		
Primärvård	-1 971,9	-2 039,9
Specialiserad somatisk vård	-5 840,5	-6 024,5
Specialiserad psykiatrisk vård	-870,0	-901,6
Tandvård	-276,1	-283,5
Övrig hälso- och sjukvård	-449,8	-445,2
Politisk verksamhet	-0,9	-0,9
Medicinsk service	-28,1	-28,7
Summa	**-9 437,2**	**-9 724,3**
Regionstyrelsen (RS)		
Primärvård	-29,4	-30,2
Övrig hälso- och sjukvård	-209,9	-215,8
Allmän regional utveckling	-19,5	-19,6
Politisk verksamhet	-61,9	-63,6
Medicinsk service	-1,1	-1,1
Allmän service	-187,2	-142,0
Fastighetsförvaltning	60,5	31
Summa	**-448,5**	**-441,2**
Parlamentariska nämnden (Politisk verksamhet)	-0,2	-0,2
Patientnämnden (Politisk verksamhet)	-1,2	-1,3

Moderaterna

Verksamhetens nettokostnad	**-11 041**	**-11 391**
Skatteintäkter och utjämning	11 508	11 781
Verksamhetens resultat (före finansnetto)	**467**	**390**
Finansnetto	-92	6
Årets resultat	**375**	**396**

REGIONSTYRELSEN OCH NÄMNDERNAS ANSVAR – EGNA VERKSAMHETSOMRÅDEN

Budget för egna verksamhetsområden

Regionfullmäktiges beslutade Budget med verksamhetsplan 2020 anger utgiftsramar och verksamhetsmål som ska nås för Region Jönköpings läns samlade åtagande, oavsett vem som utför verksamheten. För de delar av verksamheten som utförs i egen regi, ska regionstyrelse och nämnder senast i december 2018 fastställa budget per verksamhetsområde (förvaltningsbudget).

Regionstyrelse och nämnder ska samtidigt fastställa en budget för de delar av styrelsens och nämndens utgiftsramar som inte fördelats till verksamhetsområden. Regionstyrelsen har ansvar för att samordna arbetet med förvaltningsbudget i vilka verksamhetsuppdrag och budget konkretiseras.

Budgetprinciper för verksamhet i egen regi Ersättningsformer

Huvudsakligen ges ett budgeterat anslag till respektive verksamhetsområde. Några verksamhetsområden omfattas helt eller delvis av andra ersättningsformer. Regionstyrelse och nämnder har att tillämpa följande former för fördelning av budget till verksamhetsområden (se tabell xx sida xx).

Verksamhetsområde	Anslag	Annan ersättning
Hälso- och sjukvård		
Vårdcentralerna Bra Liv		Primärvård som ingår i vårdval ersätts enligt ”Primärvård inom vårdval i Jönköpings län”.
Psykiatri, rehabilitering och diagnostik	Budgetram för psykiatri, där anslagen till psykiatrin resp. BUP skall följa rikssnittet. Budgetram vid specifika uppdrag (till exempel mammografi)	Intäkter från köpande enheter
Folktandvården	Budgetram för vissa delar av specialisttandvården: • tandvård som inte kan finansieras • genom intäkter från patient och • försäkring. • forskning och utveckling • utbildning av specialisttandläkare • med flera. Budgetram för vissa delar av allmän-tandvården: Utbildningsansvar, läkemedel, tolkkostnader samt för underskottskliniker	Allmäntandvård och specialisttandvård för vuxna finansieras av patientavgifter enligt fastställda taxor och ersättning från den statliga tandvårds-försäkringen. Barntandvårdspeng enligt fastställd nivå. Rörlig ersättning för nyutexaminerade tandläkare och tandhygienister.
Medicinsk vård	Budgetram	
Kirurgisk vård	Budgetram	Specialiserad ögonsjukvård i öppenvård, omfattande basuppdraget ögonläkarmottagning och de båda tilläggsuppdragen ögonbotten-fotografering vid diabetes respektive kataraktoperationer ersätts enligt ”Ögonsjukvård inom vårdval i Jönköpings län”.
Regional utveckling		

Utbildning och kultur	Budgetram	
Länstrafiken	Budgetram	
Övrigt		
Politisk verksamhet	Budgetram	
Interna serviceverksamheter: IT-centrum, verksamhetsnära funktion, Verksamhetsstöd och service	Budgetram vid specifika uppdrag.	Intäkter från köpande enheter

Moderaterna

För de verksamhetsområden som har intäkter från köpande enheter regleras prissättningen enligt fullmäktiges inriktning för stöd- och serviceverksamheter.

Resultatbalansering

För anslagsfinansierad verksamhet avslutas budgetåret utan att årets resultat förs vidare till ett resultatsaldo. Samma princip gäller för de intäktsfinansierade serviceverksamheterna. För verksamheter inom vårdval Jönköpings län förs årets nettoresultat vidare i ett resultatsaldo till kommande år. Regionstyrelsen fastställer resultatet på verksamhetsområdesnivå i samband med behandling av årsredovisning 2019.

För Folktandvårdens konkurrensutsatta delar förs årets nettoresultat vidare i ett resultatsaldo till kommande år. Regionstyrelsen fastställer resultatet i samband med behandling av årsredovisning 2019. Om ett verksamhetsområdes ackumulerade saldo är negativt ska en åtgärdsplan upprättas med en plan för återställande inom tre år. Åtgärdsplanen fastställs av respektive nämnd och delges regionstyrelsen.

Tandvård

Folktandvårdens prissättning bör inte avvika för mycket från TLV:s (Tandvård- och läkemedelsförmånsverket), referenspriser för att inte påverka högkostnadsskyddets ogynnsamt för den enskilde. Krav på konkurrensneutralitet förutsätter att prissättningen baseras på självkostnad. För att finansiera pris- och löneökningar höjs Folktandvårdens priser 2020 med i genomsnitt 1,7 procent. (2019: 2,5 procent).

I självkostnaden för Folktandvården ska av konkurrensskäl mervärdeskatt ingå, trots att den kommunala sektorn har generell avdragsrätt för mervärdesskatt. Avdragsrätten redovisas därför tekniskt som en intäkt utanför Folktandvården. För 2020 är denna beräknad till 21,1 miljoner kronor (2019: 20,6 miljoner kronor).

Vuxentandvårdens utgiftsram på 12,6 miljoner kronor (2019: 12,3 miljoner kronor) avser kostnader för läkemedel, utbildningsansvar och tolkkostnader som inte finansieras genom tandvårdstaxan samt ersättning till Folktandvården för vuxentandvårdens underskott vid tre underskottskliniker.

Nämnden för folkhälsa och sjukvård ska differentiera vårdpengen utifrån att tandhälsan varierar i länet. Utgiftsramen för barntandvårdspengen 2020 uppgår till 125 miljoner kronor. Antalet 3-23-åringar beräknas 2020 uppgå till 92400 personer vilket ger en genomsnittlig barntandvårdspeng på 1346 kronor.

För Folktandvårdens preventiva arbete inom barnhälsovård, förskola, grundskola och gymnasium ges en särskild ersättning på 11,2 miljoner kronor (2019: 10,9 miljoner kronor).

Utöver barntandvårdpengen och det preventiva folkhälsoarbetet finns en utgiftsram på 5,4 miljoner kronor (2019: 5,3 miljoner kronor) för Folktandvårdens och privattandvårdens kostnader avseende utbildningsansvar, läkemedel, tolkkostnader samt ersättning till Folktandvården för underskottskliniker.

Total utgiftsram barntandvård 2020: 141,6 miljoner kronor.

Tandvård för personer med särskilda behov har 2020 en budget på 33,3 miljoner kronor (2019: 32,5 miljoner kronor).

Specialisttandvårdens budget 2020 är 116,9 miljoner kronor (2019: 114 miljoner kronor).

Det finns ett ersättningssystem för specialisttandvården med uppdragsbeskrivning och därtill kopplad ersättning för områdena:

- tandvård som inte kan finansieras genom intäkter från patient och försäkring
- forskning och utveckling
- utbildning av specialisttandläkare med flera

INVESTERINGAR

Beslut och genomförande

Regionfullmäktige beslutar om en årlig investeringsram och budget utifrån målet om egenfinansiering över en period om 10 år. Den beslutade ramen är fördelad mellan fastigheter och inventarier.

I budget beskrivs en investeringsplan över fem år där första året är en fastställd investeringsram och budget och år två till fem är en plan. Regionfullmäktige beslutar om alla enskilda investeringsärenden över 20 miljoner kronor eller investeringsärenden som är av principiell karaktär. Regionfullmäktige beslutar om byggnation av nya lokaler.

Regionstyrelsen beslutar löpande under året om genomförande av investeringar. Regionstyrelsen har att, utifrån finansiellt mål om egenfinansiering av investeringar, tillse att investeringar som beslutas ryms inom beslutad investeringsram och budget samt beakta hur dessa påverkar kommande års investeringsutrymme i lagd plan. Berörd nämnd ska ges möjlighet att yttra sig innan regionstyrelsen fattar beslut om genomförande av en investering.

Moderaterna

Regionstyrelsens investeringsbeslut ska beskriva hur tillkommande eller avgående driftskostnader ska hanteras.

Inventarier
Utrymmet för inventarier är fördelat mellan ospecificerade investeringar och specificerade investeringar. Beslut om specificerade investeringar ska fattas av regionstyrelsen. Beslut om ospecificerade investeringar fattas i verksamheten.

Ospecificerad investering
50 tusen kronor – 2 miljoner kronor

Specificerad investering
> 2 miljoner kronor

Regionstyrelsen ska i samband med att beslut om förvaltningsbudget besluta om hur utrymmet för ospecificerade investeringar fördelas inom förvaltningen.

Fastigheter, ombyggnationer
Årliga insatser som görs för att vidmakthålla Befintlig standard betraktas som fastighetsunderhåll.

Ombyggnader och utbyten av komponenter eller åtgärder som avsevärt förbättrar tillgångens prestanda betraktas som investering. Begränsade utgifter (lägre än 0,4 miljoner kronor) ska direktavskrivas. Beslut om ombyggnationer över 2 miljoner kronor fattas av regionstyrelsen.

Uppföljning
Regionstyrelsen ska följa upp investeringar mellan 2–5 miljoner kronor genom anmälningsärenden från förvaltningen. För investeringar över 5 miljoner kronor ska Regionstyrelsen till regionfullmäktige upprätta en särskild slutredovisning. I slutredovisningen görs en avstämning mot budget samt ekonomiska och kvalitetsmässiga effekter av investeringen.

Tabell 23 Investeringsbudget 2020 och plan 2021–2025

miljoner kronor	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Fastigheter om- och nybyggnation	843	659	678	388	204	177
Övrigt, ej egen investering	212	0	0	100	0	0
Inventarier	500	299	269	265	265	265
TOTAL INVESTERINGSKALKYL	**1 555**	**958**	**946**	**753**	**469**	**442**
- varav pågående/beslutade projekt	1 077	401	267	349	310	310
- utrymme för nya beslut	167	413	538	292	159	132
BERÄKNAD UTBETALNING	**1 244**	**814**	**804**	**640**	**469**	**442**

AVGIFTER OCH PRISER
Avgifter och priser för hälso- och sjukvård, tandvård, kultur och kollektivtrafik redovisas i bilagor till Budget med verksamhetsplan 2020. Hälso- och sjukvårdens avgifter redovisas förutom i bilaga även på Region Jönköping läns webbplatser. Om behov uppstår att under året förändra avgifter ska dessa förändringar föreläggas regionfullmäktige för beslut. Beslut om tillfälliga prisförändringar/erbjudanden inom kollektivtrafik och folktandvård kan fattas av respektive nämnd.

Bilagor som beslutats i fullmäktige i anslutning till beslut om budget 2020:
- patientavgifter i hälso- och sjukvården
- tandvårdstaxa folktandvården
- egenavgifter och bidrag hjälpmedel
- regelbok – Primärvård inom vårdval i Jönköpings län
- regelbok – Ögonsjukvård inom vårdval i Jönköpings län
- kollektivtrafikpriser
- regelverk sjukresor, färdtjänst, riksfärdtjänst
- principer för prissättning vid Kulturhuset Spira.

Moderaterna

Patientavgifter i vården
2020

Moderaterna föreslår att

- **Avgiften för besök vid akutmottagning som tillhör specialistsjukvården höjs till 500 kronor**

- **Förvaltningen ges i uppdrag att ändra i regelverket för patientavgifter i vården 2020**

Moderaterna

Region Jönköpings län

Primärvård inom vårdval Region Jönköpings län

Regelbok 2020

Moderaterna

Moderaterna

Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, folkhalsaochsjukvard.rjl.se/uppdrag-och-avtal/vardval/

Innehåll

Innehåll 3
1. Vision och övergripande mål 6
1.1 Vision för Region Jönköpings län 6
1.2 Övergripande mål 6
1.3 Vårdval i primärvård 7
2. Allmänna villkor 9
2.1 Utgångspunkter 9
2.2 Invånarnas val 14
2.3 Ansvar och skyldigheter 15
2.4 Arbetsgivaransvar 21
3. Vårdcentralens uppdrag 23
3.1 God vård och jämlik hälsa 23
3.2 Geografiskt närområde 23
3.3 Tillgänglighet 24
3.4 Närakut 25
3.5 Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete 26
3.6 Vårdsamordning 28
3.7 Läkarmedverkan i hemmet 29
3.8 Läkare i beredskap 30
3.9 Läkarmedverkan i palliativ vård 30
3.10 Läkarmedverkan i barnhälsovården 31
3.11 Psykisk hälsa 31
3.12 Rehabilitering 31
3.13 Habilitering 32
3.14 Riskbruk, missbruk och beroende 32
3.15 Vaccinationer 32
3.16 Medicinsk fotvård 32
3.17 Hälsoundersökning och vård av flyktingar och migranter 33
3.18 Utbildning och forskning 33
3.19 Systematiskt förbättringsarbete 35
4. Informationshantering 37
4.1 Inledning 37

Moderaterna

4.2 Informationssäkerhet....37
4.3 Personuppgifter....37
4.4 Verksamhetsdata....37
4.5 IT-system och infrastruktur....38
4.6 Support och IT-konsulttjänster....39
5. Rapportering och uppföljning....40
5.1 Avtalsuppföljning....40
5.2 Uppdragsuppföljning....40
5.3 Dialog....41
5.4 Fördjupad uppföljning....41
5.5 Revision....42
5.6 Redovisning....42
6. Ersättningsvillkor....43
6.1 Budgetram....43
6.2 Ersättningsmodell....43
6.3 Ersättning 2020 (röda siffror ej uppdaterade för 2020 ännu)....44
6.4 Patientrelaterad ersättning....45
6.5 Kvalitetsersättning....49
6.6 Särskild ersättning....50
6.7 Kostnader....53
6.8 Underlag för utbetalning....55
7. Anvisningar för ansökan....57
7.1 Ansökan om godkännande....57
7.2 Ansökan och begärda handlingar....57
7.3 Offentlig handling....58
7.4 Frågor om ansökan....58
7.5 Komplettering eller rättning av ansökan....58
8. Villkor för godkännande....59
8.1 Handlingar....59
8.2 Ekonomiska förutsättningar....59
8.3 Verksamhetsförutsättningar....59
9. Beslut om godkännande....61
9.1 Villkor....61

Moderaterna

9.2 Beslut om godkännande 61
9.3 Ingående av avtal 61
9.4 Verifiering inför driftstarten 61
9.5 Återkallande av godkännande 62
9.6 Överklagande 62
10. Mall för avtal enligt lagen om valfrihetssystem 63
10.1 Avtalsparter 63
10.2 Avtalets omfattning 63
10.3 Avtalsperiod 63
10.4 Kontaktpersoner 63
10.5 Meddelanden 63
10.6 Handlingars inbördes ordning 63
10.7 Lagar, förordningar, föreskrifter, policy och riktlinjer 64
10.8 Ersättningsvillkor 64
10.9 Samarbetsformer 64
10.10 Ansvarsförsäkring 66
10.11 Skadestånd 66
10.12 Ändrade ägarförhållanden 66
10.13 Överlåtelse 66
10.14 Ändringar i avtalet 66
10.15 Brister och sanktioner 67
10.16 Konkurs 67
10.17 Avtalets upphörande på leverantörens begäran 67
10.18 Uppsägning av avtalet på beställarens begäran 68
10.19 Force majeure 68
10.20 Tillämpning och tvister 69
10.21 Efter avtalets upphörande 69
10.22 Bilagor 69
10.23 Underskrifter 69

Moderaterna

1. Vision och övergripande mål

1.1 Vision för Region Jönköpings län

För ett bra liv i en attraktiv region.

1.2 Övergripande mål

Målet för hälso- och sjukvården i Jönköpings län är bästa möjliga hälsa hos hela befolkningen och god och jämlik vård oavsett var i länet man bor. Länets invånare ska få den vård de behöver när de behöver den och på det sätt de behöver. Region Jönköpings län vill uppnå en jämlik hälso- och sjukvård som prioriterar de med störst behov.

Primärvården är basen i hälso- och sjukvården. Region Jönköping län utvecklar nya arbetssätt och samverkan med målet att primärvården ska vara 30 procent av hälso- och sjukvården 2030.

Region Jönköpings läns strategi för nära vård är att ställa om hälso- och sjukvården från sluten till öppen vård, från sjukhus till primärvård och från vård till hälsofrämjande insatser tillsammans med andra samhällsaktörer och invånarna själva.

Den nära vården byggd på tillit och samverkan är basen i hälso- och sjukvården. För att ”Esther” ska få bästa möjliga vård utifrån sina behov måste samverkan med kommunerna stärkas. För en bättre folkhälsa ska Region Jönköpings län stödja invånaren i att själva kunna ta ansvar för sin vård och hälsa.

Region Jönköpings län är aktiv i utveckling och implementering av välfärdsteknik och e-hälsa.

Motionera

I Jönköpings län är vårdcentralen invånarnas självklara förstahandsval. Vårdcentralen är den naturliga koordinatorn som samordnar invånarnas behov av hälso- och sjukvård under hela livet. Invånarna känner tilltro och upplever att de är trygga och säkra i sina kontakter med vårdcentralen.

1.3 Vårdval i primärvård

Utifrån budget och flerårsplan fastställer och reviderar regionfullmäktige årligen mål, uppdrag och ersättningsvillkor för vården som avtalas och drivs inom ramen för Lag om valfrihetssystem (2008:962).

Fokusområden är:

- stödja det hälsofrämjande arbetet, stärka invånarnas förmåga till egenvård och öka användandet av digitala verktyg för att möta välfärdsutmaningen
- att tidigt upptäcka och behandla psykisk ohälsa
- kroniskt sjuka
- multisjuka äldre
- samverkan

Mål och grundläggande principer

Vårdvalsmodellen för Region Jönköpings län:

1. Stärker invånarnas inflytande genom att

- invånarna väljer vårdgivare
- ersättningen följer invånaren
- redovisning av kvalitet och resultat är offentliga
- vården ges med kontinuitet och bred kompetens
- vården ges på lika villkor i hela länet
- vården är personcentrerad och utförs i samarbete med patienten
- vårdgivaren upprättar patientkontrakt och samordnad individuell vårdplan
- stärka invånarnas förmåga till egenvård

2. Tillvaratar och utvecklar de professionella gruppernas kompetens genom att

- stimulera kreativitet och innovation med invånarens behov i fokus
- systematiskt fördela arbetsuppgifter, ansvar och roller utifrån personalens kompetens som främjar personcentrerad vård, kvalitet och effektivitet
- sörja för att det finns rätt kompetens och kontinuerlig kompetensutveckling
- utgå från teamsamverkan och tillvarata alla medarbetares kompetens
- stimulera mångfald av vårdgivare
- delta aktivt i forskning och utveckling
- handleda och utbilda studenter, AT-, ST-läkare samt PTP psykologer.

Moderaterna

3. Styr mot önskvärda resultat genom att

- ge störst ersättning för invånare med störst vårdbehov
- premiera goda kliniska resultat
- premiera hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete
- vara patientsäker
- ha hög tillgänglighet
- stimulera samverkan och utveckling av nya arbetssätt
- stimulera digitalisering och e-hälsa
- säkerställa kostnadseffektiv vård
- stimulera aktivt deltagande i klinisk forskning

Moderaterna

2. Allmänna villkor

2.1 Utgångspunkter

Antidiskriminering

Leverantören ska följa gällande antidiskrimineringslagstiftning, förordningen (2006:260) om antidiskrimineringsvillkor i upphandlingskontrakt, diskrimineringslagen (2008:567), 16 kap. 9 § brottsbalken (1962:700) och förbud mot missgynnande behandling enligt 16 § föräldraledighetslagen (1995:584). Leverantören ska på begäran redovisa de åtgärder, upprättade planer med mera som vidtagits med anledning av ovanstående.

Barnkonventionen

Leverantören ska följa lagen gällande barnkonventionen och Region Jönköpings läns riktlinjer som utgår från denna. Utsett barnrättsombud ska stödja verksamhetschefen att säkerställa att barns och ungas rättigheter beaktas.

Hållbar utveckling

Leverantören ska:

- Följa Region Jönköpings läns program för hållbar utveckling 2017-2020.
- Samverka med Region Jönköpings län i hållbarhetsfrågor och redovisa hur verksamheten systematiskt arbetar för att uppfylla relevanta mål enligt programmet.
- Ha en kontaktperson för hållbarhetsfrågor. Kontaktpersonen ska vara insatt i verksamhetens hållbarhetsfrågor och hantera kommunikation och uppföljning av dessa.
- Årligen rapportera åtgärder som vidtagits under året och hur hållbarhetsmålen kommunicerats i verksamheten.

Informationsansvar

Leverantören och Region Jönköpings län har ett ömsesidigt ansvar att samråda och informera om verksamhetsförändringar som påverkar invånarnas tillgång till vård och service eller samarbetet mellan leverantören och Region Jönköpings län.

Leverantören ska bland annat informera Region Jönköpings län om:

- ändrade ägarförhållanden
- överlåtelse av LOV-avtal till annan vårdenhet/leverantör
- byte av marknadsnamn eller firma för verksamheten
- byte av verksamhetschef
- byte av medicinskt ledningsansvarig läkare
- underleverantörer, konsulter och samverkanspartners
- risk för kapacitetsbrist

Moderaterna

Leverantören ska representeras på informationsmöten som Region Jönköpings län kallar till.

Kunskapsstyrning

God vård innebär bland annat att vården ska vara kunskapsbaserad, vilket i sin tur innebär att leverantören exempelvis ska använda nationella kvalitetsregister för att systematiskt förbättra sin verksamhet och tillämpa de nationella och lokala kunskaps- och beslutstöd som Region Jönköpings län anvisar.

Leverantören ansvarar för att chefer och medarbetare har förutsättningar att:

- använda bästa tillgängliga kunskap i varje patientmöte
- följa upp och analysera patientmöten både på individnivå och på gruppnivå
- snabbt och systematiskt omsätta ny kunskap
- identifiera och prioritera förbättringsområden tillsammans med patienten

Marknadsföring och information till invånare

Leverantören ska följa marknadsföringslagen (2008:486). All marknadsföring ska vara saklig och korrekt.

Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinje Marknadsföring och information av hälso- och sjukvård och tandvård, övriga riktlinjer inom informationsområdet och standard för kallelser.

Leverantören ansvarar för eventuella underleverantörers marknadsföring. I all marknadsföring ska tydligt framgå vem som ansvarar för verksamheten eller tjänsten och hur man kontaktar ansvarig.

Leverantören ska tydligt informera om att hela eller delar av verksamheten finansieras och drivs på uppdrag av Region Jönköpings län enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem.

Region Jönköpings läns symbol för vårdval används för att signalera vilka vårdenheter som är godkända och möjliga att välja. Symbolen ska användas på vårdenhetens webbplats och i informationsprodukter där det är relevant. Symbolen får användas i marknadsföring, men i brev och kallelser, på kuvert, visitkort, tidkort och liknande produkter ska symbolen inte användas.

Leverantören förutsätts ha en egen webbplats/webbsida som 1177 Vårdguiden kan länka till och som i sin tur länkar tillbaka till 1177 Vårdguiden. Leverantören ska dessutom leverera kontaktuppgifter och administrera vårdcentralens kontaktsida på 1177 Vårdguiden. Leverantörens webbplats ska uppfylla krav på tillgänglighet enligt EU direktiv 2016/2102. Om leverantören har verksamhet och utbud utanför LOV så ska informationen vara tydligt separerad. Detta innebär till exempel behov av separata webbsidor för verksamhet inom LOV och verksamhet utanför LOV.

Moderaterna

Leverantörens ska medverka i Region Jönköpings läns informationskampanjer.

Patientens rättigheter

Leverantören ska ha goda kunskaper om och tillämpa patientens rättigheter utifrån patientlagen (2014:821).

Leverantören ska främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Vården ska vara jämlik och jämställd och ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet.

Vården ska utformas i samarbete med patienten. Leverantören ska ta vara på patientens och närståendes erfarenheter och möjligheter att medverka i vården utifrån deras önskan och förutsättningar.

Patientkontrakt och samordnad individuell plan (SIP)

Leverantören ska arbeta med patientkontrakt som är en överenskommelse mellan patient och vårdgivare som säkerställer att patienten är delaktig i sin egen vård, erbjuds fast vårdkontakt och den vård som behövs inom överenskommen tid. Överenskommelse och nästa steg dokumenteras i Cosmic enligt gällande rutin.

Leverantören ska erbjuda patienter som behöver vård och omsorg från både leverantören och kommunen en samordnad individuell plan (SIP) enligt Region Jönköpings läns riktlinjer. Den samordnade individuella planen dokumenteras i Cosmic enligt gällande rutin.

Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt

Leverantören ska enligt patientlagen (2014:821) och hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) utse en fast vårdkontakt för de patienter som behöver eller begär det, för att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet. Fast vårdkontakt registreras i Cosmic enligt gällande rutin.

Leverantören ska erbjuda patienter en fast läkarkontakt som registreras i Cosmic enligt gällande rutin.

Klagomål

Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinjer för hantering av synpunkter och klagomål inom hälso- och sjukvård och tandvård.

Vårdgaranti

Leverantören ska uppfylla den lagstadgade nationella vårdgarantin och Region Jönköpings läns krav på tillgänglighet.

Mallmaterial

Patientsäkerhet

Leverantören ska följa lagar och föreskrifter om patientsäkerhet som exempelvis:

- Patientsäkerhetslag (2010:659)
- Patientsäkerhetsförordningen (2010:1369)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivarens systematiska patientsäkerhetsarbete (HSLF-FS 2017:40)
- Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada (HSLF-FS 2017:41)

Leverantören ska samverka med Region Jönköpings läns chefläkarorganisation och delta i risk- och händelseanalyser vid utredning av händelser.

Leverantören ska ha rutiner för registrering och hantering av avvikelser. Leverantören ska anmäla, följa upp och analysera egna avvikelser i Region Jönköpings läns avvikelsehanteringssystem Synergi. Leverantören ska kunna delta i systemövergripande analyser och uppföljning samt vara behjälplig i spridningen av resultaten.

Leverantören ska anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada. Leverantören kan få stöd i sin utredning från Region Jönköpings läns chefläkarorganisation. Leverantören ska skicka en avidentifierad kopia på den kompletta anmälan, eventuell händelseanalys och beslut från Inspektionen för vård och omsorg till primärvårdsenheten.

Leverantören ska skicka en kopia på verksamhetstillsyn och andra beslut från Inspektionen för vård och omsorg till primärvårdsenheten.

Leverantören ska förse patientnämnden med de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Leverantören ska utan kostnad tillhandahålla de intyg, utredningar och analyser med mera som begärs vid granskning av enskilda ärenden.

Leverantören ska beakta Region Jönköpings läns patientsäkerhetsarbete ”Säker vård – alla gånger”. Leverantörens medarbetare bör ha kännedom om dessa kunskapsområden.

Leverantören ska upprätta en årlig patientsäkerhetsberättelse enligt patientsäkerhetslagen.

Leverantören ska delta i regionala kvalitetsindikationsmätningar och Region Jönköpings läns utbildningar i patientsäkerhet för chefer.

Moderaterna

Samverkan

Vårdgivare, huvudmän och andra aktörer

Leverantören ska samverka med funktioner och verksamheter inom Region Jönköpings län, kommuner och andra myndigheter enligt lagar, föreskrifter, förordningar, överenskommelser och Region Jönköpings läns riktlinjer.

Samverkan kan gälla enskilda patienters vård och rehabilitering men också planering, utveckling och uppföljning av verksamheten samt kompetensutveckling.

Samverkan med kommunerna regleras bland annat i dokumentet ”Ledningssystem för samverkan Region Jönköpings län och länets kommuner”. Region Jönköpings län och kommunerna ska utgå från patientens behov och ska med respekt och tillit samarbeta aktivt över organisations- och huvudmannagränserna.

Patientråd

Leverantören ska samverka med patienter genom ett patientråd eller liknande för att förbättra och utveckla verksamheten utifrån patientperspektivet. Verksamhetschefen ansvarar för formerna.

Medicinsk programgrupp primärvård

Medicinsk programgrupp primärvård är en mötesplats för uppföljning och styrning av primärvården i Jönköpings län.

Programgruppen har hälso- och sjukvårdsdirektörens uppdrag att:

- följa primärvårdens resultat
- föreslå uppdragsförändringar
- initiera och fastställa styrande dokument i Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta
- fördela uppdrag och utse primärvårdsrepresentanter i olika samverkansorgan
- samverka med andra programgrupper inom Region Jönköpings län
- samverka med programområden och samverkansgrupper inom sydöstra sjukvårdsregionen

Programgruppen består av representanter för leverantörer i privat och offentlig regi och Region Jönköpings läns primärvårdsenhet, som leder och samordnar gruppens arbete.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Leverantören ska tillämpa Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (2011:9). Leverantören ska ha ett ändamålsenligt system för internkontroll och på begäran kunna redogöra för detta.

Moderaterna

Leverantören ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten samt skapa förutsättningar för medarbetarna att delta i det systematiska förbättringsarbetet.

Det systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbete ska vara långsiktigt och bedrivas enligt vetenskapligt säkrade metoder. Arbetet ska präglas av ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetssätt, ständiga förbättringar, faktabaserade beslut och samverkan.

2.2 Invånarnas val

Invånaren väljer vårdcentral

Vårdval är en överenskommelse mellan invånare och vårdcentralen. Invånaren är fri att söka vård på vilken vårdcentral som helst oavsett om individen är listad på aktuell vårdcentral eller inte. Invånaren åtar sig dock att i första hand vända sig till den valda vårdcentralen och medger att Region Jönköpings län ger ekonomisk ersättning till den valda vårdcentralen. Invånaren kan när som helst välja att lista sig på en annan vårdcentral. Vårdvalet innebär att man väljer vårdcentral, inte enskilda medarbetare.

Alla som fyllt 18 år har rätt att välja vårdcentral. För barn och ungdomar under 18 år väljer vårdnadshavaren. Barn och föräldrar kan välja olika vårdcentraler.

Invånarnas val administreras av Region Jönköpings län. Invånaren väljer vårdcentral via 1177 Vårdguidens e-tjänster eller på Region Jönköpings läns blankett för vårdval. Region Jönköpings län registrerar invånarens val. Ansvaret för invånarens vård övergår till den nya vårdcentralen så snart valet registrerats.

Nyinflyttade och nyfödda

Region Jönköpings län ansvarar för att nyinflyttade till länet och vårdnadshavare till nyfödda får information om hur valet går till och vilka vårdcentraler som kan väljas. Region Jönköpings län ansvarar för att nyinflyttade och nyfödda registreras på en vårdcentral nära bostaden till dess de gjort ett eget val.

Invånare som flyttar inom Jönköpings län

Invånare som flyttar inom Jönköpings län ansvarar själva för att välja en annan vårdcentral, om de så önskar. Om man flyttar till ett särskilt boende kan man stanna kvar hos sin nuvarande vårdcentral eller välja en annan.

Invånare med skyddade personuppgifter

Invånare med skyddade personuppgifter kan inte lista sig på en ~~någon~~ vårdcentral. För dessa invånare gäller samma rätt till vård som listade invånare.

Moderaterna

Personer som inte är folkbokförda i Sverige

Personer som inte är folkbokförda i Sverige kan inte lista sig på en vårdcentral. Dessa personer ska erbjudas vård enligt Region Jönköpings läns riktlinjer för aktuell patientgrupp.

Anmälan av kapacitetsbrist

Det finns inga begränsningar för hur många invånare som kan välja en specifik vårdcentral.

I en situation där många invånare under mycket kort tid väljer en vårdcentral kan Region Jönköpings län bevilja leverantören uppskov att ta emot nya invånare under maximalt tre månader. Villkor för uppskov är en skriftlig anmälan från verksamhetschefen att eventuell kapacitetsbrist utgör en risk för patienternas säkerhet eller allvarliga arbetsmiljöproblem.

När en vårdcentral upphör

När en vårdcentral upphör ansvarar Region Jönköpings län för att informera berörda invånare om rätten att välja en ny vårdcentral. Invånare som inte väljer ny vårdcentral inom angiven tid registreras på en vårdcentral nära bostaden.

2.3 Ansvar och skyldigheter

Kris och katastrofmedicinsk beredskap

Leverantören ska följa gällande föreskrifter för kris och katastrofmedicinsk beredskap.

Vid särskild händelse ska leverantören följa Region Jönköpings läns direktiv från tjänsteman i beredskap (TiB) och regional sjukvårdsledare. Leverantören ska kunna ta emot lindrigt skadade, oskadade och personer i behov av krisstöd.

Leverantören ska upprätta en plan för särskild händelse. Planen ska innehålla larmrutiner, telefonnummer till närboende personal som kan öppna vårdcentralen på jourtid samt reservrutiner för telefoni- och IT-störningar. Uppgifterna ska uppdateras och meddelas Region Jönköpings läns beredskapschef senast 1 december varje år.

Leverantören ska ha en utsedd representant för samverkan med psykiatrins krisstödssamordnare på lokalt sjukhus och kommunens grupp för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM) vid allvarliga händelser och katastrofer.

Leverantören ska delta i utbildning, träning och övning tillsammans med andra vårdgivare och kommuner i sådan omfattning att en fortsatt verksamhet kan bedrivas även i kritiska lägen.

Personal som behövs för att driva verksamheten ska vara krigsplaceras på sin arbetsplats. Beredskapschefen ansvarar för krigsplaceringen i samråd med leverantörens verksamhetschef.

Moderaterna

Dödsfall utanför sjukhus

Vid dödsfall i hemmet (undantaget äldreboende och korttidsboende, där särskilda regler gäller) vardagar 08:00-17:00 ansvarar vårdcentralen som invånaren valt för läkarmedverkan.

Vid dödsfall utanför hemmet och sjukhus vardagar 08:00-17:00 ansvarar vårdcentralen med geografiskt ansvar för platsen där kroppen påträffats för läkarmedverkan.

Vid dödsfall utanför sjukhus vardagar 17:00-08:00 och dygnet runt lördagar, söndagar och helgdagar ansvarar primärvårdens läkare i beredskap för läkarmedverkan.

Hjälpmedel och förbrukningsprodukter

Leverantören ska individuellt bedöma och förskriva hjälpmedel.

Inom diabetes, inkontinens samt nutrition ska leverantören bedöma och förskriva hjälpmedel och förbrukningsprodukter enligt Region Jönköpings läns riktlinjer, gällande avtal och överenskommelser. Leverantören ska informera brukare och anhöriga om hjälpmedel och eventuella avgifter.

Vid förtroendeförskrivning ansvarar förskrivande part för uppföljning av förskrivningen om inget annat avtalats vid överraporteringen. Överrapportering och uppföljning ska ske enligt Region Jönköpings läns riktlinjer, gällande avtal och överenskommelser.

Samtliga förskrivare ska ha gått Socialstyrelsens förskrivarutbildning (webbutbildning).
Förskrivare av inkontinens- och nutritionsprodukter ska ha gått regional utbildning (hmc) för förskrivare.

Leverantören ska använda hjälpmedelscentralen, upphandlade sortiment och IT-stöd för beställning och registrering av hjälpmedel.

Förbrukningsmaterial via länsförsörjningen

Leverantören erbjuds att köpa förbruknings- och sjukvårdsmaterial från Länsförsörjning.

Insyn

Leverantören ska på begäran lämna ut relevant information för att Region Jönköpings län enligt kommunallagen ska kunna tillgodose invånarnas önskemål och behov av insyn i hur uppdraget utförs. Leverantören är inte skyldig att lämna information om utlämnandet strider mot lag eller annan författning.

Intyg

Leverantören ansvarar för att utfärda vårdintyg, rättsintyg, dödsbevis, utlåtande till Försäkringskassan och andra patientrelaterade intyg via Region Jönköpings läns IT-stöd.

Moderaterna

Läkemedel

Läkemedelsbehandling ska ske på ett rationellt, säkert och kostnadseffektivt sätt med ett helhetsperspektiv där patientens och samhällets bästa beaktas. Leverantören ska följa läkemedelskommitténs och Stramas rekommendationer för förskrivning och medverka till att Region Jönköpings läns mål för läkemedelsförskrivning uppfylls.

Leverantören ska följa läkemedelskommitténs riktlinjer om ordination och hantering av läkemedel. Som ett led i egenkontrollen ska verksamheten minst en gång per år genomgå en extern kvalitetsgranskning enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2017:37).

Leverantören ansvarar för att det vid alla vårdbesök finns en korrekt och aktuell läkemedelslista och att vårdtagare får en aktuell läkemedelslista vid ordinationsförändringar.

Förskrivning till patient med dosdispenserade läkemedel ska enligt Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) utfärdas i elektroniskt systemstöd avsett för detta. Aktuella läkemedel ska dokumenteras enligt Region Jönköpings läns riktlinjer.

Vid förskrivning av läkemedel ska motivering till insatt behandling, indikation och diagnos dokumenteras i Cosmic. Ordinationsförändring dokumenteras under sökordet ”läkemedelsförändring” i Cosmic. Arbetsplatskod och förskrivarkod anges på receptet.

Leverantören ska minst en gång om året analysera, kommentera och rapportera sin förskrivning av antibiotika med hjälp av Region Jönköpings läns uppföljningsrapporter och eventuellt ytterligare underlag från läkemedelskommittén eller Strama. Leverantören ska avsätta tid för samtliga läkare samt sjuksköterskor i telefonrådgivningen att delta i ett årligt uppföljningsmöte om enhetens förskrivning av antibiotika.

Kassation av läkemedel ska göras på ett miljömässigt korrekt sätt.

Leverantören ska följa överenskommelsen mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Läkemedelsindustriföreningen om samverkansformer mellan medarbetare i den offentliga hälso- och sjukvården och läkemedelsföretagen och principer för kliniska prövningar. Leverantören ska även följa Region Jönköpings läns riktlinjer ”Bisysslor och andra engagemang inom läkemedelsområdet”.

Leverantören ska erbjuda alla patienter över 75 år med kroniska sjukdomar och läkemedelsbehandling minst en årlig enkel läkemedelsgenomgång enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2017:37) och läkemedelskommitténs riktlinjer för ordination och hantering av läkemedel.

Moderaterna

Patienter som efter en enkel läkemedelsgenomgång har kvarstående läkemedelsrelaterade problem eller där det finns en misstanke om sådana problem ska erbjudas en fördjupad läkemedelsgenomgång.

Medicinsk service/diagnostik

Leverantören kan teckna avtal med Region Jönköpings läns enheter för medicinsk service eller annan underleverantör för medicinsk service som är ackrediterad av Swedac eller har motsvarande kvalitetssäkring. Eventuella laboratorier och övrig patientnära analysverksamhet i egen regi ska vara ackrediterade av Swedac eller ha motsvarande kvalitetssäkring. Patientnära analysverksamhet innefattar provtagning, preanalys, analys eller postanalys som utförs av vårdpersonal.

Kvalitetssäkrade laboratorier och övrig patientnära analysverksamhet i egen regi ska följa Regelverket för patientnära analysverksamhet från Laboratoriemedicin. Leverantören som i egen regi bedriver laboratorier och övrig patientnära analysverksamhet i egen regi ska utföra internrevision en gång per år enligt Regelverket för patientnära analysverksamhet.

Vårdcentralens Närakut dagtid, vardagar, ska kunna utföra patientnära analyser så som P-CRP, P-Glukos, B-Hb, urinsticka, Strep A Test, Graviditetstest U-hCG under vårdcentralens hela öppettid.

Leverantören ansvarar för att relevant verksamhetsdata görs tillgänglig enligt Region Jönköpings läns specifikationer. Medicinsk service omfattar klinisk fysiologi, klinisk neurofysiologi, nuklearmedicin, klinisk kemi, klinisk mikrobiologi, klinisk patologi, klinisk immunologi, medicinsk radiologi och transfusionsmedicin.

Remisser som utfärdas i samband med digitala vårdmöten ska innehålla relevant information för frågeställningar och hälsoproblem och utformas enligt Region Jönköpings läns riktlinjer. Leverantören ansvarar för att upprätta och förankra rutiner kring remiss- och svarshantering med berörd leverantör av medicinsk service.

Medicinteknisk utrustning

Leverantören har det övergripande medicintekniska ansvaret för sin verksamhet och ansvarar för att utrustningen uppfyller vedertagna normer, standarder och krav på tillgänglighet, prestanda och kvalitet enligt gällande lagar och regler.

Leverantören ansvarar för att verksamheten har den medicintekniska utrustning som behövs för uppdraget och att utrustningen uppdateras och kompletteras vid förändringar i uppdraget.

Obligatorisk utrustning är EKG-apparat med tolkningsprogram 12 SL, dermatoskop med möjlighet till bildöverföring, spirometer, defibrillator, bladderscan, blodtrycksmätare för utlåning och alkomätare samt övrig utrustning som behövs för uppdraget.

Moderaterna

Patientjournalen

Leverantören ska upprätta och hantera patientjournalen enligt gällande lagar och förordningar.

Patientjournalen omfattar ”Patientens väg genom vården” och innefattar moduler för remissflöde, planering/bokning, vårdkontaktregistrering, avgiftshantering, journaldokumentation, vårdplanering och läkemedel. Vårdinformationen hanteras i Cosmic och övriga komplementsystem och bygger på en fastställd struktur och standard för Region Jönköpings län. Fokus ligger på att rätt information ska finnas på rätt plats, i rätt tid, som underlag för rätt beslut – för att trygga patientsäkerhet och uppföljningsbarhet.

Leverantören ska registrera diagnoser, KVÅ koder och vårdkontakter i patientjournalen enligt Region Jönköpings läns riktlinjer, terminologi, struktur, rutinbeskrivningar och mallar.

Leverantören ska ha utsedda superanvändare för Cosmics olika moduler. Superanvändarna ansvarar för intern utbildning och förankring av fastställda riktlinjer, manualer och rekommenderade arbetssätt samt ansvarar för kontakter med Folkhälsa och sjukvård i ärenden kring support, nyheter och utbildning.

Behandlingen av personuppgifter ska uppfylla de krav som ställs i patientdatalagen (2008:355), Allmänna dataskyddsförordningen (GDPR), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och tryckfrihetsförordningen (1949:105). Privata vårdgivare är personuppgiftsansvariga vilket innebär att denne ensam ska bestämma ändamålen med, och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinjer och anvisningar för sammanhållen journalföring. Region Jönköpings län tecknar särskilt avtal avseende sammanhållen journalföring, inklusive den nationella patientöversikten, med privata vårdgivare.

Leverantören ska beakta de lagar och regler som reglerar samtycke mellan vårdgivare och patient vid överföring av personuppgifter till annan vårdgivare. Leverantören ska lämna ut kopior av patientjournal enligt Region Jönköpings läns regler.

Leverantören ska följa Socialstyrelsens och Region Jönköpings läns riktlinjer och praxis för registrering av diagnoskoder. Verksamhetschefen är ansvarig för att personalen har den kunskap som behövs. Verksamhetschefen är ansvarig för att ersättningen inte baseras på felaktig registrering av diagnoskoder.

Moderaterna

Patientskadeförsäkring
Region Jönköpings län tecknar patientförsäkring och läkemedelsförsäkring.

Leverantören ska informera patient om möjligheten att anmäla en vårdskada till Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (LÖF) respektive läkemedelsskada till Svenska Läkemedelsförsäkringen AB (SLF).

Patientförsäkringen gäller vi personskada i samband med hälso- och sjukvård och att skadan hade varit möjlig att undvika.

Läkemedelsförsäkringen gäller vid personskador som med övervägande sannolikhet orsakats av läkemedelsbiverkningar som man inte kunnat förutse.

Leverantören ska tillhandahålla intyg, utredning och analys som behövs för handläggning av anmälda ärenden.

Sjukskrivning
Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinjer för sjukskrivning och använda Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd.

Smittskydd
Leverantören ska utan dröjsmål rapportera anmälningspliktiga sjukdomar via SmiNet, samt följa smittskyddslagen (SFS 2004:168), smittskyddsförordningen (SFS 2004:255) och Region Jönköpings läns riktlinjer för smittskydd.

Leverantören ska samarbeta med smittskyddsenheten vid utbrott av smittsamma sjukdomar på förskolor, skolor och arbetsplatser inom sitt geografiska närområde. Vid utbrott av smittsamma sjukdomar ska leverantören ordinera och ta prover, undersöka, smittspåra, behandla och remittera patienter. Leverantören med ansvar för ett särskilt boende eller anläggningsboende ansvarar för boendets smittskydd, provtagning, behandling och remittering.

Leverantören ansvarar för provtagning och uppföljning eller remittering av enskilda personer som valt vårdcentralen i samband med smittspårning av till exempel tarmsjukdomar, multiresistenta bakterier, STI-sjukdomar eller stick- och skärskador.

Remisser
Leverantören ska följa Socialstyrelsens föreskrifter om ansvar för remisser för patienter inom hälso- och sjukvården, tandvården m.m. (SOSFS 2004:11), Region Jönköpings läns riktlinjer och allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Sjuk- och behandlingsresor
Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinjer för sjuk- och behandlingsresor.

Moderaterna

Tolk
Leverantören ansvarar för att tillhandhålla tolk till patienter som inte förstår eller kan uttrycka sig på svenska. Leverantören ansvarar för tolkservice åt döva, dövblinda, gravt hörselskadade och talskadade personer.

Vårdhygien
Leverantören ska följa Socialstyrelsens föreskrifter för basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10), Region Jönköpings läns vårdhygieniska riktlinjer och rutiner för MRB-screening. Leverantören ska registrera, följa upp och analysera vårdrelaterade infektioner och följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler samt åtgärda avvikelser.

Leverantören ska rapportera ny- och ombyggnation, installation av medicinteknisk utrustning eller andra förändringar som kan påverka vårdhygienen.

Leverantören ska beakta möjligheten till rengöring och desinfektion av patientnära utrustning och inredning vid inköp.

2.4 Arbetsgivaransvar

Arbetsgivaransvar
Leverantören ska upprätthålla god arbetsmiljö och följa de lagar, avtal och regler som gäller för arbetsmarknaden.

Bemanning och kompetens
Leverantören ansvarar för att verksamheten har personal med formell eller reell kompetens som behövs för att kunna ge god vård med hög patientsäkerhet utifrån verksamhetens uppdrag enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30, 5 kap 2 §). Verksamheten ska ha en bemanning som främjar kontinuiteten i verksamheten.

Leverantören ansvarar för att verksamhetschefen och medicinskt ledningsansvarig läkare uppfyller villkoren i avsnitt 8.3 Verksamhetsförutsättningar.

Verksamheten behöver en tvärprofessionell bemanning där olika professioner kompletterar varandra inom vård, rehabilitering och psykosocialt stöd. Vårdcentralen ska ha minst två läkare, med specialistkompetens i allmänmedicin.

Leverantören ansvarar för att chefer och medarbetare får den fortbildning som behövs för att upprätthålla kompetens för att ge god och säker vård.

Leverantören ska vara delaktig i och bidra till en långsiktig personalförsörjning för att säkerställa att rätt kompetens finns både kortsiktigt och långsiktigt genom att bland annat upprätthålla god klinisk utbildning i enlighet med riktlinjer och föreskrifter från Socialstyrelsen och avtal med lärosäten.

Leverantören ska vid förfrågan lämna uppgifter om bemanning och kompetens.

Moderaterna

Meddelarfrihet och meddelarskydd

Personal vid privat drivna vårdcentraler ska omfattas av samma meddelarfrihet och meddelarskydd avseende den medicinska vården som anställda i offentlig verksamhet.

Socialförsäkringsavgifter

Leverantören ska fullgöra samtliga skyldigheter avseende inbetalning av socialförsäkringsavgifter, skatter och avgifter.

Tystnadsplikt och sekretess

Leverantören ska se till att all personal omfattas av sekretesskrav motsvarande de som ställs i patientdatalagen (2008:355), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), personuppgiftslagen (1998:204) samt patientsäkerhetslagen (2010:659). Detta gäller även icke hälso- och sjukvårdspersonal.

Moderaterna

3. Vårdcentralens uppdrag

3.1 God vård och jämlik hälsa

I Jönköpings län har vårdcentralen ett stort ansvar för att alla invånare får den hälso- och sjukvård de behöver, när de behöver den och på det sätt som de behöver den.

Vårdcentralens uppdrag utgår från definitionen av god vård och Region Jönköpings läns vision och övergripande mål för hälso- och sjukvården.

Vårdcentralen ska:

- ge hälso- och sjukvård vård i form av rådgivning, utredning, diagnostik, behandling, omvårdnad, rehabilitering, habilitering och klinisk uppföljning utifrån invånarnas behov och Region Jönköpings läns riktlinjer och allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta
- stärka invånarnas förmåga att själva kunna påverka och främja sin hälsa genom att identifiera behov, lära känna och aktivt hålla kontakt med invånarna
- bedöma och behandla sjukdomstillstånd där vård inte kan anstå hos alla som vänder sig till vårdcentralen
- erbjuda patientkontrakt och fast vård- och läkarkontakt
- samordna invånarnas vårdbehov och samverka för en väl sammanhållen vårdkedja
- organisera verksamheten så att de mest sjuka invånarnas behov av hälso- och sjukvård särskilt tillgodoses
- utveckla effektiva arbetssätt tillsammans med andra delar av hälso- och sjukvården, kommuner och andra samhällsaktörer

Uppdraget kräver samverkan i multiprofessionella team.

Vårdcentralen ska ha bemanning, kompetens, lokaler, medicinteknisk utrustning och tillgänglighet som krävs för hela uppdraget eller teckna överenskommelser och avtal med andra aktörer för delar av uppdraget.

3.2 Geografiskt närområde

Region Jönköpings län fördelar ansvar för geografiska närområden till vårdcentralerna. Fördelningen av närområden bygger på kommunernas system med nyckelkodsområde.

Leverantören ansvarar för att medverka inom ett antal samhällsviktiga funktioner i sitt geografiska närområde enligt respektive avsnitt i ”Primärvård inom vårdval i Jönköpings län”. Leverantören ska bistå polis och andra myndigheter enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Moderaterna

Inför en ny avtalsperiod, när nya vårdcentraler etableras eller när en vårdcentral upphör reviderar Region Jönköpings län ansvaret för geografiska närområden utifrån den nya situationen. Revisionen påverkar inte invånarnas val.

3.3 Tillgänglighet

E-tjänster

Leverantören ska aktivt erbjuda, informera om och administrera följande e-tjänster enligt Region Jönköpings läns riktlinjer:

- Digitala blanketter/formulär inför och efter besök
- Digitala vårdmöten
- Förnyelse av recept och hjälpmedel
- Intyg
- Journalen via nätet
- KBT-behandling via Internet mot stress, ångest, depression, oro och sömn
- Kontaktsida på 1177 Vårdguiden
- Rådgivning
- Stöd och behandling via Internet
- Webbtidbok

Leverantören ska erbjuda nya e-tjänster enligt Region Jönköpings läns beslut.

Telefon

Invånaren ska kunna kontakta vårdcentralen via telefon enligt vårdgarantin samt enligt Region Jönköpings läns riktlinjer och krav på öppettider.

Den som ringer 08:00-16:59 ska kunna välja att bli uppringd samma dag. Efter klockan 17:00 ska den som ringer kunna välja att bli uppringd av vårdcentralen nästkommande vardag.

Det ska finnas möjlighet att lämna återbud eller förnya recept dygnet runt via röstbrevlåda.

Öppettider

Vårdcentralen ska vara öppen vardagar mellan 08:00-17:00 (minst 36 av 45 timmar per vecka) året om med undantag för nationella helgdagar. Vårdcentralen ska vara öppen för fysiska besök, tidbokning, rådgivning, bedömning och prioritering av vårdbehov. Under öppettiden bedriver vårdcentralen närakut.

Om vårdcentralen är stängd mellan 08:00-17:00, ska invånarna tydligt informeras och hänvisas till närliggande vårdcentral eller filial i länet som vårdcentralen samarbetar med. Samarbetsparten ska ha kapacitet att uppfylla vårdcentralens uppdrag inklusive ansvaret för det geografiska närområdet.

Moderaterna

Region Jönköpings län uppmuntrar leverantörer att utöka sina öppettider som service till invånarna. Under avtalsperioden kan det bli aktuellt med krav på utökade öppettider.

Filial

För att tillgodose invånarnas behov av nära vård kan leverantören ansöka om att bedriva en filial. Med filial menas en underavdelning till leverantörens huvudmottagning (vårdcentral) som bedriver verksamhet i annan lokal än där huvudmottagningen finns.

En filial ska drivas av samma organisation eller företag som driver huvudmottagningen. Filialen är alltid knuten till huvudmottagningen, och verksamhetschefen för huvudmottagningen är verksamhetschef också för filialen.

Filialer får endast öppnas och bedrivas inom Region Jönköpings läns länsgränser.

Verksamhetschefen ansvarar för att filialen har den utrustning och bemannas med den kompetens som behövs för uppdraget. Kravet på fysisk tillgänglighet är densamma som för huvudmottagningen.

Leverantören ansvarar för att invånarna får tydlig information om filialens utbud. Det är särskilt viktigt att informera om öppettider och vart invånarna ska vända sig i akuta situationer.

Om filialen inte har öppet eller erbjuder vård i samma omfattning som kravet för en vårdcentral ska leverantören erbjuda detta via huvudmottagningen.

Invånare kan välja att lista sig på en filial som är med i Region Jönköpings läns förteckning över valbara enheter.

Verksamheten får starta när Region Jönköpings län verifierat och godkänt filialen.

Vård vid en filial rapporteras och ska kunna följas upp på samma sätt som vård på huvudmottagningen.

Om en leverantör vill ombilda en vårdcentral till filial kan Region Jönköpings län besluta att driften av vårdcentralen först ska erbjudas en annan leverantör utifrån vad som bedöms långsiktigt bäst för invånarna.

Beslut om eventuell nedläggning av en filial fattas i samråd med Region Jönköpings län.

3.4 Närakut

Vårdcentralens närakut

Vårdcentralen bedriver närakut vardagar 08:00-17:00. Invånare som kontaktar vårdcentralen och bedöms vara i behov av akut vård och behandling på

Moderaterna

primärvårdsnivå ska omhändertas på vårdcentralen samma dag. Endast patienter som söker vård efter 17:00 får hänvisas till gemensam närakut.

Vårdcentralen ska under hela öppettiden kunna erbjuda fysiska besök och utföra patientnära analyser så som P-CRP, P-Glukos, B-Hb, urinsticka, Strep A Test, Graviditetstest U-hCG.

Gemensam närakut

Leverantörerna inom vårdval Region Jönköpings län ansvarar tillsammans för tre gemensamma närakutmottagningarna

- Eksjö (Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vetlanda)
- Jönköping (Habo, Jönköping, Mullsjö)
- Värnamo (Gislaved, Gnosjö Vaggeryd, Värnamo)

Öppettider är:

- vardagar 17:00-22:00 med utringningstid från 16:30
- lördag, söndag samt övrig helgdag 10:00-22:00 med utringningstid från 08:00.

Vårdcentralerna i respektive område bemannar den gemensamma mottagningen i proportion till hur många av vårdcentralens invånare som besökt mottagningen. Ansvarig vårdcentral bemannar mottagningen med de kompetenser som behövs. Respektive vårdcentral har verksamhetschefsansvar och det medicinska ledningsansvaret för sina arbetspass.

Region Jönköpings läns samordnare för de tre gemensamma närakutmottagningarna ansvarar bl.a. för gemensamma arbetssätt och rutiner, schema, beställning av läkemedel och förbrukningsmaterial samt dialog med vårdcentralernas verksamhetschefer och andra samarbetsparter.

Utöver bemanning av de gemensamma närakutmottagningarna ska leverantören ha läkare i beredskap vardagar 17:00-08:00 och dygnet runt lördag, söndag och helgdag. Bemanningen av läkare i beredskap ska vara i proportion till hur många invånare som valt vårdcentralen inom respektive område. Läkare i beredskap ska kunna tjänstgöra på gemensam Närakut vid behov.

3.5 Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete

Leverantören ska tillämpa Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor. Arbetssätt och hälsofrämjande insatser ska anpassas efter individens förutsättningar och behov.

Moderaterna

Det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet ska vara väl underbyggt och ha tydliga mål. Insatserna ska bygga på evidensbaserad forskning i de fall sådan finns.

Region Jönköpings län uppmuntrar innovation och insatser där flera aktörer samverkar för att stödja invånarnas hälsa. Leverantören ska bidra i det hälsofrämjande arbetet genom samverkan med kommunen och andra aktörer, med utgångspunkt från befolknings- och patientgrupper med störst behov.

Levnadsvanor

Leverantören ska uppmärksamma invånarnas tobaksbruk, riskkonsumtion av alkohol, fysisk inaktivitet och ohälsosamma matvanor enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta. Vårdcentralen ska ha personal som genomgått Region Jönköpings läns utbildning för kvalificerad matrådgivning.

Leverantören bör prioritera hälsofrämjande åtgärder för att stödja riskgrupper att förändra ohälsosamma levnadsvanor. Detta inkluderar vuxna med särskild risk (exempelvis somatisk och psykisk sjukdom eller social sårbarhet), vuxna som ska opereras, barn och ungdomar samt gravida.

Levnadsvanor, biologiska riskmarkörer och åtgärder ska dokumenteras enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Hälsosamtal

Leverantören ska erbjuda alla invånare ett hälsosamtal genom en personlig inbjudan det år de fyller 40, 50, 60 och 70 år enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Vårdprevention

Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinjer för prevention av fallskador, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen.

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete - tilläggsuppdrag

Region Jönköpings län utreder möjligheten kring två tilläggsuppdrag avseende hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete.

Tilläggsuppdrag 1

Ett målmedvetet och strukturerat arbete för en mer hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande hälso- och sjukvård för länets invånare på primärvårdsnivå.

Tilläggsuppdrag 2

Ett målmedvetet och strukturerat arbete i utsatta områden och/eller befolkningsgrupper som har störst behov utifrån till exempel socioekonomiska förutsättningar med fokus på fysisk, psykisk och social ohälsa. Detta ska ske i samverkan med kommunen, civilsamhället och andra aktörer i länet.

Moderaterna

3.6 Vårdsamordning

Vårdcentralen har en samordnande roll i vården av de mest sjuka med sammansatta och komplexa behov, invånare med kroniska sjukdomar och invånare med funktionsnedsättningar, oavsett ålder, diagnos och boendeform.

Vårdcentralens vårdsamordnare

Leverantören ska ha namngivna medarbetare i funktionen som vårdsamordnare.

Vårdsamordnaren ska:

- vara anträffbar på ett särskilt direktnummer vardagar 08:00-17:00 för patient, närstående och vårdpersonal för att till exempel kunna få råd, tid till vårdcentralen och hjälp med samordning av hälso- och sjukvård.
- vara patientens fasta vårdkontakt
- samordna vårdplaneringsprocessen när patienten har behov av samordnad individuell planering och samordnad individuell plan (SIP) vid in- och utskrivning från sjukhus och vid andra tillfällen eller sammanhang
- dokumentera patientens samordnade individuell plan (SIP) i Cosmic vid samordnad individuell planering
- i samråd med patientens fasta läkarkontakt vara del i bedömning av invånarens behov av hemsjukvård och initiera registrering i hemsjukvård i samråd med kommunal hemsjukvård. Ha kännedom och kunskap om vilka listade invånare som är inskrivna i hemsjukvård
- samordna läkarbesök i hemmet i samverkan med kommunal hälso- och sjukvård
- arbeta utifrån konceptet Patientkontrakt
- utveckla vårdcentralens arbetssätt och rutiner för vårdsamordning
- medverka i nätverksträffar för vårdsamordnare

Övergripande vårdsamordnare

Region Jönköpings län kan teckna tilläggsuppdragsavtal med leverantörer gällande ett övergripande ansvar för stöd till vårdcentralernas vårdsamordnare.

Övergripande vårdsamordnare ska:

- samordna, stödja och informera vårdcentralernas vårdsamordnare
- aktivt delta i utvecklingen av vården av de mest sjuka i samverkan med primärvården, den specialiserade vården och kommunerna
- ta tillvara och uppmuntra medverkan och dialog med patient- och anhörigföreningar

Moderaterna

3.7 Läkarmedverkan i hemmet

Leverantören ska bemanna och avsätta tid för konsultation och läkarbesök i hemmet när invånarens tillstånd kräver det eller då det kan antas förhindra en för invånaren onödig sjukhusvistelse vardagar 08:00-17:00. Kvällar, helger och nätter ansvarar läkare i beredskap för läkarinsatser i hemmet (se avsnitt 3.8 Läkare i beredskap).

Invånare ska efter läkarbedömning och då medicinskt behov föreligger, kunna erhålla akuta läkarbesök inom 4 timmar i hemmet dygnet runt.

Ordinärt boende

Leverantören ska avsätta tid för läkarbesök i hemmet enligt ovan.

Ordinärt boende med hemsjukvård

Leverantören ska dagligen bemanna och avsätta tid för konsultation och läkarbesök i hemmet både när invånarens tillstånd kräver det eller då det kan antas förhindra en för invånaren onödig sjukhusvistelse. Patienter som valt vårdenheten ska erhålla minst ett årligt läkarbesök med läkemedelsgenomgång samt vid behov.

Läkarbesök i hemmet ska ske i samverkan med vårdsamordnare och patientansvarig sjuksköterska i kommunal hemsjukvård. Ansvar och omfattning definieras i ”Avtal om läkarmedverkan i hemsjukvård och i särskilda boendeformer i Jönköpings län” och regleras i lokala avtal mellan leverantören och kommunen.

Läkare ingår i kommunens hemsjukvårdsteam och ska tillsammans med vårdcentralens vårdsamordnare ha kännedom och kunskap om vilka invånare som är registrerade i hemsjukvården. Läkare och vårdsamordnare ska bedöma invånarnas behov av hemsjukvård och initiera registrering i hemsjukvård i samråd med kommunal hemsjukvård. Leverantörens läkare ingår i kommunens hemsjukvårdsteam.

Korttidsboenden och särskilda boendeformer

Kommunen tecknar avtal om läkarmedverkan på korttidsplatser och särskilda boendeformer med valfri vårdcentral. Korttidsplats är en tillfällig boendeform som beviljas för en begränsad tid. Särskilda boendeformer är det gemensamma namnet för flera boendeformer som anpassats för exempelvis äldre eller funktionsnedsatta med stort behov av omsorg. Ansvaret definieras i ”Avtal om läkarmedverkan i hemsjukvård och i särskilda boendeformer i Jönköpings län”.

Leverantören har rätt att tacka nej till avtal med kommunen för boenden utanför vårdcentralens geografiska närområde.

Leverantör med avtal ska ha planerad läkarmottagning en gång i veckan på särskilda boenden för äldre, om inget annat är överenskommet. Dessa patienters huvudsakliga hälso- och sjukvårdsbehov ska tillgodoses under planerad

Moderaterna

läkarmottagning. Vidare ska dessa patienter erhålla minst ett årligt läkarbesök med läkemedelsgenomgång samt vid behov.

Leverantören ska ha planerad läkarmedverkan på boenden för personer med funktionsnedsättning där det är befogat. Dessa patienten ska erbjudas minst ett årligt läkarbesök med läkemedelsgenomgång samt vid behov.

Leverantören ska bemanna och avsätta tid för konsultation och läkarbesök på boendet när invånarens tillstånd kräver det eller då det kan antas förhindra en för invånaren onödig sjukhusvistelse.

Läkare ska ge övergripande råd i medicinska frågor och vara ett konsultativt stöd.

Leverantörer med avtal ansvarar för alla patienter under deras vistelse på korttidsboendet oavsett vilken vårdcentral patienten valt. Patientens vårdkedja säkerställs i samverkan mellan vårdcentralen med ansvar för korttidsboendet och vårdcentralen som patienten valt.

Kommunen ansvarar för utbildning och kompetensutveckling för sin personal. Leverantörer med avtal ska medverka i utbildningen när det behövs läkarkompetens.

3.8 Läkare i beredskap

Utöver bemanningen av de gemensamma närakutmottagningarna ska leverantören ha läkare i beredskap vardagar 17:00-08:00 och dygnet runt lördag, söndag och helgdag. Bemanningen av läkare i beredskap ska vara i proportion till hur många invånare som valt vårdcentralen inom respektive område.

Läkare ska under sin beredskapstjänstgöring ha tillgång till Cosmic (exempelvis via mobil lösning) för att kunna bedriva en god och säker vård.

Läkare i beredskap ska:

- ge övergripande råd i medicinska frågor och vara ett konsultativt stöd
- göra besök i hemmet då invånarens tillstånd kräver det
- efter läkarbedömning och då medicinskt behov föreligger, göra akuta läkarbesök i hemmet inom 4 timmar dygnet runt
- göra akuta vårdintygsbedömningar och utförda dödsbevis
- vid behov tjänstgöra på gemensam Närakut

3.9 Läkarmedverkan i palliativ vård

Leverantören ska ha god kännedom och kunskap om vilka patienter som är registrerade i palliativ vård. Leverantören ansvarar för läkarmedverkan i palliativ vård enligt Region Jönköpings läns processbeskrivning för palliativ vård.

Moderaterna

Leverantören ansvarar för den allmänna palliativa vården i samverkan med kommunens hälso- och sjukvård, inklusive efterlevnadsamtal. ~~och~~

Registrering i Svenska palliativregistret ska ske i förekommande fall där vårdcentralen har det huvudsakliga hälso- och sjukvårdsansvaret om inget annat är överenskommet med annan aktör t.ex. kommunen. Patienter i palliativ vård med komplexa symtom eller patienter vars livssituation medför särskilda behov kan remitteras enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

3.10 Läkarmedverkan i barnhälsovården

Leverantören kan teckna avtal med barnhälsovården om läkarmedverkan enligt det nationella barnhälsovårdsprogrammet. Uppdraget kan komma att förändras under avtalsperioden.

3.11 Psykisk hälsa

Leverantören ska arbeta med att tidigt upptäcka, behandla och följa upp psykisk ohälsa enligt Region Jönköpings läns allmänna kunskapsstöd Fakta.

Leverantören ska ha ett psykosocialt team. Lämpliga kompetenser i teamet är kurator, psykolog, psykiatrisjuksköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut och läkare.

Leverantören ska erbjuda insatser enligt ”Huvudriktlinjer för samverkan mellan primärvård och psykiatri”, ”Vårdriktlinjer för samverkan mellan psykiatri och primärvård för vuxna” och ”Överenskommelse mellan kommunerna i Jönköpings län och regionen i Jönköpings län om samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning”.

Leverantören ska medverka till att en samordnad individuell plan (SIP) upprättas för invånare med behov av insatser från flera huvudmän.

Leverantören ska tillsammans med den specialiserade vården och kommunen bidra till förbättrad somatisk hälsa hos personer med psykisk sjukdom.

3.12 Rehabilitering

Leverantören ansvarar för rehabiliteringsinsatser i form av bedömning, utredning, behandling, träning och uppföljning enligt Socialstyrelsens riktlinjer, Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd, andra nationella och regionala riktlinjer och Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Rehabiliteringsinsatserna ska bidra till att invånare med sjukdom eller skada uppnår och behåller bästa möjliga funktion, aktivitet och förmåga. Rehabiliteringen ska ge förutsättningar för delaktighet i samhällslivet oavsett invånarens ålder och om sjukdomen eller skadan är permanent eller tillfällig, somatisk eller psykisk.

Moderaterna

Leverantören ska genomföra förebyggande insatser för att minska risken för att skada och sjukdom utvecklas och genomföra insatser för att invånare med funktions- och aktivitetsnedsättning inte ytterligare försämras.

Vårdcentralen ska erbjuda fysisk tillgång till fysioterapeut och arbetsterapeut och samverka med andra aktörer för en sammanhållen rehabilitering.

Vårdcentralen ska ha namngiven rehabiliteringskoordinator för att underlätta för patienter att behålla arbetsförmågan och stödja återgång i arbete. Rehabiliteringskoordinator ansvarar för individuellt stöd till patienten, intern samordning och extern samverkan i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen för sjukskrivna patienter som har ett särskilt behov. En stor del av uppdraget riktar sig till patienter som är sjukskrivna på grund av lättare och medelsvår psykisk ohälsa eller långvarig smärta.

Leverantören ansvarar för rehabiliteringsinsatser av arbetsterapeut och fysioterapeut i samverkan med kommunal hälso- och sjukvård enligt ”Avtal mellan Region Jönköpings län och kommunerna i Jönköpings län om överlåtelse av skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård i ordinärt boende”.

3.13 Habilitering

Leverantören ansvarar för att invånare som valt vårdcentralen, som har en medfödd eller tidigt förvärvad skada, får habiliteringsinsatser på primärvårdsnivå enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Leverantören ska samverka med habiliteringscentrum i de fall invånaren har kompletterande insatser från habiliteringscentrum.

3.14 Riskbruk, missbruk och beroende

Leverantören ska följa nationella riktlinjer och Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta för riskbruk, missbruk och beroende.

Leverantören ska samverka med kommunen och specialistvården enligt ”Överenskommelse kring samverkan gällande vård och stöd för personer med riskbruk, missbruk och beroende mellan kommunerna och Region Jönköpings län” och lokala överenskommelser.

3.15 Vaccinationer

Leverantören ansvarar för vaccinationer enligt Region Jönköpings läns riktlinjer. Vaccinationer ska dokumenteras enligt Region Jönköpings läns riktlinjer.

3.16 Medicinsk fotvård

Leverantören ska erbjuda medicinsk fotvård enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta. Medicinsk fotvård utgör hälso- och

Moderaterna

sjukvård enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Vid anlitande av underleverantör för medicinsk fotvård måste leverantören säkerställa att det finns adekvata remisshanteringsrutiner så att journalinformation som behövs för fortsatt god och säker vård (till exempel fotografier, status, behandling) överförs till patientens journal.

3.17 Hälsoundersökning och vård av flyktingar och migranter

Leverantören ska inom sitt geografiska närområde erbjuda hälsoundersökning till flyktingar och migranter samt personer som vistas i Sverige utan tillstånd enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Leverantören ska bedöma och behandla sjukdomstillstånd för flyktingar och migranter samt personer som vistas i Sverige utan tillstånd med behov av akut, omedelbar vård eller behov av vård som inte kan anstå.

3.18 Utbildning och forskning

Leverantören ska tillhandahålla:

- praktikplatser (LIA, APL) för elever på yrkesutbildningar, gymnasium och grundskola
- utbildningsplatser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studenter från universitet och högskolor
- utbildningstjänstgöring för AT-, BT- (bastjänstgöring) och ST-läkare
- praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP)

Leverantören ska samverka med Region Jönköpings läns studierektororganisation och samordningsansvariga för utbildning under ledning av Futurum.

Studenter och elever

Leverantören ska följa Region Jönköpings läns avtal med universitet, högskolor, gymnasieskolor, yrkesutbildningar och andra utbildningssamordnare om att ta emot och handleda elever och studenter i lärande i arbetslivet (LIA), arbetsplatsbaserat lärande (APL) och verksamhetsförlagd utbildning(VFU) samt fältstudiedagar. Med APL, LIA och VFU menas såväl sammanhängande perioder av deltagande i vårdcentralens arbete, liksom kortare moment i syfte att nå lärandemål.

Leverantören ska tillhandahålla kliniska utbildningsplatser enligt gällande avtal och kursplaner. Leverantören ansvarar för att kvalitet och inriktning följer målbeskrivningar för respektive utbildning och överenskomna krav på handledarkompetens.

Moderaterna

Allmäntjänstgöring (AT) för läkare

Region Jönköpings läns organisation för AT (Futurum) samordnar AT-tjänstgöringen och kan uppdra till leverantörer att ansvara för AT-läkares tjänstgöring inom allmänmedicin enligt Region Jönköpings läns riktlinjer.

AT-läkarna är anställda av Region Jönköpings län under hela tjänstgöringen inom allmänmedicin. Eventuell jour betalas av den organisation där AT-läkaren tjänstgör.

Bastjänstgöring (BT) för läkare

Region Jönköpings läns organisation för BT (Futurum) samordnar BT-tjänstgöringen och kan uppdra till leverantörer att ansvara för BT-läkares tjänstgöring inom allmänmedicin enligt Region Jönköpings läns riktlinjer. Socialstyrelsens regelverk är ännu inte fastställt.

Specialisttjänstgöring (ST) för läkare

Region Jönköpings län kan efter en ansökan uppdra till leverantör att ansvara för hela eller delar av ST-tjänstgöringen i maximalt fem år för enskild ST-läkare enligt Region Jönköpings läns riktlinjer. I särskilda fall kan Region Jönköpings län godkänna en längre period. ST-tjänstgöringen skall följa ST-konceptet i Region Jönköpings län.

Enligt Region Jönköpings läns riktlinjer ansvarar studierektorerna, som leds av Futurum, bland annat för att ge utlåtanden om vårdenheten som utbildningsplats inför anställning av ST-läkare, planering och samordning av ST tjänstgöring samt uppföljning och kvalitetssäkring av utbildningsplatser.

Enligt Region Jönköpings läns riktlinjer ska leverantören bland annat för uppdraget ha minst två verksamma specialister inom allmänmedicin. En av dessa ska vara utsedd huvudansvarig handledare och ha genomgått Region Jönköpings läns handledarutbildning. För att vara handledare krävs specialist i allmänmedicin och minst fem års klinisk tjänstgöring efter läkarlegitimation.

Leverantören ska ha tillräcklig medicinskteknisk utrustning för uppdraget enligt avsnitt 2.3 samt ögonmikroskop/spaltlampa och öronmikroskop.

Leverantören anställer och har arbetsgivaransvar för ST-läkare. Anställningen ska vara tillsvidare.

Fortbildning av läkare med specialistläkarexamen från EU- eller EES-land

Region Jönköpings län tecknar avtal med leverantörer om fortbildning av läkare med läkarexamen, från EU eller EES-land, som fått automatisk specialistkompetens i allmän medicin i Sverige i samband med ansökan om svensk legitimation. Fortbildningen får pågå i 2 år. I särskilda fall kan Region Jönköpings län godkänna en längre period.

Moderaterna

Praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP)

Region Jönköpings läns studierektororganisation samordnar Region Jönköpings läns PTP-program. Tjänstgöringen sker enligt gällande lag och Socialstyrelsens föreskrifter om praktisk tjänstgöring för psykologer (SOSFS 2008:34 M).

Region Jönköpings län kan uppdra till leverantörer att ansvara för hela eller delar av utbildningen. Leverantören anställer och har arbetsgivaransvar för PTP-psykologer.

Specialistutbildning för sjuksköterskor

Region Jönköpings län kan efter ansökan från leverantören bevilja ersättning för sjuksköterskor som ansökt och antagits till utbildningstjänst som specialistsjuksköterska med inriktning till distriktssköterska alternativt psykiatrisk vård.

Leverantören anställer och har arbetsgivaransvar för aktuell sjuksköterska. Anställningen ska vara tillsvidare.

Klinisk undervisningsmottagning (KUM)

Region Jönköpings län tecknar tilläggsuppdragsavtal med leverantörer för att bedriva klinisk undervisningsmottagning i Jönköpings län från och med hösten 2020.

Forskning och utveckling

Leverantören ska delta och samverka i utvecklingsarbete på vetenskaplig grund och klinisk forskning som berör verksamheten.

Leverantören kan själv ta initiativ till utvecklingsarbete på vetenskaplig grund och klinisk forskning. Leverantören ska informera Region Jönköpings län om forskningsprojekt som bedrivs inom verksamheten.

Leverantören kan få tillgång till Region Jönköpings läns infrastruktur för forskning som exempelvis handledning, statistikkonsultationer och bibliotekstjänster.

Leverantören har rätt att söka forskningsmedel från FORSS, Futurum och andra organisationer.

Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinjer för uppdragsforskning och klinisk läkemedelsprövning.

3.19 Systematiskt förbättringsarbete

Leverantören ska systematiskt förbättra sin verksamhet utifrån invånarnas behov. Exempel på områden som hälsa- och sjukvårdssystemet just nu har i fokus är demografins betydelse, nära vård och kunskapsstyrning. Förbättringsarbetet bör i första hand fokusera på medicinsk kvalitet, utveckling av hälsofrämjande och

Moderaterna

sjukdomsförebyggande arbetssätt samt följsamhet till nationella och lokala riktlinjer.

För att sprida kunskap och bidra till hälso- och sjukvårdens gemensamma lärande;

- ska leverantören årligen redovisa ett eget systematiskt förbättringsarbete med påvisbar patientnytta ur ett kliniskt perspektiv, vid Region Jönköpings läns kvalitetskonferens Utvecklingskraft
- främjas deltagande i regionala systematiska förbättringsarbeten med påvisbar patientnytta ur ett kliniskt perspektiv, exempelvis Tillsammans-projekt, Fakta, Medicinska programgrupper, Regionala medicinska programområden.
- främjas vårdcentralen till deltagande som pilotverksamhet i utvecklingsprojekt med påvisbar patientnytta ur ett kliniskt perspektiv
- främjas vårdcentralen att bedriva innovativa projekt enligt inlämnad projektplan som utgår från påvisbar patientnytta ur ett kliniskt perspektiv.

Moderaterna

4. Informationshantering

4.1 Inledning

Leverantören ska följa tillämpliga delar av Region Jönköpings läns policy och riktlinjer för IT. Varje vårdenhet ska ha en namngiven kontaktperson för IT och katalogtjänsten HSA.

4.2 Informationssäkerhet

Leverantören ska i all IT-användning följa gällande lagstiftning och beakta patientens rätt till integritet.

Leverantören ska följa Region Jönköpings läns policy och riktlinjer för informationssäkerhet.

Leverantören ska informera nya användare om användarmanualer och det personliga ansvaret att följa riktlinjerna.

All användning av IT-systemen loggas. Leverantören ska följa upp loggar enligt Region Jönköpings läns riktlinjer.

4.3 Personuppgifter

Leverantören ska hantera personuppgifter enligt gällande lagstiftning.

Leverantören är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som behandlas inom leverantörens organisation.

4.4 Verksamhetsdata

Leverantören ska registrera vårdkontakter samt tillhörande vårddokumentation enligt Region Jönköpings läns riktlinjer i de system som Region Jönköpings län anvisar. Leverantören ska vid angiven tidpunkt leverera elektroniskt läsbar data för uppföljning och fakturaunderlag enligt specifikationer. Leverantören ska följa Socialstyrelsens och Region Jönköpings läns riktlinjer för registrering av diagnos- och åtgärdskoder.

Leverantören ska tillhandahålla relevant patientdata och material till forskning som bedrivs av regionanställd eller forskare som Region Jönköpings län samarbetar med.

I kommunikation med Region Jönköpings län eller andra vårdgivare ska leverantören använda definitioner och termer i IT-systemen som fastställs av Region Jönköpings län.

Leverantören ska i förekommande fall följa de särskilda regler som gäller för hantering av information vid verksamhetsövergång.

Moderaterna

Leverantören ska upprätta, säkerställa och upprätthålla manuella reservrutiner för verksamheten som tillämpas vid ett eventuellt avbrott.

Leverantören ska årligen fylla i och skicka in dokumentet ”Kvalitetsindikatorer för god och säker patientadministration och kliniskt verksamhetsstöd” samt utföra aktiviteter i enlighet med dokumentet.

4.5 IT-system och infrastruktur

Leverantören ska enbart använda utrustning i IT-infrastrukturen som är godkänd av Region Jönköpings läns IT-organisation. Datorer och skrivare tillhandahålls av Region Jönköpings län. Eventuellt kan medicinteknisk utrustning eller annan utrustning anslutas efter samråd och godkännande. Leverantören ska kontinuerligt kontrollera att skyddet mot skadlig kod, virus och spionprogram är aktuellt på verksamhetens utrustning.

Region Jönköpings län levererar kommunikationslösning mot Region Jönköpings läns nätverk inklusive nätverksutrustning. Leverantören ansvarar för det interna fastighetsnätet för data och telefoni, inklusive förbindelsen mellan avlämningspunkt och verksamhetens lokaler. Fastighetsnätet ska följa Region Jönköpings läns standard för kabelsystem.

Region Jönköpings län kan komma att leverera annan IT-uppkoppling till utlagd mottagning och filial än för leverantörens huvudmottagning. Region Jönköpings län tillhandahåller inte IT-system, datorer, skrivare eller liknande till leverantörens underleverantörer.

Leverantören ska använda sig av Region Jönköpings läns behörighetskontrollsystem och utse lokal ansvarig kortadministratör för elektronisk tjänstelegitimation. Leverantören ansvarar för att användarna inte har tillgång till fler programvaror och system i Region Jönköpings läns nätverk än nödvändigt.

Leverantören ska ansluta sig till Region Jönköpings läns säkerhetslösningar för tillgång till IT-tjänster.

Leverantören debiteras kostnader för IT-infrastruktur och utrustning.

Leverantören förbinder sig att använda IT-system enligt Region Jönköpings läns riktlinjer. Region Jönköpings län tillhandahåller system och utbildning av superanvändare i förhållande till verksamhetens storlek.

Region Jönköpings län ansvarar för underhåll av berörda system och leverantören ansvarar för dess innehåll. För administrativa dokument ska PDF och Office-kompatibla filformat användas.

Leverantören ges åtkomst till Region Jönköpings läns tjänst för befolkningsregister. Leverantören ska följa Region Jönköpings läns riktlinjer för

Moderaterna

användning inklusive reglerna för personer som har sekretessmärkning i befolkningsregistret.

Leverantören har rätt att använda egna stödsystem under förutsättningar att det inte krävs någon installation/förändring av eller stör andra delar av IT-miljön. Region Jönköpings län lämnar ingen support för dessa.

System och program som används för andra ändamål än Region Jönköpings läns uppdrag till leverantören ska inte användas i den av Region Jönköpings län tillhandahållna IT-miljön.

Vid införande av nya IT-tjänster eller vid större utbyggnader av Region Jönköpings läns befintliga IT-tjänster som kan komma att ingå i utbudet till leverantören upprättas ett nytt avtal.

Region Jönköpings län tillhandahåller inte infrastruktur, IT-system, datorer, skrivare eller liknande till leverantörens underleverantörer.

Region Jönköpings län avser att under avtalsperioden se över hur IT-infrastruktur och stödsystem ska tillhandahållas till leverantörerna.

4.6 Support och IT-konsulttjänster

Leverantören har rätt att använda Region Jönköpings läns supportorganisation i frågor om Region Jönköpings läns IT-infrastruktur och fastställda IT-system. Servicenivåer för respektive IT-tjänst fastställs av systemägare, vilket innebär att olika system har olika inställelsetider gällande support.

Leverantören ska använda IT-beställningssystem och de blanketter som Region Jönköpings län tillhandahåller för beställningar. Leverantören ska göra felanmälningar på utrustning och program till Region Jönköpings läns kundcenter på IT-centrum. Region Jönköpings län har rätt att ha planerade avbrott för systemuppdateringar, nyinstallationer, service och underhåll.

Leverantören kan, efter överenskommelse, köpa IT-konsulttjänster från Region Jönköpings län inom systemområden som är relevanta för Region Jönköpings läns uppdrag till leverantören.

Moderaterna

5. Rapportering och uppföljning

5.1 Avtalsuppföljning

Region Jönköpings län har en kontinuerlig uppföljning av villkoren för godkännande av leverantör och andra avtalsvillkor.

5.2 Uppdragsuppföljning

Alla verksamheter som finansieras av Region Jönköpings län ska kännetecknas av kund- och processorientering:

- verksamhetens processer ska ledas med utgångspunkt från vad som är bäst för patienten
- rutiner för att tydliggöra ansvar för samarbete och samverkan i gränssnitten mellan olika ansvarsområden är viktigt,
- kunskap om andras kompetens i vårdkedjan är en förutsättning

Region Jönköpings läns uppföljningsmodell speglar den kvalitet i vården som Region Jönköpings län vill förmedla till invånarna utifrån svensk lag. God vård innebär att hälso- och sjukvården ska:

- vara säker
- vara kunskapsbaserad och ändamålsenlig
- vara patientfokuserad
- vara effektiv
- vara jämlik
- ges i rimlig tid

Uppföljningen ska bidra till en positiv utveckling av befolkningens hälsa och leverantörernas verksamhet.

Region Jönköpings län har en kontinuerlig uppföljning av verksamhetsdata från vårdens IT-stöd. Nyckeltal och kvalitetsindikatorer kan revideras årligen i samband med regionfullmäktiges beslut om budget.

Vårdcentralernas resultat kan komma att redovisas publikt för att ge invånare insyn i verksamheten och underlag för att välja vårdcentral.

Patientenkäter

Leverantören ska samverka med Region Jönköpings län om patientenkäter och i förekommande fall delta i den nationella patientenkäten. Region Jönköpings län har rätt att ta del av allt grundmaterial från gemensamma patientenkäter.

Rapportering

Leverantören ska rapportera förändringar i sin verksamhet enligt avtalet och avsnitt 8 ”Villkor för godkännande”.

Moderaterna

Leverantören ska rapportera till för specialiteten relevanta kvalitetsregister. Leverantören ska på begäran rapportera uppgifter avseende måluppfyllelse för uppdraget som inte fångas av vårdens IT-stöd.

Region Jönköpings län har rätt att följa upp volymer och kostnader för leverantörens läkemedelsförskrivning och användning av medicinsk service.

Kvalitetsregister och andra register

Leverantören ska rapportera till:

- PrimärvårdsKvalitet
- Nationella diabetesregistret (NDR)
- Svenska Demensregistret (SveDem)
- Nationellt kvalitetsregister för äldres vård och omsorg (Senior Alert) i förekommande fall där primärvården har det huvudsakliga hälso- och sjukvårdsansvaret.
- Svenska Palliativregistret i förekommande fall där primärvården har det huvudsakliga hälso- och sjukvårdsansvaret om inget annat är överenskommet med annan aktör t.ex. kommunen.

Leverantören bör rapportera till:

- Nationellt hjärtsviktsregister (RiksSvikt)
- Nationellt kvalitetsregister för strokesjukvård (Riks-Stroke)
- Nationellt kvalitetsregister för diagnos, behandling och uppföljning av svårläkta ben-, fot- och trycksår (RiksSår)
- Nationellt kvalitetsregister för kroniskt obstruktiv lungsjukdom (RiksKOL)
- Nationellt kvalitetsregister för bättre omhändertagande av patienter med Artros (BOA)

5.3 Dialog

Uppföljningen sker i dialog med leverantören utifrån inhämtade uppgifter.

Region Jönköpings län kallar leverantören en gång om året för genomgång av verksamheten. Inför genomgången ska leverantören gjort en egen analys av sin verksamhet inklusive medicinska resultat.

Förutom den årliga genomgången kan Region Jönköpings län kalla till uppföljningsdialoger inom specifika områden, exempelvis läkemedelsförskrivning.

5.4 Fördjupad uppföljning

Region Jönköpings län har rätt att genomföra fördjupad uppföljning hos enskilda leverantörer eller inom specifika områden. Fördjupad uppföljning sker bland

Moderaterna

annat genom verksamhetsrevision, kostnadsjämförelser och produktivitetsanalyser.

5.5 Revision

Region Jönköpings län har rätt att självt eller genom ombud revidera leverantörens verksamhet, exempelvis av medicinsk kvalitet, ekonomiska och juridiska förhållanden. Möjligheten till revision omfattar även underleverantörer som leverantören anlitar för genomförande av uppdraget. Leverantören ska utan kostnad för Region Jönköpings län biträda vid revision bland annat genom att – men inte begränsat till – ställa nödvändig dokumentation till förfogande.

5.6 Redovisning

Verksamhetsdata och resultat är tillgängliga för leverantören via Region Jönköpings läns IT-stöd för analys- och rapportuttag.

Urval av verksamhetsdata och resultat redovisas i Region Jönköpings läns månadsuppföljning, delårsrapporter och årsredovisning samt offentliggörs för att länets invånare ska kunna jämföra olika leverantörer.

Moderaterna

6. Ersättningsvillkor

6.1 Budgetram

Regionfullmäktige fördelar årligen resurser på områdesnivå utifrån behovsbeskrivningar, nationella jämförelser, demografi och socioekonomiska faktorer, medicinsk utveckling och kunskapsstyrning, löne- och prisutveckling samt rationaliseringsbehov.

För löne- och prisutveckling kompenseras leverantörerna i enlighet med Sveriges Kommuner och Landstings prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner. Ersättning för läkemedel justeras separat efter faktisk och förväntad kostnadsutveckling. Om läkemedelskostnaderna under året totalt visar sig över- eller underskrida fem miljoner kronors skillnad jämfört med den totala läkemedelsbudgeten kan nivåerna för läkemedelsersättningen retroaktivt komma att justeras under pågående år. Förändringar i kostnadsansvar mellan Region Jönköpings läns olika verksamheter påverkar budgetramen enligt principen att ett utökat kostnadsansvar motsvaras av en utökad ersättning och vice versa. Ändrade kostnader som faller inom ramen för befolkningens förändrade konsumtion, eller härrör från ändrade arbetssätt hos leverantörerna, medför inte någon förändring i ersättningsramen. Ökat demografibehov täcks inte av utökad budget utan ska i första hand mötas med effektiviserad verksamhet genom förändrade arbetssätt.

Region Jönköpings läns inriktningsmål är att ligga i nedre kvartilen jämfört med övriga län/regioner avseende strukturjusterad hälso- och sjukvårdskostnad per invånare.

Centrala överskott som beror på oväntade utfall kan komma att betalas ut retroaktivt fördelat via ACG och CNI under året. Vissa ersättningar kan vara villkorade av kommande uppdrag från Region Jönköpings län. Om inte uppdrag motsvarande avsatta medel kommer från Region Jönköpings län kan medlen fördelas via ACG och CNI under året.

6.2 Ersättningsmodell

Region Jönköpings läns ersättningsmodell för vårdval primärvård utgår från att pengarna följer patienten. Modellen ska stimulera måluppfyllelse, samverkan och kvalitetsutveckling. Modellen ska vara transparent så att det är tydligt på vilka grunder ersättning ges.

Ersättningsmodellen förutsätter att Region Jönköpings län och leverantörerna tar gemensamt ansvar för att upprätthålla modellens intentioner och normer. Parterna ska samverka kring modellens tillämpning och utveckling. Den totala ersättningen är högre än den budgetram som regionfullmäktige beslutat i Region Jönköpings läns budget med flerårsplan. Detta beror på att ersättningsmodellen även innehåller andra finansieringskällor.

Moderaterna

Vissa specifika ersättningar kan användas under ett eller ett par år för att stimulera införandet av nya arbetssätt. Därefter kan arbetssättet anses infört och vårdenheterna ersätts fortsättningsvis enligt vårdtyngd och socioekonomiska faktorer.

För primärvårdsuppdrag som lämpar sig att centraliseras i Region Jönköpings län av kompetens- och effektivitetsskäl kan tilläggsuppdrag utlysas.

Specifika ersättningar som tas bort eller tillkommer vid årsskiften och regleras med 1 månads eftersläp hanteras genom att kapiteringen ökar eller minskar beroende på den specifika ersättningens uppbyggnad. På så sätt minimeras effekten av 1 månads eftersläp över årsskiften.

6.3 Ersättning 2020 (röda siffror ej uppdaterade för 2020 ännu)

Ersättning	**Totalbelopp tkr**
Vårdtyngd enligt ACG (Adjusted Clinical Groups)	1 130 234
Läkemedel	376 000
Socioekonomiska faktorer, CNI (Care Need Index)	199 453
Vårdplaneringsmöten & vårdsamordning	24 000
Läkarmedverkan i hemmet	13 500
Läkarmedverkan i korttidsboende och särskilda boendeformer	27 085
Rehabkoordinering och PR-team	8 500
Tolk	6 500
Besök hos läkare och sjukgymnaster med nationell taxa	3 900
Deltagande i utvecklings- och kvalitetsarbeten	7 047
Implementering och utveckling av arbetssätt kroniskt sjuka	XXX
Systematiskt förbättringsarbete	7 283
Hälsosamtal	6 100
ST-läkare	69 142
PTP-psykolog	4 000
Specialistutbildning sjuksköterska	6 250
KBT-utbildning	1 000
KUM	XXX
Utökade öppettider	6 500

Moderaterna

Läkarmedverkan i barnhälsovården	2 600
Glesbygd	1 400
Särskilt kostnadskrävande patienter	500
SUMMA	**1 903 084**

6.4 Patientrelaterad ersättning

Vårdtyngd enligt ACG (Adjusted Clinical Groups)

ACG är en metod för att kategorisera patienters sjukdomar genom att gruppera diagnoser i öppen vård. ACG-grupperna representerar hälsotillstånd och är definierade utifrån sjukdomsbörda, ålder och kön. ACG-grupperna tilldelas olika vikter beroende på resursåtgång.

Leverantören får ersättning för de invånare som valt vårdcentralen. Ersättningen grundas på invånarnas registrerade diagnoser de senaste 18 månaderna.

År 2019 är ersättningen för 1,0 relativ ACG-poäng 3 129 kronor.

Socioekonomiska faktorer, CNI (Care Need Index)

CNI är en metod att kategorisera vårdtyngd utifrån socioekonomiska faktorer. Leverantören får ersättning för sin genomsnittliga CNI-poäng per invånare som valt vårdcentralen. Statistiska centralbyrån (SCB) beräknar CNI på vårdcentralsnivå varje månad.

År 2019 är ersättningen för 1,0 CNI-poäng 244 kronor.

Variabler	**CNI-poäng**
Ensamboende äldre än 65 år	6,15
Utlandsfödd	5,72
Arbetslös	5,13
Ensamstående förälder	4,19
Flyttningar senaste året	4,19
Lågutbildad	3,97
Barn yngre än fem år	3,23

Läkemedel

Leverantören betalar förmånskostnaden för basläkemedel för invånare folkbokförda i Jönköpings län som valt vårdcentralen (oavsett förskrivare).

Remissversion

Läkemedelskommittén reviderar listan med basläkemedel årligen. Nyregistrerade läkemedel kan tillföras listan under året.

Förmånskostnaden för receptförskrivna läkemedel (basläkemedel) belastar vårdcentralen med följande undantag:

- Läkemedel som uppenbart är sjukhusspecifika.
- Läkemedel (7-ställig ATC-kodsnivå) där riktlinjerna är att Region Jönköpings läns årskostnad för enskilt läkemedel ska överstiga 0,5 miljoner kronor och primärvårdens förskrivning vara mindre än 30 procent. Båda kriterierna ska vara uppfyllda.
- Kostnader för läkemedel (med undantag för syrgas) i akutförråd på särskilda boendeformer inom kommunal hälso- och sjukvård.

NOAK-läkemedel (Dabigatranetexilat, Rivaroxaban, Apixaban och Edoxaban) belastar under 2019 vårdcentralen med halva förmånskostnaden.

15 procent av läkemedelsersättningen fördelas enligt CNI och 85 procent enligt ålder.

År 2019 är ersättningen för 1,0 CNI-poäng 65 kronor.

Ersättning för läkemedel fördelat på ålder:

Ålder	Ersättningsvikt	Ersättning per person, kr
0-41	0,22	242
42-53	0,53	584
54-63	1	1 102
64-70	1,52	1 675
71-76	1,97	2 171
77-	2,59	2 854

Patientavgifter

Leverantören är skyldig att ta ut de patientavgifter som fastställts av Region Jönköpings län. Följsamheten till denna är grundläggande för att Region Jönköpings läns patienter ska behandlas lika. Patientavgifter som vårdcentralerna ska ta in för sjukvård avräknas mot den ersättning som betalas ut.

Vårdcentralen ersätts inte för uteblivna patientintäkter till följd av att patienten låter bli att betala avgift enligt Region Jönköpings läns avgiftsregler. Leverantören får inte heller ersättning för återbetald patientavgift, till exempel den som en patient som vid planerat besök får vänta mer än 30 minuter har rätt till.

Tolk

Leverantören får ersättning för månadsvis redovisade tolkarvoden.

Moderaterna

Vård av patienter som inte valt vårdcentralen

Region Jönköpings län ersätter leverantören för vård av patienter som valt en annan vårdcentral enligt avsnitt 6.7.

Vård av patienter från andra regioner

Region Jönköpings län ersätter leverantören för vård av patienter som valt en vårdcentral i Region Jönköpings län, men som är folkbokförda i annan region, på samma sätt som patienter folkbokförda i Jönköpings län, med undantag för läkemedelsersättningar.

Vård av övriga patienter folkbokförda i andra regioner ersätts per besök:

- För fysiska besök ersätts leverantören enligt avsnitt 6.7
- För digitala besök får leverantören 94 procent av beloppet enligt avtal mellan Region Jönköpings län och patientens hemregion.

Leverantören får patientavgiften som del av ersättningen vid digitala besök.

Vård av utländska medborgare och utlandssvenskar

Leverantören får ersättning för vård av personer bosatta i EU- eller EES-land. Underlag för utbetalning enligt Region Jönköpings läns riktlinjer (t.ex. kopia på giltigt EU-kort) ska skickas in till Region Jönköpings län. Saknas fullständigt underlag betalas inte någon ersättning ut.

För vård av utländska medborgare och utlandssvenskar bosatta i länder utanför EU och EES gäller särskilda regler. I flera fall betalar patienten själv sin vård.

Vård av asylsökande, kvotflyktingar m.m.

Leverantören får ersättning för vård av asylsökande.

Kvotflyktingar och anknytningsflyktingar har rätt till en kostnadsfri hälsoundersökning inom en tolvmånadersperiod efter ankomst till Sverige.

För att ersättning ska utbetalas ska registrering ske enligt Region Jönköpings läns riktlinjer. I aktuella fall måste uppgifter om LMA-kortets dossiernummer framgå. Saknas detta betalas ingen ersättning ut.

Hälsosamtal

Region Jönköpings län ersätter leverantören för hälsosamtal som genomförs med hjälp av hälsokurvan enligt avsnitt 3.5 med 900 kronor.

Läkarmedverkan i hemmet

Region Jönköpings län ersätter leverantören för läkarmedverkan i hemmet enligt avsnitt 3.7. Fysiska besök av läkare ersätts med 3 000 kronor, med undantag för besök på permanentboendeplats i särskilda boendeformer, se nedan.

Moderaterna

Läkarmedverkan i särskilda boendeformer och korttidsplatser

Leverantörer med avtal om läkarmedverkan i särskilda boendeformer och korttidsplatser får ersättning enligt en tidsberäknad schablon per boendeplats. Ersättningen för permanentboendeplats är 6 000 kronor och för korttidsplats 12 000 kronor per år.

Ersättningen är för uppdraget enligt avsnitt 3.7 med förtydligandet att det är krav på att en planerad läkarmottagning genomförs på boendet minst en gång i veckan.

För att erhålla den särskilda ersättningen á 3000 kronor krävs att det föreligger ett akut medicinskt behov som inte kan hanteras på distans (till exempel telefon, digitalt) eller under planerad läkarmottagning på boendet. Det vill säga det ska finnas ett akut behov av ett fysiskt läkarbesök som inte kan anstå. Den särskilda ersättningen gäller endast läkarmedverkan avseende korttidsplatser på särskilda boenden, ej permanentboendeplatser.

Vårdsamordning

Region Jönköpings län ersätter leverantören för vårdsamordnarens samordning och deltagande i SIP enligt avsnitt 3.6 och Region Jönköpings läns riktlinjer för upprättande av SIP. Ersättningen är 4 000 kronor per patient och tillfälle. Ersättning för deltagande i SIP innefattar hela samordnade vårdplaneringsprocessen, och inte enbart upprättandet av den samordnade individuella planen.

Region Jönköpings län ersätter även leverantören för vårdsamordning med 200 kronor per invånare för listade patienter äldre än 74 år.

Rehabkoordinering

Region Jönköpings län ersätter leverantören för rehabkoordinering i sjukskrivnings – och rehabiliteringsprocessen enligt avsnitt 3.12. Ersättning utgår för rehabkoordinering, tidiga insatser av rehabkoordinator samt att 70 % av sjukskrivningar >28 dagar har en dokumenterad sjukskrivnings- och rehabiliteringsplan enligt Region Jönköpings läns riktlinjer.

Ersättning utgår även för primärvårdens rehabiliteringsutredning i team (PR-team) med 10 000 kr per utredning enligt Region Jönköpings riktlinjer för PR-team. Ersättning betalas ut kvartalsvis efter att inrapportering skett till ansvarig på Folkhälsa och sjukvård.

Särskilt kostnadskrävande patienter

Region Jönköpings län kan besluta om ersättning till leverantörer med ansvar för vård av särskilt kostnadskrävande patienter. Ersättningen ska garantera god vård för ett fåtal patienter med behov av mycket stora volymer eller särskilt dyra sjukvårdsmaterial.

Moderaterna

Leverantörer ansöker om ersättningen och Region Jönköpings län beslutar i varje enskilt fall. Ersättningen täcker leverantörens redovisade kostnader för sjukvårdsmaterial utöver 60 000 kronor per år och patient.

6.5 Kvalitetsersättning

Inledning

Region Jönköpings län vill stimulera värde- och kvalitetsutveckling enligt följande definition:

$$\text{Värde} = \frac{\text{teknisk kvalitet + servicekvalitet}}{\text{resurs}}$$

Ersättningen för att stimulera kvalitetsutveckling och ett systematiskt förbättringsarbete kopplas till kvalitetsindikatorerna för god vård enligt Socialstyrelsens föreskrifter ”Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete” (SOSFS 2011:9).

Region Jönköpings läns ambition är att leverantörerna ska kunna få ersättning med en rimlig arbetsinsats. Leverantörerna ska även kunna få stöd i sitt utvecklings- och förbättringsarbete från Region Jönköpings län.

Den resultatrelaterade ersättningen utgörs av fyra delar:

- Ersättning för eget systematiskt förbättringsarbete
- Ersättning för deltagande i regionala förbättringsarbeten
- Ersättning för deltagande i pilot
- Ersättning för uppfyllda resultat enligt kvalitetsindikatorer

Eget systematiskt förbättringsarbete

Region Jönköpings län betalar ut ersättning i samband med godkända riktmärken (2 stycken). Ersättningen är 20 kronor per listad invånare och år.

Deltagande i regionala förbättringsarbeten

I grunduppdraget ingår att leverantören ska delta aktivt i förbättrings- och utvecklingsarbeten som kan ske i samverkan internt och externt.

Region Jönköpings län ersätter uppdrag och deltagande i Fakta - allmänt kliniskt kunskapsstöd, MPG, RMPO, Tillsammans-projekt och grupper enligt Ledningssystem för samverkan Region Jönköpings län och länets kommuner. Vilka uppdrag som ersätts fastställs av primärvårdsenheten.

Uppdragen ersätts beroende på omfattning i två nivåer:

- Enkelt uppdrag kräver tidsåtgång på ungefär en heldag per månad under en längre period.

Moderaterna

- Dubbelt uppdrag kräver ungefär två heldagar per månad.

2019 ersätts ett enkelt uppdrag med 3 000 kr per månad och ett dubbelt uppdrag med 6 000 kr per månad. För specialistläkare gäller dubbla ersättningsnivåer. För administrativ personal gäller halva ersättningsnivåerna.

Vid särskilda uppdrag, såsom regionledda projekt eller dylikt som kräver större engagemang, kan en särskild ersättning utgå som bestäms från fall till fall. Alla ersättningar förutsätter att leverantören meddelat primärvårdsenheten om leverantörens deltagande i projekt, grupp eller annat utfört uppdrag. Detta ska göras kvartalsvis.

Ersättning för deltagande i pilot

Region Jönköpings län ersätter leverantören som deltar som pilot i syfte att testa nya arbetssätt som sedan kan spridas i Region Jönköpings län. En särskild ersättning utgår som bestäms i förväg från fall till fall. Ersättningen utgår ifrån antal listade på vårdcentralen och pilotverksamhetens storlek och bestäms i förväg.

Implementering och utveckling av arbetssätt kroniskt sjuka

Region Jönköpings län ersätter leverantören för implementering och utveckling av standardiserade vårdförlopp för kroniskt sjuka patienter.

Kvalitetsindikatorer kopplad till ersättning

Under avtalsperioden kan Region Jönköpings län komma att, med hjälp av medicinsk programgrupp primärvård och representanter för leverantörerna, ta fram förslag till kvalitetsindikatorer för nästkommande verksamhetsår utifrån ett patient- och producentperspektiv. Samtliga leverantörer ska kunna medverka i arbetet att ta fram och följa upp kvalitetsindikatorer.

Region Jönköpings län beskriver hur indikatorerna ska mätas, redovisas, följas upp och ersättas. Kvalitetsindikatorerna ska vara klara senast tre månader före nästa verksamhetsår.

6.6 Särskild ersättning

Utbildning

ST-läkare

Leverantören kan få ersättning under den tid läkaren fullgör sin ST-tjänstgöring, vilket normalt innebär fem år. Detta gäller om en överenskommelse träffats mellan leverantören och Region Jönköpings län.

Region Jönköpings län ersätter som regel max 60 månaders heltidstjänstgöring men kan vid särskilda skäl förlänga ersättningen med upp till 12 månader. Exempel på särskilda skäl är läkare med utbildning från EU/EES där kompetensnivå inte motsvarar vad en Svensk läkarutbildning med AT utan

Moderaterna

kommer behöva en längre genomsnittlig utbildning för att kunna bli godkänd som specialist i allmänmedicin.

Leverantören får maximalt ersättning med 57 800 kronor per månad beräknat på heltidstjänstgöring eller faktisk kostnad för ST-läkare med heltidstjänstgöring.

Vid tjänstgöring utanför vårdcentralen ska eventuella jourer avlönas av den organisation där ST-läkaren tjänstgör.

Fortbildning av läkare med specialistläkarexamen från EU eller EES land
Ersättning för fortbildning av läkare med läkarexamen, från EU eller EES-land, som fått automatisk specialistkompetens i allmän medicin i Sverige i samband med ansökan om svensk legitimation. Ersättningen är densamma som för ST-läkare i ST-utbildning under den tid som kompletterande utbildning sker. Ersättning utgår under 2 år, men i särskilda fall kan en längre period för ersättning godkännas.

PTP-psykolog
Region Jönköpings län har inom vårdval primärvård avsatt medel för PTP-psykologer. För att en vårdcentral ska kunna anställa en PTP-psykolog med central finansiering krävs att vårdcentralen är bemannad med minst en legitimerad psykolog med dokumenterad erfarenhet av tjänstgöring i primärvårdsverksamhet samt att vårdcentralen kan erbjuda PTP-handledning av psykolog med minst tre års erfarenhet av yrket.

Leverantören får maximalt ersättning med 40 000 kronor per månad beräknat på heltidstjänstgöring eller faktisk kostnad för PTP-psykolog med heltidstjänstgöring.

Specialistutbildning för sjuksköterskor
Region Jönköpings län har inom vårdval avsatt medel för utbildningsplatser för specialistutbildning för sjuksköterskor med inriktning distriktssköterska samt psykiatrisk vård.

Leverantören kan få maximal ersättning med 40 000 kronor per månad för specialistutbildning till distriktssköterska och 45 000 kronor per månad för specialistutbildning till psykiatrisjuksköterska beräknat på heltidsstudier eller faktisk kostnad för heltidsstudier.

KBT-utbildning steg 1
Region Jönköpings län har inom vårdval primärvård avsatt medel för KBT Basutbildning (steg 1). Detta avser den KBT-utbildning som Region Jönköpings län tecknat avtal för med extern part. Leverantören ansöker hos Region Jönköpings län om utbildningsplats och primärvårdsenheten beslutar om fördelning.

Moderaterna

Verksamhetsförlagd utbildning
Leverantören får ersättning för vissa verksamhetsförlagda utbildningar i samband med placering (om sådan överenskommelse finns med skolan).

Klinisk undervisningsmottagning (KUM)
Region Jönköpings län tecknar tilläggsuppdragsavtal med leverantörer för att bedriva klinisk undervisningsmottagning i Jönköpings län från och med hösten 2020. Särskild ersättning kommer utgå.

Utökade öppettider
Region Jönköpings län ersätter leverantören för utökade öppettider utöver 9 timmar per dag 08:00–17:00 vardagar. Vårdenheten ska under den utökade öppettiden erbjuda läkarbesök och vara tillgänglig för telefonrådgivning. De utökade öppettiderna ska gälla under en längre period, kommuniceras tydligt till invånarna som valt vårdenheten samt meddelas Region Jönköpings län i god tid i förväg. Ersättningen utgör 3 000 kronor per timme.

Läkarmedverkan i barnhälsovården
Region Jönköpings län ersätter leverantören för den läkartid Region Jönköpings läns barnhälsovård köper av vårdenheten med 300 kronor per timme utöver den ersättning vårdenheten får från barnhälsovården.

Övergripande vårdsamordnare
Region Jönköpings län kan teckna avtal med och ersätta leverantörer med ett övergripande ansvar för stöd till vårdcentralernas vårdsamordnare. Ersättningen är 30 000 kronor per månad för hela uppdraget. Uppdraget kan delas på max tre vårdcentraler.

Samordnare med ansvar för gemensam närakut
Region Jönköpings län ersätter leverantörer med ansvar för gemensam närakut med 3,50 kronor per invånare och år och sjukvårdsområde.

Utlagd mottagning i glesbygd
Region Jönköpings län ersätter leverantörer som bedriver utlagd mottagning minst en gång per vecka på orter som annars saknar mottagning. Ersättning gäller orter från vilka möjligheterna att ta sig till befintliga vårdcentraler med allmänna kommunikationsmedel är begränsade. Ersättningen 2020 är 200 000 kronor per ort och år. Region Jönköpings län ersätter även sjuksköterskemottagning på Visingsö på motsvarande sätt. Region Jönköpings län bedömer vilka utlagda mottagningar som ger rätt till ersättning efter ansökan från leverantören.

Riktade statsbidrag
Regeringen använder särskilda statsbidrag för att stimulera utveckling inom viktiga områden i regionernas och kommunernas verksamhet. Villkoren för statsbidragen beslutas vanligen för ett eller två år i taget.

Moderaterna

Leverantören förväntas delta i relevanta förbättringsområden enligt överenskommelser mellan Socialdepartementet och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Modellerna för ersättning varierar.

Momskompensation

En privat leverantör får momskompensation genom att ersättningen räknas upp med 5 procent på nettoutbetalningen.

Enligt nuvarande momslagstiftning har landstingskommunala leverantörer avdragsrätt för ingående moms. Motsvarande gäller inte privata leverantörer som i stället måste kostnadsföra ingående moms. För att privata och landstingskommunala leverantörer ska kunna konkurrera på lika villkor får de privata leverantörerna därför kompensation för sina merkostnader för moms.

6.7 Kostnader

Avdrag för besök på annan vårdcentral

Varje vårdcentral har kostnadsansvar för verksamhet vid den egna vårdcentralen och dess underleverantörer, men också för de besök som personer som har sitt vårdval vid vårdcentralen gör;

Leverantören får avdrag för besök som de som valt vårdcentralen gör hos andra vårdcentraler i Jönköpings län. Avdragen görs i samband med den månatliga utbetalningen av ersättning. Avdragen inkluderar kostnader för medicinsk diagnostik. När en vårdcentral inom Jönköpings län utför hälso- och sjukvårdstjänster för invånare som valt en annan vårdcentral ger det en intäkt enligt samma prislista.

I de fall leverantören har tecknat avtal om att köpa vård från en annan leverantör, där avtalet även reglerar ersättning och denna avviker från prislistan, ska leverantören betala ersättning till den leverantör som har tillhandahållit vården. Avtalsparterna administrerar och ansvarar själva för de ekonomiska mellanhavandena.

Avdrag för besök i andra regioner

Leverantören får avdrag för besök som de som valt vårdcentralen för vård på primärvårdsnivå i andra regioner enligt prislista nedan. När en vårdcentral inom Jönköpings län utför hälso- och sjukvårdstjänster för invånare från annat län och valt en annan vårdcentral ger det en intäkt enligt samma prislista.

Avdrag för besök utanför länet sker i samband med att den besökta regionen fakturerar Region Jönköpings län. Den besökta regionen ska fakturera patientens hemregion senast sex månader efter besöket.

Besök på annan vårdcentral	Avdrag

Moderaterna

Läkarbesök*	650 kr
Sjukvårdande behandling*	450 kr

*Ersättning Inklusive medicinsk diagnostik exklusive patientavgift. Erlagd patientavgift tillfaller ej leverantören enligt avsnitt 6.4.

Under juni, juli och augusti gäller dubbla ersättnings- och avdragsnivåerna för besök på annan vårdcentral enligt beskrivning i detta avsnitt.

Avdrag för besök hos läkare inom allmänmedicin enligt lagen om läkarvårdsersättning eller vårdavtal på primärvårdsnivå

Leverantören får avdrag för recept och sjukvårdande behandling som invånare som valt vårdcentralen får hos privata läkare inom allmänmedicin.

Leverantören får avdrag för de 5 första läkarbesöken per år som invånare som valt vårdcentralen gör hos privata läkare inom allmänmedicin. Avdraget utgörs av ett schablonbelopp för läkarbesök inklusive medicinsk service.

Avdrag för besök hos sjukgymnaster enligt lagen om ersättning för sjukgymnastik eller vårdavtal på primärvårdsnivå

Leverantören får avdrag för de 20 första besöken per år som invånare som valt vårdcentralen gör hos privata sjukgymnaster. Avdraget utgörs av ett schablonbelopp för besök hos sjukgymnast.

Avdrag för enstaka besök

Besök hos läkare och sjukgymnaster enligt nationella taxan eller vårdavtal (primärvårdsnivå)	
Läkarbesök inklusive telefonrådgivning*	770 kr
Recept	50 kr
Enkel sjukvårdande behandling av sjuksköterska*	50 kr
Sjukgymnastbesök*	360 kr

*Inklusive medicinsk diagnostik, exklusive patientavgift

Kostnadsansvar för närakutmottagning

Leverantören har kostnadsansvar för laboratorieprover och radiologi som ordinerats av leverantörens personal på närakutmottagningen. Leverantören ansvarar för samtliga sina personalkostnader, inklusive resor och logi, när personalen tjänstgör på närakutmottagningen.

Region Jönköpings län ansvarar för lokalhyra, städning, vaktmästeri, telefoni, läkemedelsförråd, förbrukningsmaterial och investeringar av nödvändig utrustning samt sjukresor. Patientavgifter på närakutmottagningen tillfaller och bokförs på Region Jönköpings län.

Leverantörsversion

Kostnadsansvar för smittskydd

Leverantören har kostnadsansvar för provtagning av enskilda personer i samband med smittspårning av till exempel tarmsjukdomar, STI-sjukdomar eller stick- och skärskador.

Leverantören har kostnadsansvar för provtagning och behandling i samband med utbrott av smittsamma sjukdomar. Vid större utbrott kan samråd ske med Region Jönköpings läns smittskyddsläkare för kostnadsfördelning.

Kostnader för IT och telefoni

För de obligatoriska IT-stöden debiteras ingen kostnad för leverantören.

Leverantören debiteras en årlig kostnad för IT-infrastruktur och eventuell hyra av IT-utrustning.

Leverantören debiteras en årlig kostnad för infrastruktur för telefoni och eventuell hyra av telefoner. Leverantören får avropa TeleQ enligt Region Jönköpings läns leveransavtal med tjänsteleverantören (som fakturerar leverantören direkt för hela kostnaden).

6.8 Underlag för utbetalning

Region Jönköpings län hämtar de flesta uppgifter som ligger till grund för utbetalning av ersättning från Master och Cosmic. Reglering för utbetalning baseras på samtliga vårddata som registrerats vid avstämningstidpunkten. Ersättningsberäkningen är beroende av inrapportering av korrekt indata från vårdcentraler inom Vårdval Primärvård. Leverantören är ansvarig för att leverera efterfrågade indata av god kvalitet. Systemet för inrapportering bygger i stor utsträckning på förtroende för leverantörens integritet och noggrannhet och leverantören ska lojalt fullgöra sina skyldigheter i detta avseende. Det är av yttersta vikt för förtroendet mellan parterna, liksom för kontraktets fortlevnad, att Region Jönköpings län får korrekt indata från vårdcentralen.

I de fall då leverantörerna ska lämna in underlag för ersättning till Region Jönköpings län måste det ske senast den femte i varje månad för att komma med i nästa utbetalning.

Utbetalning av ersättning sker den 19:e varje månad. Om den 19:e infaller på en helgdag sker utbetalning på efterföljande vardag.

Ersättning som uteblir på grund av felaktig registrering i Cosmic kompenseras inte i efterhand. Region Jönköpings län korrigerar inte heller tillägg och avdrag för besök på annan vårdenhet som skett på grund av utebliven eller felaktig inrapportering av underleverantörsavtal.

Moderaterna

Moderaterna

7. Anvisningar för ansökan

7.1 Ansökan om godkännande

Intresserade bjuds in att ansöka om godkännande för att få driva vård inom vårdvalet. Ansökan sker genom att ansökan tillsammans med övriga begärda handlingar lämnas in till Region Jönköpings län. En leverantör kan ansöka om godkännande för flera enheter. En ansökan ska lämnas per enhet.

Det finns inget sista datum för ansökan. Det innebär att ansökan kan lämnas tills det aktuella vårdvalet upphör. Inför en ny avtalsperiod ansöker även sedan tidigare godkända leverantörer.

7.2 Ansökan och begärda handlingar

Ansökan och begärda handlingar ska vara skrivna på svenska. Ansökan och begärda handlingar lämnas via upphandlingsverktyget Tendsign (www.tendsign.se).

För företag under bildande gäller att företaget ska vara bildat vid avtalets tecknande. Företaget ska vid samma tillfälle vara skatteregistrerat och uppvisa registreringsbevis utfärdat av Bolagsverket.

Sökande som lämnar anbud under formen företag under bildande, ska till anbudet bifoga stiftelseurkund för ett aktiebolag under bildande alternativt ifylld ansökan om nyregistrering av enskild näringsidkare. Av den bifogade handlingen ska namn på företrädare för sökanden och personnummer framgå.

Handlingar att bifoga ansökan:

- registreringsbevis utfärdat av behörig officiell myndighet (i Sverige Bolagsverket). Registreringsbeviset får inte vara äldre än 1 år.
- intyg på anmälan om bedrivande av verksamhet (Vårdgivarregistret) enligt patientsäkerhetslagen (2010:659). Intyget får inte vara äldre än 3 månader.
- verksamhetsbeskrivning
- CV för verksamhetschef/vd
- CV för medicinskt ledningsansvarig läkare
- giltigt intyg om ansvarsförsäkring
- finansieringsplan
- referenser

Sökanden måste inte bifoga årsredovisning, men Region Jönköpings län kan komma att ta ut eller begära in tidigare årsredovisningar för att säkra sökandens ekonomiska förutsättningar.

För att bekräfta sin kapacitet att utföra uppdraget ska sökanden lämna uppgift omfattande minst en referent för vilka sökanden under de senaste tre åren har utfört uppdrag av liknande/motsvarande/jämförbar art.

Moderaterna

Region Jönköpings län kan komma att kontakta referenterna för att förvissa sig om att sökanden har den tekniska förmåga och kapacitet som krävs för uppdragets genomförande. Förfrågan kan gälla bland annat sökandens tekniska förmåga (omfattande bland annat utbildning och kompetens) samt kapacitet och resurser i förhållande till uppdragets omfattning.

Uppgift om referensuppdrag ska lämnas på följande sätt:

- kortfattad beskrivning av respektive uppdrags omfattning
- tidsperiod
- kontaktpersoner med telefonnummer och e-postadress

Sökanden ska ha kontrollerat att angivna kontaktpersoner är aktuella och går att nå på angivna telefonnummer och e-postadresser. Region Jönköpings län förbehåller sig rätten att söka egna referenser.

För utlandsregistrerade bolag även intyg om skatteregistrering från Skatteverket och kreditupplysning.

Med sin ansökan intygar sökanden att:

- kraven enligt förfrågningsunderlaget är uppfyllda
- att hela åtagandet enligt avtalet kan utföras från driftstarten
- sökanden accepterar att beställaren i samband med verifiering inför driftstarten har rätt att ensidigt fatta beslut om att senarelägga driftstarten eller säga upp avtalet

7.3 Offentlig handling

Inkommen ansökan är som huvudregel offentlig handling. Om sökanden anser att någon del i ansökan bör omfattas av sekretess ska detta anges i ansökan och motiveras med hänvisning till relevant lagrum. Beställaren kommer att i varje enskilt fall och vid varje förfrågan göra en prövning av huruvida en specifik uppgift omfattas av sekretess.

7.4 Frågor om ansökan

Frågor om ansökan ställs till Region Jönköpings läns inköpsavdelning via upphandlingsverktyget Tendsign (www.tendsign.se).

7.5 Komplettering eller rättning av ansökan

Beställaren kan begära kompletteringar om ansökan inte är fullständig eller om begärda underlag saknas. Vid komplettering kan handläggningstiden förlängas.

Region Jönköpings län kan medge att sökande får rätta en uppenbar felskrivning, felräkning eller annat uppenbart fel i ansökan.

Moderaterna

8. Villkor för godkännande

8.1 Handlingar

Sökanden ska fylla i ansökan och lämna intyg, handlingar och andra underlag enligt anvisningarna.

8.2 Ekonomiska förutsättningar

Leverantören ska under hela avtalsperioden ha en stabil ekonomisk bas och tillgång till resurser som svarar mot uppdragets omfattning och innehåll.

Sökanden ska anses ”kreditvärdig” med en ratingpoäng om minst 40 poäng enligt Creditsafe AB:s eller motsvarande bedömning vid tiden för ansökan. Utländska sökanden kan komma att bedömas efter en annan skala som motsvarar den angivna.

I det fall kreditvärdigheten inte går att bedöma eller inte når upp till 40 poäng, ska sökanden lämna en förklaring till varför kravet inte nås och med ytterligare information styrka en stabil ekonomisk bas. I det fall den ekonomiska stabiliteten garanteras av moderbolag, bank eller annan garant, ska intyg om detta bifogas ansökan och vara undertecknad av behörig företrädare för garanten. Kreditlöftet ska avse första avtalsåret.

Beställaren har tolkningsföreträde i bedömningen av leverantörens ekonomiska förutsättningar.

8.3 Verksamhetsförutsättningar

Sökanden ska ha en organisation med kapacitet att hantera och leverera de efterfrågade tjänsterna.

Beställaren kommer att bedöma om sökanden kan uppfylla verksamhetskraven utifrån beskrivningarna i ansökan och eventuella tidigare uppdrag inom området.

Verksamhetschef

Sökanden ska ha en för uppdraget ansvarig verksamhetschef enligt Hälso- och sjukvårdslag (2017:30, 4 kap. 2§). Verksamhetschefen ska vara väl förtrogen med verksamheten och de lagar, förordningar, riktlinjer, föreskrifter från Socialstyrelsen och de allmänna råd som gäller för hälso- och sjukvården.

Medicinskt ledningsansvarig läkare

Verksamheten ska ha en medicinskt ledningsansvarig läkare med minst tre års erfarenhet av klinisk verksamhet inom specialiteten allmänmedicin efter avslutad och av Socialstyrelsen godkänd specialistutbildning. Medicinskt ledningsansvarig läkare ska vara regelbundet kliniskt verksam vid vårdenheten och där emellan vara tillgänglig för vårdenheten vid behov.

Moderaterna

Hälso- och sjukvårdspersonal

Hälso- och sjukvårdspersonal ska ha erforderlig legitimation och kompetens.

Lokaler

Leverantören ska ha för verksamheten ändamålsenliga och godkända lokaler i Jönköpings län. Lokalerna ska uppfylla gällande lagkrav och föreskrifter för vårdverksamhet. Lokalerna ska vara fysiskt tillgängliga för alla enligt Boverkets riktlinjer för tillgängliga lokaler.

Leverantören ska ha de hjälpmedel som krävs för att förflytta besökande patienter på ett säkert sätt t.ex. personlyft, överflyttningsplattform eller liknande.

Lokalisering

Inom vårdval Region Jönköpings län är det inte tillåtet att öppna vårdcentraler, filialer eller andra former av utlagda mottagningar i andra län för att bedriva fysiska utomlänsbesök.

Moderaterna

9. Beslut om godkännande

9.1 Villkor

För att sökanden ska bli godkänd måste samtliga obligatoriska krav och övriga villkor som anges i detta förfrågningsunderlag och i ansökan vara uppfyllda.

Sökanden kommer inte att godkännas om:

- sökanden inte uppfyller villkoren för godkännande enligt Lag om valfrihetssystem 7 kap § 1
- sökanden i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar
- sökanden inte kan redovisa en finansieringsplan som beställaren bedömer visar på förutsättningar att bedriva verksamheten

Sökanden kan komma att inte godkännas om:

- sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden tidigare haft uppdrag åt beställaren, annan region eller annan uppdragsgivare och avtalet till följd av brister i sökandens agerande sagts upp i förtid
- sökanden undersöks för allvarliga brister i annat uppdrag
- sökande är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller föremål för ackord eller tillsvidare har inställt sina betalningar eller underkastats näringsförbud, eller om sökande är föremål för ansökan om ovanstående
- företrädare för sökande är dömd för eller föremål för utredning av brott som av beställaren anser påverka förtroendet för vården

Sökanden ska på begäran från beställaren tillhandhålla uppgifter och utdrag ur misstanke- och belastningsregistret för styrelseledamöter och andra företrädare för sökanden.

9.2 Beslut om godkännande

Beslut om godkännande meddelas inom 60 dagar efter det att komplett ansökan inkommit till Region Jönköpings län.

9.3 Ingående av avtal

Avtal ingås så snart som möjligt när beställaren godkänt leverantören.

9.4 Verifiering inför driftstarten

Leverantören förbinder sig att ha verksamhet färdigställd senast 14 dagar före driftstarten så att beställaren kan verifiera att leverantören är klar med alla förberedelser samt att lokaler och utrustning uppfyller kraven.

Moderaterna

Beställaren äger ensidigt rätt att besluta om ett senare datum för driftstarten om leverantören bedöms sakna förutsättningar att utföra åtagandet i avtalad omfattning vid angivet datum. Vid väsentliga brister äger Region Jönköpings län rätt att frånträda avtalet.

Leverantören äger inte rätt till någon form av skadestånd till följd av Region Jönköpings läns beslut, enligt ovan. Region Jönköpings län däremot har rätt till ersättning från leverantören för kostnader som beror på dennes brister.

9.5 Återkallande av godkännande

Godkännandet av en leverantör gäller i sex månader. Därefter äger Region Jönköpings län rätt att återkalla godkännande om inget avtal undertecknats.

9.6 Överklagande

Sökande som gör gällande att Region Jönköpings län brutit mot en bestämmelse i Lag (2008:962) om valfrihetssystem får ansöka om rättelse hos förvaltningsrätten i Jönköping.

Endast den sökande som inte godkänts får ansöka om rättelse av den upphandlande myndighetens beslut.

En ansökan om rättelse ska inges skriftligen. Ansökan om rättelse ska ha kommit in till allmän förvaltningsdomstol (förvaltningsrätten i Jönköping) inom tre veckor från det att underrättelse lämnats.

Moderatema

10. Mall för avtal enligt lagen om valfrihetssystem

10.1 Avtalsparter

Beställare: Region Jönköpings län
Organisationsnummer: 232100-0057

Leverantör: <leverantörens namn>
Organisationsnummer: <organisationsnummer>

10.2 Avtalets omfattning

I detta avtal regleras leverantörens bedrivande av primärvård vid < namn och adress för verksamheten>. Med avtalet förstås bestämmelserna i detta avtal och ”Primärvård inom vårdval i Jönköpings län”.

10.3 Avtalsperiod

Avtalet gäller från och med dag för avtalets undertecknande <datum> till och med 2021-12-31. Med möjlighet till förlängning med två (2) år i taget, om inte avtalet sagts upp skriftligen av endera part senast tolv månader före avtalstidens slut.

Utförandet av uppdraget inleds vid överenskommet datum för driftstart. Före driftstarten äger leverantören inte rätt att utföra vård enligt detta avtal.

10.4 Kontaktpersoner

Parterna ska utse var sin kontaktperson. När part byter kontaktperson eller kontaktuppgifter, ska detta skriftligen meddelas den andra parten utan dröjsmål.

Region Jönköpings län: <namn, efternamn, adress, postadress, e-postadress, telefonnummer>

<Leverantör>: <namn, efternamn, adress, postadress, e-postadress, telefonnummer>

10.5 Meddelanden

Meddelanden i anledning av avtalet ska skickas till respektive parts kontaktperson med post, e-post eller fax.

10.6 Handlingars inbördes ordning

”Primärvård inom vårdval i Jönköpings län” är en del av avtalet. De i denna punkt nämnda handlingar utgör avtalsinnehåll.

Moderaterna

Om avtalshandlingarna skulle visa sig vara motsägelsefulla i något avseende gäller de, om inte omständigheterna uppenbarligen föranleder annat, sinsemellan i följande ordning:

1. skriftliga ändringar och tillägg till detta avtal
2. detta avtal med bilagor
3. Region Jönköpings läns eventuella kompletteringar av förfrågningsunderlaget
4. förfrågningsunderlag med bilagor
5. eventuella kompletteringar av ansökan
6. leverantörens ansökan

10.7 Lagar, förordningar, föreskrifter, policy och riktlinjer

Leverantören ska följa gällande konventioner, lagar, förordningar, föreskrifter och Region Jönköpings läns styrande dokument i form av exempelvis policy och riktlinjer, överenskommelser och kliniska kunskapsstöd. Beställaren ska tillhandhålla relevanta styrande dokument.

10.8 Ersättningsvillkor

Leverantörens ersättning framgår av avsnitt 6 i ”Primärvård inom vårdval i Jönköpings län”.

10.9 Samarbetsformer

Leverantören kan samarbeta med andra aktörer för delar av uppdraget, undantaget kravet på öppettider, om inte särskild överenskommelse (skriftlig) finns med Region Jönköpings län.

När det gäller hälso- och sjukvård måste det tydligt vara reglerat vem som är den juridiska vårdgivaren enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Därför finns det tre godkända samarbetsformer:

- överenskommelse inom samma vårdgivare
- konsultavtal
- underleverantörsavtal

Alla samarbetsformer ska vara skriftliga och kunna redovisas i ansökan om godkännande och vid förfrågan från beställaren.

Leverantören ansvarar för att invånarna får tydlig information om var och när vårdcentralens utbud är tillgängligt och vem som ansvarar för verksamheten. Det är särskilt viktigt att informera om öppettider och vart invånarna ska vända sig i akuta situationer.

Leverantören ansvarar för att all vårddokumentation sker enligt lagar och föreskrifter och Region Jönköpings läns riktlinjer.

Moderaterna

Överenskommelse inom samma vårdgivare

Överenskommelse inom samma vårdgivare används när en leverantör med vårdgivaransvar för flera vårdcentraler inom Jönköpings län samarbetar för att exempelvis kunna erbjuda invånarna god vård och tillgänglighet enligt villkoren för vårdval.

Samarbetet ska dokumenteras i en skriftlig överenskommelse.

Konsultavtal

Konsultavtal används för inhyrd personal som utför uppdrag genom leverantörens verksamhet. Inhyrd personal ska arbeta på plats i leverantörens lokaler.

Leverantören har det juridiska vårdgivaransvaret.

Uppdraget ska dokumenteras i ett skriftligt konsultavtal.

Underleverantörsavtal

Underleverantörsavtal används när ett företag utför uppdrag (exempelvis sjukgymnastik eller medicinsk fotvård) åt leverantören genom sin egen verksamhet.

Underleverantören har det juridiska vårdgivaransvaret för den hälso- och sjukvård som utförs i underleverantörens verksamhet.

Underleverantörer som utför hälso- och sjukvårdsuppdrag ska vara anmälda till vårdgivarregistret.

Leverantören är juridiskt ansvarig gentemot beställaren och ansvarig för att underleverantören uppfyller beställaren krav och villkor för uppdraget. Leverantören ska kontinuerligt kontrollera och följa upp underleverantörens kvalitet enligt Socialstyrelens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Leverantören ska på begäran kunna redovisa exempelvis underleverantörens kompetens, lokaler, utrustning och följsamhet till lagar och föreskrifter, nationella vårdprogram och riktlinjer samt Region Jönköpings läns riktlinjer.

All kommunikation, rapportering, fakturering med mera från eventuell underleverantör ska ställas till leverantören.

Underleverantörer får endast agera genom sin avtalspart, och äger inte rätt att marknadsföra sina tjänster på ett sätt som kan uppfattas att de har avtal med Region Jönköpings län.

Uppdraget ska dokumenteras i ett skriftligt underleverantörsavtal.

Om avtalet gäller utförande av hälso- och sjukvård inom LOV måste leverantören fått ett godkännande av Region Jönköpings län innan avtalet träder i kraft.

Moderaterna

10.10 Ansvarsförsäkring

Leverantören ska teckna och under hela avtalsperioden vidmakthålla en egendoms-, allrisk- och ansvarsförsäkring i den omfattning verksamheten kräver. Leverantörens ansvar är inte begränsat till de belopp som omfattas av de försäkringar leverantören har tecknat.

10.11 Skadestånd

Leverantören har fullt ansvar för sitt åtagande enligt avtalet och för all skada och alla förluster som kan komma att orsakas av leverantörens handlande eller brist på handlande. Leverantören ska hålla beställaren skadeslös om skadeståndskrav väcks från tredje man direkt mot beställaren som en följd av leverantörens handlande eller brist på handlande.

10.12 Ändrade ägarförhållanden

Väsentliga förändringar avseende ägarförhållandena hos leverantören eller eventuella moderbolag, ska utan dröjsmål skriftligen anmälas till beställaren. På begäran av beställaren ska leverantören lämna ytterligare information om de nya ägarförhållandena och om leverantörens möjligheter att uppfylla avtalet. Beställarens godkännande av den nya ägaren krävs för avtalets fortsatta giltighet.

10.13 Överlåtelse

Leverantören får inte överlåta hela eller delar av avtalet utan beställarens skriftliga godkännande. Den nya leverantören ska efter överlåtelsen informera berörda invånare/patienter om förändringen.

10.14 Ändringar i avtalet

Beställaren har rätt att besluta om ändringar av villkoren som ska tillämpas. Beställaren ska omgående informera leverantören om ändrade villkor.

Vardera parten har rätt att yrka på ändringar av villkoren i händelse av finansiell kris, ekonomiska omvälvningar eller om Region Jönköpings län tvingas utfärda besparingsbeting för verksamhetsområdet.

Leverantör som inte vill bli bunden av ändrade villkor ska inom 60 dagar skriftligen meddela beställaren att de ändrade villkoren inte accepteras. Om sådant meddelande inte mottagits av beställaren inom den angivna tidsfristen blir leverantören bunden av de ändrade villkoren från och med den dag beställaren angivit i ändringsmeddelandet, dock tidigast 60 dagar efter det att ändringsmeddelandet är avsänt.

Om leverantören meddelar beställaren att den inte accepterar de ändrade villkoren och Region Jönköpings län vidhåller ändringen i förhållande till leverantören,

Moderaterna

upphör avtalet att gälla tolv månader efter utgången av 60-dagarsfristen. Under den återstående avtalstiden gäller avtalet i sin lydelse före ändringarna.

10.15 Brister och sanktioner

Leverantören ansvarar för att hålla den avtalade kvaliteteten under hela avtalsperioden.

Båda parter har en skyldighet att göra motparten uppmärksam på sådant som kan uppfattas som avtalsbrott eller avvikelse från avtalet.

Leverantören ska åtgärda fel och brister efter skriftligt påpekande från beställaren. Om fel och brister inte åtgärdas i sin helhet inom angiven tidsperiod har beställaren rätt att:

- Hålla inne hela eller del av ersättningen som senare kan betalas ut vid åtgärdad brist
- Minska ersättningen, betalas ej ut senare
- Ej betala ut ersättningen i sin helhet
- Utkräva vite
- Säga upp avtal enligt avsnitt 10.18 Uppsägning av avtalet på beställarens begäran.

10.16 Konkurs

Leverantör som går i konkurs ska omedelbart informera beställaren enligt Region Jönköpings läns riktlinjer.

Vid en konkurs är leverantören oförändrat ansvarig för verksamheten och patientsäkerheten. Leverantören ska exempelvis hantera remiss- och provsvar till dess att tingsrätten godkänt konkursen och utsedd konkursförvaltare tagit kontakt med leverantören.

Leverantören ska snarast informera konkursförvaltaren om:

- att konkursförvaltaren enligt hälso- och sjukvårdslagen tar över vårdgivaransvaret även om fysiska patientbesöken upphör
- att kvarvarande patientadministrativt arbete ska fortsätta för att säkra patientsäkerheten enligt patientsäkerhetslagen
- att konkursförvaltaren snarast ska kontakta beställaren

10.17 Avtalets upphörande på leverantörens begäran

Leverantören har möjlighet att i förtid säga upp avtalet under förutsättning att det föreligger särskilda skäl som hindrar leverantören att fortsätta bedriva verksamheten. Begäran ska skriftligen lämnas till beställaren senast sex månader innan verksamheten upphör.

Moderaterna

När ett avtal om att driva vårdcentral sagts upp bedömer beställaren situationen och beslutar utifrån vad som är långsiktigt bäst för invånarna.

Om beställaren beslutar att verksamheten ska upphöra fördelas vårdcentralens geografiska närområde till andra vårdcentraler.

10.18 Uppsägning av avtalet på beställarens begäran

Beställaren har rätt att i förtid säga upp avtalet om leverantören inte kan uppfylla eller säkerställa de obligatoriska krav som ställs i avtalet.

Uppsägning ska ske skriftligen och utan oskäligt uppehåll efter det att den omständighet som åberopas som uppsägningsgrund blivit känd för den uppsägande parten. Vid uppsägning av avtalet gäller en uppsägningstid om sex månader.

Beställaren har rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan om leverantören omfattas av någon av de omständigheter som räknas upp i lagen om valfrihetssystem 7 kap § 1 punkt 1-4 och som innebär att leverantören skulle ha uteslutits vid tilldelning av avtal.

Beställaren har rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan om leverantören väsentligt bryter mot någon del av avtalet till men för patienter, eller om leverantören grovt åsidosatt sina skyldigheter, agerat vårdslöst eller grovt åsidosatt sina ekonomiska skyldigheter mot myndighet eller beställaren.

Beställaren har rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan om det sker en direkt eller indirekt förändring av ägandet av en majoritet av aktierna i leverantörens företag, eller att det bestämmande inflytandet över leverantörens företag förändras direkt eller indirekt på ett sätt som Region Jönköpings län inte skäligen kan godta.

Beställaren har vid avtalets omedelbara upphörande rätt att omedelbart ta över delar eller hela leverantörens verksamhet med egen personal för att rätta till förhållandena och upprätthålla kontinuitet för berörda invånare.

Om avtalet sägs upp på grund av avtalsbrott kan beställaren även ha rätt till skadestånd.

10.19 Force majeure

Parterna har rätt att gentemot varandra åberopa underlåtenhet att fullgöra avtalet om fullgörandet hindras till följd av omständighet utanför parternas kontroll såsom naturhändelse, svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighets åtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Moderaterna

Motpart ska omedelbart underrättas om det föreligger omständigheter som kan föranleda tillämpning av denna bestämmelse. Det åligger part, som önskar åberopa force majeure, att utan uppskov skriftligen underrätta motparten om uppkomst därav och hålla part underrättad och meddela motparten när force majeure upphör.

För det fall force majeure varar mer än två månader, har den andra parten rätt att skriftligen säga upp avtalet till omedelbart upphörande. Vid sådan uppsägning har ingen av parterna rätt till ersättning av den andra parten.

10.20 Tillämpning och tvister

Om någon bestämmelse i avtalet skulle vara ogiltig innebär det inte att avtalet i sin helhet ska anses ogiltigt. Om sådan ogiltighet väsentligt påverkar någon av parternas utbyte av avtalet ska skälig jämkning ske. Part som anser att något i avtalet ska anses ogiltigt har att omgående och skriftligen meddela och ange skäl till motparten.

Tvist med anledning av detta avtal ska avgöras med tillämpning av svensk rätt av svensk allmän domstol med Jönköpings tingsrätt som första instans.

10.21 Efter avtalets upphörande

Leverantören ska när avtalet upphör samverka med beställaren kring hantering av patientdokumentation, lokaler och utrustning, förekommande avtal och allt i övrigt som förutsätter att en övergång av verksamheten till annan kan komma till stånd på ett patientsäkert sätt.

Leverantören ska inhämta patientens medgivande till överföring av information och ansvarar för att patientdokumentationen säkerställs enligt Socialstyrelsens riktlinjer.

10.22 Bilagor

- Avtal om sammanhållen journalföring (bilaga 1)
- Avtal om personuppgiftsbiträdesavtal 1 (bilaga 2)
- Avtal om personuppgiftsbiträdesavtal 2 (bilaga 3)
- Avtal om informationsutlämning av HSA-information (bilaga 4)
- Uppdragsavtal om spärrtjänst (bilaga 5)

10.23 Underskrifter

Jönköping <datum>	<Ort, datum>
Region Jönköpings län	<Leverantör>
<Namn Efternamn>	<Namn Efternamn>
<Titel>	<Titel>

Moderaterna

Moderaterna

Region Jönköpings län